

ZALAI NÉPAKARAT

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Magyarország, Nagykanizsa, 4. szám
Szerkesztőség és kiadóhivatal
telefonszám 78. I. Nyomda 117.

A SZOCIÁLISTA MUNKÁSOK PÁRTJÁNAK ALSÓ-
ZALAMEGYEI REGGELI HIVATALOS LAPJA

Előfizetési árak:
Egy évre . . . . . 90— korona
Fél évre . . . . . 45— korona
Egy hónapra . . . . . 7-30 korona

Lemondott a tanácskormány. Peidl Gyula miniszterelnök. — Az új kormány proklamációja az ország népéhez.

Budapest, 1919. augusztus 1. — A Magyar Távirati Iroda jelenti augusztus 1-én hivatalosan: A kormány a következő proklamációt bocsátotta ki az ország népéhez:

Az antant hatalmak ultimátumot intéztek hozzánk és követelték, hogy a tanácsrendszer alapján álló kormányt más kormány váltsa fel. Ehhez a feltételhez kötötték a béketárgyalások megkezdését. A Magyarországi Szociálista Tanácsköztársaság kormánya úgy látta, hogy ez időszert az antant-hatalmakkal szemben az ellenállás csak haszontalan vérontásra vezetne, azért letette megbízatását.

Az ország ideiglenes kormányzását a központi munkástanács megbízásából átvette a fegyelmezett és felfegyverezett magyarországi szakszervezetek vezetőiből álló új kormány. Az új kormány az öntudatos szervezett munkásság erejére támaszkodik. Célja a rend fenntartása és az antant-hatalmakkal a tárgyalások megkezdése. Kiszármazásra nincsen okunk! Erősen tartjuk a Tisza-frontot. Itthon is fegyelemre és kiirtásra van szükség. Az új

kormány bizik abban, hogy a szervezett munkásság nem lüri sem az ellenforradalomnak, sem a fosztogatónak garázdálkodásait. Megakarja feléltetni óvni Magyarország népét a fehér terror pusztításainak és a csócselék rombolásainak rémétől. Annak tudatában, hogy a dolgozó tömegek zárt sorokban állanak a kormány mögött, a kormány felhívja Magyarországot népét, hogy fegyelmezett várja be az eseményeket és feltétlenül engedelmessé válik a kormány rendelkezéseinek. Mindenki maradjon a helyén. Munkástanácsok és egyéb hatóságok pedig szigorúan teljesítsék kötelességeiket. A rend és fegyelem megsértőire a kormány teljes erővel fog lesújtani. A rend és fegyelem fenntartásával az új kormány megbizta *Haubrich József* hadügyminisztert. Aki a kormány rendelkezéseinek ellenszegül, a szervezett munkásság akaratával találja magát szemben. Magyarország népét csak a rend és fegyelem mentheti meg a pusztulástól!

Budapest, 1919. augusztus 1.

Peidl Gyula, miniszterelnök.

Agoston Péter külügyminiszter
Garbai Sándor közokt. miniszter
Garami Ernő igazságügyi miniszter
Haubrich József hadügyminiszter
Knaller Győző nemzetiségi miniszter

Miklós Ferenc pénzügyminiszter
Payer Károly belügyminiszter
Dovcsák Antal ipar- és keresk. miniszter
Knittelhoffner Ferenc közlekedési miniszter
Szabó Imre munkaügyi és népjóléti miniszter.

Takács József földművelési miniszter.

A kormány üzenete a vidéknek.

Budapest, augusztus 1. A M. T. I. jelenti hivatalosan: A kormány minden vidék, falu, község, járás és megye munkástanácsa útján az ország lakosságához a következő táviratokat intézte:

„A kormányzatános az antanttal folytatott tárgyalások következtében lemondott

A kormányzathatalmat a munkásszervezetek kipróbált vezetői vették át. Minden munkástanácsos a helyén maradjon.

• Minden öntudatos munkás és polgár örökösön a közrend és a köznyugalom fenntartása felett.

Az antant útján megtörténtek a lépések a fegyverszünet megkötése ér-

dekában. Minden összejövetelés szigorúan kerüldendő.

Felkérjük az ország egész lakosságát, hogy nyugalmával és türelmével támogassa a kormányt rendfenntartó munkájában.

Az ezer sebtől vérző országot rekonstruálása, a béke megteremtése és a lakosság élelmezésének biztosítása o'ly feladatok, melyek a kormány csak a belső béke, a rend és a nyugalom keretei közt oldhat meg sikerrel.

A kormány első és legfontosabb teendői közé sorolja a feladatok megoldását és kérve-kéri az ország egész lakosságát, hogy nyugalmát megőrizve bizsék és várja a kormány további intézkedéseit!”

Romanelli a magyar nép felvirágzását reméli.

Budapest, augusztus 1. A M. T. I. jelenti: Romanelli, a Budapesten lüöző olasz katonai misszió főnöke a következő felhívást adta ki:

„Mint egyedüli itteni képviselője az antantnak, amellyel a jelenlegi kormány békés viszonyban kíván élni, nyugalomra és rendre hívom töl Budapest és az egész ország lakosságát és felszólítom erre, hogy a jelenlegi kormány intézkedéseit a legszigor. ubban tartva be, hogy a rend, a személy- és a vagyonbiztonság fenntartható legyen.

Mindenki tartózkodjék minden pártgyűléstől, minden felkeléstől türelmet-

lenségétől és mindennemű viszalytól, ne hogy fokozódjék azok nehéz helyzete, akikre a jelen ulyos pillanatban a kormányzás felelőssége nehezedik.

Amennyire módomban és hatalomban van törekedni fogok arra, hogy az antant Magyarország mai helyzetén a legrövidebb idő előtt könnyítsem a blokádról részlegesen vagy teljesen megszűntetésével és a szükséges béke nyújtásával, hogy a magyar nép értelmessége és szorgalma révén felvirulhasson.

G. Romanelli s. k."

Az orosz bolsevisták átadták a hatalmat.

Budapest, augusztus 1. A M. T. I. jelentéi Stockholmból: A „Svenska Dagbladet” az orosz szovjetkormányhoz közel álló forrásból jelenti, hogy Lenin és Csicserin abból a célból, hogy Koltcsak ősz önkormányzatát feltartóztassák, a reakciót legyőzzék és megbizonyítsák, hogy senkinek sem jobban rendet teremteni, mint a bolsevisták.

A hatalmat a többi szocialista pártnak akarják átadni.

Azt a feltételt költik ehhez, hogy Trockij maradjon a főparancsnok. A bolsevisták arra számítanak, hogy ily módon hatalmukat később okvetlen vissza fogják nyerni.

Olasz csapatok a német-osztrák—magyar határon

Bécs, augusztus 1. A lapok parlamenti köréből arról értesülünk, hogy a német-osztrák—magyar határon olasz csapatok állanak. A Lajta mentén elterülő vidéken olasz bersaglieriket állítottak fel őrség gyanánt. A palgári lakosságnak a helységekbe távozni kellett, mert egy egész olasz hadtestet rendeltek ki a határ őrzésére.

Brody nem a bolsevikieké.

Vasvár, augusztus 1. Lengyel csapatok a galíciai volhiniai fronton az összes elfoglalt állásokat tartják. Megvédik azt a hírt, hogy a bolsevikiek Brodyt elfoglalták.

Mindenkihez!

Ma este 8 órakor katonazenekisérlet mellett szocialista népgyűlést tartunk a város háza előtt.

Mindenki mutassa meg, hogy öntudattal és megérett szocialista érzellemmel igazán megtudja védeni a szocialista Magyarországot érdekeit. Félre a képmutatókkal! Előre bátran! Most igazán látni akarjuk, hogy meg tudok-e barátkozni a szocializmus tanáival. Éljen a világot megváltó szocializmus!

A szocialista párt végrehajtó bizottsága.

A városi intézőbizottság ülése

Nagykanizsa, augusztus 1.

Tegnap délután tartotta Nagykanizsa város munkás-, katonai- és földműves tanácsának intézőbizottsága rendes heti ülést Snell elvtárs elnöke alatt.

A tárgyszerkezett első és legfontosabb pontját a 94. számú kormányzótanácsai rendelet végrehajtási módzatának tárgyalása képezte. A rendelet értelmében minden 18-ik életévét betöltött dolgozó napi fél liter borra tarthat igényt. A borkiosztás módzatának megállapítását az egyes munkás-, katonai- és földműves tanácsokra bízta a kormányzótanácsai rendelet. Az intézőbizottság a kérdés tárgyalásához meghívta Krajosics László és Zerkowitz Lajos elvtársakat is. A szakértői véleményének meghallgatása után először is a bor eladási árát állapította meg az intézőbizottság. Többek hozzászólása után a 8 százalékos bor árát az adó- és kezelési költség hozzászámításával együtt — 12 koronában a 9 százalékosát pedig 14 koronában állapította meg.

A bor kimerésének módzatai körül élénk vita indult meg, amelynek során Krátky elvtárs a borkiosztás módzatának szükségességét hangoztatta. Snell elvtárs a jegyrendszer behozatalán kívül javasolta, hogy a kiosztást ne a korcsmárosok, hanem kereskedők eszközöljék üzlethelyiségekben. Szerinte ez az egyetlen mód, amelyen az esetleges visszaéléseket el lehetne kerülni, másrészt pedig a részegségnek és garázdá következményeinek útját állni.

Kratky elvtárs szerint üzlethelyiségekben a bor csakis palackozva lenne kiosztható, ami pedig a nagy palack és dugóhíányra való tekintettel nem vihető keresztül. Javasolta, hogy csakis teljesen megbízható korcsmárosokra bízák a bor kiosztását. A kiosztás bizonyos, előre meghatározott időben történne. Előgyasztani a bort ugyanis csak az üzlethelyiségekben — korcsmákban lehet nem — szabad. Ez az intézkedés, valamint a jegyrendszer elől garancia arra, hogy a rendelet nem fog visszaélésekre alkalmat adni. Az intézőbizottság Krátky elvtárs indítványát azzal fogadja el, hogy a kiosztási osztály a jövő intézőbizottsági ülésre terjessze be azoknak a korcsmáknak a névsorát, akiket a kiosztásra alkalmasnak tart.

Lejárgyalták ezután a tanítók szakszervezetének azon írásban benyújtott panaszát, hogy a lakáshivatal az oda forduló tanítómunkásokat nyersen és kíméletlenül elutasítja. Az intézőbizottság az ügyet meg fogja vizsgálni.

Musel József letenyei lakósa kérelmét tárgyalta ezután, aki az Első Magyar Biztosító épületében üzlethelyiséget bérelt. A lakáshivatal a helyiséget azonban elrekvirálta. Kéri az intézőbizottságot, hogy semmisítse meg a lakáshivatal határozatát, s őt helyezze vissza az üzlethelyiségbe. Az intézőbizottság tekintettel arra, hogy Musel nem lakik Kanizsán, a kérelmet elutasította.

A Magyarországi iltörmi és kávéház munkások szövetsége kifogást emelt az intézőbizottság ama határozata ellen, hogy az 10 korcsma és 2 kávéház bezárását rendelte el. Az intézőbizottság úgy határozott, az ügyben, hogy megfogja magyarázni a szövetségnek, hogy jogosan jár el, amikor a köz-

rendészet szempontjából veszélyesnek találja korcsmákat és kávéházakat bezárattatni.

Snell elvtárs jelentette be végül, hogy a Szocialista Klub helyiségét a megyei hivatalok céljára kell igénybe venni. A párttitkári hivatal, valamint a pártklub: átköltözik a volt Polgári Egyesület helyiségeibe. A volt kaszinóban jelenleg elhelyezett szervezetek a Berlin kávéház átalakítandó helyiségeiben fognak otthont találni.

Egyéb tárgy nem lévén az intézőbizottság ülése este 7 órakor véget ért.

HIREK.

NAPTÁR
A nap köd 4 óra 35 perccel, nyugszik 7 óra 35 perccel.
A hold két éjjel 11 óra 39 perccel, nyugszik este 10 óra 28 perccel.

Tárgyalás a fogattulajdonosoknál
Rántunk délutáni lapjának a című tegnap közleményes hírmelteson alapult, amelyben a hadügyi népbiztoságnak nem eset hatáskörébe a magánfogattal rendelkező azoknak igénybevétele díjait megállapítani. A hadügyi népbiztoság rendelete a katonaság által igénybevevett elfogatóról szóló A városi intézőbizottság által hétfőn délután 4 óra összehívott tanácskozás célja, megbeszélni a fogattulajdonosokkal azokat a módzatokat, amelyek alapján az egyes magánfogatok igénybevétele a legigazságosabb és a legmegtérültyosabb.

Térszeme. A Nagykanizsán állomásozó katonai zenekar vasárnap délelőlt 10 órakor a Fő-úton szép programmal lépezen el.

Üdvözlés a frontól. (Lettek a szerkesztőhöz.) Üdvözlésünket küldjük a kanizsai szőlőgyaragok: Horváth József szőlő, Kállay László, Varga Béla és Pander József a 20. vörös gyalog ezred géppuskás századának katonái. Üdvözlésünket küldjük Vasvárból nagykanizsai proletárijának: Munkácsy Lajos, Pucz János, Lanczák Jenő, Garai Gyula és Munkácsi Dezső.

E héten csak 30. számú husztyegyekre szolgáltatnak ki huszt. Az Országos Állat és Husztalgalmi Központ nagykanizsai kirendeltsége ezután hívja fel a fogyasztó közönség figyelmét, hogy a 30. számú husztjegyek csak ezen a héten lesznek kizsoltgáltatva jövő héten már a 31. számú jegyek kerülnek kiosztásra.

A helyettes tanítók továbbra is kapják fizetésüket. Az Alsóalamegyei Művelődési Hivatalhoz a közoktatásügyi népbiztoság következő rendelete érkezett. Tekintettel a K. N. 52 és 57. számú rendeletek melyek a tanítói helybereket egységesen szabályozzák elrendelem, hogy az addigi helyettes tanítók, kiknek illetményét csak f. évi augusztus hó 31-ig voltak kiutalva, ezen illetményüket élvezetében mindaddig megmaradjanak, amíg részükre az említett rendeletekben meg szabott helybér ki fog utaltatni. E szerint ezek a tanítók minden külön intézkedés nélkül megmaradnak középiskolai tanítói állásunkban. Felhívom, hogy erről valamennyi középiskolai vezetőségét értesítse és gondoskodjék a lehetőség szerint, hogy ezen rendeletek a helyi lapokban közzétételükre: Budapest, 1919. évi július hó 21-én a népbiztos rendeletéből Révay osztályvezető.

— **Mesedélután.** Vasárnap délután 4 órákor ismét mesedélután lesz a nyári színlő helyiségében a nagykanizsai kicsinyek számára. **Kuglerné és Szabó Istvánné** elvtársnők fogják a gyermekeket elszórakoztatni a egyuttal tanítani. Belépődíj: 80 fillér.

— **Házasság.** **Adamek Teruskát Pörzse György** augusztus 2-án délután fél 6 órákor vezeti oltárhoz a Ferenczrdek templomában. (Minden külön értesítés helyett.)

— **A burgonyát a dolgozók fogják kapni.** Az élelmezési nehézségekre való tekintettel a Forradalmi Kormányzótanácsnak az az álláspontja, hogy az idén az ország egész burgonyatermését a dolgozó munkássághoz kell eljuttatni. Ipari célokra a burgonya felhasználását nem engedik meg. Szeszgyártásra a legcsekélyebb mennyiséget sem engedélyezik. Egyáltalán szó sem lehet arról, hogy a Tanácsköztársaság területén ebben az esztendőben a burgonyából szeszt főzzenek. A terméskilátások burgonyában egyébként lényegesen megjavultak. Az utóbbi napok nedves időjárása, az országos jellegű esőzés teljesen rendbehozta a kapás növényeket, közöttük a burgonyát is. Hogy ez az esőzés mennyiségben kifejezve mennyit használt az ari burgonyának, azt még nem lehet tudni. De az tény, hogy az esőzés következtében a korai burgonyából kerek 100 waggonnal több jön fel Budapestre az eddig járt mennyiség-nél. A múlt héten 350 waggon korai burgonyára számítottak. Ezen a héten már 460—500 waggon korai burgonyát jeleztek. A korai burgonya szállítását a hét végén megkezdik és a jövő hét első napjaiban már naponként néhány waggon fog érkezni. Oszai burgonyában a helyzet az, hogy a várható termés fudozni fogja a szükségletet. Természetesen, bizonyos fokú takarékoságot szem előtt fog kelleni tartani. Ha azonban időközben Szabolcs megye felszabadulna, akkor a helyzet nyomban kedvezőre fordulna. Egyedül Szabolcs megye termésének feleslege bőségesen képes Budapest egész évi szükségletét fedezni.

— **Siketek és nagyothallók budapesti intézete.** A Közköztartásügyi Népbizottság a Bethlen-téri siketnéma-intézetét államosítván előrendelete, hogy a nevezett intézet a következő tanévtől kezdve a siketek és nagyothallók intézetévé szerveztessék át. Ezen új típusú intézetnek négy tagozata lesz, mégpedig **játékiskola, szakiskola, tanfolyam és középiskola.** A Közköztartásügyi Népbizottságnak emez elhatározásával több évtizedes küzdelem nyer megvalósítást a gyakorlatban a proletár gyermekek érdekében. Az intézet székelebbi célját és rendeltetését — az érdekelteknek adandó tájékoztatás céljából — a következőkben vázolják:

A játékkiskola célja és rendeltetése az lesz, hogy a 4—7 éves korban megsiketült vagy nagyothalló gyermekek ide kerülvén, szakszerű internátusos ápolás, gondozás, óvás, nevelés, tanítás és foglalkoztatás révén megmentessenek a megneveléstől. A játékkiskola növendékei 7 éves korukat betöltvén, az intézet szakiskolájában kerülnek, ahol az alap és közbizonyos ismereteket sajátítsák, majd elgyanacsok abba a szakiskolába osztatnak be, ahol a gyermekek is, akik mint elemi iskolai tanulók lettek siketk, vagy nagyothallók, de a siketségük vagy nagyothallóságuk miatt tanulmányaikat az elemi iskolában nem folytathatják tovább. A tanfolyam az iskolakülsős koron túl megsiketült főnöttek részére

szerveztetik azon óhajból, hogy az e korban megsiketültek magtanulván ott a beszédnek a szájról való leolvasását, (amely képesség az elvesztett hallást van hivatva pótolni) neveztettek zavartalanul beilleszkedhessenek a munkás társadalomba. A középiskola iskola tanulói részben azok lesznek, akik az intézet szakiskoláját elvégezték, részben pedig azok kerülnek majd ide, akik mint középiskolai tanulók siketültek meg, vagy lettek nagyothallók a e miatt kellett abbahagyniok tanulmányaik tovább folytatását. Az intézetet igénybe venni akaróknak — személyes, vagy írásbeli érdeklődésére — készséggel ad közlelbi felvilágosítást az intézet vezetősége Budapest, VII., Bethlen-tér 2 szám.

Sport.

(:) **A BEAC. Nagykanizsán.** A budapesti egyetemisták futballcsapata az éjjel megérkezett, hogy városunk mindkét csapatával felvegye a versenyt. Ma délután 6 órákor a Tornaegylettel, holnap vasárnap délután a vasutasokkal mérí össze erejét. Miután mindhárom csapat közismerten fair játékot produkál, reméljük, hogy a közönségnek valóban igaz sportélvezetben lesz része. Jegyek a Hirschler Iűzsdőben kaphatók. Az NTE csapata a következő összejáratásban játszik:

Szucsich

Pollanz Horváth

Simonyi Tóth Harangozó

Hirschler Schallér Deszö Marvalics Bálint

Tartalék: Vince, Krammer Zoltán.

(:) **A női tornadóra** ma, szombaton délután a mérkőzésre való tekintettel elmarad.

Pártügyek.

Felhívás. Felhívjuk az összes szakszervezeteket, hogy a júliusi pártadóval nevek szerint felsorolt listán számoljanak le, mert új pártkönyvecskék lesznek kiadva. A párt pénztárosa naponta délután 3—8 óráig rendelkezésre áll ez ügyben a szakszervezeteknek.

— **A téglagyári csoport** felhívja a tagokat, hogy folyó hó 3-án, vasárnap délután 4 órára a Viktória téglagyárban értekezleten jelenjenek meg. **A vezetőség.**

A nők szabadszervezete ezúton értesít tagjait, hogy vasárnap délután 6 órákor az arenában nagyfontosságú gyűlés lesz. Minden tag ott legyen. — **A nők szabadszervezete** úján vidékre egy szakácsnő és egy námet leány kerestetik, jó fizetés és ellátás. Jelentkezés a szervezet helyiségében (Kaszinó, Kazinczy-utca) este 6—8 között.

Magántisztviselők helyicsoportja ma délután 4 órákor választmányi ülést tart. A rendkívüli fontos tárgyra való tekintettel a választmány tagjai a pontos megjelenésre felkértenek.

A nagykanizsai ácsmunkások felhívják, hogy holnap reggel 9 órákor jelenjenek meg az egyesület helyiségében. **Vezetőség.**

A ifjúságunk művészetiyeo kijelölt szereplők ma délután 5 órákor jelenjenek meg, hivatalos helyiségünkben. Az ifjúságunk 'szervezőbizottsága' ma délután 7 órákor gyűlést tart. **A vezetőség.**

A Nagykanizsai Szocialista Pártszervezet első kerületének végrehajtó bizottsága július hó 30-án tartotta alakuló ülést s megválasztotta vezetőségét. — Elnökök: Kirchnopf Károly, pénztárosnak Pirity Sándor

és jegyzőnek Filipovics Ferenc elvtársak választották meg. — Hivatalos helyiségül a Szocialista Pártklub (volt Kaszinó) mellett lesz kiszemelve. Legközelebbi gyűlés augusztus 6-án, jövő szerdán este fél 8 órákor lesz megtartva, melyre szigorúan pontos és teljes számú megjelenést elvár az **elnökség.**

A festőmunkások munkosportja felhívja összes tagjait, hogy ma este 7 órákor taggyűlést tart. **A vezetőség.**

11114/1919.

Hirdetmény.

A városi intéző bizottság az összes szakszervezeteket felhívja, hogy az augusztus havi munkásdohány kiutalása végett 18 éven felüli tagjainak számát folyó hó 8-ikán délelőlt 11 óráig a v. közellátási hivatalnál jelentésük be. Ellenkeletben a múlt havi tag létszám után fog a kiutalás eszközöltetni.

Miután az intéző bizottság meggyőződött arról, hogy egyes szakszervezetek a P. N. 31884/1919. sz. rendelete ellenére vörös batona tagjalkat is kimutatták s a munkásdohányt azok részére is felvették, ennek folytán a szakszervezetek figyelemzveti, hogy jövőben hasonló eljárástól tartózkodjanak, mert kénytelen lenne az illető szakszervezettől a munkásdohányt megvonni.

Nagykanizsa, 1919. augusztus 1.

Városi intéző bizottság

Szivarkahüvely, szivarkapaprikölonlegességek, szivarka és szivarszipkák, képeslap udjonaságok. — ÖNGYÚJTÓ és TÖZKÖ nagy választékban kapható: Grűnhut Pál

.. dohánygyűzsdőjében, Dédk-tér 10.

Megérkezett, figyeljen ide!
Benzin, tizkő, béi
Forgács öngyűjtő ég, mint a forgács. Kizárólag
FORGÁCS R. Iűzsdőjében Magyar-utca 43.

Szakszerű arcpótlás otthon csak úgy lehetséges, ha

MEDEA növénykrémel használ, mert ettől ellűnik a szeplős, málfoltos, anyajgyeb, himióhelyes felső hámréteg és ide. Ifju arc-bőri nyer.

Ára 25 kor.

Alabastorinhoz hasonló lesz a bőre ha **MEDEA** emallkrémel és poudert használ nappalra. Ára e kértőnek egyűllívve 37 kor.

Haja megnőli és nem hull, ha **MEDEA** hajzellőrt használ. Ára 22 kor.

Diskrét székiűdés a pénz előlegez békűdése vagy' utólvét mellett

MATIS és PRANGER

okleveles vegyész, kozmetikus
KISPEST.

Az állam gyermekei.

Az állami eltartásban (menhelyeken) levő gyermekek védelme dolgában tervezett reformokról az alábbi információkat nyertük:

— Az állami eltartásban levő gyermekek igen nagy része ma parasztsaládoknál, úgynevezett telepeken van elhelyezve. Akadnak falvak, amelyekben 20—100 gyermeket helyeztek el egyenként, vagy kettőnként 1—1 nevelőszülőnél, azaz olyan családnál, mely, a gyermek tartására, ellátására, állami tartásdíj fejében vállalkozik. E gyermekek ellátását, a velük szemben tanúsított bánásmódot, egészségi állapotukat, iskolabajásukat stb. a helyi telepfelügyelő ellenőrzi e fontos feladatot.

Az elhelyezésnek ezt a módját a tőkés állam találta ki, s így természetesen számos súlyos hibája van. Egyelőre azonban kényesítve vannak ezt a rendszeri megartani, mert bármennyire alaposan kidolgozott program is áll rendelkezésre, az árva vagy elhagyott gyermek intézeti elhelyezéséről ideális körülmények között való örökbeadásról sajnos még szó sem lehet — márcól holnapra kétszáz ezer gyermeket intézetben elhelyezni, örökbefogadhatni lehetetlenség, minthogy nincs elég intézet és örökbefogadó. Addig is tehát, míg kellő számú intézet nincsen, a telepek megreformálását viszik sürgősen keresztül, s a legdurvább hibákat kijavítva, legalább átmenetileg türelhetővé teszik a gyermekelhelyezésnek ezt a formáját.

A telepekre való kihelyezésnek egyik nagy hibája az alacsony tartásdíj volt. A nevelőszülő ennek következtében a gyermekekre fordított költségeit úgy hozta be, hogy kicsi korától fogva munkaerőnek használta, libát, disznót őrzetett vele, házimunkára fogta. Ennek azután az volt a következménye, hogy a gyermek nem járt iskolába és anafabétaként nevelkedett fel. A Népjóléti Népbizottság azért sürgősen felemelte a 10 és 15 koronás havi tartásdíjakat 50—150 koronára. Ezzel nagyobb választási lehetőség nyílt meg a nevelőszülőök között és jobb elhelyezést is lehet biztosítani. A telepfelügyelőnek néhány 100 koronás évi tiszteletdíjat is rendes fizetésre emelték, hogy a nívótásként üzheseák addig mellékfoglalkozás-szerű fontos feladatukat.

A reform legfontosabb része azonban most van megvalósítás előtt. A telepeket mintatelepekké fogják átalakítani. A mintatelep lényege egy napközi otthon, amelybe a menhelyi és falusi gyermekek egyaránt eljárnak. Együtt játszanak, egyforma kedvezményben részesülnek. Ezzel kiküszöbölődik az a különbség, amely a menhelyi és falusi gyermekek között ma sajnos igen erősen fennáll. A napközi otthonban foglalkoztató, konyha és étkező is van. A konyhát maga napközi otthon látja el a bogrártól, gyermekföldből, amelyen gazdasági tanító vezetése mellett a nagyobb gyermekek dolgoznak. Ennek a földcskenek ilyenformán kettős hivatása van. Egyrészt gazdasági iskola a gyermekek számára, másrészt megjavítja a menhelyi gyermekek szűkös ellátását.

Bejáróné felvétetik

a háztartási teendők elvégzésére, teljes ellátással. — Csengeri-ut 17.

Hirdetmény.

Az élelmezési diktatura 2. számú rendelete értelmében az összes nemtermelő hatósági lisztellátásban részesülnek és ebből a célból névszerint kimutatásba foglalva pontosan összeírandók. F. évi augusztus hó 15-től csakis azok fognak lisztellátásban részesülni, akik ezen névszerinti kimutatásba fel lesznek véve. Az összes nemtermelőknél, illetőleg nevükben a háztartás fejének vagy más megbízottjának, tehát saját érdekében áll, hogy az alábbiak szerint a közellátási hivatalban pontosan megjelenjenek és a szükséges adatokat magukkal hozzák. A jelentkezés a hatósági élelmezési könyvecskén levő hatósági szám jegyének sorrendjében történik oly módon, hogy augusztus hó 4 én hétfőn délelőtt 8—9 óráig 1921—1980 hatósági szám

9—10	1981—2040
10—11	2041—2100
11—12	2101—2180
délután 2—3	2181—2220
3—4	2221—2280
4—5	2281—2340
5—6	2341—2400

tartoznak megjelenni.

A jelentkező tartozik magával hozni a hatósági élelmezési könyvecskét, továbbá a házi bizalmi igazolását a háztartáshoz tartozó ellátatlanokról. Ez az igazolás a következő tartalmu legyen: „Alulírt házbizalmi személyes meggyőződése alapján igazolom, hogy N. N. nemtermelő háztartásában a következők ellátatlanok vannak. X. Y. családtag (pl. 10) éves, N. N. háztartási alkalmazott (24) éves.” Vagyis ebben a bizonyítványban a családfővel együtt az összes ellátatlanok név, foglalkozás és kor szerinti feltüntetésével, a háztartási alkalmazottak munkakönyve is elvendő. A valótlán adatokat igazoló házbizalmi — aki lelkiismeretlen vagy felületes eljárásával a helyi közellátás érdekeit veszélyezteti — a közellátásból való teljes kizárással büntetjük azzal az ellátatlannal együtt, aki házbizalmival összejárás, vagy ennek félrevezetése útján valótlán adatokat mond be.

Felkérjük a közönséget, hogy a jelentkezés sorrendjét a legpontosabban tartsa be, mert az amugy is erősen igénybevett közellátási hivatal személyzete nem lesz képes feladatának megfelelni és a felesleges tolongás és ácsorgás is csak úgy lesz elkerülhető, ha a közönség a fent közölt sorrendet a legpontosabban betartja. Ismétellen figyelmeztetjük a közönséget arra, hogy aki az előírt időben személyesen vagy megbízott útján nem jelenkezik, augusztus 15-től kezdve lisztellátásban nem részesül.

Intézközlettség.

Zalai-Nepakarát

**A KORA REGGELI
ÓRÁKBAN JELENIK
MÉG, BREDETI TELEFON
ÉS TÁVIRAT JELENTÉSEKSEL.**

Egyes szám ára 30 fillér.

Kapható a dohányárudákban és az utcai rikkancsoknál.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

CIRCUS Novacsek

Közkívánatra

hétfőig, augusztus 4-ig

új változatos műsor

keretében

naponta előadásokat tart.

Balatonbogláron,

közvetlenül a Balaton mellett

3 szobás nyári lakás

Összes mellékkelhelyiségekkel augusztus 1-től szeptember 30-ig jutányos áron kiadó. Cím a kiadóhivatalban.

TÜZKŐ

minden mennyiségben kapható: **GARAMVOLGYI** és **SZEMERE** dohány-nagyárudában!

Könyvek :: Folyóiratok :: Zeneművek

FISCHEL Fűtőp. Fla

irodaszerek, üzleti könyvek, papírok, hangszerek, diazművek, játéktárgyak

Sporthirlap kapható Garamvolgyi és Szemerénél.

ZALAI NÉPAKARAT

Előfizetés: 1200 Ft/év, 400 Ft/3 hónap, 130 Ft/1 hónap. Helyi elosztás: 100 Ft/év, 30 Ft/3 hónap, 10 Ft/1 hónap. Adó: 100 Ft/év, 30 Ft/3 hónap, 10 Ft/1 hónap. Nyomda: 100 Ft/év, 30 Ft/3 hónap, 10 Ft/1 hónap.

A SZOCIÁLIS MUNKÁSOK PARTJÁNAK ALSÓ-ZALAMEGYEI REGGELI HIVATALOS LAPJA

Előfizetés árak: Egész évre: 1200 Ft, Fél évre: 600 Ft, Negyed évre: 300 Ft, Egy hónapra: 100 Ft.

Statárium Nagykanizsán.

A városi intézőbizottsága ma délután az alábbi, **Mindenkihez!** feliratu hirdetményt bocsátotta ki:

A béke és rend biztosítása érdekében elrendeljük, hogy a városban mindennemű csoportosulás és elvényekkel való izgatás szigorúan tilos!

Esetleges fosztogatók a rögtönzött bíróság elé állíttatnak. A rend érdekében a statáriumot elrendeljük.

Este 10 óra után az utcán igazolvány nélkül tartózkodni nem szabad.

A város közönségéhez.

A Tanácskormány lemondott és a kormányzó hatalmat szocialista kormány vette át. Az átmenet nehéz kérdésnek megoldása csak úgy lehetséges, ha mindenki — polgár és munkás egyaránt — segítségét nyújt az intézkedésre jogosult hatóságoknak a közrend, a nyugalom és a közbiztonság fenntartására és megővésére irányuló munkájához.

Mindenki őrizze meg nyugalma! Tartózkodni kell minden olyan cselekedéstől, ami az egyetértő munkát akadályozza és surlódásokhoz vagy ellenlétekhez vezet.

Erre való tekintettel a tegnapi este rendezett népgyűlést sem tartottuk meg. Kérjük a város minden lakóját, polgárát, munkást egyaránt, támogassák az intézkedő hatóságokat a rend, a nyugalom és a fegyelem megővését célzó intézkedésekben, kerüljék a felesleges csoportosulásokat és ne nehezítsék meg a mindenként felett álló célnak az elérését, hogy az átmenet súlyos feladatait zavar, surlódás, vérontás nélkül oldassanak meg.

A szeszitalom továbbra is érvényben van. Ennek a szegény országnak a nyugalomát csak közös vállvetéssel, egymást megértő munkával, fegyelmellességgel bírják enyhíteni.

Tartsunk össze mindnyájan!

Legyen rend és nyugalom!

Intéző bizottság.

Szombat délben megszüntették a hadműveletet.

Megkötik a fegyverszünetet. — Az antant feloldja a blokádot. — Zsirt, szemet és élelmiszert kap az ország. — Az ellenkormányokkal nem állanak szóba.

Budapest, augusztus 2. Agoston Péter a Magyar népköztársaság külügyminisztere a külpolitikai helyzetéről és a rendszerváltozással kapcsolatos politikai és gazdasági kérdésekről a következő nyilatkozatot tette:

A külpolitika irányja adja van azzal, hogy az antanttal feltétlenül békét akarunk kötni.

A béke érdekében első és legfontosabb elhatározásunk volt az, hogy áttérünk a tanácsrendszerre, a demokrácia útjára és köteleztük magunkat a "demokráciának" megfelelő alkotmánytervezet elkészítésére, az alkotmányozó gyűlés összehívására.

Kötelezettséget vállaltunk arra, hogy a politikai bűncselekményeknek azt a körét, amely a tanácsrendszerrel függött össze, megszüntetjük és a politikai bűnösöknek amnesztiát adunk. Ez azonban nem jelenti azt, hogy a "közérteségi rendszer alapján" veszélyeztetését lehetővé tesszük. Az amnesztiát rendező tervezet a ma délután tartandó minisztertanács veszi tárgyalás alá. — A szociális zálás tekintetében az új kormány határozottan a szocializálás elvi alapján áll, de a szocializálás méreteinek és határainak megállapítása tekintetében nem a minisztertanács, hanem az alkotmányozó gyűlés hivatott dönteni. Ez azt jelenti, hogy a szocializálás ütemek továbbra is szocializálva maradnak.

A Népköztársaság kormánya első feladatának tekinti a fegyverszünet megkötését és a vérontás megszüntetését.

A kormány a fegyverszünet megkötésére vonatkozó lépésének eredményeként Romanelli alezredes, a budapesti katonai misszió vezetője és az antant egyedüli itteni képviselője már az új fnyamán elküldötte tisztjeit a román hadseregek parancsnokságaihoz, azzal az utasítással, hogy:

az ellenségeskedést szüntessék be. Az ellenségeskedést ezen utasítás alapján az egész fronton ma délben már be is szüntették.

Intézkedéseket tett a kormány.

Budapest és az ország nagyobb városainak zalrral, élelemmel, közszóval és más közszükségleti cikkekkel való ellátása iránt az antante bécsi missziója határozott ígéretet tett a blokádot megszüntetésére.

Erre vonatkozólag megnyugtató ígéretet tett Romanelli alezredes is a ma nyilvánosságra hozott proklamációjában. A fegyverszünetre, valamint a rendszerváltozással kapcsolatos politikai és gazdasági kérdésekre vonatkozóan

a tárgyalások sikere szempontjából megnyugtató, hogy az antant határozott ígéretet tett arra, hogy az ellenforradalmi kormánnyal nem tárgyal és vele semmiféle connexust nem tart fenn.

Budapest, augusztus 2. Paydl Gyula miniszterelnök a kormány legközelebbi és leg sürögsebb feladatairól a következő nyilatkozatot tette a *Vörös Ujságnak*:

A kormány egyik legjelentősebb és legközelebbi feladata, hogy a belső rendet és nyugalmat megőrizze. Ha valamikor szükség volt arra, hogy mindenki a legteljesebb fegyelmellességet és önuralmat gyakorolja akkor, erre a mostani időben legfokozottabb mértékben van szükség. Az ország reorganizálásához a rend és nyugalom járulhat hozzá a leghatásosabban, aminek következtében törekvésünk az, hogy minden rendzavarást megakadályozzunk és a belső nyugalmat fenntartsuk. A kormány legközelebbi teendője az antanttal való tárgyalás felvétele. Erre vonatkozóan minden intézkedés megtörtént, úgy, hogy a kormány megbízottai a legközelebbi időben megkezdik a fegyverszüneti tárgyalásokat. Nagyon fontosnak és jelentőségteljesnek tartom, hogy mindenki a helyén maradjon és a munkástanácsok fokozott igyekezetével végezzék feladatukat, amelyek a mostani súlyos időben rájuk hárulnak.

Bécs, augusztus 1. "Neu Freie Presse" interjújt közölt Weltner Jakob elvtárral, a missziójáról a következőket mondotta:

— Azzal a megbízással jöttem Bécsbe, hogy az antant mérvadó személyiségeivel tárgyalásokat folytassak, mikép volna lehetséges Magyarországon az átmenet biztosítani, a blokádot megszüntetni Magyarországot ismét a termelés és a béke útjára vezetni.

Arra a kérdésre, vajjon az új kormány ideiglenes vagy végleges jellegű-e, Weltner így válaszolt:

— Az új kormánynak ideiglenesen az a hivatása, hogy a béketárgyalásokat előkészítse. Az újságíró megkérdezte, vajon az új kormány a nemzetgyűlés alapján áll-e. A válasz: a kabinet ebben a kérdésben még nem foglal állást, azonban nem nehéz a kérdésre válaszolni, ha a miniszteri lista összehívását vesszük tekintetbe.

Budapest, augusztus 2. Payer Károly belügyminiszter a *Vörös Ujságnak* a következő nyilatkozatot tette:

— Addig, míg megtörténnek azok a változások, amelyek a politikai rendszer változásának a következőkben megmarad a tanácsigazgatás, mindenki helyén maradjon és

kötelessé beartani a jelenleg érvényben lévő rendeleteket. Ezen nehéz időkben mindenki köteles legnagyobb erkölcsi felelősség terhe mellett dolgozni. A legnagyobb erőfeszítéssel fenn kell tartani az országban a rendet. Mindent alköveket arra nézve, hogy minden esztétizésnek és rendezavarásnak elejét vegyem, elrendelem, hogy mindennemű zászlódísz és egyéb díszítés bevonandó. Ezek a rendkívül komoly megpróbáltatásokkal teljes idők nem alkalmasak a pompára, lobogódíszekre, komolyan, férfiasan, figyelmезetten kell szembenezni az eljövendőekkel.

Az első minisztertanács.

A kormány tagjai letették a fogadalmat.

Budapest, augusztus 2. A M. T. I. jelenti: A kormány tagjai szombaton délután 3 órakor tették le a fogadalmat a központi munkástanács elnökségének kezébe. A fogadalom ítétele után a kormány minisztertanácsra ült össze.

Az Államtitkárok.

A szombati minisztertanács kinevezte az államtitkárokat.

- Balázs Emil igazságügyi,
- Rónai Zoltán belügyi,
- Horváth Jenő hadügyi,
- Méhely Kálmán ipar- és kereskedelmügyi,
- Erdélyi Mór közlekedésügyi,
- Szikora János földművelésügyi (politikai),
- Ráoz Gyula földművelésügyi (adminisztratív),
- Kalmár Henrik nemzeti ügyügyi és
- Ascher István közoktatásügyi államtitkárok lettek.

Budapest, aug. 2. A M. T. I. jelenti: A szombati első minisztertanács a pénzügyminisztérium ideiglenes vezetésével Peidl Gyula miniszterelnököt, az igazságügyminisztérium ideiglenes vezetésével Ágoston Péter külügyminisztert bízza meg Miklóss Ferenc pénzügyminiszter, illetőleg Garami Ernő igazságügyminiszter távolléte tartamára.

A kormány első rendeletei.

A magyar kormány ma délután három rendeletet adott ki Egyet az államformáról, a másodikat a „biztonságosság” bizottságról és a harmadikat a politikai foglyok megkegyelmezéséről.

I. A magyar állam formája: Népköztársaság. Ennek neve a magyar állam megjelölése: „Magyar Népköztársaság”, a kormány megjelölése: „Magyar Népköztársaság-kormány”.

II. Az eddig érvényes jogszabályok — e volt Tanácsköztársaság rendeletei is — mindaddig érvényben maradnak, amíg azokat a magyar Népköztársaság-kormány kifejezetten hatályon kívül nem helyezte.

III. Bűnvádi eljárások, melyek 1. évi márc. 21. és aug. 2. közötti idő alatt elkövetett politikai természetű cselekmények miatt indultak meg, megszüntetendők. Az ilyen cselekmények miatt elzárva tartottak között minden jogkövetkezmény elenyészik: azokat a politikai foglyokat akik őrszolgálatban vannak anélkül, hogy ellenük bűnvádi eljárás indult volna meg, szabadlábra kell helyezni.

E rendeletet az igazságügyi miniszter hajtja végre.

E három rendeletet Peidl Gyula miniszterelnök szignálta.

A munkásság egységesen soraközt a kormány támogatására.

Budapest, augusztus 2. Szombaton délután 4 órakor az összes szakmák bizalmi-testületi értekezletet tartottak, amelynek tárgya a politikai helyzet volt.

A magyarországi vas- és fémmunkás szövetség fő és vezető bizalmi testülete is gyűlést tartott, amelyen az összes gyárakat, mintegy 3000 bizalmi férfi képviselte. Kúfi Zsigmond elnökelő beszédében vázolta a politikai helyzetet. A gyűlés ezután vita nélkül egyhangúlag tudomásul vette a kormányváltást és kimondta, hogy az új kormány politikáját támogatja.

Ugyanilyen határozatot hoztak a többi szakmák bizalmi testületei is.

Budapesten teljes a rend.

Budapest, augusztus 2. Budapesten már kora reggeli órákban igen nagy volt az élénkség. Az egész városban nagy a forgalom. A járó-kelők mindenütt csoportokba verődnek és énekelve járnak be főleg a belváros utcáira. Nagyszámú tuncog vonat fel a Ritz szálló elé, ahol Homann alezredes, az olasz misszió vezetője lakik és lelkesen ünnapolt. Egyébként a városban teljes a rend és a nyugalom. Az éjszaka folyamán egyetlen zavaro incidens nem történt és ma reggel a munkásság rendezett munkába állt. A polgárság és munkásság egyöntetűen támogatja az új kormányt néző és felelősségteljes feladatában.

Tilos a plakátragasztás.

Budapest, augusztus 2. Haubrich József elvtárs hadügyminiszter, Budapest karnhatalmi főparancsnoka a következő parancsot adta ki:

Holnap déli 12 óráig a fővárosban az összes falragasztók elvonatandók. Kivételt képeznek azok, amelyek Állam augusztus 1. óta adtak ki. További rendelkezésig csak az Állam aláírt vagy ellenjegyzett hirdetmények ragaszthatók ki.

Budapest, 1919. augusztus 2.

Haubrich József

Budapest karnhatalmi főparancsnoka.

Külföldi állampolgárok különös védelme.

Budapest, augusztus 2. A magyar külügyminiszter rendeletet adott ki Magyarországon tartózkodó külföldi állampolgárok különös védelme tárgyában. Idegen állampolgárok lakásaiban, bűncselekmény eseteitől eltekintve, semmilyen hatósági eljárásnak további intézkedésig helye nincs. Kivételt egyedül az államrendőrség igazolt nyomasztó közegrel képeznek, akik a külügyminisztérium idegen védelmirodájával együtt, bűncselekmény esetén nyomozati cselekményeket idegen állampolgárok lakásaiban is végezhetnek. Külföldi állampolgárok üzleti helyiségeiben, valamint gyári-telepekben kevéseleg a külügyminisztérium idegenvédő irodájának kiküldöttje léphet be a hatósági eljárás foganatosítására. A volt külügyi népbizottság által eddig kiállított idegen állampolgárságot tanúsító igazolványok, védőlevelek továbbra is érvényben maradnak. El kell fogadni az ide-

gen állampolgárság igazolására az illetékes külföldi hatóságok elsősorban a Magyarországon székelő külföldi követségek és konzulátusok által kiállított igazolványokat leveleket is.

Semmiféle zászlót sem szabad kitűzni.

Budapest, augusztus 2. A belügyi minisztérium közrendészeti főosztálya elrendelte, hogy a középületeken, valamint magánházakban lévő összes lobogók (ugy a pirosak, mint a piros-fehér-zöldek) azonnal bevonandók. Ezen rendelet betartásáért a házfelügyelők és bírók személyesen felelősek, az ellenkező esetben pedig a legszigorúbb eljárást indítják meg.

Az új miniszterek.

Magyarország legnap megszüntetett köztársaság lenni. Az ország ügyeinek vezetését oly kormány vette kezébe, melynek tagjaira a szervezett munkásság és az egész dolgozó nép bizalommalles várakozással néz. Mélységes történelmi, társadalmi gazdasági erők kényszerítették a hatalom birtokosait arra, hogy félredölnének és megengedjenek egy olyan alakuláson, amely bar a tiszta szocializmus elve alapján megszomot vet a gyakorlati élet és a nemzetközi politika következményeivel is.

Tény az, hogy az aniani a negy évfél éves háboru ellenére — bár gazdasági lag és katonailag meggyöngyült — megmindég elég erős ahhoz, hogy energilav érvényesítse velünk szemben azokat a rendszabályokat, melyeket a „béké” bizottsájsa érdekében szükségesnek lát. Tény az, hogy gazdasági és katonai elzárásában ebben a fájó légkörben szükségesszom hiányzott azok az előfeltevések, melyek körülbelülünk folyó világ gazdasági nag szervezetébe való bekapcsolódást lehetővé tettek volna. Amikor a tanácsköztársaság kormányzó tanácsa legnap lemondást elhatározta, ezekkel a változatlan tényekkel vetett számot. Ezeknek figyelemmel jutott arra a fellemerésre, hogy ennek az ország nek békéjéi és jövőjéi más alapokon bizossítani. Le kellett mondanai és át kellett adni a helyet olyan kormányoknak, amelyek kedvéért megnyitja hazáinkat: és amelyek képes bennünket a világforgalomba bekapcsolni.

Az új kormány tagjai munkások és szocializmus régi harcosai. Első feladatuk hogy a rendet és fegyelmet fenntartsák, a tantitelt a tárgyalást megkezdjék és az a helyzet felé az utakat kiegyenlitsék. Elő ké készíteni a lakai a gazdasági regeneráció nagy munkája számára.

Ami az öt esztendő háboru elpérlitott, utra kell építeni és az ország szilárd alapra kell helyezniünk. Bizony hogy nem lesz ebben az országban sen aki a kormányt ebben a megpróbáltatás és munkának néhez óráiban ne támogatja. E: plibanban hincserék pártok, hincser osztályok. Mindenkinék a kormány meg kell állni, hogy e sokat szenvedett országot az öt év óta égő poklokból vezessük. Csak lelles egység, harmónia illelem a nehéz és ügyő gazdasági kérdések megoldásával szemben, jürsien

kibontakozás munkájának befejezéséig. Ez biztosítja a konzolidáció lehetőségét.

A kormány vállaira rejtelen erővel nehezedik hivatásának sulya. Visszafojtott lelkülettel, a feladat nagysága iránti érzeti áhítattal kell segíteni munkájában. Soha olyan nagy szükség nem volt arra, hogy megszabadítsuk magunkat a magyar átoktól, a szeizhuzástól, mint most. Minden erejével, értelmével és akaratával egységesen kell állni az egész társadalomnak a most következő idő kormányzati és építő munkála mögött.

Peidl Gyula miniszterelnök eredeti hivatása betűszedés. A nyilvános életbe való lépése után azonnal sikerült neki a nyomdászok szervezetében kiváló állást betölteni. A Typographia szaklap szerkesztője lett. Utána pedig a nyomdászok szakszervezetének vezetője. — Szakszervezetének mozgalmában Peidl mindig tevékeny részt vett és különösen a kollektív szerződések megtörtetésével szerzett nagy érdemeket. A Károlyi kabinetben Peidl a népfőnöki miniszteri tárcát vállalta. Március 21-ike után a nyomdászok egyesületének hivataltoka lett.

Payer Károly belügyminiszter munkás. A vasmunkások szakszervezetének állandó vezető tagja volt. Miután évekig hadiszolgálatot teljesített, a szakszervezet titkára lett. A Károlyi rezsim alatt Payer a bányászati kormánybiztosa volt, amely állásban kiváló ujtásokat vitt keresztül. Ezzel a szakkal az új belügyminiszter a szocialista kommunista kormányzat alatt is foglalkozott.

Haubrich Jozsef hadügyminiszter szintén vasmunkás. Azután, hogy a harc-térről hazatért, élénk tevékenységet fejtett ki a vasmunkások mozgalmában. A tanácskormány alatt március 21-től április 4-ig kereskedelemügyi népbiztos lett. Április 5-én hadügyi népbiztos helyettes lett, amely után a negyedik hadtest parancsnokává nevezték ki, ugyanakkor megbízták Budapest karhatalmi parancsnokságával is.

Ágoston Péter az új külügyminiszter a párt legkiválóbb teoretikusa, aki már a pártnak nevelő munkáiban a kilencvenes években élénk részt vett. Tanár volt a jogakadémian és legutóbb Nagyváradon töltötte be ezt a tanszéket. Ebből az állásból a Károlyi kormány Nagyvárad város és Biharvármegye főispánjává és kormánybiztosává nevezte ki. A Berinkei kabinetben azután belügyi államtitkár lett és a tanácskormányban eleinte mint külügyi népbiztos képviselője, később pedig mint külügyi népbiztos működött. Az országos szovjet nagy ülése után ezt az állást az igazságügyi népbiztossággal cserélte fel Bokányi Dezsővel együttesen vezette a budapesti munkás- és katonatanács elnökséget. Legutóbb a bécsi követi válság idején emlegették többször a nevét, amelyben tevékeny szerepet szántak neki.

Garbai Sándor közoktatásügyi miniszter a szakszervezeti vezetőség hatalmas generációjának közepé tartozik, habár évtizedek óta vezető szerepet kapott a munkás mozgalmakban. Eredeti hivatása építőmunkás. Az építőmunkások szakszervezetében gyorsan jutott vezetőszékhelyhez és mintegy tizenöt évvel ezelőtt a szocialista kommunista párt vezetésébe került. A Károlyi kabinetben a lakás-

hivatal vezetésével bízták meg. Március 21-én a tanácskormány elnökevé választották, amely állást egészen tegnapig töltötte be.

Garami Ernő igazságügyminiszter eredeti hivatása mechanikus. Külföldi utazásai révén széleskörű ismereteket szerzett a legtöbb európai állam gazdasági viszonyai felel. Mint újságíró is működött és már mint 21 éves fiatalember 1899-ben a Népszava szerkesztője lett. Egyidejűleg a Magyar Szociáldemokrata Párt vezetőségének tagja lett. Közel 20 évig szerkesztette a Népszavát. Amíg a Károlyi kabinetben a kereskedelmi tárcát irányította. A Tanácsköztársaság vezetőségében nem foglalt helyet. Ezalatt az idő alatt széleskörű tanulmányokat folytatott.

Takács József földmivelésügyi miniszter bár eredeti hivatására nézve mezzei munkás volt, mégis már ifjú éveiben a Népszava, Földmunkás és Világszabadság munkatársa volt és kiváló novellisztikus vázlatával szerzett jó nevet magának. A pártban is nagy szerepet játszott. Állandóan vezető állással bízták meg a földmunkások szakszervezetében, ahol mint titkár is működött. Amikor a folyó évi március havában a Világszabadság napilappá alakult át, Takács annak felelős szerkesztője lett.

Miakits Ferenc pénzügyminiszter mintegy tíz éve a vasmunkások legkiválóbb vezetőinek egyike. Néhány nappal ezelőtt Weltner Jakabbal együtt a központi munkás és katonatanács vezetőségre hívták meg.

Dovcsák Antal ipar és kereskedelemügyi miniszter ugyancsak vasmunkás volt és sok éven át a vasmunkások szövetségének elnöke volt. A Károlyi kabinetben Böhm Vilmos mellett a hadügyminiszterium egyik vezető állását töltötte be, ahol a leszerelés hatalmas munkáját végezte. 1919. márciusában Dovcsák először a szocializálás népbiztosa lett, később azonban a szovjetülés után a tanácskormány helyettes elnökevé választották. Ő vezette egyidejűleg a néptanács gazdasági ügyek technikai főosztályát is.

Knittelhoffer Ferenc az új közlekedési miniszter az építőmunkások szövetségének vezetője volt.

Knaller Győző, az új nemzetiségi miniszter az ipart tanulja. A kilencvenes évektől kezdődően a párt legkiválóbb nemzeti vezérfői közé tartozott. Knaller miniszter végig küzdötte az egész világháborút és most a fronttól hazatért, a szocialista párt német titkárává választották meg.

Volt katonának jelentkezzenek.

A nagykanizsai katonai állomásparancsnokság az alábbi felhívást bocsátotta ki:

A magyar katonai állomásparancsnokság felhívta a nagykanizsán (akár szabadságon levő, vagy bármely más okból) tartózkodó összes katonát egyeneket, hogy a köznem és közbiztonság megővése céljából a 20. pótzászlóal parancsnokságnál (honvéd laktanya) a nehéz időkre való tekintettel karhatalmi szolgálataira haladéktalanul jelentkezzenek.

Börtsányi Pál s. k. Zsigmond S. s. k.
hatalmij megnevezett. állomásparancsnok

Tilos minden összejövetel.

Budapest, augusztus 2. A M. T. I. jelenti: A magyar hadügyminiszter a következő parancsot adta ki:

Augusztus 3-án semmi névvel nevezendő sportünnepélyt, sportversenyt sem tarthatnak meg, ugyancsak semmi mulatságot, táncos összejövetelt. A színházakra vonatkozóan a mai megállapodások maradnak érvényben. (Vagyis az előadásokat 8 óra előtt be kell fejezni.)

Oroszország vajdása.

Berlin, augusztus 2. A Vossische Zeitung stockholmi külföldi tudóstíjja előkelő pétervári személyiségtől a következő nyilatkozatot kapta.

Moszkvában a Kromben folytatott tárgyalások eredménye még nem jegeződött ki. Olyan kormányt akarnak, amelynek megalkotása után lehetőségessé válik megegyezést teremteni az összes államokkal. Koalíciós kormányt akarnak, amelybe nemcsak a men-shevikiek és szocialreformerek, hanem az ortodox szocialdemokraták is belépnek. A koalíciós kormány összehozatának megkötésére Lenin áldozatul ajánlja fel magát. Lenin hajlandó lemondani, ha Csicserin marad a külügyminiszter és Trockij a hadsereg szervezője. Lenin lemondása rövid időn belül maga után vonná a szovjet Oroszországnak demokrata szocializmusra való áttérését.

Japán—amerikai ellentét

Berlin, augusztus 2. A Lokalanzeiger jelenti Hágából: A „Daily News” jelentése szerint a feszültség Japán és Amerika között növekszik Japán engedményekre nem hajlandó. Míg Amerika a békeszerződés ratifikálására készül, addig Japán ettől tartózkodik. Japán a késlekedés okát azt hozza fel, hogy a Mikádónak a békeszerződés ratifikálása előtt meg kell kérdezni az öreg tanácsát is.

Leszerelik az amerikai hadsereget.

Paris, augusztus 1. Baker hadügyi államtitkár kijelentette, hogy az amerikai hadsereg leszerelését december harmincadikára jökéle-tesen befejezi.

New York, augusztus 1. Salkratávinet: A Chicago Tribunek jelentik Párisból: Az Egyesült-Államok kormánya két heten belül kellemetlen helyzetbe került, mert ezelő alatt még két nagyhatalom tagja fogja ratifikálni a német békeszerződést és ennek következtében hatályba lép annak ellenére, hogy az Egyesült-Államok és Németország között jogilag meg nem jött létre a békeállapot. A fiansiak olaszok, japánok és belgák, valamint a kisebb hatalmak már kijelölték megbízottikat, a különböző bizottságokba, megkezdtek az égető problémák megvitátását egyezményekkel. Különösen ügyeskedő a bizottságoknak egyetlen amerikai tagja sincsen meg. Mindennek oka az, hogy Wilson elnök utasítása folytán a békeszerződés Amerika részéről töpten ratifikálására amerikai megbízott a bizottságokban nem jeltíhet.

Közvetlenül Lucerna lakarmányt keresek Bazár udvar II. em. 14. sz.

Kisbábgyermek mellé a német nyelvű keresek Cim a kiadóban.

HIREK.

1919. augusztus 3. Vasárnap

NAPJÁN

A nap kál 4 óra 37 perckor, nyugszik 7 óra 38 perckor.

A hold két éjjel 11 óra 39 perckor, nyugszik este 10 óra 23 perckor.

Az új kormány

amely legnap átvette Magyarország sorsának intézését, nem ismeretlen Magyarországi népe előtt. A mozgalomnak régi klpórbóli harcossal valamilyen, akik már évtizedek óta küzdöttek a munkásság és a polgárság jólétéért, boldogulhatásáért és emberi megélhetésének biztosításáért. Peldi Gyula miniszterelnök és Garami Ernő igazságügyminiszter, Payer Károly belügyminiszterrel egyetemben sohasem lérték el a szocialista érzelmek hirdetését és éppen azért, mert a szocializmus végcélját megvalósítani időszertelem nem látják, mert az azt meggyőződésük volt, hogy Magyarország dolgozó népét az ötéves háború és az első forradalom megrázkódtatásán után csak egy szocialista uralom vezetheti egy boldogabb jövő felé, a szocialista-kommunista rendi távolították magukat a miniszterteráskól valamilyen azzal a szilárd hittel dolgoztak eddig és fogtak ma is a munkához, hogy az egész ország lakosságának érdekelt védelmezik meg. Az új kormány elsősorban békét akar, békét a küllelenséggel és békét bent az országban. Ez a kormány az aniani ígérete szerinti megkezdheti a béke tárgyalásokat a ez a kormány — úgy hisszük — fenntartja a belső rendet és nyugalmat is. A háború okozta borzalmak veszteségek liquidálása minden kormányra súlyos feladatot ró. S azok, akik ilyen helyzetben vették el az ország kormányzását, méltóan elvárhatják, hogy az egész ország népe támogatja őket abban a törekvésükben, hogy mindazt amit az ország népének javára küllelenségünkől kivívni lehet, kivívassák. Ma csak egy szempont szabad, hogy vezessen mindannyiunkat: megmenteni az országot rézára a fellődés, a boldogulás, lehetőségét, olyan békét érni el, amely mindenkinek biztosítja azt, hogy munkájával megkereshesse a mindennapi kenyeret. Ez a kormány célja, ez a feladata, de hogy ezt elérhesse, minden magyar embernek egyenesen kell sorakozni a kormány támogatására. Ha ez meglesz, akkor a háborús romok felett új élet fog virulhatni.

— Nagykanizsa karhatalmi parancsnokai. A városi Intéző bizottság tegnap délután tartott értekezletén Nagykanizsa karhatalmi parancsnokai a Zsifkovics Sándor katonai állomásparancsnokot és Borcsányi Pál hadügyi megbízottat nevezték ki. A karhatalmi parancsnokok teljes hatalommal rendelkeznek a város területén lévő összes katonai (Vöröskereszt) karhatalmi alakulatok felett. Mint orvoslóunk Kiskanizsán külön önkormányzatot látja el a rend és közbiztonsági szolgálatot.

— Házasság. Franciska Rózi és Mózser Antal házasságot kötöttek.

— Szemtanu a varasdi katonalázásról. Egy csáktornyal menekült levele érkezett tegnap szerkesztőségünkhöz, amely megismertelt bennünket a mult hónap 22-én Varasdon lezajlott lázadás fozsziatival. A levélíró maga is Varasdon tartózkodott a lázadás napján abban részt is vett sőt a karján — bár jelentéktelenül — megis sebesült. Szerinte nemcsak politikai okok, hanem az a körülmény is nagyon közrejátszott a helyzet klélekedésére, hogy míg a szerb katona havi fizetése 30 dinár, addig a horvát katonáké akkik csak olyan kisegítő szolgálati feltelesenek — semmi. Elmondja még csáktornyal elvtársunk, hogy a varasdi útközvetben a szerbek körülbelül 270 embert vesztek, míg a horvátok vesztesége 20 főre tehető. A varasdi forradalmár, aki idegen igazolvánnyal tudott csak nagynehezen a határon átmenekülni, jelenleg Kanizsán pihen ki az izgalmas órák fáradalmait.

— Mésedélután. Vasárnap délután 4 órakor ismét mésedélután lesz a nyári szinkör helyiségében a nagykanizsal klesinyek ssámára. Kuglerné és Szabó Istvánné elvtársnők főgák a gyermekeket elszórákoztatni s egyúttal tanítani. Belépődíj: 60 fillér.

— Tézrene. Ma, vasárnap délelőtt 11—12 óráig a Fő-uton ténzenét ad a helyi garnizon katonazenekara.

— A Tornagyület elmaradt BEAC. mérkőzésének jegyei délelőtt kezdve Hirschler tózséjében beválthatók.

— Az Idei kenyér nálunk és Németországban. Most állapították meg Németországban az 1919. évi termésű gabona árát és ez az ármaximálás természetesen azzal az eredménnyel járt, hogy az összes gabonafélék árát ismét lényegesen emelték. Ezt az óriási munkabérrel, a mezőgazdasági gépek árának nagymértékű emelkedésével és a termelés többi eszközeinek drágulásával okolták meg. A kenyér minőségének javítására, helyesebben a kiörlelenség 81 százalékra való redukálására vonatkozólag is hangzottak el követelések. A német lakosság ugyanis, amely már hosszú idő óta sokkal rosszabb minőségű kenyeret eszik, mint Magyarország lakossága, vágyva vágyik a jobb minőségű kenyér után. E követelés teljesítése azonban, mint a berlini szaklapok írják, csak akkor válik lehetségessé, ha a cséplés után meggyőződnek arról, hogy a német termés eredménye minden tekintetben megfelel a várakozásnak. — Bizonyítgatás nélkül is el lehet hinni, hogy az óriási munkabér stb. is döntő szempont volt akkor, amikor a német gabona árát makszimálták, de a kenyér minőségének javítására vonatkozó követelés elhalelítésát nem annyira a termés eredménye felől való tájékozatlanságban, mint inkább a külföldi gabona bevitel jelentéktelenségében kell keresni. Németországban ugyanis mind gyakrabban történik utalás arra, hogy a külföldi gabona rendkívüli drágasága és a behozatal óriási költsége ezután is a legnagyobb feladatok elé állítja a német termelőt és hogy a kenyér minőségének javítása is valószínűleg csak akkor lesz lehetségessé, ha megvalósulnak azok a remények, melyeket a külföldi gabona beviteléhez fűztek. Nálunk, Magyarország területén egyelőre teljesen kombináción kívül csak a külföldi gabonabehozatal. Egy legutóbb megjelent kommuniké mégis arról tájékoztat bennünket, hogy az idei gabonából örült kenyérliszt és így a kenyér is jobb lesz a tavalyinál, mert az idei 80 százalék lesz a

kiörlelési arány a tavalyi 87 százalékkal szemben. Ibból pedig nemcsak a magyarországi kenyér jobb minőségére, hanem arra is következtetni lehet, hogy Németországban eddig a béke aláírása sem sokat javított a helyzeten.

— Elveszett egy fekete zsebpénztárca 60—70 K tartalommal. Becsületos megtalálása a pénzt megtarthatja, a tárcát adja le Reichmannéknak, Bátorly-utca 3. sz. alatt.

Pártügyek.

A szocialista nők szabadszervezete értesíti tagjait, hogy vasárnap délutánra hirtetett nőgyűlés egyelőre el lett halasztva. — Hétfőn délután 4 óráig kezdve a szervezeti helyiségében (Kaszinó) céna osztás lesz. — Minden elvtársnő, ki még eddig nem kapott semmit, jelentkezze szervezeti könyvecskéjével. 1 óráig 10 koronába kerül. Mindenki hozzon magával aprópénzt.

Hadirokkantak, hadiövegyek és hadiárvák szövetsége értesíti azon tagjait, akik öltönyt, ruhát jegyeztek, hogy Kőlcsei-utca 12. szám alatt f. hó 5-én d. u. 3—7-ig a ruhájukat átvehetik. Aprópénzt hozzanak magukkal. Továbbá, kik bakancsot, sapkát vagy gyermekkabátot jegyeztek, azok meg 7-én délután 3—7-ig kaphatják meg azt, ami részükre megállapított. Már itt megjegyezzük, hogy öltözet ruhát és bakancsot 30 egyénnel, különösen magánosoknak nem adhatunk, mert kevesebb ruha és bakancs áll rendelkezésünkre.

Hirdetmény.

Az élelmezési diktatura 2. számú rendelete értelmében az összes nemtermelő hatóságai listellátásban részesülnek és ebből a célból névszerint kimutatásba foglalva pontosan összeírandók. F. évi augusztus hó 15-től csakis azok fognak listellátásban részesülni, akik ezen névszerinti kimutatásba fel lesznek véve. Az összes nemtermelőknél, illetőleg nevükben a háztartás feleinek vagy más megbízottjának, tehát saját érdekükben áll, hogy az alábbiak szerint a közellátási hivatalban pontosan megjelenjenek és a szükséges adatokat magukkal hozzák. A jelentkezés a hatósági élelmezési könyvcékán levő hatósági szám jegyének sorrendjében történik oly módon, hogy augusztus hó 5-én kezdve délelőtt 8—9 óráig 2401—2400 hatósági szám

9—10	2401—2420
10—11	2421—2480
11—12	2481—2640
délután 2—3	2641—2700
3—4	2701—2760
4—5	2761—2820
5—6	2821—2880

tartoznak megjelenni.

A jelentkező tartozik magával hozni a hatósági élelmezési könyvcékát, továbbá a házi bizalmi igazolását a háztartáshoz tartozó állattalanokról. Ez az igazolás a következő tartalmu legyen: „Alulírt házbizalmi személyes meggyőződésem alapján igazolom, hogy N. N. nemtermelő háztartásában a következő állattalanok vannak: X. Y. családtag (pl. 10) éves, N. N. háztartási alkalmazott (24) éves. Vagyis ebben a bizonyítványban a családfevel együtt az összes állattalanok név, foglalkozás és kor szerint felüntetendők, a háztartási alkalmazottak munkakönyve is elvándó. A valótlán adatokat igazoló házbizalmi — aki lelkiismeretlen vagy felületes eljárásával a helyi közellátás érdekeit veszélyezteti — a közellátásból való teljes kizárással büntetetik azzal az állattalannal együtt, aki házbizalmival összejárás, vagy ennek félrevezetése útján valótlán adatokat mond be.

Intézőbizottság.

ZALAI NÉPAKARAT

szakszervezetek és munkahelyi tanácsok, Budapest 4. szám
szakszervezetek és munkahelyi tanácsok, Budapest 78. sz. Nyomda 117.

A SZOCIÁLISTA MUNKÁSOK PÁRTJÁNAK ALSÓ-ZALAMEGYEI REGGELI HIVATALOS LAPJA

Stipendiumi Árak:
Egy évre 4000 Ft.
Fél évre 2000 Ft.
Három hónapra 1200 Ft.
Egy hónapra 400 Ft.

Szeretettel és megértést.

Öt évi háborútól már agyonsanyarogott néptünk négy és fél hónapig küzdött a Tanácsköztársaság kis területén, de fegyverrel nem volt képes olyan helyzetet teremteni, mely meghozná a szükségesét annak, hogy Magyarország újból részeshalassan a jóléiben és a nemzetközi forgalom áldásában.

Mindenfelől ránk tört az ellenség. Ongyilkosság lett volna a küzdelem. A Tanácsköztársaság kormánya leszámolt a múlt tévedésével és engedve az antant követeléseknek lemondott.

Új élet kezdődik. A kormányt olyan vezetők vették át, akik józanul számolták a helyzet követelményeivel s akiknek munkájától megnyugvással várhatunk a nehéz napokban a rend és béke visszatérését. Mindnyájunknak össze kell most tartanunk és mindnyájunknak teljes erőnkkel kell segítenünk a munkájában és céljában a becsületen alapon megalkult új kormányt. A kormány tisztán szociálista jellege biztosítja azt, hogy most már zavartalan munka jegyében és újján haladva fog történni minden ebben az országban. Ebben a megpróbáltatástól megkínzott hazában újból meg kell indulnia annak az erőteljes, fokozott munkának, amely azelőtt olyan kiálódóvá tette a magyar munkásságot s olyan nagy tiszteletet szerzett számára világhírre is. A kormány tagjai régi, kipróbált erőt vezetői a magyar munkásságnak, amelyre most már az a nagy történelmi feladat vár, hogy megteremtse a rendet és békecséget szerencsétlen hazánkban.

Munkás és polgár fogjon most kezét egymással kölcsönös szeretettel és megértéssel. Erre kötelez most bennünket mindnyájunk érdeke.

A magyar társadalom véres szenvedések, ezer veszedelem és nyomorító küzdelmek után elérkezett egy megállapodottság, amelyből csak a munkásság és polgárság egymásttámogató munkájával tudja kovácsolni az életét.

A legközelebbi jövőben megejtendő népszavazás olyan kormányt fog az ország élére állítani, amely a lakosság többségének akaratát képviseli. Addig egy feladatunk lehet csupán: fenntartani a rendet, egyetértést, a társadalom belső békéjét.

A leghatalmasabb erkölcsi tőke, amelyel a béketárgyalások és az alkotmányozó-országgyűlés elő léphetünk — az ország méltóságteljes nyugalma, rendje és békecsége, melyek ha birtokunkban vannak, többet érnek velünk, mint egy nyert háborúval.

A demokrácia kiépítése.

Rekonstruálják a kormányt. — Megállanak a románok. — A bányító rendeletek visszavonása.

A kisgazdákkal tárgyal a kormány.

Budapest, augusztus 4. Az ideiglenes kormány a demokrácia elvének megfelelőleg már meglelte azokat az intézkedéseket, hogy magát az ország nemmunkásosztályainak képviselőivel kiegyeztse, hogy ily módon a nép minden számottevő része részt vegyen az ország kormányzásában.

Peldi Gyula miniszterelnök táviratilag tárgyalásra hívta meg nagyatyáji Szabó Istvánt, aki a régi képviselőházban a kisgazda-társadalom egyetlen képviselője volt. Remélhető, hogy rövidesen

megalakul a koncentrációs kormány, ami az antant kívánságának is megfelel. Így kilátás van arra, hogy a béke melletti meglesz köthető.

A románok nem jönnek tovább.

Páris, augusztus 4. (Szikra távirat). A francia külügyminiszter a bukaresti francia követnek a következő sürgős szikratáviratot intézte:

— Közöltem Önnel azt a szikratáviratot, melyet a békekongresszus elnöke a budapesti olasz katonai misszió parancsnokához intézett. E közlés rendelkezéseinek megfelelően, amely a szövetséges és barátságos hatalmakkal legfelsőbb tanácsának elhatározását tartalmazza, az egyeskedők a legsürgősebben követelni a román kormánytól, hogy csapatait haladéktalanul állítsa meg azokban az állásokban, amelyeket jelenleg elfoglalnak és értesítsen eredményéről.

Amnesztia rendelet.

Budapest, augusztus 4. A magyar népköztársaság kormánya a politikai cselekmények miatt indított bünvádi eljárások megszüntetéséről a következő rendeletet adta ki:

I. A bünvádi eljárásokat, amelyek a folyó évi március 21-étől augusztus 21-éig közzétett alkotmányos politikai természetű bűncselekmények miatt indították, megszüntetjük. Az ilyen cselekmények miatt letartóztatásban levőket szabadlábra kell helyezni.

II. Ha a fent megjelölt cselekmények miatt már büntető ítéletet hoztak, a büntetés elengedtetik és az ítélethez fűződő minden jogkövetkezmény elenyészik.

III. Azok a politikai foglyok, akik őrizetben vannak, anélkül, hogy ellenük bünvádi eljárás indult volna szabadlábra helyezendők.

IV. Ezen rendelet végrehajtását az igazságügyminiszterre bízom.

Budapest, 1919. augusztus 4-én.

Peldi Gyula miniszterelnök.

Szabad a sajtó.

(Budapest, augusztus 4. A Magyar Távirati Iroda jelenti:

A ms délutáni minisztertanács a kormány VI. sz. rendeletével elrendelte, hogy a sajtót korlátozó 1919. március 21. óta tett minden intézkedés hatályát veszti és a sajtóra az 1918. évi II. néptörvény irányadó.

A rendelet azonnal hatályba lép és azt Peldi Gyula miniszterelnök és Ágoston Péter, az igazságügyminiszterterület ideiglenes vezetésével megbízott külügyminiszter intéti alá.

Visszaállították az államrendőrséget.

Budapest, augusztus 4. A kormány vasárnapon kelt rendeletével visszaállította a népköztársasági államrendőrséget Payer Károly belügyminiszter főkapitánnyá kinevezte Dietz Károlyt, aki a novemberi forradalom óta március huszonegyig az ügyek élén állt. Főkapitány-helyettesek: Szentkirályi Béla, Schreiber Emil, Bónis és Marinovich lettek, akik el is joglalták már régi állásukat. A kormány az államrendőrség visszaállításával kapcsolatosan a következő rendeletet bocsátotta ki: A magyar népköztársaság kormánya államrendőrséget állít fel. Az államrendőrség személyzete az eddigi vörörség személyzetéből áll. Az államrendőrség feladata kizárólag a közrend és közbiztonság megővése. Az államrendőrség nem része a hadseregnek. Az államrendőrség a belügyminiszterterület alá tartozik. Ezen rendelet azonnal életbe lép.

Peldi, miniszterelnök.

A bíróságok és államügyészségek visszaállításáról.

Budapest, augusztus 4. A Magyar Távirati Iroda jelenti: A mai minisztertanács fontos rendeletet adott ki, a bíróságok és államügyészségek működésének visszaállításáról. A rendelet így hangzik:

I. g. A bíróságokról és államügyészségekről 1919. március hó 21. napja óta kiadott rendelkezések hatályukat veszítik. A bíróságok és államügyészségek az említett napon fennállott szervezetükben és személyzetükkel működésüket ismét megkezdik.

2. §. Ez a rendelet azonnal életbe lép. A részletes szabályokat az igazságügyminiszter külön rendeleire állapítja meg.

Peldi Gyula
miniszterelnök.

Ágoston Péter

az igazságügyminiszterium vezető-
sével megbízott külügyminiszter.

Negyedmilliárdos sikkasztás a bécsi magyar követségen.

Bécs, augusztus 4. A *Neues Wiener Tagblatt* jelenti: Fenyő Andor, a magyar követség gazdasági tanácsosa mellé bucsított Polányi Adolfot egy negyed-milliárd-korona elikkasztása miatt letartóztatták. Kitűdött, hogy Polányi a magyar tanácskormány által elfoglalt és eladni szándékoltt részvényeket és más értékpapírokat elikkasztotta és Svájcba igyekezett kiszökni, hogy ott a körülbelül 250 millió korona értékű papirokat eladja. Polányi a múlt héten hamis utlevélhez látta-mozást akart szerezni. Szász Károly névre szóló utlevélrel a svájci követséghez fordult, hogy az utlevéllet láttatkozzák és a Svájcba való utazáshoz az engedélyt megadják.

A svájci követségi titkár azonban, akihez fordultak felismerte Polányit és megkérdezte, hogy ő-e Szász Károly? Mikkor erre a kérdésre igennel felelt, az utas az azt mondta: Nem igaz, maga nem Szász Károly, hanem Polányi Adolf. Azzal a személtárra szótta az utlevélet. A magyar követség palotájában azóta nem látták Polányit, állítólag gépkocsin Budapestre ment. Közben felfedezték a sikkasztást. A magyar követség úgy Budapesten, mint Bécsben megietta a feljelentést. Polányi tegnap visszavért Hécsbe és a követség palotája mellett levő gazdasági épületbe ment. Amikor onnan távozni akart és gépkocsijára felülni készült, letartóztatták. A vizsgálatot a bécsi rendőrség folytatta le. Kihallgatásakor tagadta, hogy bűnos volna és azt állította, hogy nincsen szó sikkasztásról. Pontos elszámolásokkal be fogja igazolni, hogy a feljelentés tévedésen alapult. A vizsgálat még folyik.

A kereskedelem és ipar jövője.

Budapest, augusztus 4. Dovcsák Antal kereskedelemügyi miniszter a Munka munkatársának a következőket mondotta: A magyar köztársasági kormánynak egyik legelső rendelete értelmében az eddigi jogszabályok mindaddig érvényben maradnak, amíg azokat a kormány kifejezetten hatályon kívül nem helyezi. A vasárnapi minisztertanács értelmében a szakminiszterek haladéktalanul revízió alá veszik a tanácskormány részéről kiadott rendeleteket és már a legközelebbi minisztertanács elé kész javaslatokkal lépnek, mely rendeleteket helyezték hatályon kívül és mily módon állították vissza a március huszonegyedikét megelőző jogállapotot. A kormánynak a köztársasághoz intézett kiáltványá pedig arra szólítja fel a munkatanácsokat, hogy helyükön megmaradva végezzék köteleességeiket. Mind azt mutatja, hogy a köztársasági kormány legelső gondja az országot minden zűrzavar nélkül az átmeneti időszakban keresztül vezetni. Csak természetesen, hogy ennek az irányzatnak kell a kereskedelmi tárca egész területén is érvényesülni, amennyiben valahol a visszafelé létezését lehetetlen rász-

kódítás nélkül kell eszközölni, a fokozatos ság elvének lehető szemeltartásával. Ebben a resoriban a vezető ezame nem lehet más, mint, hogy minden igünk lehető el kell követnünk az ipar és kereskedelem fejlesztése és akcióképesé való telele érdekében. Ennek elérése érdekében úgy személyekben, mint az intézményekben meg kell mentenünk minden számbajövő értéket. Az előbbi vonatkozásban biztosítani akarom azoknak a szakértőknek közreműködését, akik már a kezdetektől, akár az azelőtti órában eredményes hiatalpoki tevékenységet fejtett ki az ipar és kereskedelem érdekében. Ebből a szempontból vizsgálat alá fogom venni a rendelkezési állományba helyezett tisztviselők ügyeit is. Akinél súlyos személyi momentumok nem állják útját, vissza-kerülnek abba a szolgálatba, melyre őket képességük minősíti. A kommunista kormány által létesített hivatalok és intézmények közül megtartandónak vélem azokat, amelyek a a multnoz képest haladást jelentenek Egyebekben a miniszterium adminisztrációjában ismét a szakosztályok működésére önjtok támaszkodni, — de csak annyiban, amennyiben azok tenykedése a változó viszonyokba illeszthető. Ami a szocializálást illeti, arra töreksem, hogy a kisipar és kereskedelem akcióképeségét visszaadjam. A nagyüzemek szocializálása érdekében egyedül a nemzetgyűlés lesz hivatva dönteni. Egyebekben az ipar és kereskedelem sorsa legfőképpen attól függ, milyen békét kapunk az antantól, hogy, ennek a révén nyersanyag tekintetében biztosíthassuk azokat az előfeltételeket, melyek nélkül az ipar és kereskedelem működése el sem képzelhető. Adág is dolgozni fogunk az egész vonalon.

Európa gazdasági helyzete.

Paris, augusztus 4. (A Magyar Távirati Iroda szikratávirata.) A szövetségesek legfőbb gazdasági tanácsa Londonban tegnap Lord Robert Cecil elnöksével folytatta üléseit Európa gazdasági helyzetéről. Hoover előterjesztette jelentéseket az amerikai segélybiztosítás júniusi működéséről. Ugyancsak meghallgatta a tanács az Európában rendelkezésre álló zairendek mennyiségéről, a kész hajóternek a szövetségesek közötti elosztásáról és a dunai forgalom fenntartásáról szóló jelentéseket. A bizottság szűkített a fölférő szövetes közbizottság működése megszűnethető, Németország elmozdását illetően a tanács különösen az elsőrendű fontoságú cikkek beszerzését és a szénhiányt vitatta meg. Hoover memoránduma rámutat arra, hogy Európa széntermelése vezetemesen csökken. A bizottság albizottságot jelölt ki, amely ina ülésezik Párisban.

Paris, augusztus 4. Giesbert német postaügyi miniszter Berlinben egy amerikai újságról előt kijelentette, hogy a német osztrák kormány helyzete mindjobban megstabilul. Októberre az egész német békkipar felveholné a munkát, ha belső nyersanyagot tudna szerezni. Németország újból talpraáll. Nagy baj azonban a szénhiány. Giesbert nem hiszi, hogy az antantnak az idén német szénre lehessen szállítani. A bányászok bérkövetelőinek teljesítésével a bányászomok újból megkezdhetik munkát. A legutóbbi sztrákok sikertelensége a munkások között megstabilította a fogylmet.

Paris, augusztus 4. (A Magyar Távirati Iroda szikratávirata.) Julius 31-ől megindult Franciaország és Németország között a posta-

forgalom. A magánlevelezést egyelőre a levelezőlapokra korlátozták.

A fiumei kérdés.

Paris augusztus 4. (Szikratávirat.) A *L'Avenir* hiteles információk alapján közli, hogy Tintoni szerlén Londonba utazik, hogy George hozzájárul: a éri az Adriakérdés szabotázásához, amelynek főmár minden részlete nézvé megállapodott a francia delegációval. Ehhez képest

Flume városa előreláthatólag Olaszországhoz fog tartozni, kikötője pedig szabad kikötő lesz a népszavazás kormányzásával. Olaszország ennek ellenében lemond dalmáciai igények nagyrészéről.

Kisázsia kérdésének elintézése még az Egyesült Államoknak Törökországra vonatkozó elhatározásától függ.

Budapest, augusztus 4. A román csapatoknak egészen Budapest határáig való előnyomulása vádáság helyzetet teremtett a főváros lakosságának elmozdása tekintetében. Minthogy a román megszállás a Duna-Tisza között ideiglenesen elszakította a fővárost, a kormány lépéseket tett a román hadvezetésnél a főváros élelmiszerellátásának biztosítása érdekében és kérte, hogy az élelmiszere szállítmányok akadálytalan lebonyolítását engedje meg. Erre nézve, román részről igencsak kaptunk, azonban végleges megállapodás még nem jött létre.

Marig főkonzul ügyilkossága.

Zürich, augusztus 4. (A Magyar Távirati Iroda szikratávirata.) Marig Ernő osztrák magyar főkonzul és neje tegnap ügyilkosságot követelt el. Hátahagyott területükben kijelentik, hogy az osztrák-magyar monarchia összeomlásának szűgyenét nem tudták túlélni.

Letartódt a szerb kormány.

Belgrad, augusztus 4. Sándor tródkös elfogadta az egész kormány lemondását, amelyet tegnap terjesztett elő a miniszterelnök. A trónörökös megbizta a miniszterelnököt, hogy az új kormány megalakulásig vezesse tovább az ügyeket.

Amerikát vasutassztrájk fenyeget.

Berlin, augusztus 4. A Berliner Zeitung am Mittagnak jelentik Rotterdamból: William Lev az amerikai vasuti személyzet igazgatója elnöke kijelentette a négy vasuti sztrájk ügyében kiküldött vizsgálóbizottság előtt, hogy Amerika az élelmiszerek drágulása következtében nagy általános sztrájk köztöben áll. Ha a tőke és a munkások nem találják meg az utat arra, hogy kerülve dogozzanak, akkor Amerikában oly zavargások törnek ki, amelyeket még nem látak.

— A magánfogatok igénybevétele.

Tegnap délután Bárány elvtárs, intéző, gazdasági tag megbeszélést folytatott a helybeli magánfogattulajdonosokkal, a fogatok igazságos és méltányos igénybevétele tárgyában. Megállapodás jött létre abban az értelemben, hogy a multban igénybevett kocsi fuvardíjat egy, az intéző bizottság által meghatározandó általános összegben fizelik ki a jövőre vonatkozólag pedig elsősorban a bérkocsikat fogják igénybevenni a csak ezek elfoglaltság esetén a magánfogatokat. Az igénybevéendő magánfogatok fuvardíját napi 300 koronában állapították meg.

HIREK.

1919.
augusztus
5
Kedd

NAPTAJ

A nap kel 4 óra 37 per-
kor, nyugszik 7 óra 33 per-
kor.

A hold kel éjjel 11 óra 39
perckor, nyugszik este 10 óra
23 perckor

A béke előkészítése.

A világháború kitörésének ötödik évfor-
dulóján, midőn Németország már aláírta és
ratifikálta a rányitva leg súlyosabb békefelté-
teleket, midőn Ausztria béke delegatusai hó-
napok óta tárgyalnak az antanttal, — az oly-
kor szentvedett Magyarország számára is
életszükséglet és egyetlen lehetőség a végleg-
es béke előkészítése, a forgalom helyreál-
lása, a normális gazdasági összeköttetés és
élet megteremtése. A béke előkészítésének a
legkezdőten vagyunk: a legkezdőten vagyunk
annak, hogy újra felvegyük a relációkat az
antant képviselőivel.

A magyar népközfürsáság új Kormánytá-
nak megalkotását és új belső rendjének biz-
tosítását az antant egyetlen budapesti köpví-
selője, Romanelli alezredes még pár napken kö-
zülte Párisal. Vasárnap megjött szikratáviró
úján Clemenceau válasza. A francia miniszter-
elnök által szignált antant-válasz lényegileg
azt tartalmazza, hogy mindenben vissza kell
léni a belgrádi 1918. évi november 13-iki
fegyverszüneti szerződés alapjaira. Ezt a szer-
ződést aláírta az antant-főparancsnok és a
Magyar Népközfürsáság akkori kománya. A
szerződés megállapítja a délen és keleten
katonailag teljesen kiürítendő területeket. Ki-
csapzása győzött. A békekonferencia június
13-án közzétett határozata megállapítja az
északon a csehek által megszállt területeket
és a keleti — a románokkal szemben érvény-
es — vonalat újra húzza meg. Ezek a
területi követelések a valóságban teljesítve
vannak. Ez a kivánság-fóként a hadsereg
szervezésére vonatkozik. Természetesen a
Magyar Népközfürsáság ennek a lesterelési
követelésnek is eleget fog tenni és egyebek-
ben is szorosan alkalmazkodni fog a meg-
állapodáshoz: már csak azért is, hogy minél
előbb bekövetkezhessék az az idő, amikor
Clemenceau jegyzékének harmadik pontja
szerint arra fogja felhívni a románokat, hogy
csapataikat vonják vissza június 13-iki jegy-
zékben megállapított vonalra.

Ugy a belgrádi fegyverszüneti szerző-
dés, mint az a szikratávirat, amelyet
Clemenceau küldött Romanelli alezredes úján,
 kifejezetten kijelenti, hogy Magyarország
belső ügyeibe a szövetségesek nem akarnak
beavatkozni. Magyarországnek magának kell
tovább fenntartani a legteljesebb belső békét
és nyugalmat s ezzel siettetni azt az időt,
amikor még a béke véglegesítése előtt be-
kapcsolódhatik Európának és a világnak
szere szabadságú való forgalmába. Eddig a
forgalomtól eddig az antant blokádjá zárt el
beánunket. A belső nyugalom helyreállításával
azonban megszűnik a blokádj is. Ezzel meg-
történik a béke gazdasági előkészítésének leg-
fontosabb lépése. Senkinek sem szabad meg-
feledezni arról, hogy Magyarország milyen
súlyos helyzetben van, ha arról van szó,
hogy milyen áldozatot kell majd hozni min-
den egyesnek és milyen szakadatlanul kell
dolgozni, akkor nem feshetjük helyzetünket
előg sőtétán, viszont, ha ez a munka valóban
helyre áll és ha rendületlen türelemmel várnak

addig, míg a munka előfeltételei is mind tel-
jesednek, akkor Magyarország helyzete távol
van a reménytelenítől.

Elegendő munka és elegendő takarékos-
ság mellett Magyarország meg tudja terem-
teni a magyar nép legégetőbb szükségleteit.
Ez a remény ad erőt és kitartást a béke elő-
készítésének munkájában, amelyet egy pillá-
natig sem szabad szem elől téveszteni — az
egész magyar történelemnek szinte példátlanul
álló nehéz és megpróbáltatásokkal teljes
feladata közepette.

— **Megnyit a helyi magántelefón**
forgalom. A nagykanizsai l. posta- és távirda
hivatal főnöksége lapunk úján, hozza a
közönség tudomására, hogy mindazon telefon
készülékei töltik el nem vitettek, ma reggel
ismét bekapcsolják a helybéli forgalomba. A
helyközi (interurban) forgalomban magánlelek
egyelőre meg nem vehetnek részt. — Rövid-
re kérdése még az is, hogy az eredeti elő-
fizetőkhez visszaszereljek azokat a távbeszélő
készülékeket, amelyeket a feleslegessé vált
közintézmények számára igénybe vettek.

— **Megszüntették a délutáni vonat-**
járatot Szombathely felé. A Déli Vasút
üzeltvezetősége közli, hogy a Szombathely—
Sopron felé közlekedő vonat, amely délután
5 órakor indul Nagykanizsáról, mátdl kezdve
nem közlekedik. A személyforgalmat ezen a
vonalon a reggel 9 óra 15 perckor induló
személyvonat bonyolítja le.

— **Kacagás az arenában.** Tesék elkü-
pzelni 400 gyermeket; fiut, leányt, amint illa-
delmesen beúlnak a szinkör padjára. Azután
egy tanítóni felmegy a színpadra és elkezd
mesélni: elevenen; színtelen örszlánról, róka-
komáról, árvalányról, gonosz mostoháról,
tündérről, törpéről stb. stb. No, most a
róka becsapja a medvét; 400 piros ajak nevé-
tése nyílik, 400 kis torok hangos kacagásban
tör ki; a kis kezek tapsra nyílnak. Taps, ka-
cagás, zeng a szinkör, mulat az apróság.
„Jaj de jó, jaj de szép volt. Ujra, újra!” har-
sogja a naiv sorog. Hát így történt ez vasárnap
mikor mesédélután volt az arenában. Szabó
Istvánné óvónő és Kuglarné Tarr Piroska
tanítónő meséltek a gyermekvilágnak. A tani-
tónőg lelkesedéssel vesz részt a munkában.

8—10 tanító és tanítónő van jelen, akik a kis
vendégsereg felügyelőnek. Nem sokára mesé-
filmek is rendelkezésre állanak. „Az lesz ám”
az öröm! A jövő vasárnap új mesék, új nének
lelennek meg a gyermekek előtt. E kedves
mesédélutánokat Földes Miklósné, polg. leány-
iskolai igazgató szervezte.

— **Házasság.** **Ódál László és Miglész**
Mancika házasságot kötöttek. (Minden külön
értesítés helyett.)

— **Ejjegyzés.** **Berényi László** Zala-
szentgrót, eljegyezte **Tibolt Böszölkét** Nagy-
kanizsán. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Kétezer korona jutalom.** Megírtuk,
hogy ez év június 5-én dében ismeretlen
teltesek betörték Mlaker György Sugár-ut
2. szám alatti cipészüzletébe és onnan 9225
korona értékű készpénzt, valamint a követ-
kező tárgyakat lopták el: egy pár új nagy-
számu vörösbőr kinstéri csizma 4 varrások
szárral; egy pár 48. számu viselt csizma,
hosszu, puha szárral, magyar szár kivágással
és fonott bőrszínnal beszegve; egy pár új
40. számu chevreaux cuggos betétes cipő,
hgyes orral, spitzes kapival és alacsony
sarokkal (a cug belsőfelén 450. számmal le-
bélyegezve); egy pár új 43. számu bőr férfi
füzős cipő fehér talppal; egy pár 40. számu
adjustált, fekete katona bakkanca, cauku-
szürke bőléssel; egy pár 40. számu viselt,
férfi cipő (a balcipő a kapli mellett föltözu-
van, Millényi készítmény); egy pár viselt férfi
füzős cipő, egy új sötétszürke, puha férfi
kalap fehér beléssel, (Szalay János készí-
tménye) A rendőrség az ismeretlen teltesek
kezközerítéséért a legszélesebb körben indította
meg a nyomozást, ugy helyben, mint kö-
rözenyek kibocsátásával az egész ország-
ban. A nyomozás sikerének biztosítása cél-
jából a rendőrség azok számára akik vagy a
teltesek, vagy a lopott tárgyak nyomára ve-
zetnek, kétfézer korona jutalmat tűzött ki.
Felhívja mindazokat a rendőrség, akiknek az
ügy bármilyen részletéről tudomásuk van,
hogy azt a városi rendőrség bünyügyi osztá-
lyának hozzák mielőbb tudomására.

— **Felhívás.** AIszótavarmöggye: Kör-
tőhez tartozó összes termelő szövetkezetek,
valamint egyes vállalkozók, kik a Termelő Köz-
pontban Nagykanizsán selyem-példétet ter-
melés céljából kaptak, felhívhatunk hogy
a kész gubókat haladéktalanul beváltás végett
déléltőlünként 8—12-ig a Termelőközpont
állattenyésztési osztályánál (Igazságügyi pa-
lota földszint) adják le.

— **Rendőri hír.** Németh Juliá vártónő,
Kinizay-utcai lakos tegnap, délelőtt panaszt
lett a rendőrségen, hogy mikor a napokban
nyaralásából visszatért, azt tapasztalta,
hogy lezárt lakásából élelmiszereinek és más
közszükségleti cikkeinek egész készlete hi-
ányzik. Bejelentette még Németh Juliá, hogy
értesülései szerint távolléte alatt megjelent
lakása előtt Juhász lakáshivatali alkalmazott
egy ismeretlen nével, a bezárt lakásajtó
lakatossal felnyitatta, és bement a la-
kásba és még a zárt szekrényeket is felze-
szította. A rendőrség ezen az alapon megindi-
totta a nyomozást.

— **Felszólított azon fiut, aki vasárnap**
délután a cirkusz rakodásánál egyik zoóké
karjáról leesett arany karkötővel elazaladt, azt
24 órán belül a **Zalai Népakarat** kiadó-
hivatalába adja le, mert ellenesbetban a ren-
dőrségnek adomát, mivel a nevéé és laká-
sát tudom.

Zalai-Népakarat

AKORAREGGELE
ÓRÁKNAJELENIK
MEG, ERENETI TELK-
FONÉS TÁVIRAT
JELENTÉSEKKEL.

Egyes szám ára 30 fillér.

Kapható a dohányárudákban

és az utcai rikkancsoknál.

Hirdetések felvételeinek a kiadóhivatalban

Két intelligens német kisaszony
 keres augusztus 15-ére állást nagyobb gyer-
 mekek mellé. Cim a kiadóhivatalban.

— A Munkásügyi Főosztály átköltö-zése. A Népgazdasági tanács IX. (munkás-ügyi) főosztályának hivatalát a Lánchíd-utca 2. számú házból a Géza-utca 2. számú házba, a kiabirtokosok Országos Földhitelintézetének volt helyiségeibe költözték át.

Hadirokkantak, hadilözvegyek és hadil-árvák szövetsége értesíti tagjait, tekin-tettel a tulsok jelentkezőre, a ruhakiosztást egyelőre elhalasztja, miután senkit sem akar kizárni a ruha és fehérneműből. A kiosztást szintén majd a lap hasábján fogja közölni. Az elnöki tanács.

— Budapestben lesz fagylat. A Buda-pesti Egyesített Fagylatüzem augusztus első napjaiban fagyaltott gyárt Budapest részére. A fagyaltüzem nagystílű, olyan amilyen Európában kevés van. A fagyaltot a legminimá-lisabb só felhasználásával készítik és mégis a legmeszebbmenő igényeket ki tudják majd elégíteni.

— A vidéki szövetkezetek árurende-lésel. Az Országos Központi Hitel Szövetke-zet értesíti vidéki kirendeltségeit, hogy a fa-árakat, gazdasági gép és vasárakat, amelyre a mezőgazdaságban most mulhatatlanul szük-ség van, írják össze. Az összeírást adják át a helybeli munkástanácsnak és kérik, hogy az igényelt áru értékének megfelelő élelmiszert gyűjtsen össze, azt továbbítja Budapestre a Népgazdasági Tanács közellátási főosztályá-hoz. A kapott elismervény ellenében kérik a szövetkezetek az ipari és mezőgazdasági áru-cikkek leszállítását. Ezen a módon a szükség-letek kielégíthetők. Ugyanez az eljárás a ház-tartási cikkek beszerzése dolgában is.

Pártügyek.

A mozgászhízi alkalmazottak szer-vezetét ma kedden d. u. 3 órakor az Erzsébet-terti Munkásotthonban taggyűlést és befizetést tart. Megjelenés kötelező. Az elvtársak összes igazolványi-könyvecskéikkel magukkal hozni tartoznak. A vezetőség.

Értesítés. A nagykanizsai kőműves- és ácsmunkások szakcsoportja 7 évi augusztus 6-án, kedden este 6 órakor a Munkásotthon nagytermében együttes rendkívüli taggyűlést tart, melyre minden tagnak kötelessége pon-tosan megjelenni. A két csoport vezetősége.

Hirdetmény.

Az élelmezési diktatura 2. számú ren-delete értelmében az összes nemtermelők hatósági lisztellátásban részesülnek és ebből a célból névszerint kimutatásba foglalva pon-tosan összeírandók. F. évi augusztus hó 16-tól csakis azok fognak lisztellátásban részesülni, akik ezen névszerinti kimutatásba fel lesznek véve. Az összes nemtermelőknél, illetőleg nevükben a háztartás fejének vagy más meg-bizottjának, tehát saját érdekében áll, hogy az alábbiak szerint a közellátási hivatalban pontosan megjelenjenek és a szükséges ada-tokat magukkal hozzák. A jelentkezés a hatósági élelmezési könyvecskén levő ható-sági szám jegyének sorrendjében történik oly módon, hogy augusztus hó 6-án szerdán délelőlt 8—9 óraig 2881—2940 hatósági szám

0—10	2941—3080
10—11	3081—3090
11—12	3091—3120
délután 2—3	3121—3180
3—4	3181—3240
4—5	3241—3300
5—6	3301—3360

tartoznak megjelenni.

A jelentkező tartozik magával hozni a hatósági élelmezési könyvecskét, továbbá a házi bizalmi igazolását a háztartáshoz tartozó ellátatlanokról. Ez az igazolás a következő tartalmu legyen: „Alulírt házbizalmi személyes meggyőződése alapján igazolom, hogy N. N. nemtermelő háztartásában a következő ellátatlanok vannak. X. Y. családtag (pl. 10) éves, N. N. háztartási alkalmazott (24) éves.” Vagyis ebben a bizonyítványban a családfővel együtt az összes ellátatlanok név, foglalkozás és kor szerint feltüntetendők, a háztartási alkalmazottak munkakönyve is elvándó. A valótlán adatokat igazoló házbizalmi — aki lelkiismeretlen vagy felületes eljárásával a helyi közellátás érdekeit veszélyezteti — a köz-ellátásból való teljes kizárással büntetjük azzal az ellátatlannal együtt, aki házbizalmi-val összejárta, vagy ennek félrevezető utján valótlán adatokat mond be.

Felkérjük a közönséget, hogy a jelen-kezés sorrendjét a legpontosabban tartsa be, mert az amugy is erősen igénybevert köz-ellátási hivatal személyzete nem lesz képes feladatának megfelelni és a felesleges tolongás és ácsorgás is csak úgy lesz elkerülhető, ha a közönség a fent közölt sorrendet a leg-pontosabban betartja. Ismételtlen figyelmeztetjük a közönséget arra, hogy aki az elől-rt időben személyesen vagy megbízott-utján nem jelentkezik, augusztus 16-tól kezdve liszt-ellátásban nem részesül.

Intézőbizottság.

**Sporthírlap kapható
Garamvölgyi és Szemerénél.**

Egy homokfutó kocsit eladó.

Cím a kiadóhivatalban.

Egy teljesen és jól berendezett, igen jó fog-lalmu szikvagyár elköltözés miatt azon-nál el- és átadó. — Bővebbet
Aczél Ignác Főut. 8. sz. alatt.

A gőzfürdő

kazánjavítás miatt néhány napig
zárva marad.

TÜZKŐ

minden mennyiségben
kapható: GARAMVÖLGYI
és SZEMERE dohány-
nagyáruháiban!

Balatonbogláron,

közvetlenül a Balaton mellett,

3 szobás nyári lakás

Összes mellékkeliségekkel augusztus 1-től
szeptember 30-ig jutányos áron kiadó.
Cím a kiadóhivatalban.

Szilvarkahüvelyes szilvarkapir-
kőőniességsek, szilvarka és
szilvarozipkák, képeslap ujdön-
ságek. — ÖNGYUJTÓ és TÜZKŐ
nagy választékban kapható:

Grünhut Pál

:: dohánylőzsdéjében, Deák-tér 10. ::

Zala nyomdavállalat

Nagykanizsa

TELEFON: 76.

Üzleti könyvgyár, könyvkötészet, papíráru-
készítés. Mindennemű nyomtatványt a leg-
izlésesebb kivitelben készít és legponto-
sabbán szállít.

ZALAI NÉPAKARAT

Az érkezőknek és kiadóhivatal munkájára, Bugár-ut. 4. szám Szerkesztésért és kiadóhivatali telefonszám 78. Nyomda 117.

A SZOCIÁLISTA MUNKÁSOK PÁRTJÁNAK ALSÓ-ZALAMEGYEI REGGELI HIVATALOS LAPJA

Előfizetési árak:
Éves ár . . . . . 60 — korona
Fél év . . . . . 48 — korona
Negyed évre . . . . . 26 — korona
Egy hónapra . . . . . 7 — korona

Magántulajdonban

a pénzüntézetek, vállalatok, árucikkek, gyárak és üzletek.

Budapest, augusztus 5. A tegnapi minisztertanács a körülményekbe veti az összes pénzüntézetek, vállalatok, árucikkek, gyárak és üzleteknek a magántulajdonba való visszaadását rendelve el és a tanácskormány által kiadott ezirányú rendelkezéseket hatályon kívül helyezte.

Korlátozzák a személyforgalmat.

Budapest, augusztus 5. Budapest rendkívül súlyos helyzete magával hozza a személyforgalom fokozatos megszüntetését, illetve korlátozását.

Ma a MÁV. összes vonalain a személyforgalom szünetel.

Sem a Keleti, sem a Nyugati pályaudvarról nem indultak vonatok. Csak a Déli Vasút Székesfehérvár—Balaton—Nagykanizsa vonalán áll meg a forgalom. A helyi érdekű vasutak, csak a legközlekedőbb állomások között bonyolítják le a forgalmat.

A csehek is részt kérnek Budapest megszállásában.

Budapest, augusztus 5. Bécsi jelentések szerint a cseh-szlovák hadsereg megkezdte előnyomulását a demarkációs vonalon túl. Előnyomulásuk nem katonai akció, csak politikai természetű rendszabály. A cseh-szlovák hadsereg állítólag Budapest felé tart, hogy ott is részt vegyenek a magyar főváros megszállásában.

A bécsi olasz nagykövet Budapesten.

Budapest, augusztus 5. Borghese horvát, a bécsi olasz misszió vezetője tegnap Budapestre érkezett és a magyar kormány képviselőivel tárgyalásokat folytatott. Először Agoston Péter külügyminiszterrel tárgyalt, majd Haubrich József hadügyminisztert fogadta. Később magához követte Peyer belügyminisztert. A tanácskozásba bevonták Gordon angol tábornokot is, aki Freeman kapitány kíséretében ma hajnalban érkezett Budapestre.

Hivatalban a bíróságok és ügyészségek vezetői.

Budapest, augusztus 5. A Hivatalos Közlöny mai száma közölte a minisztertanácsnak a rendes bíróságok és ügyészségek ügyeire vonatkozó rendelkezéseit. A rendelet szerint azokat az igazságügyi alkalmazottakat, akiket a tanácskormány rendelkezési állományba helyezett, állásaikba visszaállítják és működésüket a mai nappal meg is kezdi. A kuria, tábla, a budapesti törvényszék és járásbíróság vezetői már el is foglalták hivatalukat.

Megindul a külföldi forgalom Budapesten keresztül.

Budapest, augusztus 5. Bukaresti jelentések szerint a románok nagyban készültek Budapestten keresztül a transzít forgalom megindítására. A Simplon express ismét érinteni fogja Budapestet.

Nyugalom, rend, mindenütt a vidéken.

Budapest, augusztus 5. A rendszerátváltást a vidék népe a legnagyobb nyugalommal vette tudomásul. A beérkezett jelentések szerint mindenütt a legnagyobb fegyelmettséggel illeszkednek bele a megváltozott viszonyokba. A falvakban zavartalanul folyik a termelés betakarítása. Semmi incidens sem zavarja a vidék népének felsőes nyugalalmát.

Megoldották a fiumei kérdést.

Newyork, augusztus 5. Az Evening Newsnek jelentik Párisból: Teljesen megbízható forrásból szerzett értesülések szerint az olasz kérdés, mely a békeszervezet legnagyobb akadályává vált, a közaljövőben megoldást nyer. A terv az, hogy Tittoni Londonba utazik és a megoldási javaslatot, a melyhez Franciaország már hozzájárult, Loyd George elé terjeszti. Ha ezután a londoni egyezményben részt vevő minden ország elfogadja, Wil-sonnak küldik meg a javaslatot. A javaslat szerint

Fiumét Olaszország kapja. A kikötő azonban nyit kikötő lesz a népszavazás ellenőrzése alatt. Olaszország dalmáciai igényléseiről lemond.

Sikerült megegyezést létesíteni Olaszország kisázsiai követeléseit tekintetben. Megegyezés létesült továbbá az olasz gyarmati igények tárgyában is.

Tárgyalják a magyar kérdést.

Páris, augusztus 5. (Szikratávirat) A szövetségesek legfőbb tanácsa tegnap a külügyminisztériumban ülést tartott és a magyar kérdést tárgyalta. Együttel befejezték a bolgár béke szövegét is. Délután az a bizottság is ülést tartott, amely az osztrák béke megelintözellen feltételeivel, ezek között az Adria hajózásának a kérdését is foglalkozott.

Páris, augusztus 5. Clemenceau tegnap délután Vivianval és Barthouval tanácskozott. Barthou terjesztette be a békeszerződésről szóló jelentést a kamara békebizottságának.

Páris, augusztus 5. A M. T. I. szikratávirat: A szövetségesek külön bizottsága Cambon elnökletével hétfőn megvizsgálta a bolgár megbízottak leveleit és azokat rendben találta.

Newyork, augusztus 5. A M. T. I. szikratávirata: A Newyork Timesnek jelöltik Párisból: Az ötös tanácsban a dán kormány megkeresést nyújtott, hogy Flensburgba hadihajókat küldjenek a schleswigi népszavazás rendjének fenntartására. Minthogy a németek a vitás területre az állami vagyon eladását megkezdték az ötös tanács már a kérelem megérkezése előtt a hadihajókat elküldte. Egy angol hadihajó már Flensburgban van, egy francia pedig utban.

Bécs, augusztus 5. A Neues Wiener Tagblatt szerint a nagyhatalmaknak is érdeke egy életképes Magyarország megeremlése, Németausztriának is fontos, hogy a Duna völgyében ne támadjon egész Európára szóló gazdasági szociális zűrzavar. Az antantnak tehát életképes Németausztria és ugyanilyen Magyarország megeremlése kell törekednie. Ez a két ország gazdaságilag kiegészíti egymást és természetes kristályosodó pontja lehet a volt monarchiának, politikailag önálló, állami gazdasági kölcsönösségére.

Nem tartják meg a szindikalista kongresszust.

Amsterdam, augusztus 5. Dánia, Svédország, Norvégia, Németország, Olaszország, és Svájc szindikalista szakszervezetei értesítették a németalföldi munkásszervezetek titkari hivatalát, hogy nem vesznek részt az Amsterdamban meggyújtandó nemzetközi szindikalista kongresszuson, mert a németalföldi kormány nem adott uttlevelet kiküldőtteiknek. A németalföldi nemzetközi munkásszervezet titkársága elhalasztja és ősszel fogja megtartani Kopenhágában.

Saint-Germain, augusztus 5. Appleton, az internacionális új elnöke a következő nyilatkozatot tette a Petit Parisien munkatársának: Az internacionális elnöke, hogy felszabadítsa a hadifoglyokat, azután az élelmezés kérdéssel foglalkozik és akarja, hogy minden népnek biztosítsanak bizonyos minimális élelmiszermennyiséget. Dölgözni, termelni kell, hogy véget vihessünk a drámaságnak. Appleton kijelentette továbbá, hogy a németeknek a szakszervezetek kongresszusán való állásfoglalása nagyon kínos benyomást tett. A bolsvistáknak sem az internacionálisban, sem másutt a vitákon nincs helyük.

Leszerelték az amerikai hadsereget

Washington, augusztus 5. A M. T. I. szikratávirata: A hadügyi minisztérium közlése szerint a fegyverszüneti szerződés óta három millió száztizenháromezer katonát szerelték le. A hadsereg jelenlegi létszáma hatszázötven ezer.

Kormánybiztos

Alsó-Zalamegye és Nagykanizsa város élén.

Nagykanizsa, augusztus 5.

A hétfői minisztertanács Snell Józsefet Alsó-Zalamegye és Nagykanizsa város kormánybiztosává nevezte ki. Maga a belügyminiszter értesítette arról tegnap délelőtt 10 órakor a kormánybiztos.

Munkatársunk beszélgatést folytatott Alsó-Zalamegye és Nagykanizsa város újonnan kinevezett kormánybiztosával, aki munkaprogramjáról a következőket jelentette ki:

— A belügyminiszter a tegnapi délelőtti folyamán arról értesített, hogy a hétfői minisztertanács engem Alsó-Zalavármegye és Nagykanizsa város kormánybiztosává nevezett ki. Felhívtam egyben a belügyminiszter, hogy a hivatalba lépésemnél kapcsolatos összes intézkedéseimet haladéktalanul tegyem meg Hivatalba lépésemet már tudattam a vármegye minden hatóságával s elvárom, hogy ezekben a fontos és jelentősége teljes időkben nehéz és nagy felelősséggel járó munkámban minden hatóság egyaránt támogasson fog.

— Legelső sorban a közrendet, békét és nyugalmat akarom minden körülmények között biztosítani a vármegye egész területén. Ez egyik legfontosabb feltelem annak, hogy Nagykanizsa város és Alsó-Zalamegye igazgatását a demokratá eszméknek megfelelőleg kiépíthessük. A vármegye és a város egész ügyegenetét abba a stádiumába állítjuk vissza, amelyből az március 21-e után kizökkent. A

kezél jövőben várom a kormány rendelkezéseit a néptanács felállítására vonatkozólag, amikor azután a polgárság és munkásság minden rétegének a bevonásával megkezdődhetik az igazi munka a város érdekében.

Azt hiszem — mondotta végül a kormánybiztos — személyem elég garancia arra, hogy minden viszálykodást elkerülhetünk minden ellentétet elsimíthatunk: munkás, polgár egyaránt átérzi az idők nagy történelmi jelentőségét, munkás és polgár egyaránt belátja, hogy most nincsen helye ellenségeskedésnek. Egy cél van előttünk: támogatni a kormányt a demokratikus Magyarország újjáépítésének nehéz munkájában.

Ugyancsak tegnap érkezett meg elkéave a volt tanácskormányunk egy távirata, amelyben Lukács Gyula kormányzótanács bíztos lemondását elfogadja. Lukács Gyula már hetekkel ezelőtt kérte állásától való felmentését, amely intézkedés azonban mindeztől később. Most épen akkor érkezett meg felmentése a volt tanácskormánytól, amikor a nepkormány Sneff József kormánybiztossá nevezte ki Lukács a napokban utazik vissza Budapestre és elfoglalja régi állását a Vasutaszövetség vezetőségében. Nagykanizsa szervezett munkásságától ezután bucsúzik és köszönt nekik bizalmukat, amellyel kitüntették.

HIREK.

N A P T A R T

augusztus 6. Szerda
A nap két óra 37 perckor, nyugszik 7 óra 33 perckor.
A hold két éjjel 11 óra 39 perckor, nyugszik este 10 óra 23 perckor.

Budapest román katonai parancsnokának rendelkezése a budapesti telefon központjait, ahonnan teletelíreáléseket kapjuk, nem kapcsolhatja. Ezért lapunk ma csak két oldalon jelenik meg.

— **Megszűnt a vörörség.** A városi rendőrség tegnap telefonbeszélést kapott a belügyminisztériumtól, amelynek értelmében a vörörség megnevezés megszűnt s tagnaplót kezdve a nagykanizsai rendőrhatalóság hivatalos elnevezése: **Államrendőrség nagykanizsai kapitánysága.**

— **Hír az olasz fogházból.** Corvignánóból érkezett tegnap egy levelező-lap szerkesztőségünkhöz. Lucz Janos (Zalavár), Györkos Lajos (Póloske), Németh István (Dizel) és Bazsika Vince (Lentikápolna) lapunk utján tudtadják hozzátartozóikkal, hogy jól érzik magukat. 6 hónapja vannak már olasz fogságban s ez idő alatt sommi értesítést sem kaptak hazulról. Lapjuk július 20-áról kelt s mint látható egész rövid idő alatt jutott el kezeinkhez. Címünk: Cervignano, Italia.

— **Kiloszította a mostohaanyját.** Horváth Istvánné Telek-utcai asszonyt tegnap délután meglátogatta a mostohalánya Horváth Gizella, aki Juhászberényben a gyógyszerésznél van szolgálatban. Horváthné nem volt történetesen odahaza, mire a leány a konyhában talált kulccsal kinyitotta a szobaajtót, felfeszítette mostohaanyja szekrényeit s azokból nagymennyiségű fehérmotit és 200 korona pénzt kiemelve, eltávozott. Horváthné feljelentésére a rendőrség az elvetemült leány ellen az eljárást megindította.

— **Házasság.** Adamak Károly és Feitscher Béla folyó hó 2-án házasságot kötöttek. (Mindkét fél értesítés helyett.)

— **Letartóztatták a volt keszthelyi direktórium tagjait.** Keszthelyi tudósítónk jeleni telefonon: Pámer István és Kulin Sándor volt direktórium tagok tegnap hivatalos küldetésben Budapestre utaztak utazni. Balatonszentgyörgyön egy őrséget illetéktelen kőrök parancsára letartóztatták őket. A keszthelyi katonai állományparancsnokság utasítására mindkettőjüket rövidtávon szabadrábra helyezték és rehabilitálták.

— **Értesítés.** Értesitem Nagykanizsa város közönséget hogy a feltörődött munka miatt aug. 12-ig feleket a lakáshivatal nem fogad. Nagykanizsa, 1919. aug. 6. **Török,** laknabiztos.

— **Rendőri hír.** Zsiga Gyula helybeli pincér tegnap este Polai István, Musits Géza, Turó Pál és Száner Rezső nevű barátaival és Kovács Margit kaszírónéval a lakásán borozgattak. Ejjel fel a társaságból a házigazdán kívül csak a nő és Polai maradt a lakásban. Közben a lámpa elaludt és két percig a kis társaság sötétben maradt. Mikor aztán nagynehezen ismét meggyújták gyújtani a lámpát, Zsiga azt tapasztalta, hogy a szék karfájára lett kabátból a kis aranyláncan függő nyaklánc zsebőrája és 1220 korona készpénz tartalmú pénztárcája hiányzik. Rögön jelentette az esetet a cirkáló rendőröknek, akiknek amidőn lakására visszatért, Polai a pénztárcát már meg is találta, állítólag a szőnyeg alatt. A tárcából azonban két darab 100 koronás bankjegyet még így is hiányzott. A rendőrség megindította a nyomozást, amely előre láthatólag még ma eredményre fog vezetni.

— **Eltávozott a tengerészkiöltmény.** A Borcsányi féle tengerészkiöltmény, mely már hetek óta tartózkodott Nagykanizsán, felsőbb utasításra tegnap Budapestre rendelték. A csapat tegnap délután gopposkaival és kizgránáijaival együtt el is utazott városunkból.

— **A vörös katoná-est jövedelme a rokkantaké.** A múlt heten szepen sikerült vörös katoná-est tiszta jövedelmét 9319 koronára az est rendezésébe Lukács Gyula volt kormányzótanács bíztos utján Nagykanizsa város rokkant katonáinak és hozzátartozóinak segélyezésére ajánlotta fel.

— **A vás- és témmunkások szakszervezetének vezetősége értesíti tagjait,** hogy a hó 7-én, azaz csütörtökön este 7 órakor rendszeres havi taggyűlést tart. Kizárás terhe mellett kötelező a megjelenés. **A vezetőség.**

Hirdetmény.

Az élelmezési diktatura 2. számú rendelkezés értelmében az összes nemtermelő katonai és állományi személyek részére és ebből a célból névszerint kimutatásba foglalva pontosan összeírandók. E. évi augusztus hó 15-től csakis azok fognak listellatásban részeaulni, akik ezen névszerint kimutatásba fel lesznek véve. Az összes nemtermelőknél, illetőleg nevükben a háztartás felelőseinek vagy más megbízottjának, tehát saját érdekükben áll, hogy az alábbiak szerint a közellatási hivatalban pontosan megjelenjenek és a szükséges adatokat magukkal hozzák. A jelentkezés a hatósági élelmezési könyveoskén levő hatósági szám jegyének sorrendjében történik oly módon, hogy augusztus hó 7-én csütörtökön délelőtt 8-9 óráig 3301 — 8420 hatósági számok között, 9-10 óráig 3421 — 3560 között, 10-11 óráig 3181 — 3540 között, 11-12 óráig 3541 — 3600 között, délután 2-3 óráig 3601 — 3680 között, 3-4 óráig 3681 — 3720 között, 4-5 óráig 3721 — 3780 között, 5-6 óráig 3781 — 3840 között tartoznak megjelenni.

Intézőbizottság.

Megbízható intelligens német kiadókat keresek 4 és 10 éves gyermekekhez. Zerkoviz Lajoane.

Sobasem izrad többé a lába, ha a MEDUZINAT enyszer használta
5 korona 60 fillér beklődése ellenében bérmentve küldi
MATIS és PRANGER, KISPEST.

Kaszálatlan lucerna takarmányt keresek. Bazár udvar II. em. 14 sz.

Két kisebb gyermek mellé német leányt keresek. Cim a kiadóiban.

Egy teljesen és jól berendezett, lgon jó forgalmu szikvizgyar elköltözés miatt azonnal el- és átadó. — Bővebbet Aczél Ignác Póut 8. sz. alatt.

Budapestre ügyen azobaleány keresetlik magas fizetéssel kis családoz. Nevezett családnál 3 tagból áll a személyzet. Bemutatkozás a déli órákban Nagykanizsán. Cim a kiadóhivatalban

ELADÓ

egy szép vörös-tarka 5 éves fejőn tehén, 3 hónapos váloszó úszó borjuval, meglekinteni lehet reggel és este kinn tartani előtt.
M. SIMON IFFÁN, Vasasudvar 3/a.

Egy homokfutó kocsi eladó.

Cim a kiadóhivatalban.

Szakszeru arcápelás ottbon csak egy lehetőséges, ha

MEDEA növénykrémét használ, mert elöl elülük a szeplős, málfolios, anyajegyes, himlőhelyes felső hámréteg és úde, iflu arcbört nyer. Ára 25 kor.

Atabastromhoz hasonló leaz a bőre ha MEDEA emalkrémel és poudert használ napokkal. Ára e ketőnek együltívve 37 kor.

Haja megnöl és nem hull, ha MEDEA hajellzrl használ. Ára 22 kor.

Diskrét székülődés a péns-éleleges beklődése vagy utdnvt mellé

MATIS és PRANGER

okleveles vegyész, kozmetikus
KISPEST.

Schönfeld Antal mint férj, valamint gyermekei **Berta** férj. **Grünbaum Zsigmondné** Idus férj. **Hirsch Oszkárné**, **Zsófi** férj. **Wilhelm Vilmosné** és az összes rokonság nevében fájdalomtól megörf szívvvel tudtadják, hogy felejthetetlen-felösége, édesanyjuk illetve rokonuk,

Schönfeld Antalné

szül. Grünfeld Róza

Életének 58-ik évében, július hó 31-én reggel 4 órakor hosszas szenvedés után elhalt.

Hahót, 1919. augusztus hó 1.

Grünbaum Zsigmond, Hirsch Oszkar, Wilhelm Vilmos vejel. — Úrv. Szánik Mikáné meny. Grünbaum Béla, Ilonka, Margit, Klia, Hirsch László, Magda, Wilhelm Károly, unokák.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYKANIZSA,
Sugár-ut 4.

Zala Nyomdavállalat
Fő-ut 5-22

Megjelenik hétfő kivételével
mindennap korareggel

ZALA

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

helyben házhoz szállítva
egy postai székföldesél:
Egész évre . . . K 90.—
Félévre . . . „ 45.—
Negyedévre . . . 22.50
Egy hóra . . . 7.50

Egyes szám ára 30 k.

Bevezető és kiadóhivatali felelős: —
Nyomdató telefon 517.

Főszerkesztő:
TÓTH ZOLTÁN

Főmunkatárs és lapfőigazgató:
CSILLAG JENŐ

Hirdetéseket, nyilatkozatokat és magán-
közleményeket díjazásból szerelt ves-
tel a kiadóhivatal.

Felhívás!

A rendkívüli viszonyokra való tekintettel felhívom az egész város lakosságát ne tegye magát senki által félrevezetni. Ezen szomorú napok nem alkalmasak arra, hogy akár ki is meggondatlanul a kedélyeket felkavarasson. Akinek baja van, van rendezés bíróság, amely mindenki ellen a legszigorúbban fogja folytatni a vizsgálatot.

Családot, lopást, fosztogatást s bármely bűncselekményt legszigorúbban fogok megorroltatni, de nem türom azt sem, hogy akár ki is a kormány ellen igazságon s olyan magatartást tanúsítson, amely a béke megzavarására alkalmas.

Senkinek sem lehet érdeke, hogy az addig megőrzött nyugalom megzavarása folytán, ellenséges csapatok szeljkék meg városunkat. Vigyél figyelmetek mindenként a kibírtatott sítanyumra s annak következményeire. Nagykanizsa, 1919. augusztus hó 6-án.

Snell s. k.
Alőzala-vezényelőkormánybiztos.

A nemzetgyűlési választások előtt.

A hivatalos lap mai száma közli a magyar népköztársaság kormányának azt a rendeletét, amely a nemzetgyűlési törvényhatósági és községi választójogról intézkedik. Rövid idő múlva a választási urnák elé léphet a nemzet, szabadon minden befolyásolás nélkül érvényesíteni akarátát és beküldi a nemzetgyűlésnek azokat a férfiakat, akiket a mai rendkívüli súlyos időben a szerepre legalkalmasabbnak tart.

Az a rendelet, amely a választójogról intézkedik a lehető legliberálisabb és legdemokratikusabb. Nemzetgyűlési választójoga van minden férfinak, aki életének 21-ik, és minden nőnek, aki 24-ik életévét betöltötte, legalább hat éve magyar állampolgár és e feltételekhez a nőknél még az a kikötés is járul, hogy valamely hazai élő nyelven írni-olvasni tudjanak. E néhány alapfeltételtől is világosan kitűnik, hogy a tény, hogy a nemzetgyűlés, amely két esztendőre nap máhdatumot, valóban az egész ország, az egész lakosság gondolkozását és akarátát fogja képviselni.

Súlyos és nehéz időköt élünk, de ha végigtekintünk Magyarország ezeresztendő történelmének súlyosabb és sáhezebb időköt élünk, bár az időköt, amelyek ezekre a régen elmúlt eseményekre raborul, meg van a hatása, hogy meggyöngyít, eltompítja és elfárasztja mindazokat az erőszakt, melyeket akkor és azóta a régen elporladt szivekben támadtak Vad viharok, rettenetes fertőzések ültak már át az ezeresztendő Magyaror-

szágon hatalmas evszazadókat csavartak ki gőkerestől az ország földjéből, de a remény virágával, amely a szívünkben nyílt, sohasem bírtak. Ez a remény az ország jövőjébe, jövő boldogulásába vetett megingathatatlan fanatikus hit vezessen minden magyar emóert, most, amikor az urnák elé lép, hogy képviselőit beküldje a nemzetgyűlésbe.

Bizonyos, hogy mindenki, akit ez a hit vezet, nterzi a mai idők jelentőségét. Annyak a nemzetgyűlésnek, amely rövid idő múlva össze fog ülni, hogy határozzon valamennyiünk legfontosabb kérdéseiben, rendkívül nehéz dolga lesz. Ugy kell tehát megválogatni a nemzetgyűlés tagjait, hogy nyugodt lelkiismerettel rajuk bízassuk ezeknek az életbevágu ügyeknek az intézését. Ne menjünk most bele személyi torzalkodásokba ne hánytorgassuk most egymás szemére a múltat, gondoljunk arra, hogy mindnyaján magyarok vagyunk, akik egyformán szereljük azt a sokat szenvedett országot és egyformán azt akarjuk, hogy a jövő élete boldog és nyugodt legyen. Ne tevéstessük meg magunkat azokkal, akik ez az ideges izgató hangulatot fel akarják használni arra, hogy a nemzet bizalmát egyik vagy másik félrelval szonon megingassák. Ne hallgassunk senkire, csak a magunk józan és elfogulatlan ítéletére. Azt nézzük csak, ki mennyit dolgozott eddig az országért, az ország lakóágának boldogulásáért és szavazatunkat csak olyanokra adjuk, akiket multjuk is érdemelt arra, hogy most ezekben a legválságosabb időkben is cselekedjenek a magunk és utódaink nevében.

Véres verekedés az egyetem aulájában.

Budapest, augusztus 6. Ma délelőt fél-tizenegy órakor a műegyetem aulájában az egyetemi hallgatók közöt heves szóváltás támadt, mely véres verekedésbe fajult. A hallgatók ugyanis a politikában felekezeti momentumokat tekintettek, ami gyorsan lángrobbantotta a szerepdelyeket. Az Ebredő Magyarok köréhez tartozó ifjak szikkokkal illették a zsidó műegyetemi hallgatókat, kik szintén heves kifakadásokkal feleltek. Hatalmas dúlakodás támadt, melynek során tizenöt zsidó vallásu egyetemi halgátót véresre vertek. A színhelyen megjelentek a montók, kiknek azonban nem akadt dolguk, mert a sebesült fiatalembereket magukat beközölték s elhagyták a műegyetem palotáját. Ma délelőt tíz órakor a Zsigmond téren súlyos kiemeneteli villamosbaleset történt: két villamoskocs egy húrkvágyánon egymásba szaladt. A baleset következtében sokan súlyosan megsebesültek.

Németausztria és Bulgária a népszövetségben.

Berlin, augusztus 6. Lugaából jelentik: Nitti miniszterelnök kijelentette a kamara békebizottságában, hogy nem tudja mikor léphet be Németország, Németausztria és Bulgária a népszövetségbe. Szeretné, ha főképpen Németausztria és Bulgária azonnal beléphetne.

Külföldi sztrájkok és népmozgalmak.

Rotterdam, augusztus 6. A Reuter ügynökség jelenti Newyorkból: A hajózási és szállítási vállalatok 450 ezer alkalmazottja csatlakozott a vasutasok mozgalmához. Az élelmiszorárak leszállítását és a munkabérek emelését követelik.

Berlin, augusztus 6. A Vossicho Zeitungnak jelentik Kopenhágából: Washingtonból azt jelentik, hogy már az amerikai munkások is követelik a szocializálást, még pedig elsősorban a közlekedési vállalatok szocializálását. A szervezett munkások a néphez felhívást intéztek, melyben követelik, hogy a vasúti vállalatokból vonják ki a magántőkét.

Lugano, augusztus 6. A Secolo írja: Liverpoolban a nép egyetlen üzletet és raktárt sem kímélt meg. A zavargások folytán 900 embert letartóztattak. A kormány nagyszámú katonaságot küldött a zavargások leküzdésére.

Amsterdam, augusztus 6. A Reuter ügynökségnek jelenti Newyorkból: A vasutak, hajósvállalatok és szállítóvállalatok négyezer-ötszázötven ezer alkalmazottja csatlakozott a vasutasok mozgalomához és követeli az élelmiszorok azonnali leszállítását és a munkabérek emelését.

Párisban a „Fogyasztók Ligája” küzd a drágaság ellen.

Páris, augusztus 6. (A Magyar Távirati Iroda szikratávirati jelentése). Párisban a drágaság leküzdésére „Fogyasztók Ligája” alakult, amely ellenőrizi az áruházat. A rendőrkapitányság rendeletben értesítette az összes kereskedőket, hogy kötelesek a kirakatban áruik árát feltüntetni, amit vizsgáló bizottságok ellenőriznek. A mozgalom addig rendezben folyt le. A vidéken a szindikátisták küzdenek a drágaság ellen. Sok helyen a csoporton aron nagyban megvesztik az élelmiszköket azután saját árban árusítják.

Az oroszországi harcok.

Páris, (a Magyar Távirati Iroda szikratávirati jelentése). Berlinből jelentik: Párisban csapatni Kíov előtt állnak.

A sors keze.

Polai volt vádlatot leirtóztatták. — Város-őrsegi október a rendőrség fogházában. — Szabados és társai szökése sem sikerült.

Nagykanizsa, augusztus 6.

Az a rettenetes terror, amely úgy hosszú hónapokon keresztül halálos félelemben tartotta Nagykanizsa város lakosságát, megszűnt. Felélegzik a város és megnyugvással veszi tudomásul, hogy a sors keze azokat is utolérte, akik minden emberi érzésükből kivették, vak és a hőveteményekkel nem számoló szolgálata ajásodtak annak a rendszernek, amely az ideális kommunizmus köntő-ébe takaródva, a hosszú hónapokon keresztül a legféltetlenebb terroron alapuló kisbolszogi rémuralmat alkotja meg Magyarországon.

A tegnapi nap folyamán négy különböző hivatalos értesítés érkezett Nagykanizsára, amelyek mindegyike megnyugtathatja a város lakosságát: **vgy. igazságszolgálat:**

Polai.

Vadbiztos volt Nagykanizsán. Azzal a kijelentéssel foglalta el annak idején hivatalát, hogy egyedül ő van hivatala Nagykanizsán a diktatúra eszközeivel megismertetni. És ezt a kijelentést a legfőbb ebben igazolta is. Hogy többet ne említsünk az ő személyéről: a nagybakónaki eset vérbefolyása. Ő volt egy személyben a bíró, a vádló, a védő és az ítélet végrehajtója is. A bakónaki expedíció által behozott 30—40 ember közül azonnal kiválasztott kettőt, a bírósághoz felhozta állította és agyonlövötte őket. Utána a legnagyobb lelki nyugalommal jelentette ki, hogy így jár minden bűnösökkel, akik az arcán csak a legkisebb gunyomólyt is látja. Ilyen alapon csinált azután a diktatúrát Nagykanizsán, míg pár héttel ezelőtt Kiss Lajos rendőrfőkapitány vádat emelt ellene többrendbeli betöréses lopás miatt. Ekkor maga Snoff, az Intézőbizottság elnöke volt az, aki elmozdította állásából és bizalmasan felszólította, hogy hagyja el a várost. Azóta hol Pesten, hol Győrben grasszalt, míg végül a rendszer-változások jónak látta megszökni az országból.

Kedden a soproni határrendőrség bizalmas értesítést kapott, hogy Polai Sopronon keresztül akarja elhagyni az országot. A hír valószínű bizonyult a Nagykanizsa volt vádbiztos, a bakónaki hős, meg a keddi nap folyamán a soproni ügyészség fogházában ült.

Letartóztatásának hírére az nagykanizsai rendőrség tegnap házkutatást tartott Polainak a lazánaki kastély legzobb butoraival telelakott Csengery-utcai lakásán. Meg kellett volna hívni a házkutatáshoz azokat a kanizsai proletráraszonyjokat is, akik hosszú újjelen keresztül ácsorogtak az üzletok előtt egy kiló lisztért, vagy 30 duka zairót. Hogy egyebet ne említsünk csak a zsák gabonát, lisztet, nagymennyiségű zsirt, cukrot, kávét és más közszükségleti cikkek egész tömegét találták meg. Főúri garderobot hordott össze magának, ami maga messé árteket képvisel — A rendőrség természetesen a legfoglalta az egész raktárt a város közelébe a cöljaira. Polai tegnap este Nagykanizsán kisérték. Itt búncenek színhelyén fogja bevárni az illetékes bíróság igazságos ítéletét.

Roboz a város-őrsegi októberje.

A diktatúra egész tartalma alatt a budapesti diktátoroknak volt gondjuk arra, hogy a vidék minden része el legyen látva meg-

felelő „erélyes”, és a diktatúrát az a szempontjain szerint kezelő osztályokkal, hogy került Kanizsára Roboz Sándor is, azzal a feladattal, hogy derék és minden dicőrelet megérdemlő rendőrségünket kommuniztákká nevelje. Már az első „október” locknél szemmet szűrt neki a fejelem, amely derék rendőrségünket a járőrökhoz fűzte. Természetesen legfontosabb kötelességének tekintette, hogy ezt a fejelemet megvizsgálja. Ez a számdéka azonban egyrészt a rendőrök őszinte becsületességén, másrészt pedig Hajós rendőrfelügyelő erőyes fellepésén kudarcot vallott. Ekkor Készihelyre tették működése színteret. Ott azután talált egyenlőségnek megfelelő ügykezelési kört. Nyakra-főre tartotta a házkutatásokat az olyan házaknál, ahol valami elemelni-vadit remelt, bleimiszert, kösszükségleti cikket, ruhaneműt bízhetetlen menyngyiságon hordott össze magának. A készihelyi csendőrséghez tömegesen érkeznek ellene a feljelentések. Ma már jó helyen van: a nagykanizsai rendőrség emberei tegnap elfogták a most a rendőrségi fogdába átvitt hoi „októberje” eredményeit.

Szabados, Borcaányi és társai.

Szabados és Borcaányi két-árónbőcsőcég. Mindegyik külön számlára, külön munkatársakkal dolgozott, de mindegyik alapozás: „engros-bas”.

Szabados hivatalosan a Mura-vonal katonai főparancsnoka, a valóságban pedig Nagykanizsa és az egész vidék fő-diktátora. Szabados volt minden Mellelte eltörpültek a kisebb kaliberű hatalmasságok. Az erőszak és terror megrestesülése volt ez az ember, akinek azonban javára lehet írni, hogy fanatikususa volt az szeméret.

Értesülésünk szerint tegnap Postre utaztában Lóspányban letartóztatták a alitól fogozzák vissza Kanizsára.

Borcaányi, a konkurrens cég valamikor fűszeres inas volt Kanizsán, majd Csakortnyán trafikos segéd. Kanizsán az utóbbi időben, mint hadügyi megbízott szerepelt. Korlátlan ura és parancsolója volt egy körülbelül 60—70 főből álló tengerész terrorszépítőnek egy pár géppuskának és egy csomó kézi-gránátnak. Ilyen hatalom birtokában azután nem esada, ha konkurrálást indított a Szabados céggel. Külön specialitását képezte, hogy nagyon bukkott a tisztokra. Célul tűzte ki maga elé, hogy minden tisztet eltoaz láb alól. Hát ez egészen nem sikerült neki; de annyi bizonyos, hogy igen sek ember életét tette bizonytalaná és keserítette meg a városban. Őt is elfogták Lóspányban, s jón vissza szülő-városába: tárt karokkal fogják fogadni.

Es nem póllitka. (p. 1.)

Az éjjelzakai nagy vihar következtében lehetetlen volt Budapesttel telefon-összeakötötetést kapni, ezért héta-azokan budapesti telefonudósításaink.

Rend, munkafegyelem.

Öt éve szünetel Magyarországon a normális termelés. Mindaz, ami lőrténi a háború, a szörnylű vérvészesség, a többesörös polgári változás, gazdasági gondolatmenetre visszavezetve annyi jelem, hogy ismét szünetel a termelés, vesztettünk újabb százszáz és millió munkanapot, elvesztettük azok munkálat, akik halálukat lelétek a háboruban és elvesztettük azokat, akik rokkantán, munkaképtelenül, vagy megfoglyaltzott erővel, kettek vissza. S midőn a vesztett háború és a politikai változások kísérelt mutatkoztak, midőn megbomlott a munkafegyelem és a n lehetett többé beszélni, ismét a munkanapok millióit vesztettük.

A tanácsrendszer megszűntelésevel Magyarországon a béke kérésének közvetlen útjára tért át. Mit jelen a béke? Ismét gazdasághoz gondolkodva annyi jelem, hogy mindenki háborútanul végzett a nagy munkáját, hogy minél kevesebb fölösleg-erő kell elpazarolnunk a rendnek megadás- ges, sőt erőszakos fenntartására. A béke annyit jelent, hogy az egész társadalomha nem a fegyverek hatalmánál fogva, nem a terror kényszere alatt, hanem a belátás és a szolidaritás következtében érvényesül az összes dolgozók fegyelme. Rend, fegyelem, munka: ez a hármas parancsolat Magyarországon számára a mostani válságos idők-ker árcini. nélkülünk nem tarthat meg Magyarországon újdszületésének eszközeit: es nem találhatja meg a becsületes békek- sen.

Tudjuk, hogy a hármas parancsolat teljesítése nagyos nehéz, öt-éztendő-vihari annyira feliditak a lelkeket, hogy min-ny járványosan jelenkeznek a rend és fegyelm megbontásait készítő folyamatok. De megtanulhattuk nagyon keservezen és a saját bölcsőnkön, hogy ezek a járványok valóban ép oly veszedelmesek, mint a tesli nyavalyák, ép úgy fenyegetik, nemcsak egyesek, sőt épségét és életét, hanem az egész országot, az egész nép és társadalom aludló képességének elorvadását. Ezért el kell nemul- nlok minden oldalán a ezenvedéyeknek s a rend és fegyelem kérélelhetlen érvényesítésével kett' lektzdehünk a telti járványoknál talán még jelenkező ülleleli.

A munka parancsának megtartása sem könnyű. Magyarországon küszöbén áll ugyan a blokáds megszűntetésének, de egyelőre nincsenek iparclikeink és minden felid- gozható nyers anyag készleteitől is meg van fosztva az ország. Ez az anyag- hiány, a gépek és készülékek hiánya azonban még fokozottabb mértékben követeli a munka parancsának érvényesítését az egész mezőgazdaságban, melynek helyzete Magyarországon élére nézve döntő. Annál szükségesebb, annál elkerülhetlenebb a fokozott megszorozást emberi munka. Minden elhanyagolt óra, minden elveszett munkanap majd talán később jelenkező, de kérélelhetlenül jelenkező éhségjel jelem.

Minél nehezebb, minél sötétebb, álmeneleg az ország helyzete, annál harsányabban kell hirdetni a rend, fegyelem és munka hármas parancsát. Ha ez a parancs nem érvényesül, ha meghajlik fejünk a rend és fegyelem előli, ha kezünk és elménk nem lát haladéktalanul a munkához, akkor elveszítjük Magyarországon talpradillásának egyetlen reményét.

HIREK

NAPTÁR
 1919. augusztus 7.
 Csütörtök

A nap két 4 óra 44 perccel, nyugszik 7 óra 25 percig.
 A hold két d. u. 4 óra 23 perccel, nyugszik d. e. 12 óra 45 percig.

ZALA.

Lidércnyomástól szabadultunk meg, határtalan az örömünk, hogy ismét mint ZALA jelenhetünk meg olvasóink előtt. A mi örömünk átrozgett a város minden polgárának szívére, amikor a lelket emésztő, idegeket őrítő gyászos korszak véget ért. Epp ezért nincs szükség rá, hogy az érzelmeiket, amelyek elbűböltek bennünket, azon alkalomból, hogy ismét a régi szellemben jelenhetünk meg közziségünk előtt. Nincs szükség történelmi visszaillesztásra sem: hogy négy hónappal ezelőtt a Zalát az akkor hatalmon levők elbitorolták jogos tulajdonosától s a Zala szerkeztői székébe az ő embereiket ültették. Az új kormány a nyomdák szocializálását megszüntette a sajtókorlátozó korlátozásokat föloldotta. Így a lap és nyomda tulajdonjoga ismét Csillag Jenőre szállt vissza, a lap szellemi vezetését pedig a szerkesztőségrel való négy hónapi távollét után újra Tóth Zoltán főszerkesztő végzi. Amidőn ezt a szerkesztőség és kiadóhivatal a közönségnek tisztelttel bejelentik, egyben közlik, hogy a lapnak régi módon való kiadásait is folytatják az intézkedések.

Hivatásban a nagykanizsai törvényszék és államügyészség vezetése. Eöri Szabó Jenő a nagykanizsai törvényszék elnöke és dr. Kiss László vezető államügyész tegnap elfogalták hivatalukat.

Zalaegerszeget megszállták a székeltek. A zalaegerszegi alispáni hivatal jelentette tegnap telefonon, hogy a városát a szegedi kormány haderejéhez tartozó székeltek megszállták. A megszállás után rögtön visszaszállították az összes vármegyei és városi hatóságokat. A rendőrség a zalaegerszegi direktórium tagjait letartóztatta. Ágint értesültünk, legközelebb sor kerül Nagykanizsa, Keszthely és a környék megszállására is, amit állítólag szintén úgynevezett „fehér csapatok” eszközölnék.

Tényleges tiszták bevonulása. A nagykanizsai állomásparancsnokság táviratilag a következő rendeletet kapta: Állomásparancsnokság körletében tartózkodó szabadságot tényleges tiszták sürgősen felszólítandók, hogy illetékes csapatjukhoz szolgálat-tételre mielőbb vonuljunk be. Vonatkozik ez a rendelet az egészségügyi szabadságoltakra is, ha egészségi állapotuk megengedi. A szabadság hátralevő része részükre későbbi alkalommal póteljárható. Győri magyar katonát kerüli parancsnokság.

Elmege a pozsonyi zenekar. A volt pozsonyi közös zenekart néhány napja Nagykanizsára rendelték. A közönség, amennyire érült, hogy a kommunista-kormány rendelkezései visszacsinalódnak, épp annyira szeretne volna, ha ez az egyetlen rendelkezés: a zenekar Kanizsára helyezése örök időkre megmarad. Hihető, hogy egyéb dolgokkal együtt a város művészeti élete is hamarosan nagy-művű lendületet vesz s ebben várt volna a

fontos szerep a kiváló pozsonyi katonazenekarra. Maguk a katonazenészek is örömmel maradtak volna itt s éppen ma délutánra nagyszabású ténzert tartani, amikor sajnos, megérkezett a hadügyminiszteri parancs, amely eldöntötte Kanizsáról őket. Így a ma délutánra tervezett ténzere is elmarad. A kanizsai közönség sajnálkozva búcsúzik a pozsonyi zenekartól, amelynek művészeti képességeit még a múlt évi 20-as hét idején volt alkalma megismerni.

Eljegyzés. Németh Sándor helybeli tanító leányát Joldán-t, eljegyezte Bóczy Antal áll. tanító, tart. földműv. Tapolcáról.

Megszűntek a termelőszövetkezetek. A birtokszocializációs rendelet hatályon kívül helyezésével a termelő szövetkezetek hatásköre tegnap délelőtt 11 órakor megszűnt. A régi tulajdonosok elfoglalják tulajdonukat s a jelenlegi vezetők csak azon birtokokat kezelhetik tovább, amelyek tulajdonosai a birtok átvételében akadályozva vannak.

A Nemzeti Színház művészeinek estélye. Ritka, nem mindennapi művészetben lesz része pénteken és szombaton, a hó 8-án és 9-én Nagykanizsa közönségének. A Nemzeti Színház országos hírvivőszerei jönnek le köztünk, hogy művészeikből nekünk is jutassanak. Vizváry Mariska, Mátray Erzsébet, Abonyi Géza, Dózsa Jenő, Pénzy Aladár és Loránt Vilmos a tagjai a kiváló együttesnek, amely a Polgári Egyletben két est keretében Roberto Bracco, Molnár Ferenc, Lakatos László, Michael Prohász, Szigeti József és Harsányi Zsolt egy-egy egyfelvonásosát és szemelvényeket a modern versköltészet remekeiből fog előadni. A jegyek, melyek Szerep Ernő könyvkereskedésében kaphatók már csak igen korlátozott számban állanak rendelkezésre.

Megszűnt a központozított vágás. Az Országos Állat és Husforgalmi Központ nagykanizsai kirendeltsége közhírré teszi, hogy a központozított vágás további intézkedésig szünetel.

Varrják fel a tiszták és állítottak rangjelzéseket. Nagykanizsa katonai állomásparancsnoksága elrendelte, hogy minden tiszt és állított ma reggel 8 órától kezdve csak rangjelzésével jelenhet meg az utcán és a katonasáncban. Örömmel üdvözölhetjük ez intézkedést, mert éppen azt a tisztikart akarja rehabilitálni, amely a diktatúra alatt annyira szegényítették és megáldásnak volt kitéve és amely pedig minden időben hű és megbízható polgára volt ennek az országnak.

Közgazdaság.

Kedvező a szalastakarmény termés

Az utóbbi években meglehetősen csekély sőt, egyik másik esztendőben igen gyenge szalastakarménytermés volt az országban. Ez természetesen szintén megnehezítette az állatállomány eltartását és nagy mértékben járult hozzá, hogy azokban a gazdaságokban, amelyek csekély takarmánykészlettel rendelkeztek, az állatállományt óvrol évről évről redukálni kellett. Fokozott jelentősége van onnól fogva annak a kérdésnek, hogy az ideai szalastakarménytermés elegendő lesz-e a megcsappant állatállomány feltartására és följavítására. Erre vonatkozóan illetékes helyről a következő felvilágosítást kaptuk:

Megnyugvással állapítjuk meg, hogy az utóbbi évek gyenge termése után, mint az ország meg nem szállított területéről a közel-múltban beérkezett jelentésekből tájékozódhatunk, mindenhol kedvező volt az anyaszalma, lóheró, lucerna és baltacsin terméseinek eredménye. A szalastakarmény és alomszalasta természet helyenként bővebbnek is mutatkozik. Így alapos reményesség van arra, hogy az állatállományt el lehet látni a szükséges szalastakarmánnyal. Minden intézkedés megtörtént, hogy minél hamarabb a vasúti forgalom ismét a normális mederbe terelődik; a fővárosi állatállomány is megkapja a szükséges takarmánymennyiséget.

Az ideai szalastakarménytermés kedvező eredményének más szempontból is nagy fontossága van. Nevezetesen a nagyobb termés eredmény következtében valószínűleg látszik, hogy egyes vidékeken nagyobb mérvű lesz a szénakivétel. Ez kétségelmentül azaz az eredményül fog járni, hogy a most követeli, helyenként túl magas árak ismét csökkenteni fognak. A szalmából a közel-múltban nagyobb mennyiséget voltak igénybe a gazdaságok, mert a szénhiány miatt a csépléshez szalmát kellett felhasználni.

Nyílt-tér.

A letűnt rendszer a lapok előállítását oly költségesé tette, hogy az az állapotot ideiglenesen is csak azzal a katasztrófális pénzügyi politikával lehetett föntartani, amely az országot pénzügyi romlásba döntötte. A nyomdák és lapok tulajdonosaira az átmeneti állapot nyomozott terheket ró, amelyeket csak úgy tudnak elviselni, ha lapjaik árai; eddig példátlanul álo országban szűnjak meg, mert különben vagy vállalatok teljes anyagi romlása következne be, vagy arra kellene magukat elhatározni, hogy lapjaik kiadását megszüntessék. Mivel a mai sorrendű napokban a lapok megjelentetése olyan kötelesség, amely elől a lapvállalatoknak kiteremni nem szabad, — a Zala és Zalai Hirlap tulajdonosai áldozatok árán is vállalják a rájuk haramlé kötelezettséget, azon reményben, hogy a közönség is méltányolja az áremelés kényszerítő okait. A Zala és Zalai Hirlap példányszámánakitára ma délutántól, illetve holnap reggeltől kezdve egy korona. Természetes, hogy amint az áremelés oka megszűnik, ami rövidesen remélhető, — a kanizsai lapvállalatok is sietni fognak a régi állapotot éteren is visszaállítani.

Tisztelettel
 a Zala és Zalai Hirlap
 kiadóhivatalai.

Válasz Klapper Miklós írónak.

A „Munkás” című lap tegnapi számában hozzám intézett modortalan felhívására kijelentem, hogy amit ezen ügyre vonatkozólag mondtam, teljes egészében fenntartom, s dr. Prack István köziz. tanácsos v. visszatérte után készséggel fogok bizonyítékokkal szolgálni.

Adig is azonban engedje meg, hogy a közönség tájékozására jelezze azon tény, hogy az Önrő most már kellemelelen besúgas — ne felejtse el — a proletár diktatúra kiállítását követő 3-ik napon, vagyis március 24-én történt s dacára, hogy a vád nyomában Önrő irányult, nem igyekezett magát akkor

A gőzfürdő

kazánjavítás miatt néhány napig zárva marad.

TÜZKŐ
 minden mennyiségben kapható: GARAMVÖLGYI és SZEMERE dohány-nagyárudában!

ezzen vád alól tisztázni, csak 3 hónap múlva a prolektár diktatura megdölte után jutott észbe mosakodni.

Miért ilyen későn és miért pont éppen most, — a közvéleményre bízom, hogy megállalja magyarázatát.

A mi pedig felhívása utolsó sorában foglalt kvalifikálatlan, durva és sértő kifejezéseket illeti, azokra nézve egy olyan emberrel szemben, a kire a fenti vádat bizonyítani tudom és fogom, méltóságomun alulinak tartom egyáltalán válaszolni is.

Nagykanizsa, 1919. aug. 6-án.

Dolay József, kat. nyilvántartó.

Hirdetmény.

Az élelmezési diktatura 2. számú rendelete értelmében az összes nemtermelőkhöz hatósági lisztellátásban részesülnek és ebből a célból névszerint kimutatásba foglalva pontosan összeírandók. F. évi augusztus hó 15-től csakis azok fognak lisztellátásban részesülni, akik ezen névszerinti kimutatásba fel lesznek véve. Az összes nemtermelőkhöz, illetőleg nevéükben a háztartás fejének vagy más megbízottjának, tehát saját érdekében áll, hogy az alábbiak szerint a közellátási hivatalban pontosan megjelenjenek és a szükséges adatokat magukkal hozzák. A jelentkezés a hatósági élelmezési könyvecskén levő hatóságos szám jegyének sorrendjében történik oly módon, hogy augusztus hó 8-án pénteken délelőlt 8—9 óráig 3341—3900 hatósági szám

8—10	3901—4000	
10—11	4001—4020	
11—12	4021—4080	
után 2—3	4081—4140	
3—4	4141—4200	
4—5	4201—4260	
5—6	4261—4320	

tartoznak megjelenni.

A jelentkező tartozik magával hozni a hatósági élelmezési könyvecskét, továbbá a hazai bizalmi igazolását a háztartáshoz tartozó ellátatlanokról. Ez az igazolás a következő tartalmu legyen: „Alulírt házbizalmi személyes meggyőződésom alapján igazolom, hogy N. N. nemtermelő háztartásában a következő ellátatlanok vannak. X. Y. családtag (pl. 10) éves, N. N. háztartási alkalmazott (24) éves.” Vagyis ebben a bizonyítványban a családfővel együtt az összes ellátatlanok név, foglalkozás és kor szerint feltüntetendők, a háztartási alkalmazottak munkakönyve is elviendő. A valótlan adatokat igazoló házbizalmi — aki felküszimertelen vagy felüleies eljárásával a helyi közellátás érdekét veszélyezteti — a közellátásból való teljes kizárással büntetettik azzal az ellátatlannal együtt, aki házbizalmival összejárás, vagy ennek félrevezetése útján valótlan adatokat mond be.

Felkérjük a közönséget, hogy a jelentkezés sorrendjét a legpontosabban tartsa be, mert az amugy is erősen igénybevett közellátási hivatal személyzete nem lesz képes feladatának megfelelni és a felesleges tolongás és ácsorgás is csak úgy lesz elkerülhető, ha a közönség a fenti közölt sorrendet a legpontosabban betartja. Ismételtlen figyelmeztetjük a közönséget arra, hogy aki az előírt időben személyesen vagy megbízott útján nem jelentkezik, augusztus 15-től kezdve lisztellátásban nem részesül.

Intézközbiztonság.

A rendőrkapitányi hivatalból.

6182/1919.

Tárgy: Fegyverek és löszerek beszoigaltatása

Hirdetmény.

Felhívom mindazokat, a kiknek bármiféle fegyver, vagy löszér, kézigranát stb. van birtokukban, hogy azokat legkésőbb folyó hó 10-én d. e. 10 óráig hivatalomhoz beszoigaltassák.

Az eddig bárki által kiadott fegyvertartási engedélyeket érvénytelennek nyilvánítottam.

Saját személybiztonságának megvédésére, senkinek fegyverre szüksége nincs, mert ma már oly erős és feltétlenül megbízható karhatalom áll rendelkezésre, mely a személy és vagyonbiztonságot teljes mértékben garantálja.

A kinnl a fenti határidőn túl közegeim bármiféle fegyvert, vagy löszert találok, azok ellen a lesgzigorubb megtorlást fogom alkalmazni.

Nagykanizsa, 1919. augusztus 6.

KISS LAJOS

rendőrkapitány.

Sporthírlap kapható

Garamvölgyi és Szemerénél.

Szakszeru arcpolás otthon csak egy lehetséges, ha

MEDEA növénykrémet használ, mert elől elitnik a szeplős, málfoltos, anyalegyes, himlőhelyes felső hámréteg és lide, ifju archbört nyer. Ára 25 kor.

Alabastromhoz hasonló lesz a bőre ha MEDEA emalkrémet és poudert használ nappalra. Ára e kettőnek együtvéve 37 kor.

Haja megnől és nem hull, ha MEDEA hajelizirt használ. Ára 22 kor.

Diskrét szétküldés a pénz előleges beklüldése vagy utánvétel mellett

MATIS és PRANGER

okleveles vegyész, kozmetikus KISPEST.

Kassálatlan lucerna lakarmány keresek. Bazár udvar II. em. 14 sz.

Két kisebb gyermek mellé **nómet leányt** keresek. Cim a kiadóban.

Jókarban levo férfi és női ruhák Beithyany-utca 4 szám alatt eladók.

Egy szecskavágó, egy varrógép, egy vasgép, férfi- és nőcipők és más egyéb eladó, vagy élelmiszert cserélhető. — Kazincy-utca 43/c.

Megbízható intelligens **nómet klasszonyt** keresek 4 és 10 éves gyermekeimhez. Zerkoviz Lajoana.

Két intelligens nómet klasszony keres augusztus 15-ére állást nagyobb gyermekek mellé. Cim a kiadóhivatalban.

ZALA

AKORAREGGERE
ÓRÁKBAN JELENIK
MEG, ERDŐTI THÉ-
FON ÉS TAVIRAT
JELENTÉSEKKEL.

Egyes szám ára 30 fillér.

Kapható a dohányárudákban

és az utcai rikkancsoknál.

Hirdetések felvettettek a kiadóhivatalban!

Zala nyomdavállalat

Nagykanizsa

TELEFON: 78.

Üzleti könyvgyár, könyvkötészet, papírárú készítés. Mindennemű nyomtatványt a legizlésebb kivitelben készít és legpontosabban szállit.

Közértesítő és kiadóhivatal:

NAGYKANIZSA,
Szigár-ut 4Zala Nyomdavidállalat
Fő-ut 5 sz.Megjelenik hétfő kivételével
mindennapkorareggel

ZALA

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

vidékre postai szét-
küldéssel:

egy hóra 25 kor.

Egyes szám ára:
1 korona.

A közértesítő és kiadóhivatali telefon 70.

Nyomdai telefon 117.

Főszerkesztő:

TÓTH ZOLTÁN

Főmunkatárs és lapfajlagos:

CSILLAG JENŐ

Hírdetéseket, nyilatkozatokat és magán-
közleményeket díjazás nélkül fogadunk
fel a kiadóhivatalban.

Üzent József herceg.

Ennek a szerencsétlen, égő sebek-
től borított testű országnak az útja végre
normális irányba terelődött. A hatalom
met a polgárság, a többség kezében
van s a kormányzás módját ideiglenesen
szakra hivatott szakemberek intézik. A
kisebbségi terror immár mint nyomasztó
émes álom él emlékezetünkben, de nem
alom, hanem a legszomorubb valóság az
a pusztítás, amelyet az eszevesztett bol-
sevik uralom a magán- és közvagyonban
tett. Gyáraink, műhelyeink kihaltak, bolt-
jaink üresek, a piacaink sívárak, a valu-
tánk pedig súlyos gondot fog még adni
finánc-kapacitásainknak. Legfőbb ideje
tehát, hogy olyan kormányzat áll az
ország élén, amelyvel szomszédaink s a
győztes nyugati hatalmasságok szöba-
alinnk s amely meg fogja nyitni a határt
s fölveszi az alkotó munkát. József főher-
ceg egyszerű, de meghatározó szavakban
hívja föl a nemzet minden réteget az
összetartásra, az egyetértésre, a munkára.
A fölívás akkor jelent meg, amikor a
fölkézből még nem mult el az az izgalom,
szenvedelem, indulat, amelyeket a vér-
ben, pusztulásban tomboló terror támasz-
tott. Ma a szenvedelmek, indulatok kitö-
lése indokolt is, mert csak most tűnik
ki, csak most válik bizonyossággá, hogy
négy hónapon keresztül Magyarországon
nem egy hatalmas eszme megvalósítása,
nem az alsóbb rétegek fölzsabadítása,
hanem a legszemérmelenebb rablás, fosz-
ogatás s fenevadakat is megszégyenítő
vérengzés folyt. Igenis indokoltak a szenv-
vedelmek s a polgárság elnyomását, ki-
rablását s a proletárság félrevezetését
felelősségre kell vonni. De ennek a rem-
ményében, illetve tudatában aztán csil-
lapodjunk is le, mert soha annyira nem
volt szüksége a magyar embernek tiszta
léjre, biztos idegekre, mint most. József
főherceg kiáltványa szerint napok mulva
sor kerül a nemzet meghallgatására. Ez
a nyit jelent, hogy dönteni kell az alkot-
mányforma fölött, dönteni kell a kormány-
zás módja és eszközei fölött, dönteni
kell javak és kötelezettségek fölött, szó-
val hosszú időre sorsunk fölött. Rövid
idő mulva elérkezik ennek a napja s
akkorra már egy táborban legyen min-
dny igaz, becsületes magyar.

Tolnay Jenő dr. az új közlé- mezési miniszter.

Budapest, augusztus 7. A közlémezési
minisztérium ideiglenes vezetésével nem Térfy.
Tolnay dr.-t, hanem Tolnay Jenő dr.-t, az Állan-
s részvénytársaság igazgatóját bízza meg
József főherceg.

József főherceget ünnepli a főváros.

A Magyar Nemzeti Szövetség és az Iparosok és kereskedők szer-
vezete a főherceg előtt.

Budapest, augusztus 7. József főherceg
a Bristol szállodából, ahol az éjszakát töl-
tötte, ma reggel kilenc órakor Friedrich István
miniszterelnök kíséretében felment a miniszter-
elnökségi palotába, ahol a tisztviselői kar
nagy tisztelettel fogadta. Majd a miniszter-
elnökkel együtt tanácskozássra vonult vissza,
utóbb pedig saját palotájába ment.

Budapest, augusztus 7. Magyar Nem-
zeti Szövetség névvel tegnap Perényi Zsig-
mond elnöke alatt egyesület alakult, amely
minden politikai célzattól mentesen pusztán
és kizárólag a nemzeti érzés ápolását tűzte
ki céljául. A szövetség a magyar kulturát, a
magyar nevelést akarja és a gazdasági téren
olyan irányt, mely a nemzet megerősödését,
nem pedig egyesek előnyét szolgálja.
Kerül minden osztályharcot, mert éppen az a
célja, hogy a jövőben egységesen megépít-
hesse a hidat, amelyen az egymástól felelő-
lő és lelkiismeretellenül elválasztott osztá-
lyok közös munkában egyesülhessenek. Az
alakuló gyűlés egyben szervező bizottságot
is választott, amelynek tagjai lettek: Bárd
Kaas Albert, dr. Ullóczy Ferenc, Szörcei Jó-
zsef, dr. Krisztics Sándor, Viesinger Nándor,
Kozma Ferenc, Barna Örnagy, Hollós Örnagy
és Jusztai kapitány.

A szövetség küldöttségileg tisztelettel
József főhercegnél, akit Perényi Zsigmond báró
a következő szavakkal üdvözölt:

— Fenséges Ur! Hazafias érzésünk,
magyar szívünk egész melegevel üdvözölöm
Fenségedet a Magyar Nemzeti Szövetség
névében. Ez a szövetség tegnap alakult meg
és máris több ezer tagból áll. Munkánkért,
szenvedeinkért sem állást, sem másféle
jutalmat nem kívánunk, csak azt, hogy az
ország megmentésében ki vehessük a magunk
részét és feljárnassuk önzellen, hűséges
szolgálatainkat. Kérjük továbbá, hogy miután
mi ezen nehéz időket itt éljük át és ismerjük
a viszonyokat, az új alakulásoknál, beszünet-
is kegyesen meghallgatni méltóztatassék.

A főherceg megköszönte az üdvözlést
és kijelentette, hogy örömmel fogadja a szö-
vetség felajánlott szolgálatait.

Budapest, augusztus 7. A magyar
iparosok és kereskedők szervezete ma dél-
előtt küldöttségileg tisztelettel József főherceg-
nél és Friedrich miniszterelnöknél, hogy az
ország dolgozó iparosainak és kereskedőinek
névében mértelenül örömmel üdvözölje a
Fenséget az ország újjászülésének első
órájában. Nem panaszkodni jöttünk — mon-
dották — a multak szenvedei felett, hanem

hogy felajánljuk szolgálataikat az ország
érdekében. A főherceg az üdvözlésre a kö-
vetkezőket felelte:

— Nagyon köszönöm szeretetük meg-
nyilvánulását, ami a legmelozebb viszhangot
kelti lelkemben. Tudom, hogy mit töltek és
szenvedtek, de higgyék el, a nemzet biláke
legz azokra az iparosokra és kereskedőkre,
akik minden időben kitartottak a nemzeti esz-
mék mellett. Legteljesen mértékben számítok
munkájukra. Együtt fogunk dolgozni szívvel-
lélekkel, hogy vállvetve munkával újjáépít-
hessek ezt az országot, hogy minden polgar-
nak biztosíthassuk boldogulását.

Friedrich miniszterelnök a főherceg be-
széde után a következőket mondotta:

— Nem, mint miniszterelnök szólók
Önökhez, hanem mint iparos az iparosokhoz.
A Fenséges Ur nem politikusokból és arisz-
tokratákból, hanem hivatalnokokból, iparosok-
ból, orvosokból és tanárokból állította össze
a kabinetet. Azok kezébe van most letéve
Magyarország jövője. Történelmi idők élünk,
nem értünk rá hosszú beszédet mondani: mest
a tettek ideje következik. Ebben a munkában
számítunk a ti odaadó segítségetekre.

A kormányváltás és Budapest.

Budapest, aug. 7. Annyi szalmasor-
vadás és kegyetlen szenvedés után új erőre
kapott a megvisselt magyar társadalom. El-
mozdították helyéről a Peidl-kormányt és az
antant budapesti képviselői által felkért Jó-
zsef főherceg kinevezésére megalakult az át-
meneti magyar polgári kabinet. Az új kor-
mány élén Friedrich István volt hadügyi ál-
lamtitkár áll, aki mellett szakemberek, egye-
tomi tanárok, illetve a minisztériumok régi
tisztviselői dolgoznak. A történelmi fontos-
sággal bíró fordulatot a főváros lakossága az
elképzeltet legnagyobb örömmel vette tudom-
mául. József főherceg neve jársájról szára.
Az utcákon, villamosokon, korzón, tereken és
mindenütt élesen tárgyaltak a jelentőségtel-
jes eseményt és a teljesen vértelenül jött for-
dulatot. Új lángra kaptak a lelkek lámpónjai,
új tüzek gyulltak a hónapokon keresztül si-
várságra szokott szemek és boldog mámor
lepte meg a szíveket. Ma reggelre már meg-
jelentek az egyes fővárosi lapok rendkívüli
kiadásai, melyek első oldalán közlik József
főherceg fennköltlen szép próklamációját a
magyar néphez. József főherceg kiáltványában
megrendítő realizmussal beszélt a legutóbbi
idők szenvedeiről és kitért arra, munkára
buzdítja az embereket. A szabadulás első jele
pompás módon mutatja hatását az egész vá-

rosban. Az épületek nemzetiszínű lobogódszí-
elláttek. Az emberek kokárdákat tűztek ki.
Az utcákon ezerszámra hőmpolyognak a járó-
kelők és boldogan újságolják egymásnak,
hogy ismét elékezett a nemzeti élet ideje. A
városban ünnepi hangulat uralkodik; méltó-
ságteljesen és nyugodtan tárgyalják az ese-
ményeket.

A kiszgadzpart vezetőre a kibontakozásról.

Budapest, augusztus 7. Szabó István,
az országos kiszgadz- és földművospárt elnöke
a kő 5-ön a *Nene Freue Presse* budapesti
tudósítója előtt a következőket jelentette ki:

— Engem Peldi Gyula miniszterelnök
hívott fel Pestre vidékről, kiszgadztagomból,
ahonnan négy hónap óta, amióta a bolsevista
terror uralkodott Magyarországon, ki nem
mozdultam. A kiszgadzpart álláspontja a
kibontakozást illetően a következő: A kisz-
gadzpart kezdettől fogva a legokosere-
debb "harcot" folytatta a kommunizmus
ellen. Nagy óta is volt rá, mert a komun-
nisták rémuralmat gyakoroltak felettünk, össze-
fogódsiakt osztálytársainkat, börtünbe vetették,
legyilkolták őket és vagyonokat elpuszti-
tották. Azt csak én tudom igazán, aki a
legnagyobb vitázónultságomban állottam
állandóan megfigyelve alát a magyar törté-
nelm eme példátlanul gyászos korszakában,
hogy a kiszgadzok mindenütt az országban a
legnagyobb ellenállást szegtek a bolsevista
terrorral szembe és így

a kommunizmus gyors letörését a kiz-
gadzák hősiessé állásnak tudom be.

A párt el van halározva, hogy minden ren-
delkezésre álló eszközzel és a szervezetség
erőjével, valamint a polgári Magyarország
fegyveres erejével a jövőben még egy kom-
munista kísérlet lehetőségét is megakadályozza.
A párt Magyarország lakosságának
körülbelül 70 százalékára tamaskodik, mind-
azonáltal

nem kíván osztályuralmat folytatni és
ellenlége minden osztály- és telekezeti
gyűléseknél.

A félrevezetelt szervezett munkásság kíván-
sagát a legmesszebbre menő módon multányelje,
azonban nem állhat szóba és nem tilhet lo
egy asztalhoz a szervezett munkásság azon
vezetőivel, akik közvetve, vagy közvetlenül
a proletárdiktatúrának, vagy jobban mondva a
rémuralomban részt vettek s annak követke-
zményeit is minden tekintetben felelnek.
Tekintettel arra, hogy az országos kiszgadz-
és földművospárt azon kötelezettsége alól,
hogy az ország kormányzását átvegye, ki
nem térhet.

szívesen veszi úgy a polgári, mint a
szellemi, ipari és kereskedői rétegek
közreműködését, de számít rá, hogy
szemből tulajdonl fogva a kiszgadz-
párt szava az ország újjáépítésének
munkájában döntő lesz

Hivatalban a közéletmucszál miniszter.

Budapest, augusztus 7. A közéletmuc-
zál miniszterium vezetőjével megbízott Tóth
Államtitkár ma reggel átvette a miniszterium
vezetését. A tisztviselői kar nevében Templé
Államtitkár üdvözölte a minisztert és biztosít-
ta őt az egész tisztviselői kar rokonszen-
véről. Tóth kijelentette, hogy a kar bizalmá-
nak birtokában örömmel vállalja a rá rótt
feladatát. Az új miniszter ezután az egyes
osztályok vezetői fogadta.

Bódy polgármester a főváros élén.

Hivatalban az összes tisztviselőik.

Budapest, augusztus 7. A főváros ta-
nácsa a város igazgatását ma átvette. Dr.
Harrer Ferenc alpolgármester, aki a polgár-
mesteri teendők ideiglenes ellátásával volt
megbízva, Dr. Bódy Tivadar polgármesternek
adta át hivatalát és nyugdíjaztatását kérte.
Nyugdíjaztatása iránti kérelme indoklást azt
hozta fel, hogy a polgármesteri teendők
ideiglenes ellátására a belügyminiszter által
történt megbízás megítélés tekintetében
közte és főtisztviselői társai között oly mélyre-
ható nézeteltérések merültek fel, hogy részére
a főtisztviselői társával való együttműködés
lehetetlenné vált. Egyébként is az utóbbi
időben megromlott idegrendszere képtelenné
teszi arra, hogy állásában azt az eredményes
munkát végezhesse, amire a város érdekében
szükség van.

Budapest, augusztus 7. A főváros ta-
nácsa tegnapi halározatához képest közli,
hogy a mai napon törvényes jogánál fogva a
főváros közigazgatási intézését és a város
ügyeinek vitelét átvette. Dr. Bódy Tivadar
polgármester ma reggel 9 órára összehívta a
tanács tagjait és főtisztviselőit és felkérte
őket, hogy mindenki foglalja el helyét és
hogy működésüket az egy nappal való sa-
retet, megértés és összetartás vezesse. Azt
hiszi, hogy a változott viszonyok terén
nyújtanak arra, hogy minden ügyeketüket a
polgárság javára fordítsák.

Déry Ferenc dr. alpolgármester a főtis-
viselőik és a tanács tagok nevében a követke-
zőket jelentette ki:

— Készséggel tesszünk elogat a felszó-
lításnak, eloglajuk helyünket és igyekeznél
fogunk a polgárság szentpontjainak és a köz-
érdekeknek megfelelően teljesíteni kötelessé-
günket.

Ezúttan a tanács rendezést tartott,
amelyen a sürgős ügyeket intézték el.

A tanácsülés után a főváros tisztviselőinek
nagy küldöttsége kereste fel dr. Bódy polgár-
mestert, aki közölte velük, hogy a tanács és
a főtisztviselőik ma elfoglalták hivatalukat,
amit a küldöttség nagy lelkesedéssel és meg-
nyugvással vette tudomásul. A főváros vála-
mennyi tisztviselője már elfoglalta hivatalát.

Bécsben letartóztatott magyar kereskedő.

Bécs, augusztus 6. Pulitzer László keres-
kedő, aki Magyarországból ideérkezett, tegnap
letartóztatott. Az egyik itteni áruforgalmi köz-
pont feljelentésére, melyet öt millió koronával
akart megkötösíteni, történt a letartóztatás.

Kun Béla nem kell Ausztriának.

Bécs, augusztus 7. A lapok közlése
szóint a Tajo völgyének több községe, főké-
pedig az a község, ahol Kun Béla internál-
ták, követeli a kellemetlen magyar vendégek
minél előbb való elhárítását, augusztus tize-
diki határidővel. A járási főnök jelentést tett
Bécsbe, a honnani utasítást kapott, hogy igye-
kezzék ne let megnyugtani, magyarazza meg
nekik, hogy a magyar népbiztosokat csak
ideiglenesen helyezték el, s hogy internálá-
sukból semmiféle kár sem háremlik a közsé-
gek lakóira. Ha a helyzet tisztázódik, a nép-
biztosokat, haladéktalanul elszállítják mostani
tartózkodási helyükről.

Sneff Józsefet letartóztatták.

A letartóztatás belügyminiszteri rendeletre történt.

— Saját tudósítónkól.

Sneff József tegnap reggel még mint
kormánybiztos jelent meg a városházán s hi-
vatalos ügyeket akart intézni. A tisztviselők
azonban már ekkor elhatározták, hogy Sneffet
nem működnek többé együtt s kivonultak a
városházáról. Ekkor azonban még nem gon-
dolta senki, hogy a „kormánybiztos”, aki
még az utolsó percében is főszolgabírói kin-
vezéseket eszközölt, — délelődjét az ügyész-
segi fogházban fogja elkölteni.

A rendőrség a délelőtti folyamán érte-
sült róla, hogy a letényén valami Tóth nevű
politikai megbízott letartóztatott három kom-
munista fővezért, névszeint Rabinovics volt
népbiztos, Kellner soproni direktóriumi elnö-
köt és Jancaó budapesti kommunistát. A let-
artóztatottak közül legipikusabb alak Rabino-
vics, a volt népbiztos, akinek oroszizméggé-
 volt a proletár-diktatúra kegyetlenségig men-
szigorában. A három fő-kommunista át akart
szökni Horvátországba, azonban Tóth politikai
megbízott fölszerte és letartóztatta őket
Jeltendő a kommunisták „népszereúségére”,
hogy immar saját kreatúráik, saját politikai
megbízottak is vétekszenek ártalmatlanná
tételükben.

A kommunista vezéreknél hivatalos bi-
zonyítványokat találtak, hamis nevreke szóló-
kat, amelyeket a nagykanizsai direktorium
állított ki. Az okmányokon a *népbiztosok*, a
kommunista fővezérek, a burzsoá bolek fő-
kezei között úgy szerepelnek, mint bécsi
nyerspolgár marhakereskedők, akik csupán
azért mennek át Ausztriába, hogy ott marhát
vásároljanak a kanizsai publikumnak.

A nagykanizsai rendőrség a letényei je-
lentés alapján rögtön nyomozást indított az
ügyben s megállapította, hogy az okiratham-
bitást Sneff József követte el, így akaráván
biztos részbe juttatni azokat, akik orabolják a
magántulajdonát, elrabolták a lakók borsóit,
elnyomták meg a gondolat szabadságát is:
akkor embereket tüntettek el máról-holnapra az
élők sorából, de akiknek legnagyobb bűnük
hűbús az, hogy Bécsbejtek, félrevezették a
legfeketebb nyomor karjába kergettek a jobb
sorsra érdemes munkástömegeket.

Amint az okirathambitás ténye kiderült, a
rendőrség lezáratta a városháza kaput, hogy
Sneff el ne távozhassék, a belügyminiszterium-
mot pedig telefonon kereste meg, utasítást
kérendő a további intézkedésre. A belügymi-
niszteriumban az ügyet elég fontosnak talál-
ták arra, hogy magának a belügyminiszternek
döntése alá boosásák. Az új belügyminiszter
személyesen jelent meg a telefonnál s aminél
a tényállást megismerte, egyetlen szóval adta
meg az utasítást Sneff letartóztatására.

Épp ebben a percben történt, hogy Sneff,
aki nem is sejtette, hogy mi sors vár rá, —
obédre akart menni. A városháza kapujában
azonban kinos meglepetés várt rá. Az ott
posztolt rendőrök közölték vele, hogy a vá-
rosháza épületét illos allagynia.

Sneff felháborodottan sietett föl a rend-
őrségre, hogy megtudakolja az intézkedés
okát. Itt azután közölték vele, hogy nem
kormánybiztos immár, hanem fogoly. Sneff
halálrészapdian fogadta a hírt s megtörtén-
adta meg magát sorsának. Pár perc múlva
azután tíz rendőr vette körül s Bárány direkt-

tóriummal együtt — akit butor, ruhanemű és ékszer lopások gyanúja alatt tartóztattak le — átkísérték az ügyészségi fogházba. Az utónapra pillanatok alatt összerutott s a félrevezetett, annyiszor agyonmasztagolt proletármeg mint valami szoros gyűrű vette körül a fogház felé tartó kis csoportot s az insulzusok egész áradata indult meg Sneff József felé.

— Nem bolond el többet bennünket — kiáltották az egyszerű munkásemberek, asszonyok.

Ha a rendőrok meg nem feszítik minden erejüket, a tömeg izekre tépte volna a hajdan népszerű munkásvezért, aki féltéve ezelőtt királyokat megillető pompában, zászlódszobában ült be a kormánybiztosi székbe, akit az ünneplő felkészítők végtelen sora fogadott, do akinek az uralma alatt a szegény munkásasszonyok többet ácsorogtak a hatóságai ületek előtt, mint az egész háború folyamán.

Tegnap egyébként még Drónyai és Beck Samu direktóriumú tagokat is letartóztatták s az éjszakák már ők is az ügyészségi fogházban töltötték. Ugyancsak tegnap Balatonszentgyörgyön többemagával letartóztatták és iamét Kanizsára kísérték Lukács volt kormányzótanácsi bizost, akit az uton a tömeg súlyosan inszultált. A kanizsai volt direktóriumnak most már összes tagjai a fogházban várják további sorsukat.

HIREK.

1919.	NAPTA
augusztus	A nap két 4 óra 41 perc kor. nyugszik 7 óra 25 perckor.
8	A hold két d. u. 4 óra 23 perckor. nyugszik d. e. 12 óra 27 perckor.
Péntek	

A mi reménységünk.

A viharzó események megint homlokterbe állították József főherceg tiszteletét keltő alakját. A magyar nemzet oszoritottan ragaszkodásának súlyával dicőséges csaták tüzében is megdedzett népszerűségének érintetlenségével válikkozt az főherceg arra, hogy a szenvedések alatt roskadozó magyar hazát megmentse a végveszedelemmel fenyegető anarchiából. A választás helyzet legfontosabb mérlegelésével kinevezte az új kormányt, egytől-egyig olyan kiváló szakférfiakból, akiknek szeplőtlen múltjában eddigi munkásságában meg van a kezesség arra, hogy meg fogják találni a békés és mindenkort megnyugtató megoldás utját.

József főherceg hazafias vállalkozása és az ideiglenes kormány kinevezése lelkes és örömteljes hangulatot váltott ki a lelkekből. Minden magyar ajkon ott zengott a népszerű főherceg neve s a gondviselés monó utját látja mindenki abban, hogy megnyugtató közbelépése oly gyorsan sikerrel járt. Büszkén leng újra a hazákról a porbatiport nemzeti színű zászló és megjelentek a kokárdák és hazafias jelvények a gomblyukokban, meghatón színes képpen tükrözve vissza a nyári nap verőfényét.

Tengernyi szénvadás és megpróbáltatások után visszattért a magyarság önbizalma és mindenki bizakodó kedvvel és megnyugtató érzéssel reméli, hogy a magyar nemzet sorvasztó kálváriájának vége elkövetkezett, a várva-várt korszak, amikor a magyar haza minden polgára és minden hű fia vállat-váll-

hoz vette egyesülni fog abban a nemes törekvésben, hogy becsületes és kitaró munkával dolgozzék az ezer sebből vérző ország szebb és boldogabb jövőjén.

— A város képviselőtestülete ma délután közgyűlést tart. A városháza közgyűlési termében — amelyet örökkévalóságunk tetsző ideig pesti stricik használtak föl lélekméregzősre, — ma délután öt órakor közgyűlést tart a város törvényes képviselőtestülete. A közgyűlésen a város legvitalisabb dolgai beszélik meg s értesülésünk szerint dönteni fognak fontos személyi ügyekben is. Örommel üdvözöljük a közgyűlés kezdeményezőinek ezen lépését, mert a városházán, a panamita uralom szomorú színhelyén is legsürgősebben föl kell venni a becsületes alkotó munkát. A városházán egyébként tegnap már a háromszintű nemzeti lobogó lengett.

— Lukács Gyulát letartóztatták. Lukács Gyula volt kormányzótanácsi bizost, akit a nagykanizsai rendőrség szórán letartóztattott s azután szabadlábra helyezték, tegnap Budapestre utaztatva Boglárán elfogták és még a délután folyamán két volt politikai megbízottal együtt Nagykanizsára kísérték. Velük együtt hoztak be, 30—40 terrorista is, akik részint civilben, részint egyenruhában igyekeztek az igazságszolgáltatás alól kibújni. Valamennyien a nagykanizsai rendőrség fogdójában várják további sorsukat.

— Megszűnt a Kerületi Ipari Termelési Tanács. A gyárak, vállalatok és üzemek magántulajdonba való visszaadásával megszűnt a Kerületi Ipari Termelési Tanács ügyköre is. A folyó ügyek elintézése után a diktatúrának ezen intézménye is megszűnik létezni.

— Szalay, a hosszuhaju. Mindenki ismerte Kanizsán. Még tavaly novemberben, az első forradalom után tűnt fel a városban. Megjelent minden gyűlésen, összejövetelen és nem volt ember, akinek nem csaltak volna mosolyt az arcára a hosszuhaju, népszer arcú Szalaynak a legizőbb hangon, de a legkomikusabb tónusban összehalmozott frázisai: „Testvéreim!” Így kezdte minden beszédét, utána pedig hosszú szónoki pauzát tartott, mert — mint mondani szokta — így tanulta ezt a párisi Sorbonne-ban. Igen büszke egyéniség volt, nem igen állott mindenkihez szóba, de egyetemi polgárok társaságát nagyon szerette. Közéjük tartozónak vallotta magát s az egyetemisták kávéházi társasatlánál ülve gyakran mesélt kedvenc témájáról: Külföldi tartózkodásáról és egyetemi éveiről. Sokat tartózkodott külföldön, miután otthagya a jezsuiták kalocsai kolostorát. Párisban, miután mechanikus működött, majd állítólag a Sorbonne vegyész-mérnöki fakultására is beiratkozott. Járt Brüsszelben, ahol 100,000 vas és fém munkásnak volt a titkára. Rendesen, mikor ennyit elmondott, akkor alkoholt kért. Mert az alkoholt mindennél jobban szerette, még a sokat hangoztatott, szent politikai meggyőződéséről is. Ha ivott, akkor rögtön latin közmondásokkal, Cicerói és Vergíliusszal dobálódzott s olyan ajtatosan beszélt, hogy ilyenkor az volt az embernek az impressziója róla; hogy most nem a nagy forradalmár beszél, hanem az Isten felszentelt szolgálja hirdeti a szószákról az egyedül üdvözítő tanokat. Nem vette őt komolyan senki. A tanácsközjárság erőszakos kiáltása után, amikor az itteni vezetőség mindenkit hivatalba ültetett, aki csak kiabálni tudott, Szalay Bélának nem

adtak hivatalt. Erre a legnagyobb ellenzékbe ment át s minden alkalommal látomta az itteni vezetőséget erélytelensége miatt. A taktika főnyesen bevált. Kezdtél kényelmetlen lenni itt léte a vezetőségnek. Hát csak hogy ne legyen itt a nyakukon, adtak neki egy állást: Kinevezték Szalay Bélát, — aki egyedül magát érezte hivatva a világot sarkából kiadönteni — Pacsára főszolgabírnak. Most azután betörték a száját, hát halgattok. Elment uralkodni Pacsára. Összeette és itta az egész falut, de cserébe — mint ahogyan Kanizsára átrándultakor mondani szokta — vérbéli internacionalistákká nevelte a kigazdákat.

Tegnap távirat érkezett a kanizsai rendőrkapitányság címére a Jelenyei főszolgabírói hivatalból, amelyben Szalay Bélának csalás, sikkasztás és lopás bűntette miatt letartóztatását kérik. Nagy pénzek kezelését bízták őrá, akinek talán száz korona sem volt soha a birtokában, persze, hogy hozzá nyult. Nem ő volt a hibás, a rendőrség.

— Akít a hír is kldobott. Sopronból jelentik: Samuély Tibor, a legvérszomjasabb magyar bolsevista tudvalevőleg Lichtenwörth osztrák községben öngyilkosságot követett el. Holttetését az ottani zsidótemetőben akarják elföldelni, ami azonban a zsidó hitközség részéről oly felzudulást váltott ki, hogy a hatóságoknak el kellett állania eme szándékától. Nemcsak, hogy a zsidó hitközség nem engedte a saját temetőjébe eltemetni annyi aratlan ember gyilkosát, hanem a legelősebben tiltakozott az egész környék lakossága az ellen is, hogy osztrák földhen pihenjen az az ember, akit még a sirjában is kísérteni fog ártatlan üvegekben — árak — bosszúittatás. Az osztrák hatóság erre átszállította a holttestet magyar földre, Savanyukutra és az ottani zsidó hitközség minden tiltakozása ellenére hatósági segédlettel temették el Savanyukuton a hitközségi temetőben. Másnap reggelre azonban feléva találták Samuély sirját, holttete pedig az országuton hevert. Az történt ugyanis, hogy a savanyukuti zsidók nem tudtak annak gondolatát elviselni, hogy a legrettegetőbb bűnösségekkel egy földben pihenjenek majdan, éjszaka kiásták a dög tetemet s kivetették a temetőből. Erre a hatóság elhagyott helyen hánthatlattal a bűzlő, undok hullát.

— A Vendéglők Egyesülete ma délután 3 órakor a Vnkapuban fontos értekezletet tart, melyre az összes tagok pontos megjelenése kéri.

— Elvesztett. Egy szegény, rokkant, ausztriai munkás tegnap délelőtt a Munkásonthoz és a városháza közötti utvonalon elvesztette pénztárcáját, amelyben egyszázezer forint kivevő 110 korona készpénze volt. Kéri a becsületes megtalálót, hogy adja le az összeget a Munkásonthoz házmesterénél.

— A hadirokkantok és hadilövegek szövetsége arra kéri fel mindazokat, akik vendéglőt, kocsmat vagy bármilyen üzemet akarnak eladni, hogy ilyen esetekben a Hadirokkant Szövetséget Nagykanizsán (Kölcsey-utca 12. sz. a.) a feltételekkel együtt értesíteni sziveskedjék, hogy azt esetleg megvegyék az azt kereső hadirokkant vagy hadilövegegyes részéről. Ugyancsak az alkalommal hívjuk fel a tagjainkat, hogy aki segítségünkre lenne egy nagyobb szabású fogyasztási szövetséget felállításánál, címét velünk közölni sziveskedjék. Valamint azok is, akik egy mulatóg rendezésében segíthetnek önjánuk.

Békekonzferencia.

Páris, augusztus 7. Az ötös tanács tegnapi ülésén újból foglalkozott a magyar kérdéssel. A különböző bizottságokat megbizta az ötös tanács a magyar békeszerződés vázának előkészítésével, hogy a kormánnyal meg lehessen kezdeni a béketárgyalást.

Milano, augusztus 7. A versaillesi békeszerződés megvizsgálására kiküldött bizottság több vitaülés után hozzájárul a ratifikálásához, melyet a szociálisták elleneztek.

Bécs, augusztus 7. A Münchener Postnak állítólag bizonyítéka van róla, hogy Hindenburg jelöltetni akarja magát a birodalmi elnöki méltóságra.

Hirdetmény.

Az élelmezési diktatura 2. számú rendelete értelmében az összes nemtermelő hatósági lisztellátásban részesülnek és ebből a célból névszerint kimutatásba foglalva pontosan összeírandók. F. évi augusztus hó 15-től csakis azok fognak lisztellátásban részesülni, akik ezen névszerint kimutatásba fel lesznek véve. Az összes nemtermelőknél, illetőleg nevükben a háztartás fejének vagy más megbizottjának, tehát saját érdekében áll, hogy az alábbiak szerint a közellátási hivatalban pontosan megjelenjenek és a szükséges adatokat magukkal hozzák. A jelentkezés a hatósági élelmezési könyvecskéről lévők hatósági szám jegyének sorrendjében történik oly módon, hogy augusztus hó 9-én szombaton délelőltől 8—9 óráig 4321—4380 hatósági szám

9—10	4381—4440	•
10—11	4441—4500	•
11—12	4501—4560	•
délután 2—3	4561—4620	•
3—4	4621—4680	•
4—5	4681—4740	•
5—6	4741—4800	•

tartoznak megjelenni.

A jelentkező tartozik magával hozni a hatósági élelmezési könyvecskét, továbbá a házi bizalmi igazolását a háztartáshoz tartozó ellátatlanokról. Ez az igazolás a következő tartalmu legyen: „Alulírt házbizalmi személyes meggyőződésem alapján igazolom, hogy N. N. nemtermelő háztartásában a következő ellátatlanok vannak X. Y. családtag (pl. 10) éves, N. N. háztartási alkalmazott (24) éves.” Vagyis ebben a bizonyítványban a családfővel együtt az összes ellátatlanok név, foglalkozás és kor szerint feltüntetendők, a háztartási alkalmazottak munkakönyve is elvendő. „A. valótlan adatokat igazoló házbizalmi — aki lelkiismeretlen vagy felületes eljárásával a helyi közellátás érdekeit veszélyezteti — a közellátásból való teljes kizárással büntetjük azzal az ellátatlannal együtt, aki házbizalmival összejárás, vagy ennek félrevezetése útján valótlan adatokat mond be.

Felkérjük a közönséget, hogy a jelentkezés sorrendjét a legpontosabban tartsa be, mert az amugy is erősen igénybevett közellátási hivatal személyzete nem lesz képes feladatának megfelelni és a felesleges tolongás és ácsorgás is csak úgy lesz elkerülhető, ha a közönség a fent közölt sorrendet a legpontosabban betartja. Ismételtlen figyelmeztetjük a közönséget arra, hogy aki az előírt időben személyesen vagy megbizott útján nem jelentkezik, augusztus 15-től kezdve lisztellátásban nem részesül.

Intézközlettség.

A gőzfürdő

kazanjavítás miatt néhány napig zárva marad.

Egy teljesen és jól berendezett, igen jó formájú szikvizgyár elköltözés miatt azonnal el- és átadó. — Bővebbet Aczél Ignác Főut 8. sz. alatt.

TÜZKŐ

minden mennyiségben kapható: **GARAMVOLGYI és SZEMERE** dohány-nagyáruudában!

Sporthírlap kapható Garamvölgyi és Szemerénél.

ELADÓ 2 pár teljesen új 40. számú elegáns barna férfilejő. Óranyal gyógyszerértárban, Deák-tér 10.

Megbízható intelligens német klasszont keresek 4 és 10 éves gyermekeimhez. Zarkovitz Lajosné.

Két kisebb gyermek mellé német leányt keresek. Cím a kiadóban.

:: Keresek 100—200 holdas ::

BIRTOKOT megvétele. — Lakóházzal élő és holt felszereléssel. BABOCHAY GYÖRGY-né, Király-utca 14. sz.

Viola István mint apa, **Ferk Teréz** férj, **Viola Istvánná** mint anya, valamint gyermekei **Kálmán, István, Mariska** és az összes rokonság nevében fájdalomtól megtört szívvel tudatják, hogy felejthetetlen gyermekük, testvérük illetve rokonuk

Viola Mihály

tan. jel.

életének 18-ik évében, augusztus hó 7-én éjjel 12 órakor hosszas szenvedés után elhalt. — Temetése folyó hó 8-án d. u. 4 órakor. Az engesztelő szentmise-áldozat f. hó 11-én, d. e. 11 órakor a Szt. Ferencrendi templomban.

Nagykanizsa, augusztus 7-én

Zala nyomdavállalat
Nagykanizsa

TELEFON: 78.

Üzleti könyvgyár, könyvkötészet, papírárukészítés. Mindennemű nyomtatványt a legizlésebb kivitelben készít és legpontosabban szállit.

Előfizetési árak:

vidékre postai széküldéssel:

egy óra 25 kor.

Egyes szám ára: 1 korona.

ZALA

POLITIKAI NAPILAP.

Beszékesítési és kiadóhivatali telefon 70.

Nyomdai telefon 117.

Főszerkesztő:
FÓTH ZOLTÁN

Főmunkatárs és lejtulajdonos:
CSILLAG JENŐ

Hirdetéseket, nyilatkozatokat és magánközleményeket díjazás nélkül veszi fel a kiadóhivatal.

A kormány a közlelmezés könnyítéséért.

József főherceg a közlelmezési miniszteriumban. — Hatályon kívül helyették a batyuzási rendeleteket. — Megszüntek a tojás-, vad-, hal-, zöldség- és baromliközpontok.

Budapest, augusztus 8. József királyi herceg a közlelmezési miniszteriumban Polnay Jenő dr. közlelmezési miniszterrel az élelmezés kérdéseiről megbeszélést folytatott. A miniszteriumból távozóban a miniszterium tisztikara lelkes ovációt rendezett mellette, aki az őszinte tüntetést megköszönte és munkára buzdította a tisztikart.

Hivatkozott arra, hogy a mai nehéz viszonyok között ennek a miniszteriumnak a feladata a legfontosabb és azért egyesült erővel, fokozott buzgalommal kell mindenkinek teljesíteni kötelességét, mert ettől függ a haza sorsa.

A királyi herceg beszédét a tisztviselői kar nagy tetszéssel és lelkesedéssel hallgatta. Ezután Friedrich István miniszterelnök beszélt, aki szavát tette, hogy értesülései szerint a miniszteriumban felekezeti túrelmetlenség jelei mutatkoztak a tegnapi nap folyamán. Nyomatékosan figyelmeztetem a miniszterium összes alkalmazottait, hogy minden ilyen akciótló tartózkodjanak, mert aki ilyesemben részt vesz, azt a legkíméletlenebbül elbocsátjuk az állam szolgálatából.

Tamásy József miniszteri titkár a tisztviselői kar nevében kijelentette, hogy az akció nem volt felekezeti jellegű, csak a bolsevizmus exponensét ellen irányult, akikkel tovább dolgozni nem hajlandók.

József királyi herceg ezt a kijelentést megnyugvással vette tudomásul és kijelentette, hogy csak vállvetett munkával, minden felekezeti túrelmetlenség nélkül lehet az országot mai zilált helyzetéből kivezetni.

Budapest, augusztus 8. Polnay Jenő dr. közlelmezési miniszter Budapest nehéz élelmezési viszonyaira való tekintettel

a batyuzást megtiltó rendeleteket ideiglenesen hatályon kívül helyezte, azzal a korlátozással, hogy gabonát, lisztet és más élelmeletet ezután sem szabad behozni és hogy mindenkinek csak a saját háztartása szükségleteinek fedezésére szabad élelmezési szállításit a fővárosba.

Budapest, augusztus 8. Polnay Jenő dr. közlelmezési miniszter e hó 8-án hivatalba lépése napján rendkívül fontos, nagyjelentőségű, ugy a főváros, mint az egész ország közlelmezésére irányuló intézkedést tett. A mai nappal

a zöldségfélé, gyümölcs, fűszerek, — a burgonya kivételével, — ugyazintán a tojás, vad, hal és baromli kereskedése

teljes szabadságot élvezéllította és ez ezen olkkek szabad kereskedelmét korlátozó központok működését a mai napon megszüntette.

Budapest, augusztus 8. Ma délelőtt József főherceg Friedrich István miniszterelnök kíséretében megjelent a közlelmezési miniszteriumban és hosszasan értekezett Polnay Jenő dr. közlelmezési miniszterrel. A tanácskozás megnyugtató eredménnyel végződött és Polnay haladéktalanul érintkezésbe lépett az antant misszió vezetőivel, abból a célból, hogy a blokád megszüntetésével az antantnál hassanak oda, hogy minél előbb nagyobb élelmezési készletek kerüljenek Budapestre.

Szakács Andor az új sajtófonók

Budapest, augusztus 8. Friedrich István miniszterelnök a miniszterelnökségi sajtóosztály vezetésével és az összes sajtóügylek intézésével Szakács Andor szerkesztőt bízta meg, egyben megbízta a minisztertanács jegyzőkönyveinek a vezetésével is. Szakács Andor azonnal elfoglalta hivatalát és tegnap a minisztertanács előtt tette a hivatalos esküt.

József főherceg Clemenceauhoz.

Budapest, augusztus 8. József főherceg az új kormány megalakulása után a következő táviratot intézte a békekonferencia elnökéhez; Clemenceau urnak, a békekonferencia elnökének Páris.

— A részben a múlt Kun-kormány tagjaiból rekrutálódott átmeneti miniszteriumot, biven az ország közönségének felfogásához, lemondásra szólítottam fel, mire a miniszterium tegnap este leköszönt és átmeneti miniszterium alakult. Budapest főváros közönsége nagy lelkesedéssel vette tudomásul a bolsevista terror uralmának letörését, meggyőződve, hogy az egész ország közönségét örömmel tölti el ez a tény.

Legsürgősebb terünk most a nemzetgyűlés előkészítése,

annak mielőbbi összehívása, hogy azután az államforma dolgában alkotmányos alapon dönthessünk.

— Addig is programunk a terror eszközeivel, rablással dolgozó bolsevizmus teljes letörése, a fegyverszüneti egyezmény végrehajtása, az ország zilált ügyeinek rendezése, a termelőmunka biztosítása, a béketárgyalás anyagának előkészítése. Mindezekért az an-

tanítal közlelmezési érintkezést keresünk. Kérjük jó akaratú támogatásukat és törekvésüket sikere érdekében a kormány elismerését.

József, királyi herceg, tábornagy.

Friedrich miniszterelnök felhívása a közönséghez.

Budapest, augusztus 8. Friedrich István miniszterelnök a következő kiáltványt bocsátotta ki az ország közönségéhez:

A közönséghez!

— Megtöközéssel és méltatlankodva értesülök róla, hogy a Magyarország kormányzásában beállott fordulatot, amelyet az ország népe mindenütt a felszabadulás örömeinek érésével fogadott, — egyesek, sőt intézmények és hivatalok is, a bolsevizmus önkényes megtörésére és ez ürügy alatt felekezeti és faji üldözésekre akarják felhasználni. Az új kormány, amely éppen a végéig vitt osztályharc és terror megszüntetésére vállalkozott, pillanatig sem engedheti a letűnt rendszert annyira jellemző önkényeskedés folytatását. A bolsevista rendszer büneiért felelős egyéneket a büntető törvények fogják sújtani. Jogellenes cselekedetekért mindenki bünhődni fog, de ez a megtörés nem lehet személyes, egyéni igazságszolgáltatásra berendezkedve és annál kevésbé szolgáltatható felekezeti és faji harcok felszítására, amelyek az egész művelt világ előtt csak lezállythatják erkölcsi értékünket.

— Mindezeknél fogva megtökök minden társadalomellenes mozgalmat, minden önkényeskedést és rendbontást. Megtiltom, hogy a bolsevizmus üldözésének örve alatt magánosok, vagy csoportok bárkit életében, testi épségében, vagy vagyonában megtámadjanak. Azok ellen, akik ezen rendelkezéseinket megszegik, a kormány a legteljesebb szigorral fog eljárni és a kötelességéről megelégedett közhivatalnokokat állásukból haladéktalanul elmozdítja. A zavargásokban résztvevő tanuló ifjakat pedig az ország összes tanintézetéből kizárja. A magyar nemzet legégettebb érdekeire hivatkozom, amikor arra kérek mindenkit, hogy az új kormányt működésében ne zavarja, hanem azt teljes erejéből támogatni igyekezzék.

Budapest, 1919. augusztus 8.

Friedrich István miniszterelnök.

Böhm Vilmos megszökött Bécsből.

Budapest augusztus 8. A bécsi *Zelt* augusztus 6. száma jelenli:

Böhm Vilmos magyar követ az összes titkos akták elégetése után ma éjjel Bécsből automobilon elmenekült.

Délelőtt magyar újságírók és tisztek jelenlétében meg a követésen, a követés személyiségét megverték és kidobták a követés épületéből.

Dr. Prack István — polgármester-helyettes.

Sabján polgármestert fölfüggesztették.

(Saját tudósítónktól.) A város képviselőtestülete ma délután 5 órakor tíz hónapi kényszer-azünetelés után közgyűlést tartott. Könnyűleg meghatározó jelenet volt, amikor a közgyűlési tereben teljes számban összejöttek azok, akiket rövid idővel ezelőtt még azon falak közt fölkoncolásra ítéltek, akiknek nemcsak vagyonát vették el, de lelki nyugalmát, biztonságát is. A haragnak, a fölüldülésnek legelőnyösebb kitérőre számított mindenki s chelyott az történet, hogy a polgárság bizalmának letéteményesei, az agyonüldözöttek a legteljesebb mérsékletet tanúsították s nem bosszút, hanem igazságot és munkát hirdettek.

A közgyűlést dr. Szekeres József korlök nyitotta meg.

— Négy és fél hónapi keserves vergődés után — mondotta — eljártuk. Azt, hogy ismét ebben a tereben gyűlhettünk össze. Adjunk hálát ezért az Istennek, mert az ő kegyelme juttatott ide bennünkél. Takarítsuk el a romokat s kezdjük meg az alkotó munkát. Egy szűkabbkörű bizottság vette magának a bátorságot, hogy a bizottsági tagokat összehívja. Folkérom önnöt, hogy a tanácskozás vezetőjére válasszanak elnököt és jegyzőt.

Az értekezlet zugó éljenzés közt ölnökké dr. Szekeres Józsefet, jegyzővé dr. Matek Lászlót választotta meg.

Ezután dr. Rotschild Jakab nagyszabású beszéd keretében a mai idők szellemének megfelelő indítványt tett.

— Ki kellene — mondta — tépni a történelem lapjaiból azokat a lapokat, amelyekre a közelmúlt eseményei vannak följegyezve. Tíz hónapja, hogy a város törvényes képviselőtestülete jogos helyét elfoglalhatta. Ezen alkalomból azon indítványt terjeszt be, hogy mondja ki a közgyűlés roszalását a városi tisztviselői kar azon részével szemben, amely szolgálatába szegődött a direktóriumnak; Sabján Gyula szolgáló odaadását pedig ítélje el s át függesztesse föl. Bosszút nem kívánunk, de kötelesség, hogy a rendőrség fokozottabb mértékben vegye ki részét az igazság kiderítésében. (Egyhangú felkiáltás: Eljen a rendőrség!) Indítványozza, hogy a polgármester helyettesítésével Prack István dr-t, az ő helyettesítésével Ács József nyug. városi tanácsost, az ügyész tisztot pedig Falcs Lajost bízzák meg. (Éljenzés.)

Dr. Hajdu Gyula lendületes beszédében magyarázza, hogy a múlt rendszer munkásvézerei a saját dőstárukat tömtek meg s a szegény népet tovább éhezlették. A kiszabadított rabokat kincsekkel halmozták el s üldözték a nemzet legjobbjait.

Végül Hajdu Gyula nagy tetőzésekkel fogadott beszéde után — dr. Rotschild Jakab indítványát egyhangúlag elfogadták. Az indítvány értelmében a közgyűlés dr. Sabján Gyula polgármestert fölfüggesztette a ellene a fegyelmi eljárást megindította, — a polgármester helyettesítésével dr. Prack István városi tanácsnokot, — az ő helyettesítésével Ács József nyugalmazott tanácsnokot, — az ügyész állás ideiglenes betöltésével pedig Falcs Lajost bízták meg. Ezzel a közgyűlés véget is ért.

András.

Lajcsi, a bandavezér, Mandelbaum, Légrády és társai.

Különös ismertető jelei: civilben örült nagy karimájú kalap, uniformisban pedig a balkaron 3 vörös stráf. A diktatura alatt kizárólagos joggal a három vörös stráfok uniformist kultiválta, meri ez adlá neki a címet, tekintélyt, hatalmat, mindent. András „százados ur” nagyhatalom volt Kanizsán, pláne addig, míg a pesti jászintézőség a város nyakára nem küldötte a büntetendő cselekmények minden ágának kultiválásában legjobban járatos gazembereit. Addig Andráska volt a fegyvereken alapuló föhatalom bírő-kosa. Igazi mumusa volt a városnak. Az emberek azzal ijesztgették egymást: Megállj majd kerékbeütést András! Volt egy válogatott csapata, az András csoport, amelynek tagjait csak előléltük legalaposabb tanulmányozása után asszontálta be maga a bandavezér: András. No de aztán csapat is volt. Mindenféle kis apróbb strife, zsebtolvaj legfeljebb csak közlegény lehetett a bandában. Raj, vagy pláne szakaszparancsnoki tisztség viselésére csak olyan ember tarthatott igényt, mint például Mandlbaum Feri, Légrády Jóska, akiket még társaik is annyira megörögzött gonasztövöknek találtak, hogy e jízás tisztéget velük töltették be. Mikor a banda meg lett szervezve, akkor azután András Lajcsi átvette a városban a közrend és közbiztonsági szolgálatot. Olyan város parancsnok féle volt. A terrorisztikus eszközök alkalmazását minden esetben az András-bandára bízták. Ez azután meg is felelt a béléje helyezett bizalomnak. Baj van Fityeházán. Jelenítették például a volt direktóriumnak. „Mi van Fityeházán?” Kérdezte vészjósól szemekkel András. „No majd rövidesen nem lesz báj.” Összeszedte a különböző orgazdatanyákon és lebujobban embereit, összerakviráltatta a legelőnyösebb magánfogadókat — 2 embernél többet sohasom engedett egy kocsiiban ülni — és ment rendet csinálni. Másnap azután külön expedíció mohetett ki értük, hogy összeszedje a különböző borospincékben az elázott rendcsinálókat.

Az András-banda legfényesebb haditettét május harmadikán követte el. Nem is készülték előre rá, hirtelen elhatározásuk pillanatnyi föllángolásában készen volt a terv: gyökereitől felforgatni Nagykanizsa városát. A fenti napon korra éjfélkor csendesen ordítva, a legjámorabbul duhajkodva mulatott a „Rákóczy”-féle vendéglőben András, a vezér és három cimborája. Szószitalom lévén — természetesen ittak mint a gödények. Ki mert volna ezt megtiltani a város feletti karhatalom parancsnokságának? Ugy éjfél felé betévedt a kocsmába Csoknyai János rendőr, egy másik rendőrtársával, akik éppen ellenőrző körútjukat végezték. Kíváncsiak lettek az éjszakai csendháborúokra és a szeszitalom megszögőre. Benyitottak Andrásék szobájába s ha pillanatnyilag meg is hökkentek a nagyhatalmu férfiú láttára, rögtön megemebelték magukat s bizony megmörték kérdezni a harminc fővezérről, hogy miért nem tartja be a társai által hozott rendelkezéseket? No de szegény rendőrtörök! Ezt miérték megtenni egy Andrással!

„Ti kutyá elionforradalmárok! Majd megmutatom én! Tudom, hogy a fejembe kerülhet, de olyat csinálók, amilyet Kanizsa nem

látott”. S ezzel társaival együtt rohant a kasszárnyába. Riadórt fuvatott és erős készséggel és géppuskával megszállta a Deákteret és tüzelni kezdett. Egész sor lövés leadása után — a lövések hála Istennek senkiben sem tettek kárt — újabb riadójelre, a közös laktanyából tömegesen siettek hozzá a vörös katonák.

Mikor elegendő számú ember, — majd az egész helyőrség — állott a háta mögött, András, az ünérzetében megbántott hős, beszédet intézett hozzájuk és kintá az ulatását, hogy „megszálljuk a városházát, lefegyverezzük a rendőrséget és az utolsó szálig lemszáróljuk.” Ez volt a helyzet kint a Deákterén. A rendőrségén az alatt Pottermann rendőrkapitány telefonon felhívta Snell akkori direktoriumi tag lakását, ki sietve a helyszínére sietett s megkezdte Andrásékkal a tárgyalásokat, Eleinte hallani sem akartak egyezségről, rendőrvért akartak mindenáron inni. Végre azután sikerült őket mindenféle ígéretekkel szánjékkúdtól eltéríteni. Abban az időben három éjszakán keresztül nem hunyta le a szemét a város lakossága. Remegtek András bosszujától.

Ő követelte a legerélyesebben, hogy a burzsoákat vigyék el kényszermunkára.

A felesége, Andrásné nem kevésbé volt büszke nagyhatalmu férjére. Egy izben huszt ment a hűségi” husszékbe, ahol akkor már százával álltak az asszonyok. Persze Andrásné, András Lajcsi felesége csak nem fog odaállni: a többi asszony közé s várni, míg rákerül a sor. Odafurakodott az ajtóhoz s mikor a rendet fenntartó hatósági közeg nem akarta beengedni, csipőjére tette a két kezét s odavágta: „Tudgya-e maga, hogy ki vagyok én? Én az András Lajcsi felesége vagyok.” Azonnal bent volt a husszékben. Ja, könnyű volt neki.

Azután csunya idők következtek András Lajcsira, ki kellett mennie bandáatul a frontra. Fellelegzett a város, mikor elmentek. Egy hét múlva azonban ismét szerencsétlen szűlővárosát váratlan megjelenésével: féltette — ugymond — a várost a burzsoáktól, hát inkább hazajött. Azóta lithon volt, nagy legény volt.

Most nem tudom, hol van, nagy legény-e?

(P.)

Új élet felé.

Irta Bugach Aladár.

Fellelegzünk a szenvedésünktől. — Az ország a krízisen átessett. Az aggódo nép kinek egész idejét a pusztulástól való fölelem lekötötte, újra munkához láthat, hogy a kivívott szabadságot a maga hasznára kiaknázza. — Vigyázat, nehogy a visszaesés beálljon, mint a lábadozó betegnél, aki a krízisen átessett, mert akkor az az ország teljes pusztulását hozná magával.

A háború alatt sokat szenvedtünk sok emberi élet, sok vagyon esett áldozatul. — Hasonló szenvedést álltunk ki a forradalomtól a mai napig, mert ugyanazon áldozatok árán jutottunk oda, hogy — ellenőrzésként földre tiporva várjuk itéletének kimondását.

Ne ringassa magát senki abban a hitben, hogy a békét, olcsó áron fogjuk megkapni. Volt szövetségeseinkre, a németekre és a német-osztrákokra már leajtott a győzök kérelhetetlen haragja. Mi sem várhatunk jobbat, sőt a leszámolásnál még a civilizáltan keletől kiindult és nálunk a félrevezetett tévedéseket hibául fogják hozzáírni.

Beszámjelentek fel magyar munkások és polgárok a félrevezetésekből, térjetelek öntudatra, lássátok be, hogy a kezdődő új életben a munkás és polgárság csak közös munkával érheti el a maga elé kitűzött nagy célokat.

Egyenlőség, szabadság és testvériség a francia forradalom jelszavai, ha ezeket megvalósítjuk, akkor a szellemi munkás, földműves és ipari munkás egymásban becsületos, önérzetes munkatársakra fog találni.

Amint a háborúban is tapasztaltuk, hogy a pusztító, szürke elmélet gyakorlati alkalmazhatóság nélkül nem eredményez alkott, úgy láttuk, hogy Bebel és Marx ideális szociális tanai betűszertül értelmében nem valósíthatók meg.

Homokra épített kártyavár volt a vörös forradalom műve, amely már kis megrázkódásokkor összedőlt és mennyi pusztulással járt.

A proletár pöröly temérdek vagyont zuzott szét, amelyet a közügynek lehetett volna szentelni: — Ez a pöröly még felebaráti vértől és proletár vértől is bemocskoldott. — Ezen az uton tovább haladni nem lehet, mert az emberi alkotások pusztulása árán őskori helyzetbe jutnánk. — A szenvedett károk árán szerzett tapasztalatok mutatják az utat, hogy szociális reformok nélkül nem lehet az új életben haladni. Az újra építésnél csakis a gyakorlatban megvalósítható és a közérdeket szolgáló politika folytatható. Mindenki belátja, hogy tőke, birók, ipar és kereskedelem nélkül állam nem tartható fenn. S nem lehetséges, hogy az ezekből származó közbizonyt egyes becsületos emberek zsebében eltűnjön. Valamint nem lehetséges, hogy a szorgalmas munkával és verejtékkel megszerzett vagyon, a munkakerülők hasznára fordíttassék.

Mily szépek a Krisztus Urunk szociális tanai, amelyek a felebaráti szeretetet és testvériséget hirdetik. Ha ezeket a közéletben alkalmazzuk, akkor el fogjuk érni a végcél, „mindenki boldogságát”.

HIREK.

1919. AUGUSZTUS 9 Szombat

A nap két 4 óra 48 perces, nyugszik 7 óra 22 perces.

A hold két d. u. a 4 óra 48 perces, nyugszik d. u. 2 óra 18 perces.

Lányok,

kanizsai lányok, tudjátok-e eléggé méltányolni a megváltozott idők óriási jelentőségét? Tudjátok, érzitek-e, hogy mit jelent a ti számotokra az a mély, hosszú fellélegzés, amely felszalad az emberek mélyéből, amikor a nagy és nehéz kő, amely négy keserves hónapon keresztül fokúto meg melleiket, legurult onnan? Lányok, ti bohó, könnyelmű gyermekek, tudtok-e ti eléggé szívből, hangoosan örülni? Örüljétek lányok, — én mondom — örüljétek! Lányok lesztek ismét, drága, kedves kis babák, meg lesznek ismét a kis, apró — Rátok nézve a legfontosabb gondjaitok, tanácskozhattok ismét varrónőitekkel új toltettek tárgyában. Nem kell majd összetörődnök bájos kis leányfejecskéitekkel, míg három régi blouze-ból egy új kosztumet csinálhattok magatoknak. Nem fognak benneteket mgszólíni — nyugodtak lehettek

— akkor sem, ha megjelentek lovagjaitokkal a déli korszón és senki sem fog utánatok megjegyzéseket tenni, hogy: „Nini, a burzsoa lányok”, „milyen puccosak”, „mért nem mennek dolgozni” stb. stb.

Lányok lesztek ismét, kedves, bohó kis tetszeni akarók: élni fogtok, örülni fogtok S a papátok is hogy fog örülni — majd ha a szabószámlát megkapja. Kérdezzétek csak meg tőle.

— A normális élet felé. A kommunis-ták rettenetes terrorja négy hónapon át alaposan megváltoztatta Nagykanizsa képét. A város polgársága idegenre vált saját otthonában is és az utcákon, kávéházakban, éttermekben, a korszón, városkaszán, a hivatalokban vörös katonák és politikai megbízottak voltak az urak. A kommunista uralom egymásután csukatta be a boltokat s a vörös katonák brutálisága miatt a falvak népe is elmaradt a piacról. Micsoda élet volt! Hála Istennek vége... A normális élet lassankint visszatér. Tegnap volt az első nyugodalmas napunk. Szinte békebeli képe volt a városnak. Az emberek nyugodtan mennek dolgaik után. Az emberekre látszott, hogy végre lelki békességet s alkotó munkát akarnak. A falvak népe is nagyobb tömegekben jött be érdeklődni a városba s a piacunk régen volt olyan népes, mint tegnap. A jó falusiak hoztak be eleséget s különösen szárnyasban volt nagyobb kínálat. Olyan pár csirkét, amelyért pár napja még 120—150 koronát kértek — persze kint a falvakban — tegnap már a piacon és házakban 80 koronáért kínáltak. Reméljük, hogy ez az ár is rövidesen enyhülne fog.

— Két vonat Budapestre. A déli vas-pálya társaság a hó 10-étől kezdve ismét két vonatot járát Nagykanizsától—Budapestig és vissza. Az újonnan beállított vonat reggel 8 óra 33 perckor indul Kanizsáról és ellen-vonata este 10 óra 50 perckor érkezik Kanizsára.

— Határrendőrség, Nagykanizsán. A régi határrendőrség, amely a bolsevista uralom alatt csakugy, mint a többi fegyveres erő, kénytelen volt beolvadni a vörös hadseregbe, ismét megalakult és mint Magyar Állami Határrendőrség megkezdte a rendes határőrző szolgálatot. A „belügyminiszterium” ugyanígy elrendelte, hogy a határrendőrség a március 21. előtti állapot szerint újra megszerveződjék, a régi egyenruhában a rangjelzésekkel, a régi tisztviselők vezetése alatt. Egyben elrendelte a belügyminiszterium, hogy a Magyar Állami Határrendőrség volt csáktornyai kirendeltsége, mely a jugszláv megszállás után Nagykanizsára menekült, egyelőre továbbra is Nagykanizsán székeljen és ebből a centrum-ból lássa el a kordonvonal szolgálatot a Mura mentén.

— A hadirokkantak és hadiözvegyek szövetsége arra kéri fel mindazokat, akik vendéglőt, kocsmát vagy bármilyen üzletet akarnak eladni, hogy ilyen esetekben a Hadi-rokkant Szövetséget Nagykanizsán (Kölcsey-utca 12. sz. a.) a felzárkókkal együtt értesíteni sziveskedjék, hogy azt esetleg megvegyük az azt kereső hadirokkant vagy hadiözvegy részére. Ugyancsak ez alkalommal hívjuk fel a tagjainkat, hogy aki segítségünkre lenne egy nagyobb szabású logyászati szövetkezet felállításánál, címét velünk közölni sziveskedjék. Valamint azok is, akik egy mulatság rendezésében segídekezni óhajtának.

Temetésen.

— Fiamnak. —

Nagysága és dicsősége zenithjén
Hagyta el e hont három év előtt...
Hogy összetörték, óh hogy megalázták
A becsületéért verekedőt!
Ott porladozva dicsőségünk repkénye.
A sokszázezer honvédsír felett —
A nagyságunkat összevissza tépni
Keánk tört észak, dél nyugat, kelet.

Mi vagyunk e megörült kontinesnek
Sirhoz vánszorgó beteg embere;
Nincs olyan Isten, erős és hatalmas.
Ki a bukástól már megmontene.
Száz ellenség gyalulja koporónkat,
Csupán a szemünk lezárára vár —
Ágyunk körül gunyos, vigyori arcok...
Irgalmas égi De szomorú halál!

Ezer év vagyis, reménysege, álma
Velünk együtt a koporsóba hull!
Sejűk-e majd egy század múlva élők,
Beszél-e itt valaki magyarul?
Csallóköz és az Alföld rónasága
Milyen népnok érlel arany kalászt!
Uj honfoglalók nyájait, gulyáit
Táplálja majd a fű, e zöld palást...

Gyászfátyollal takard be halvány arcod
Szép Budapest, te vétkes Babylon!
Te is oka vagy annak, hogy a nemzot
— Ez üde rózsza — már hervadt szírom.
A benned összehalmozott szemétnek
Egész hont fertőző szerep jutott!
Gaz, önző bandák játékszere lettél —
Nem üres vád! — te látod, te tudod!

Fiam! Mit érzek én e pillanatban?
Ugy gondolom, a szívem megszakad!
Legázolt nemzetünkkel ma tudatták
A megrajzott országhatárokat...
Erdély oláh lesz, Délvidék a rácé,
Felföldön urrá lón a cseh, a tót...
Egy sírra való tán marad nekünk is —
Eh! hagyjuk félbe a bucsuzót!

* Személyes Nagy Lajosnak „Nehéz időben” című alett most megjelent szavataiból.

Legujabb.

Holban tábornok nem avatkozik Magyarországnak belügyeibe.

Budapest, augusztus 8. Holban román királyi tábornok, Budapest városparancsnoka a következőket jelenti ki:

— A budapesti lapokban cikk jelent meg, amelyben azt írják, hogy elismertem volna a jelenlegi magyar kormányt. Hogy egy kormányt elismerem, vagy el nem ismerem másfél függ, megállapítom, hogy a fenti kijelentést nem tettem és ezennel tudomásra hozom, hogy a katonai parancsnokság Magyarország belügyeibe nem avatkozik.

Holban, tábornok.

Hedzsa Milán Budapesten.

Prága, augusztus 8. A cseh-szlovák antitörvény jelentő: Hedzsa Milán dr. államtitkárt a cseh-szlovák kormány különleges megbízással Budapestre küldötte.

Készül a magyar béke.

Prága, augusztus 8. (Szikratávirat) A szövetségesek legfőbb tanácsa tegnap ülésre gyűlt össze és a magyar békeszerződésről foglalkozott.

315469/6—1919.

Rendelet.

A legszigorban megtiltom, hogy oly katonák, akik jelenleg nem teljesítenek tényleges szolgálatot, katonai jellegű sapkát és paráncsnoki jelvényeket (csillag stb.) viseljenek. A kik ilyen jelvényt találnak, letartóztatandók.

HADÜGYMINISZTERIUM.

Fenti rendelet-kapcsán a karhatalmi zászlóalj éjjel és nappal a városban járőröket fog kiküldetni azon parancscsal, hogy mindazon egyénektől, akik a fenti rendeletet nem fogadtasítják, a parancsnoki jelvényeket, a katonasapkát vegyék el.

ZSIVKOVICS alezredes
állomásparancsnok.

A Nagykanizsa és Vidéke gazdáinak alakult gazdakör ezen alakulat további munkakörének és egyéb ügyeinek megbeszélése végett tisztelettel meghívja összes tagját f. hó 14-ére délután 3 órára Király-utca 38. sz. alatti értekezletre. *Elnökség.*

Egy pár új 39-es férfi cipő eladó. — Csengery-ut 12. ajtó 1.

Megbízható Intelligens német kis-
szonyt keresek 4 és 10 éves gyerme-
keimhez. Zerkovitz Lajosné.

Kassálatlan lucerna takarmányt
keresek, Bazár udvar 11. em. 14. sz.

Egy megbízható **sakkácsnó** keresetlik
lehetőleg olyanok jelentkezzenek kik már
gazdáltságban alkalmazva voltak és a baromfi
neveléshez értenek. — Cim: Kozma, Intéző
Hahót (Zala-m.) Vasut állomás Gelse. Jelent-
kezni lehet Sűgár-u. 17. Fürst Józsefnénál.

Megbízható **Intelligens német kis-
szony** keresetlik 8 éves flucska mellé.
Kozma intéző Hahót, (Zala-m.) vasut állomás
Gelse. — Jelentkezni lehet Sűgár-ut 17. Fürst
Józsefnénál.

Hirdetmény.

Folyó évi augusztus hó 11-én hétfőn
a listellátás dolgában a következő sorrend-
ben tartoznak jelentkezni a felek a városi
élelmezési hivatalban:

délelőtti 8—9 óráig	4801—4880	hatósági szám
9—10	4881—4920	
10—11	4921—4980	
11—12	4981—5040	
délután 2—3	5041—5100	
3—4	5101—5160	
4—5	5161—5220	
5—6	5221—5280	

A jelentkező tartozik magával hozni a
hatósági élelmezési könyvecskét és igazoló
munkakönyvet.

Sporthírlap kapható
Garamvölgyi és Szemerénél.

A gőzfürdő

kazánjavítás miatt néhány napig
zárva marad.

TÜZKŐ

minden mennyiségben
kapható: **GARAMVÖLGYI**
és **SZEMERE** dohány-
nagyáruháiban!

:: Keresek 100—200 holdas ::

BIRTOKOT
megvételre. — Lakóházzal élő és
holt felszereléssel. BABOCHAY
GYÖRÖY-né, Király-utca 14. sz.

Szivarkahüvelyek, szivarkapapír-
kötőlegességek, szivarka- és
szivarzslipkák, képeslap ujdonsá-
gok. — ÖNGYÚJTÓ és TÜZKŐ
nagy választékban kapható:

Grünhut Pál

:: dohányüzsdéjében, Deák-tér 10. ::

ZALA nyomdavállalat**NAGYKANIZSA**

TELEFON 78.

Üzleti könyvgyár, könyvkötészet

papírnkészítés.

**Mindennemű nyomtatványt a legizlésebb
kivitelben készít és legpontosabban szállit**

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

NAGYKANIZSA,

Sugár-ut 4.

Zala Nyomdávállalat

Fő-ut 5. sz.

Megjelenik hétfő kivételével
mindennap korareggel

ZALA

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak

vidékre postai szét-
küldéssel:

egy hóra 25 kor.

Egyes száma ára:

1 korona.

Szerkesztéségi és kiadóhivatali telefon 78.

Nyomdai telefon 917.

Főszerkesztő:

TÓTH ZOLTÁN

Főmunkatárs és lapfőszerkesztő:

CSILLAG JENŐ

Hirdetéseket, nyilatkozatokat és magán-
közleményeket díjszabás szerint vessz
fel a kiadóhivatal.

A miniszterelnök a helyzetről.

Az Államformáról a nemzetgyűlés dönt. — Tárgyalnak a szegedi kormány tagjaival. — Csak azokkal a szocialistákkal tárgyal a kormány, akik a múlt rendszerrel minden közöségét megtagadták. — A kommunista rablórendszer borzalmas leletel. — Az antant kedvezően ítéli meg a magyar helyzetet. — Ausztriával a legjobb viszonyban kívánunk élni.

Budapest, augusztus 9. Friedrich István miniszterelnök ma délelőtt fogadta a *Neue Freie Presse* munkatársait és a politika aktuális kérdéseiről a következő nyilatkozatot tette:

Az újságíró azon kérdésre, hogy helyt áll-e az a külföldön, különösen pedig Bécsben elterjedt felfogás, hogy a kormányváltás a monarchikus kormányformához való visszatérést jelenti, a miniszterelnök a következőket mondotta:

— Szó sincs róla. Nem történt más, mint, hogy főrekedünk konzolidált állapotokat létesíteni a nemzet döntéséig, tehát a nemzetgyűlés összehívásáig.

Mennyire fejlődtek a szegedi Kormány-nal való tárgyalások? Vissza fognak-e lépni, vagy ők is belépnek a budapesti kormányba?

— A szegedi kormány kiküldöttével a legbarátságosabb módon tárgyalunk. Ez a kérdés úgy fog elintéződni, ahogy a magyar nemzet jelenlegi nehéz helyzete kívánja: almán és békésen.

Mit szól miniszterelnök ur a szocialisták álláspontjához, nevezetesen Garaminak Bécsben tett azon kijelentéséhez, hogy nem látja az októberi forradalom garanciáit az új kormányban és tekintettel a szocialisták, illetve kommunisták üldözésére, nem látja módját annak, hogy a szocialisták részt vegyenek az új kormányban? Miniszterelnök ur ennek dacára lát-e biztató momentumokat, hogy mégis sikerüljön fog a munkásságot belevonni a kormányba és a társadalmi békét biztosítani?

— Csak azokat a kommunistákat fogjuk majd, — természetesen rendez bíróságok útján — felelősségre vonni, akik lopásokban, rablásokban és most napvilágra kerülő szörnyű gyilkosságokban részt vettek. Személyi hohéval, a Lenin fiúk legborzalmasabb társasága őrizetben vannak. Az ember szinte viaszadásban, hogyan állhattak ennek a vérrel ántézott módszernek olyan nagyjelentőségű szociálista vezérek az élén. Mert hiába, nemesek a gyilkosok a hibásak, hanem azok is, akik ennek a rendszernek az élén haladtak. Egy példát mondok: tegnapi húzták ki a Dunából Barta őrnagy holt-

testét kicsavart két karral, teljesen összezsúrkált testtel. Más helyeken talált borzalmas leletek, pinóbehányt és ott felledezett borzalmas hullák elrettentő példáját mutatják a bolsevisták elvetemültségének. Azokkal a munkásokkal természetesen, akik ezzel a rendszerrel megtagadták a közöségét, a kormány szívesen tárgyal, sőt a tárgyalások már folyamatosan is vannak.

A kisgazdákkal mennyire haladtak már a tárgyalások?

— Erre még nem tudok válaszolni.

Tudommal gróf Eszterházy Móricnál az ittlévő politikuskok tárgyalásokat folytattak a kormányt szemben elfoglalható álláspontjukról. Érintkezésbe lépett-e már a kormány velük és támogatni fogják-e ők a kormányt?

— Nem tudom, hogy gróf Eszterházy Móric milyen párt élén áll, mert a polgári párt vezetőségével tárgyalunk már, de gróf Eszterházy Móric-hoz még nem volt szerencsénk. Természetesen örülni fogunk, ha alkalmunk lesz vele érintkezni.

Az antant lapok jelentése szerint az antant csak azt a kormányt fogja elismerni, melyet a nemzetgyűlés megválaszt. Mégis lehetségesnek tartja-e miniszterelnök ur, hogy az antanttal a béke előkészítése ügyében eredményes tárgyalásokat folytathatnak és milyen mederben folynak az itteni antant missziókkal való tárgyalások?

— Természetesen, hogy végleges Kormány oszka a választások megelése után alakulhat. Hogy az antant milyen álláspontot fog elfoglalni velünk szemben, arra nézve a legjobb kilátásaink vannak.

Milyennek képzeli miniszterelnök ur a viszonyt Ausztriával?

— Ausztriával az elképzelhető legjobb viszonyban akarunk élni.

Főváros tisztikara a József főhercegnél.

Budapest, augusztus 9. Ma délelőtt a főváros részéről Bódy Tivadár dr. polgármester, Déry és Folkusházy alpolgármesterekkel küldöttségileg tisztelt József főhercegnél és Friedrich István miniszterelnöknel a

miniszterelnökségi palotában. Bódy polgármester üdvözölte a királyi herceget, amire József főherceg a következőkben válaszolt:

— Nagyon köszönöm meleg szavait melyek mély viszhangot kellettek lelkemben annál is inkább, minthogy Budapest, az ön szeretett Budapestem, melyhez egész gyermekkoromból annyi kedves emlék fűz, hősiesen állotta ki a borzasztó küzdelmet. Higgyék el, hogy e nehéz órákban csak kötelességemet teljesítem. Magától értetődik, hogy az első hívásra idejöttem, abban a tudatban, hogy nem találok pártokat, csak magyarokat. Voltak pártok, szűnjének meg, csak magyar legyen, akkor fel fog támadni Magyarország — ez szent meggyőződéselem. Isten áldja meg Budapestet! Higgyék el, hogy utolsó lehetem mindig Önökkel érzek, mindig Önökkel vagyok.

József főherceg a hadügy-miniszteriumban.

Budapest, augusztus 9. József főherceg szombat délelőtt megjelent a hadügyminiszteriumban, hol fogadására teljes számban összegyűlt a tisztviselői és tisztikar. Kelkes élnjéssel fogadták a főherceget, akit Schneller tábornok, hadügyminiszter üdvözölt. — József főherceg meghatározta választott az üdvözítő beszédre. Megköszöntte a kelkes fogadtatást és legteljesebb bizalmáról biztosította azt a tisztikart, amely hűségéről, áldozatkészségéről és hazaszeretéről annyiszor tett tanúságot.

Befejezték a vörös hadsereg leszerelését.

Budapest, augusztus 9. A hadügyminiszterium jelentése szerint a vörös hadsereg leszerelése mindehitt a legnagyobb nyugalommal folyt le és már be is fejeződött. Az egész Dunántulon a legnagyobb nyugalom van és a karhatalmi osztályok, melyek már megalakultak, örököznek a rend és nyugalom felett.

Előtérben a dunai konföderáció terve.

Bécs, augusztus 9. Horák Ferenc cseh-szlovák képviselő, a német-osztrák nemzetgyűlés tagja a prágai Narodny List jelentése szerint azt kívánja, hogy a csehek ne zárkozzanak el a dunai konföderáció terve elől. A cseh-szlovák köztársaságnak szüksége van élénk kereskedelmi összeköttetésre és ha addig nem keres közeledést a többi dunai államokkal, amelyek között a többi szláv államokkal együtt vezető szerepe lehet, akkor ezek Anglia képviselőivel meguk fogják megteremteni a gazdasági egyezményeket.

HIREK.

NAPTAR.

1919.
augusztus
10
Vasárnap

A nap két 4 óra 48 perccor, nyugszik 7 óra 22 perccor.
A hold két d. u. 5 óra 48 perccor, nyugszik d. u. 2 óra 18 perccor.

Ujváry Géza.

A felszabadult nagykanizsai sajtónak kötelessége, hogy megőrítse hasábjain azt az önfeláldozóan bátor cselekedetet, amelynek hőse Ujváry Géza. A proletárdiktatura legfellebbezhető napjaiban, az örökké gyászos bakónaki esettel egyidőben történt, hogy Hegedűs György dr. megletartották. A város utcáin „handgranátos”, mindenre elszánt pesti csirkéfogók intézkedtek: Nagybakónakról pedig jött a hír, hogy a vörösteror mészárolja a becsületos magyar falu ártatlan népét. Ezekben a súlyos, válságos órákban Ujváry Gézának volt bátorsága egy küldöttség élén a diktatura kanizsai vörzsoptóit Hegedűs dr. szabadonbocsátását követelni s a bakónak hűdróknak önéreztetesen odavágni, hogy:

— Mi magunknak nem vagyunk elvtársak. En magunknak ur vagyok.

Hegedűs György az egész város nagy ömérére szabad lett, de ha időjkorán ki nem menekül az országból, a legkegyellenebb sors vár rá. Helyére pedig az Erzsébet-lári barna házba — Ujváry Géza került. A panamisták uralma a város legönzötlenebb polgárat fogházba csukta és tizenöt évi fegyházbüntetésre magasztaltotta. (Mert ez a büntetés a dícsőség Ujváry Gézának.) A pénzügyi képviselő-testületi ülés ezt az embert ünneplte riadó felkiáltással, de a kronikásnak melatni kellett Ujváry Géza igaz polgárhoz méltó cselekedetét.

— Egyházi hírek. Ma délután 11 órakor a városi templomban Kátz N. János főlkántor vezetésével a dalárda fog énekelni. Ez alkalomból énekes nagymise lesz. Ugyancsak érdekelni fogja a közönséget az, hogy a ferencendi plébánia templomban a szent beszédet R. Jeromos atya a kitűnő egyházi szónok fogja mondani 11 órakor.

— A városbíró. Dr. Prack István polgármesterhelyettes ma veszi át hivatala vezetését. A tisztikar ezen alkalomból testületileg üdvözl.

— Kutatják a multak bűneit. Tegnapi számunkban megemlítettük, hogy a képviselő-testület tiz tagu bizottságot küldött ki annak megvizsgálására, hogy a bolsevik uralom miként garázda-kudott Nagykanizsa város vagyonával. A bizottság tagjai a következők: Ujváry Géza, Pihál Viktor, Tamás János, Hajdu Gyula, Sommar Ignác, Knortzer György, Ötvös Emil, György. László, Weisz Tivadár, Plander György. A bizottság kéri a közönséget, hogy ha bármily visszadőlésről tud, jelentse ezt be a bizottság bármely tagjánál, nevélen feljelenítéseket azonban nem vesznek figyelembe.

— Új lap kibocsátás. A hónapokkal ezelőtt megszűnt Zalai Közlöny tegnap mint napilap jelent meg. A Zalai Közlöny főszerkesztője Hegedűs György dr., felelős szerkesztője dr. Dumján Lajos, szerkesztője pedig Gáos Demeter. A lap délután jelenik meg a Zalai és Gyarmati nyomda kiadásában.

— Vakmerő beíró a Kaszinóban. Merfely Ferencné, a Kaszinó vendéglősnél kellemetlen vendégek jártak tegnap este. Míg Merfely este 8 óra tájban konyhájában vacsorázott, addig ismeretlen tettesek behatoltak szobájába és onnan 6000 korona készpénz és nagyértékű ékszereit elvitték. A rendőrség a vakmerő tettesek ellen a legszélesebb körű nyomozást vezette be.

— Szamuely utolsó vérebeskedése. A proletár diktatura utolsó napjaiban a Nép-szava néhány soros hírből jelentette, hogy Győrben támadást intéztek a direktorium tagjai ellen. Az eset, amelyet a Népszava tendenciózusan jelentésként minősített, — nagybobszába volt. Az történt, hogy az elkezeredett munkásság, főként munkásszónokok, — megrohanták a direktorium nyolc tagjának lakását, ahol a butorokat izzó-porrá zuzták, — a vezető embereket pedig véresre verték. A munkásság ellen kivenczenyelték gépfegyverekkel a vörös katonákat, de ezek a tüntetők szegődtek és segítettek a direktoriumi tagok bantalmazásában. A direktoriumi tagoknál rengeteg elémiszert/idegen holmit s mindenütt nagymennyiségű kék és aranypénzt találtak. A munkássereg elkezeredése Győrben teljesen megdöntötte a proletár-uralmat, — mire Pestről lerobogott a haló porában is átközött Szamuely vérebeivel és százhetven munkást és vörös katonát összefogatott. Ezek fölött azonnal törvényt üt: a véreb, azonban undok munkáját kénytelen volt átadni helyettesének, mert budapesti cinkosai sürgősen visszatelefonáltak a fővárosba. Helyettese már három halálos ítéletet hozott, mikor megjött a hír, hogy bedöglött a rablógyilkos uralom. A szegény munkásemberek így megmenekedtek a biztos haláltól.

— Hogy szöttek ki Kunék. Budapesti-ről jelentik, hogy Kun Béla és társai a pesti munkásság haragja elől csak az olasz misszió segítségével tudták megszökni, mert a vasutasok nem akarták elindítani vonatukat, a katonaság pedig le akarta tartóztatni őket. Az olasz misszió egyik tagja egy motoros hajtányból egész az osztrák határig kiserzte a menekülő rablóbandát.

— Megszűnt Zalamegye kettéválasztása. A kommunista rond egyik kreatúrája szűnt meg a tegnapi napon: nincs többé Alsó- és Felsőzalamegye, csak Zalamegye. A belügyminisztérium már hatályon kívül is helyezte a letűnt rendszernek Zalamegyét kettéválasztó intézkedéseit. A vármegye székhelye ismét Zalaegerszeg és a megye intézősége és tisztikara már el is foglalta hivatalát.

— Szeptember 1-én megýllnak a cukrázók. Alig pár napja, hogy a város kezd felocsudni, abból a hosszú 4 hónapos dermedéséből, mely a letűnt rendszer rémuralma alatt minden józanul gondolkodó polgárat, megszállva tartott. Rövid pár nap is olegendő volt ahhoz, hogy az új élet szebbségének és boldogabbságának jelcí már mutatkozzanak. Tegnapi lapszámunkban megemlékeztünk arról az örvendates olcsóbbaságról, mely a piacon már majdnem minden cikk-nél mutatkozik. Ma is egy igen kellemes hírről kedveskedünk olvasóinknak: szeptember 1-én megýllnak a cukrázók. Lesz ismét nyálánkság, habössütemény, minden, lesznek kedves meghitt helyeink, ahova a társaságunk-bellekkel egy-egy felőrcskát eldicsurálhatunk. Igen kedves hír, örülünk neki!

— Halálozás. Labor Arnold, a város egyik köztisztviselőben álló kereskedő polgára tegnap délután hosszas szenvedés után meghalt. A megboldogult évek hosszú során ke-reasztul szorgalmas munkával szép vagyont gyűjtött magának, aminek a mult rabló rabló-rendszer alatt történt hirtelen elvesztésének veszélye nagyban hozzájárult betegsége-nyel sulyosbodásához. Felesége és két leánya gyászolja, akik iránt az egész városban osz-tatlan a részvét.

— Művész-csapat a Polgári Egyeletben. Rilka művelvezetőben volt része annak a szép-számú közönségnek, amely tegnap este a Nemzeti Színház nagyíró művészeinek elő-adását végignézte. Nem akarjuk a művész-tökéletességű előndást részleteiben hírné-csok annyit jegyzünk meg, hogy a művészet-velamennyien elsőrangú alakítottak és egy-nagyon-nagyon szép estét szereztek közö-n-ségünknek. Az óriási érdeklődés való tekin-tettel a művészgárda elhatározta, hogy elő-ndásait vasárnapig meghosszabbítja. A vasár-napi est-keretében színhoznak egy Labuscha-vígjátékot, a „Leár király” egész II. felvoná-sát, amelyet Dózsa Jenő recitál és még sok más a klasszikusok és modern magyar ves-költészet remekeiből. Jegyek délelőtt 10—12-ig és este 7 óráig a Polgári Egyelet előcsarnu-kában válthatók.

— Eljegyzés. Sabján József és Öfen-beck Lulu jegyesek. (Minden külön értesítés helyeli.)

— Foothallmérkőzés. A székesfehérvári DV. csapata jelenik meg ma délután a kalonari mezőnyön, hogy a helybeli vasutasok, fiatal, de annál agilisabb csapatával megmérkőzzék. A Fehérváriak erős legények, éppen az elmúlt hetekben verték meg Nagykanizsa bajnoki-csapatát a NTE-t 4:1 arányban. Bizunk a helyi csapat erősségében, mert a legutóbbi trainingeken formájának jelentékeny javulását mutatta. A mérkőzés délután 6 órakor kezdődik, előtte pedig délután 4 órakor a NTE ifjúsági csapata mérkőzik a VAC ifjúságjával. A NTE nagyszerű elsőcsapata Szombathelyen áll ki ma a SZSE egyenrangú csapatával. A mérkőzés esélyei kiszámíthatatlanok, mert annak ellenére, hogy a két csapat legutóbbi találkozásánál a szombathelyi maradt a győztes, a csapat nagyszerű formája azt enged remélni, hogy a revanche mérkőzésen a NTE viszi haza a pálmát. A NTE agilis vezetősége az egyesület második csapatát is küzdelemből küldi ma a szintén jó formát mutató második csapat a Sárvári Sport Egyelet csapatával veszföl a versenyt. Hiszük, hogy a mai sport-nap mind a két helyen Nagykanizsa győzelmét hozza meg.

— Levelek továbbra is csak nyitva adhatók fel. Nagykanizsa város tanácsa a következőket hozza lapunk útján a közönség tudomására: Zalavármegye alispáni hivatala hok 21314/1919. számú rendelete alapján el-töltötték a város közbizsága, hogy a levelek a további intézkedésig csak nyitottan adhatók postára. Nagykanizsa, 1919 augusztus 9-én. Városi tanács.

— Nyugatmagyarország megszállás. A Somogyvármegye írja: Őt álló esztendőben szenvedjük a poklok poklát, kinok kópiz-borzalmak borzalmát. Annyi vorejékben kénye-ben, véreb az egész ezerszöndé alatt együttvére se fürdött meg Magyarország, mint az-öt vörzsvárcsok, halálajjós, rímáges-öt esztendő alatt. S mikor azt hinnék e hár-

szenvédés, inséges szörnyű ütestendő után végre barázdába állhatunk s hozzáfoghatunk a romok eltakarításához, zsenge kis kulturánk fejlesztéséhez, újabb keserű poharakat kell üríteni, újabb pőrölycsapások zuhognak fejünkre, újabb taglóútcsák érnek bennünket. Először csak szívünkhez nőtt szépséges Erdélyünk; Felvidékünk, drága Bánátunk és Bácskánk elvesztésével számoltunk. Majd a Nagymagyaralföld szinmagyar lakta, acélos buzát termő területeit kanyarította le országunk testéről a falánk románérvágy. Legutóbb pedig Nyugatmagyarország loszakítását a Ausztriához való csatlósát mondta ki a győztes antant. Nyugatmagyarország elvesztése közvetlenül érint, kétszeresen fáj, mert Sopront is elszakítaná Magyarországtól. Abban reménykedünk azonban, hogy a gyenge és erőtlén Ausztria nem lesz képes a véres vívisekötöt végrehajtani a Nyugatmagyarország drága földje Magyarországgá marad. Ugyáztzik keservesen csatlódnunk. Az antant el van tökéltve, hogy akaratának érvényt szerezzen. Mint a. Bacs. lapok jelentik, máj a legközelebbi napokban antant csapatok fogják megszállani Nyugatmagyarországot, tehát Sopront is.

— Az egyetemi hallgatók adják le a hányjegyeiket *Polypandy* hadnagynál, a 48-as lakotanya orsógén.

— Elvesztet. Folyó hó 7-én este elvesztett Csongery-ut 63. sz. alól, egy barna szőrű hosszú fülű vadászkutya Hektor névre hallgat. Kértek a becsülettel megtaláló keljő jutalom ellenében a fenti szám alá leadni sziveskedjék.

A panama-uralom.

A mi házunkban nem győztek klosy. A glockes muzsikát. Franciát se nyafogtattak velünk méla módosítottak. Nekünk anyánk volt, aki maga táplált fel, sokat ringatott meg mesélt. Gyönyörű meséket mondott, olyanokat, amiktől úgy megnőtünk, hogy sohse feltűnik senkitől. Istenes, kisemberkéknek való jambor történetek voltak azok. Sehol, semmi óvszat. Olyan házi történelmek.

Anyánktól halottam először ezt a szót is: Panama. Akkor még ez csak csatorna volt. Bátor, mesés szép csaszárévágás.

Később, mikor már könyökkel szaladt nekem az élet, jöttem rá, hogy a panama: Bacillus. Fertőző és veszedelmes. És csak a nagy embereket szereti. Akiben tanyát üt, vidáman pusztul el. Olyan „jó betegség”. Ebbe esett belé a csatornaépítő Leasesp Ferdinand, sőt a toronymagásra nőtt Eiffel nevu parisi ur is.

Ettől kezdve kinnt és benn mindig figyeltem: hol, mikor, ki esik bele? Ott ültem minden panamában haldokló ágyúval. Megvirrasztottam a tetszalott olasz Nasit; elkísértem rőfos cikkekben a bürtönajtóig a jó öreg dán igazságügyminisztert, aki szintén ilyen jóféle betegségben pusztult el. És boldog voltam, büszkén néztem el a hármashegyek, négy folyó képét: hej de szépek vagyunk mi, magyarok. Erdsek, egészségesek. Ez a komisz kór nem fog rajtunk.

És most? Irtozáttal olvasom a rendőri jelentésekből, hogy a letánt uralom Budapestről elvonuló rettegett hatalmasainak táskáiból és zsebéből százezreket félmilliókat motoznak ki a határszélén a határőrök Csupa „kékpenz”-ben. Olyan pénzben, melyért sok

ezer másokat forradalmi törvényszék elé hurcoltak, kerékbe törtek, fára huzták. Olyanok zsebében találják a százezreket, félmilliókat, akik maguk hoztak rá drákói törvényt, hogy senki emberfia zsebében nem lehet több — háromezer koronánál. Az is csak fehérpénzben. Szegyenkezem. Olyanformák az érzelsem, mintha tanuja lettem volna egy nagy betűrésznek sok milliomod magammal és a többiekkel együtt halálos gyávaság fogott el és nem mertem rendőr után kiabálni...

Legujabb.

Bethlen, Lovászy és Vázsonyi Budapesten.

Budapest, augusztus 9. Bethlen István gróf, Lovászy Marton és Vázsonyi Vilmos dr. ma visszatértek Budapestre, ahol a Jólután folyamán tárgyalásokat folytattak a kormány tagjaival.

Kajary Ödön meghalt.

Budapest, augusztus 9. Kajary Ödön, Az Újság főszerkesztője, főrendiházi tag és volt országgyűlési képviselő ma este 6 órakor hosszas szenvedés után Budapesten elhunyt.

A legfőbb tanács küldöttei a magyar fővárosban

Saint-Germain, augusztus 9. Mint a New York Herald jelenti, Hoover tegnap Párisból Beccsbé utazott. Ugyanazon vonattal utazott Vanthold amerikai tábornok, aki mint a nemzetközi tábornoki bizottság tagja Budapestre utazik. A „Daily Mail” értesülése szerint Hoover is valószínűleg folytatni fogja útját Budapestre. Megbizást kapott ugyanis arra, hogy az ottani helyzetről tegyen jelentést a legfőbb tanácsnak.

Nagy amerikai kölcsön Európának.

Saint-Germain, augusztus 9. A Chicago Tribunek jelentik Newyorkból, hogy bankkörökben az a hír terjedt el, hogy 3 vagy 4 európai kormánynak szánt 3 milliárdos kölcsönről folynak tárgyalások.

Magántulajdonban az összes gyógyfürdők.

Budapest, augusztus 9. A magyar nép-egészségügyi miniszter 3620. elm. számú rendeletével a közilajdonba vett gyógyfürdők és üdülőhelyek (a rajtuk lévő összes szállodák, penziók, sanatóriumok) a gyógyforrásokkal és gyógyintézetekkel, valamint egész berendezésükkel egyetemben folyó évi augusztus 2. napjától kezdődően, a folyó évi március 21-i állapot szerinti tulajdonos tulajdonába szállnak vissza. A beutaltak életképezé-ére kötött szerződések továbbra is változatlanul érvényben maradnak.

TÜZKŐ

minden mennyiségben kapható: GARAMVÖLGYI és SEMERE dohány-nagyárudában!

Nagykanizsai csendőr szárnyparancsnokság 1—1919. szám.

Hirdetmény.

A IX. számú csendőrkertleli parancsnokság esendőr karhatalom felállítását rendelte el.

Felhívotnak mindazon katonavélst 20-42 éves egyének, kik ezen alakulaba való felvételüket óhajtják, hogy poliitkai megbízhatóságukait tanúsító halósággi igazolvánnyal ezen szárnyparancsnokságnál — m. 20. gyalogezred laktanya — jelenkezzenek.

GARABB GYULA
csendőrszázados.

Nagykanizsai csendőr szárnyparancsnokság 10—1919. szám.

Hirdetmény.

Belügyminiszteri rendelet alapján mindazon vörösorségnél, illetve vörös katonaságnál alkalmazva nem volt és ez idő szerinti szabadságon vagy rendelkezési állományban levő, továbbá kényszernyugdíjazott csendőrök, tisztviselők és alisztek szolgálatára azonnal jelentkezni tartoznak, és pedig csendőrtisztek a szombathelyi csendőrkertleli parancsnokságnál, csendőrtisztviselők és alisztek ezen szárnyparancsnokságnál.

Magyar belügyminiszterium.

71674—1919. szám.

Rendelet.

Legerélyesebben gondoskodni kell arról, hogy mindazok az alakulatok, melyek sem a hadsereg, sem a csendőrség, sem a rendőrség, hadrendőrség, pénzügyőrség, foghőrséghez, sem a közlekedési őrséghez nem tartoznak, azonnal leszereltesenek.

BELÜGYMINISZTER
11—1919. szám.

Femil rendeletet azon hozzádással közlöm, hogy a fegyverrel ellenszégülők a helyszínen agyonlőveinek.

Nagykanizsa, 1919. augusztus 9-én.

GARABB GYULA, százados
csendőr szárnyparancsnok.

„ZALA“

OL A KORAREGGELEI
ÓRÁKBAN JELENIK
MEG, EREDEBTI TELE-
FON ÉS TÁVIRAT
JELENTÉSEK KELL.

Egyes szám ára 1 korona.

Kapható a dohányárudákban
és az utcai rikkancsoknál.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban!

Hirdetmény.

Folyó évi augusztus hó 12-én, kedden a listellátás dolgában a következő sorrendben tartoznak jelentkezni a felek a városi élelmezési hivatalban:

délélelt 8—9 óráig	5281—5340	hatósági szám
9—10	5341—5400	
10—11	5401—5480	
11—12	5481—5520	
2—3	5521—5680	
3—4	5681—5840	
4—5	5841—5700	
5—6	5701—5780	

A jelentkező tartozik magával hozni a hatósági élelmezési könyvecskét és igazoló munkakönyvet.

Nyit-tér.*

Adler Béla

Nagykanizsa.

Amazon vadak, hogy Ön bennünket személyében megkárosított volna, — mint a volt szocializált szállók üzembiztos — teljesen alaptalanok és nem felelnek meg a valóságnak. Nagykanizsa, 1919. aug. 9.

Garai Testvérek
Kusport szálloda.Koch Vilmos
Szarvas szálloda.

Szükségesnek tartom kijelenteni, hogy nem vagyok azonos azzal a Légrádi Józseffel, aki az „András-csoport” tagja volt.

Tisztelettel

Légrádi József cserapes.

* E. rovatban közölték nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

APRO HIRDETÉSEK

Egy **koszta** kerestetik Kovács János építőnél, Csengery-ut 83. sz.

Könyvelés, levelezés valamint egyéb irodai teendőkben több évi gyakorlat-tal **biro** **irodai** **állást** keres. Szives megkereséseket „szorgalmas” jellegre kér a kiadóhivatalba.

Okleveles **gépkezelő** az idef cséplésre állást keres azonnali belépésre. — Bővebbet Magyar-u. 46. sz.

Házmesteri vagy **hivatalszolgálat** állást keresek. Megbízható tisztességes ember vagyok kis családdal. Cím a kiadóhivatalban.

Egy külön bejárattal **butorozott szobát** keresek villanyvilágítással. Cím a kiadóhivatalban.

Zongorát keresek **dárbe**. Cím a kiadóhivatalba kérek.

Megbízható ügyes **szobaleányt** keresek Budapestre, magas fizetéssel. Szeidmann Leoné. Bemutatók: Erzsébet-tér 14/15

Sohasem izzad többé a lába, ha a MEDUZINAT egyszer használta

3 korona 60 fillér beküldése ellenében bérmentve küldi

MATIS és PRANGER, KISPEST.

Ajánlok szavatolt csiraképes

Biborheremagot
Tarlórépmagot

:: legolcsóbb napiárban ::

REICHENFELD GYULA

:: megnagykereskedő. NAGYKANIZSA. ::

Butorozott lakást vagy szobát keresek. Székely, Király-u. 36.

Egy megbízható **szakácsnő** kerestetik lehetőleg olyanok jelentkezzenek kik már gazdaságban alkalmazva voltak és a baromfi neveléshez értenek. — Cím: Kozma, intéző Hahót (Zala-m.) Vasút állomás Gelse. Jelentkezni lehet Sugár-u. 17. Fürst Józsefnél.

Megbízható **intelligens német kisasszony** kerestetik 0 éves fiúcska mellé. Kozma intéző Hahót, (Zala-m.) vasút állomás Gelse. — Jelentkezni lehet Sugár-ut 17. Fürst Józsefnél.

A Nagykanizsa és Vidéke gazdáinak alakult gazdakör ezen alakulat további munkakörének és egyéb ügyeinek megbeszélése végett tisztelettel meghívja összes tagjait f. hó 14-ére délután 3 órára Király-utca 36. sz. alatti értekezletre. **Elnökség.**

Megbízható **intelligens német kisasszonyt** keresek 4 és 10 éves gyermekimhez. Zerkovitz Lajoane.

Nagykanizsa város rendőrkapitányi hivatal.

ad. 6244/kgz. 1919.

Hirdetmény.

Felhívom mindazokat, akiknek birtokából önhatalmulag bármit az elmúlt rendszer alatt elvittek, hogy hivatalomban mielőbb jelentkezzenek.

Nagykanizsa, 1919. aug. 9-én.

Kiss Lajos

kapitány.

GARZÓ JÓZSEF

kötégyarto mester aét mindennemű kőműru kapható. Üzlet: **Eötvös-tér 29 sz.** Műhely: **Eötvös-tér 20. sz.**

:: Keresek 100—200 holdas ::

BIRTOKOT

megvételre. — Lakóházzal élő és holt felszereléssel. **BABOCHAY GYÖRGY-né**, Király-utca 14. sz.

Szakszerű arcpótlás ottbon csak egy lehetséges, ha

MEDEA növénykrémét használ, mert ettől eltűnik a szeplős, májfoltos, anyalegyes, himlőhelyes felső hámréteg és úde, ifju arc-bőrt nyer. Ára 25 kor.

Alabastromhoz hasonló lesz a bőre ha **MEDEA** emalkrémét és poudert használ napra. Ára e kettőnek együttvéve 40 kor. Haja megnő és nem hull, ha **MEDEA** hajjellzirt használ. Ára 22 kor.

Diskrét szétküldés a pénz előleges beküldése vagy utánvét mellett

MATIS és PRANGER

okleveles vegyész, kozmetikus **KISPEST.**

A gőzfürdő

a mai napon ismét üzemben és
állandóan nyitva van.

Labor Arnoldné szül. **Meller Roza** a saját, valamint **Mariska** és **Kiára** leányal és az összes rokonság nevében fájdalomteli szívvel tudatják, hogy szeretett jó férje, illetőleg atyjuk és rokonuk

LABOR ARNOLD

az Altstädter és Loewy cég tulajdonosa

életének 57-ik, boldog házasságának 24-ik évében, hosszas szenvedés után, ma elhunyt.

Drága halottunk hült teteme folyó évi augusztus 11-én délután 5 órakor fog a gyászházból (Csengery-ut 22.) a helybelli izr. sírkertbe örök nyugalomra kísértetni.

Nagykanizsa, 1919. augusztus 9-én.

Aldás és béke porai felett!

Szerkesztő és kiadóhivatal:

NAGYKANIZSA,
Sugár-ut. 1.

Zala Nyomda-vállalat
Fő-ut. 5. sz.

Megjelenik hétfő kivételével
mindennapkorregget

ZALA

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

vidékre postai szelvény
küldéssel:

egy hóra 25 kor

Egyes szám ára:
1 korona.

Beiratkozási és kiadóhivatali telefon 76.

Nyomdai telefon 117.

Főszerkesztő:

TÓTH ZOLTÁN

Főmunkatárs és lapigazgató:

CSILLAG JENŐ

Hirdetéseket, nyitóléteket és magán
közleményeket díjazás nélkül veszi
fel a kiadóhivatal.

Rend, béke, becsületes munka

Dr. Hegedűs György a hírlap-
írók előtt a következő kijelentést
tette:

— A szegedi kormány Nagy-
kanizsa város és járása teljes hatalmu
kormánybiztosává nevezet ki, azon-
ban a politikai helyzet kialakulása-
tól tesztem függővé, hogy hivatalom-
at elfoglalom-e? — Programom
Nagykanizsán mindenki előtt ismer-
tetem. Meggyőződésem, hogy a ro-
mokban heverő ország ujjaerítésé-
ben a legnagyobb feladat a kisgaz-
dakra vár, mert a rank zuhult sors-
csapasok közepette ok oriztek meg
legtöbbit azokból az erőirásokból,
amelyeket az építés nagy munkája
megkiván. Ebben a nagy munkában
azonban az öt megillető szerep
akarjuk jaitatni teljes demokráciával
a lakosság valamennyi réteget. A
legelősebben elitelek minden osztály-
harcot és felekezeti viszálykodást.
Vissza akarjuk állítani a vallás gy-
akorlatának szabadságát, de nem ür-
jük, hogy a köz javát könnyelműen
odadobják a vallásfelekezetek között
támasztott viszálykodásoknak. Rend,
béke, nyugalom és becsületes munka:
erre van most legnagyobb szükségé-
ennek az agyonsanyargatott ország-
nak.

Hegedűs György tehát, akit meg-
neveztek, fogságba vettek, otthonából,
családi köréből, hazájából kiűldöztek, —
kinek legtöbb oka volna, hogy most
megtorló hadjáratot indítson a mult ren-
dszer ellen, — nem üldözést, nem halált
hírdet, hanem felekezeti békeséget, az
osztályharc megszüntetését, rendet, bé-
két, munkát.

Tanuljanak dr. Hegedűs Györgytől
bölcsességet, emberies érzéseket azok,
akiknek nem elég az a pusztítás, amelyet
az öt éves világháboru okozott, — nem
eég az a rom, amely a bolsevizmus
nyomán támadt, hanem osztálygyűlölettel
és felekezeti viszálykodások támasztá-
sával romba akarják dönteni az országnak
azt a csekély erkölcsi és anyagi javát
is, amelyet a világháboru s a rabló-ura-
lom meghagyott. A drága hazai földön
belsőleg áll, kapzsian, zsákmányra éh-
es; határaink bizonytalanok, a pénzünk
borsa ismeretlen, legközelebbi jövődön-

kön sötét köd ül s amikor vezekléssel,
imádsággal kellene a rettenetes sebek
kiheverésére készülödnünk, amikor a
munka, békeség jegyében minden becsü-
letes magyarnak össze kellene fognia az
új magyar haza fölépítésére, — akkor a
jobb érzésűeknek megszorodott szív-
vel kell latniuk, hogy egycsek ismét

egyenetlenséget szítanak, denúciálnak,
meg akarják késleltetni az alkotó mun-
kát s romra-romot akarnek halmozni.
Szívlelje meg mindenki dr. Hegedűs
György hazafias bölcsességétől áthatott
szavait; igyekezzék mindenki bebizonyi-
tani, hogy a jók, a bolcssek, az igaz
hazafiak uralma következett el.

A hadügyminiszter a katonákhoz.

Budapest, augusztus 11. Schneller Ferenc tábornok hadügyminiszter a következő
kláltványt intézte a katonasághoz:

Bajtársak!

A nemzet hadsereget szervezzük. A hadsereg szervezésére legfontosabbnak tartom
a jó szellem megteremtését, ezért a következőket rendelem el:

I. A katonának nem szabad politizálni. A hadsereg tényleges tisztelet és legénység
nem léphetnek be politikai pártokba és illkos egyesületekbe. Akik ilyen pártoknak, vagy
egyesületeknek tagjai, azonnal lépjenek ki.

II. Egyelmet követelek a hadsereg minden tagjától. E tekintetben az 1918. évi
október 30-ig fennálló szabályok mérvadók.

III. A tiszteletadás a szolgálati szabályzat I. részének határozoményai szerint tör-
ténjenik. A hadsereg és csendőrség tagjai közi fennálló kölcsönös tiszteletadás kötelezet-
ségeit a belügyminiszterrel egyetértőleg az államrendőrség személyzetére is kiterjesztem.

Magyar katonák! A haza érdekében áldozatok, önmegfáradást követelek tőletek.
De csakis úgy lehet jó szervezete a magyar hadseregnek, ha il megfelelő kötelezettségek-
teljesítés lehdi: mindenki köteletségét haddia írni.

Budapest, 1919. évi augusztus 11.

Schneller Ferenc tábornok, ügyvivő hadügyminiszter.

Politikusok tanácskozása.

Budapest, augusztus 11. Ma délelőtti
fel 11 órakor a partvezérek és politikusok,
akik tegnap a kormány tagjaival tartott szü-
kebb körű megbeszélésen részt vettek, a
Mária Valéria-utcai parkokban érkekezletet
tartottak, amelyen a politikai helyzetet beszél-
ték meg. Az érkekezleten Lovászy Márton,
gróf Bothfalvi Istvan, Halnrioh Ferenc, Huszár
Károly, Vázaonyi Vilmos, Örgrof Pallavolaini
György és gróf Teleky Pál vettek részt.

Budapest, augusztus 11. Ma délelőtti
Lovászy Márton, Bározy Istvan, Szemereányl
György, Krausz Simon, Rublnak Gyula,
Kondor Bernát, és Qundsoh Guidó voltak
Friedrich Istvan miniszterelnökkel... kívül
politikai kérdésekről tanácskoztak.

A magyar kérdés a román minisztertanács előtt.

Bukarest, augusztus 11. A román sajtó-
iroda jelentése szerint augusztus 10-én délelőtti
Bukarestben minisztertanács volt, amelyen
a kormányának Bukarestben időző tagjain kívül
résztvettek az újonnan Romániához kapcsolt
területek képviselői is. A minisztertanács a
magyar kérdést Romániához intézett antant-
jegyzékkel foglalkozott.

Magyar írók a miniszterelnökkel

Nemzeti örökség a magyar közszellemben!

Budapest, augusztus 11. Írók, publicis-
ták és tanárok küldöttsége tisztelettel ma
délelőtti Friedrich István miniszterelnöknel.
A küldöttséget Szakács Andor a sajtóosztály
vezetője mutatta be a miniszterelnöknek, be-
jelentvén, hogy az írók, publicisták és tanárok
küldöttsége azért jöttek, hogy szellemi erejüket
felajánlják. A küldöttség szószólója Szabó
Dezso volt, ki hangoztatta, hogy a magyar
írók a nemzet ujjaépítése munkájában minden
erejüket a kormány rendelkezésére bocsátják.
A miniszterelnök válaszában kiemelte, hogy
nemzeti irányban kell ezt az országot ujja-
építeni, hangoztatta, hogy teljes erővel szembe
kell szállni a munkásság bal szárnyának fal-
forgató törekvéseivel és a felekezeti üldözé-
sekkel is. Magyar nemzeti irányban kell a
közszellemet egyesíteni.

Lefegyverzik a bolgár had- sereget

Saint Germain, augusztus 11. A Temps-
nek jelentik Bukarestből, hogy azok a francia
csapatok, amelyek Romániában voltak, meg-
szállják Bulgariát és lefegyverzik a bolgár
hadsereget.

HIREK.

1919.
augusztus
12
Kedd

NAPTÁR.

A nap két 4 óra 50 perccor, nyugszik 7 óra 18 perccor.

A hold két este 7 óra 13 perccor, nyugszik du 5 óra 42 perccor.

A közönséghez.

A „Zala” politikai napilap árát, amikor a Zala Nyomdával újabb tulajdonunkba került, példányonként 1 koronában állapítottuk meg. Az első napokban biztosan hittuk, hogy a lap árát 1-2 napon belül a normálisra állíthatjuk, mert azt gondoltuk, hogy a legközelebbi napokban meg fog jelenni a kormányrendelet, amely a bérviszonyokat rendezzi. Ez a remény azonban még ma sincs meg, így a magunk igazolására kénytelenek vagyunk a helyzetet a következőkben megmagyarázni.

A vállalat szocializálása idején a lap előállítására példányonként 79 fillérbe került. A szocializált üzem a különböző hivataloktól, üzemektől, termelőszövetkezetektől annyi rendelést kapott, hogy a vállalat összes munkásai foglalkoztak s a sok munka és magas árak dacára a bankfolyószámla nemcsak, hogy teljesen kiürült, de a szocializálás alatt 65.000 korona deficitet is feltüntet.

Amíg a bérviszonyok rendezve nem lesznek nekünk sincs módunkban, hogy a lapot olcsóbban adjuk. Annál kevésbé tehetjük ezt, mert most a lap előállításán kívül egyéb nyomdai munka egyáltalán nincs és s amennyiben a lapot tovább is megjeleníteni akarjuk, úgy a legnagyobb sajnálatunkra a lap árát ezidőszámtal még nem állíthatjuk le.

Tekintettel arra, hogy vállalatunknál jelenleg foglalkozó munkások a letűnt szomorú korszak előtt ép úgy, mint ma, a vállalatot becsülettel és ügykezettel szolgálták s különösen, mert azok a proletárdiktatúra idején nem éltek vissza a diktatúra által kezükbe adott hatalommal, s a túlzásokat elítélték s annak többször kifejezést is adtak, vállalatunk a munkásai közül egyetlenegy sem szándékozik elbocsádni. Így tehát megélhetést és kenyeret akarunk adni azoknak a munkásainknak is, akik most a lap előállítására körültevékenykednek s munka híján most nem dolgoznak.

Vállalatunknak belső életében vezérlő elv volt mindig a munkásokkal való békés együttműködés. Ezt az elvet tovább is valljuk s gazemberek büneiért nem büntetjük azokat, akik sohasem értettek egyet azokkal, akik az ország népét, pártját és munkáit egyaránt, ilyen végzetes romlásba döntötték.

A nyomda beszüntetése esetén Nagykanizsán száz nyomdai munkás vesztené kenyeret, ez pedig sem a városnak, sem a társadalomnak érdeke nem lehet.

Nem kapzsiság, nem konjunktúra tehát az oka, hogy a lapnak ilyen magas az ára, hanem az, hogy a vállalatot a mostani bérviszonyok mellett csakis tovább lehet folytatni.

A „Zala” kiadóhivatala.

— Dr. Hegedűs György ünneplése.
Dr. Hegedűs György, akit kezdetben a letartóztatott a végül menekülésre kényszerített a

kanizsai terror, tegnap tért vissza Horvátországból. Újja Kiskanizsára, majd onnan a vasúti-vasútszállás diadalmenet volt. A felbőgözött utvonalon lovasbándérium s hosszú kocsisor kísérte a kanizsai politikai mozgalmak fiatal, népszerű tagját s az ünneplő közönség lelkes éljenzéssel iparkodott vele elfeledetni azokat az üldözteségeket, amelyekben — örök szegény — saját szülővárosában volt része. A hatalmas menet szakadatlan mámoros ováció közepette a felsőtemplomba vonult, ahol a kegyesrendi társház legszimpatikusabb tagja, Eberhardt piarista tanár tartott ünnepélyes letentését. A nagymise végeztével a hatalmas tömeggé nőtt közönség Hegedűs Györgyöt akarta hallani, aki végre is kénytelen volt a közönségnek engedni s rövid keresetlen szavakkal mondta el, hogy mennyire meghajta a szeretetteljes fogadtatás. Kijelentette, hogy politikai beszédet ezúttal nem mondás csak annyit jelez, hogy minden erejét a kisgazdapártnak fogja szentelni, amelynek programját úgy szándékozik kibővíteni, hogy abban minden más társadalmi réteg is elhelyeződést nyerhessen. A hatalmas éljenzéssel fogadott beszéd után a menet szakadatlan ováció között visszatért Kiskanizsára. Hegedűs dr. a délután folyamán informáltatta magát a tájoltatásban történt eseményekről s kifejezte, hogy a beküldettség s engedtelenség szellemében fog működni s minden igyekezetével a társadalmi rend visszatartásán s állandó fenntartásán fog működni. Dr. Hegedűs György visszatérte alkalmából imént a város teljes szimpátiája fordul ifjú hitvese felé, akinek a legkeszebb mártírságot juttatta az örökké letartóztatás.

— Nincs rendes vonaljárat Pest felé.

A tegnapi nappal megadott a rendes vonatközlekedés Nagykanizsáról Budapest felé. A Déli vasút igazgatósága elrendelte, hogy, ezéptül Kanizsáról csak esetről-esetre kiadott távirattal rendelre indíthatnak vonatokat. Tegnap déli felé már nem is ment se személy, se tehervonat Budapest felé s a délutáni személyvonat is csak később indult, mert később jött a távirati engedély is. Hogy ma miként lesz, — nem lehet tudni. Az infézkedés oka valószínűleg az, hogy a románok Fehérváron tartózkodtak a vasúti anyagokat. Szombathely felé a vonatközlekedés rendes.

„ZALA”

A KORAREGGELE
ÓRÁKHAN JELENIK
MEG, EREDETI TELE-
FON ÉS TÁVIRAT
JELENTÉSEKSEL

Egyes szám ára 1 korona.

Kapható a dohanjárudákban
és az utcai rikkancsoknál.

Hirdetések (elvételeinek a kiadóhivatalunk)

— Ülközj a sánci korszama előtt hatalmas események játszódtak, le tegnap délután 3 és 4 óra között a sánci korszama előtt. A vásár már vége felé járt, amikor Völffinger Ferenc mielőtt gazdának a korszama előtt álló kocsiját megjelent egy csomó — állítólag kiskomáromi — cigány s elkezdte kezdeni Völffingerrel és feleségével az egyik lóra. Elszérették volna a saját lovukkal cserélni. Völffinger nem volt hajlandó a cserére, szóváltás keletkezett köztük, annak következményeképpen a cigányok hirtelen neki estek Völffingeréknek és baltákkal, kalapáccsokkal ugyancsak elhúzták őket. A dulakodás zajára Völffingerék segítségére siettek a korszamában tartózkodó Bakonyi István nemeskisfaludi, Bakonyi Antal mielőtt és Kovács József nagyszakács-lakások. Örfűt veredtek támadt, amelynek során a nagy többségben lévő cigányok Bakonyi Istvánt és Bakonyi Antait életveszélyesen megsebesítettek. Az előbbi vállára és oldalára kapott súlyos fejszevadásokat, az utóbbinak pedig a combját rúncolták szét. Kovács József és Völffinger ferenc könnyebb sebesüléseket szenvedtek. Valamennyiüket a kórházba szállították. A rendőrség — melyet időközben értesítettek a sánci csatáról — gyorsan helyszínére sietett, közlekedésnek hírére azonban a cigányok keréket oldottak, erős hajszát keletkezett ezután. Vajnovits rendőrszövetség több rendőrrel sietett a menekülő gazemberek nyomában, míg egy más von erős lovasrendőr csapat igyekezett előlük kerülni. Este 7 óra felé el is csípték a vakmerő gazembereket számszerint 15-öt és beszállították őket a rendőrség fogdájába. Neveiket még nem lehet megállapítani, uralt almeveket mondjanak be, csak annyit tud a rendőrség róliuk, hogy kiskomáromiak.

— Budapestben nem jelennek meg a apok. Nagykanizsa, amelynek immár három naplappja van, ebben a tekintetben alaposan tulszarnyalta Budapestet, ahol péntektől kezdve semmiféle lap sem jelenik meg. A Népszava, Város Újság és egyéb szovjet-lapok ugyanis beszüntették megjelenésüket, a pártlapok pedig részben a román cenzúra szigorúsága, részben papírhány, részben pedig az előállítás, rendkívül költséges volta miatt nem jelenkethetnek meg. Az egyik „budapesti” lap kiadóhivatala kiszámította, hogy egy nyolc oldalas lapnak az előállítására példányzámonként két koronájába kerülne megának a vállalatoknak s ebben az összegben egyetlen fillér haszon sem foglaltatik benn. Így a poszt lapvállalatok megvárják, míg a munkaberek is anyagok olcsóbbakká válnak.

— Csütörtökön, 14-én kezdődik a dohánypótlás. Nagykanizsa közellátási hivatala a dohánypótlásra vonatkozólag a következőket hozza a közönség tudomására: Közhírré tesszük, hogy az augusztus havi dohánypótlás kiosztása f. hó. 14-től kezdődőleg fog a helybéli dohánypótlás által jegyek ellenében eszközöltetni. A havi fejkvóta szerinti járandóság, mely vagy 150 gr. szivarka vagy pipadohányban vagy 150 drb. szivarka vagy 50 drb. szivar, vagy 60 drb. cigarettában állapítottat meg, bármely dohánypótlásba átvehető. Nagykanizsán, 1919. evi augusztus hó 11-én. Közellátási hivatal.

— Vindis és Rosenfeld fogászok műtermük kiöntése végett rendelésüket két hétre beszüntették.

— Főhívtás. A Nagykanizsa környékén lakó, tartózkodó tartalékos és népfelkelő csapatok felhívatnak karhatalmi szolgálatra való önkéntes jelentkezésre. A szolgálat néhány hétig tart és kizárólag hazafiságból az ország érdekében teljesítendő. Díjazásra vonatkozólag a hadügyminisztériumhoz előterjesztés tételével. Jelentkezni lehet a katonai állomásparancsnokságnál. Katonai állomásparancsnokság, Zsivkovics alezredes, állomásparancsnok.

— A vasárnapi sportnap. Sz. S. E. — N. T. E. 4:2. Az NTE elsősapata Szombathelyen mérkőzött vasárnap a Szombathelyi Sport Egylet csapatával. Szép játékot egyik csapat sem produkált. A szombathelyiek annyira durvan játszottak s a győri bíró annyira részrehajlóan bírskodott, hogy a kanizsai csapat egy ízben le is vonult a pályáról s csak hosszas unszólásra tért vissza.

NTE II. — Vasvári Sp. E. 1:0. Nagyobb szerencsével mérkőzött az NTE második csapata Vasváron, ahol annak ellenére, hogy tartalékokkal játszott 1:0 arányban győzött. VAC II. — NTE ifjúsági 6:2. Nagykanizsán a vasutasok atletikai egyesületének második csapata állott ki a mezőnyre az NTE ifjúsági csapatával. Szép játékot látni sem lehetett. Minket csapatban látnunk egyöntleg jók拉斯ziasu játékosokat, akikről reméljük hogy szorgalmas training után a mezeikarant az előző csapatokban látjuk őket.

— Elvesztett. Folyó hó 7-en estől elvesztet Csengery-ut 63. sz. alól, egy barna szőrű hosszú fülű vadászkutya. Hőkötor-neve. Ha valaki kiderül a becsulatus megtaláló kellő jutalom ellenében a fenti szám alá leadni sziveskedjek.

Hirdetmény.

Folyó évi augusztus hó 13-án, szerdán a listellátás dolgában a következő sorrendben tartoznak jelentkezni a felek a városi élelmiszeri hivatalban:

délelőlt 8-9 óráig	5761-5820	hatósági szám
9-10	5821-5880	
10-11	5881-5940	
11-12	5941-6000	
1-2	6001-6060	
3-4	6061-6120	
4-5	6121-6180	
5-6	6181-6240	

A jelentkezés tartozik megával a hatóság által megadott díj mellett és igazoló munkakönyvet.

A Centrál.

Na, hála Istennek, nyitva vannak ismét a kávéházak. Nem kapkodunk már ijégesen a mélyenyzebünkhöz, hogy van-e már hat óra, be lehet-e már ülni a jó öreg kávéházba. Nem azért, mintha olyan nagy öröm volna az a vékony kis kávé, aint az ember előraknak, de hosszú évek során már annyira megszoktuk a jó füstös kávét, a sokporú divanyokat, hogy — valjuk be — hiányzott míg nem volt banné részünk. Most végre nyitva van, be lehet menni, le lehet ülni s nek pénzért kávét is lehet kapni. Szombathelyen — azt mesélik — lehet már tojást, szalonnát és más efféle jót is kapni. Itt még nem itt még ugyanazt kérejt, ami egy háttal, ezől itt fehérrét.

Külön-ujkeletti specialitása a kávéháznak a pénzborze. Van egy-kéj külön a célra berendezett asztal, ahol a kék és fehér pénzek átcserejét műveleteit bonyolítják le. Aki valamiféle pénzügyi tranzakciót akar elkövetni,

az ne mulesse el előbb a centrál pénzügyi kapacitásának véleményét kikérni a helyi börze árfolyamáról. Elsőrangban van értesülve ez a börze, Bankkörökben még semmi pozitívumot sem tudnak, ők pedig már a legkompetensebb forrásból tudják, hogy pld. a szovjet kibocsájtású 5, 10 és 20 koronás postatakaréjgyekek absolute semmit sem érnek, még a magas sorszámú fehér pénznél is kevesebbet. E pénznekem ilyenképpen nem is köpezik semmiféle adásvételét művelet tárgyát. A fehér pénz tegnap délutáni árfolyama: 2400 korona igen fehérrét 1000 korona. Ég-szinkék. — A Centrál-börze Ármegállapítási megállapodásának a város területén kivétel nélkül mindenkiire kötelezők.

Tegnap már a zöldsépszós kártyaasztalok mellett is megjelent az első kártyaparthie. Állítólag a város egyik idősebb érdemes polgára kijelentette, hogy „En tettem le a kézbe” itt legutoljára a kártyát, nem engedhetem át másnak a dicsőséget, hogy először én vegyem ismét a kezembe. A kezbe is vette és mint utólag kiderült, elég nagy szerencsével forgatta: 70 pontkülönbséggel győzött. Nagy meglepődéssel állapítjuk meg, hogy a kibécek másoldatu elfogultságára való tekintettel a polgok aranya pillanatnyilag 0:0.

Legujabb.

Megindul a dunai forgalom.

Bécs, augusztus 11. — Frubridge a dunai garancsnok jengernagy és a szövetségesek központj dunai bizottságának az elnöke Recsből Budapestre ment, hogy a rendes dunai hajózást megszervezze és megnyissa. Mihelyt a Kun Béla kormány által elhelyezett aknavat eltávolítják, a Dunán megkezdik a hajózást, úgy, hogy az insag anyhiadsra szükséges élelmiszer és anyagszállítások, valamint a lakosság utazásának forgalma és az árucseré normálisan, éppen úgy, mint a háboru előtt, megindulhat.

Hirdetmény.

A magyar hadügyminiszterium 140390/6. 1919. számú rendeletével Zala vármegye területén a leszerelés a rend és közbiztonság fenntartásával a vármegyei katonai parancsnokságot birta meg. Zalaegerszeg székhelyvel.

Ennek parancsából közhírré tételik:

1. Minden tényleges állományú szolgálatot nem teljesítő katona és csendőr egyén, kik a Dunántul területén tartózkodnak, kötelesek haladéktalanul személyesen (ágyban fekvő betegek orvosi bizonyítvány esatolása mellett írásban) jelentkezni tartózkodási helyükhöz legközelebb fekvő katonai állomásparancsnokságnál, amely bejegyzésüket illetőleg intézkedni fog.
2. A Dunántul katonai parancsnokság minden eddigi katonai vagy karhatalmi szolgálatot teljesítő alakulatot, ugymint a vörös hadsereg, vörössereg, munkásalakulatokat stb. megszűntette. — Enszófogva minden hivatásos katona, amennyiben az újonnan szervezendő katonai alakulatoknak nem tagja, azonnal leszerel. Egy rend ruházaton kívül a leszerelt egyének mindennemű kincstári tulajdant képező felszerelési és fegyvereket a leszerelési állomáson visszahagyni kötelesek.

3. Folyó hó 15-ig beszárolag köteles mindenki, aki nem az újonnan alakított karhatalomnak, csendőrségnek, rendőrségnek tagja, serétes vadászfegyvere kivételével minden néven nevezendő löfegyvert, géppuskát, kardot, kézilgránátot vagy bármilyen más katonai harci eszközt a nagykanizsai állomásparancsnokságnak beszoigáltatni.

Serétes vadászfegyverekre szóló fegyvertartási engedélyt a községi előjáráságok igazolványa alapján Nagykanizsa környéken a katonai állomás parancsnokság állít ki. — Minden más hatóság által kiállított engedély folyó hó 15-én érvényét veszti.

Ezen rendelkezés végrehajtását tisztiek vezetése alatt álló járőrök fogják ellenőrizni, melyek minden ellenszegülő ellen fegyvert fognak használni. A jogtalanul fegyvert vagy más harci eszközt rejtgetők a fognak tartóztatni, akik ellen a legszigorubb büntető eljárás fog foganatosítottani.

4. Az alábbi pontban megnevezettek az iflebb helyiségek politikai hatóságainál bejelentendők, illetve letartóztatandók:

- a) Kik pártoskodási vizsályt szítanak, engedély nélkül politikai jellegű összejöveteleken részt vesznek, vagy rémhíreket terjesztenek.
- b) Kik ugynevezett terrorasapatoknál szolgáltak, vagy politikai kivégzéseknél tetleg résztvettek.

Mindenki, aki ilyen egyén nevét vagy tartózkodási helyét ismeri, köteles azt a legközelebbi katonai állomásparancsnokságnak bejelenteni, amely a letartóztatásra nézve intézkedik.

5. Leszerelt katonai, vagy más alakulatokhoz tartozott egyének, kik a leszerelési parancsnak eleget nem tóve, fegyveresen egyenként, vagy csoportosan garázdálkodnak, fogolytáborokba fognak internálni és kényszermunkát fognak végezni.

Az itt letartóztatni elrendelt egyének a letartóztatásokat tartalmazó jelentéssel együtt a vármegyei katonai parancsnoksághoz való továbbítás végett a nagykanizsai katonai állomásparancsnoksághoz kísérendők.

5. Délután 11 óra után magán személyeknek csakis engedélyvel szabad az utcán tartózkodni. Engedélyeket a közhivatalokba beszoított személyekre nézve az illető felettes hatóság, más magánosok részére a rendőrkapitányság igazolása alapján a katonai állomásparancsnokság állít ki.

Fenti utasítások megszegői le lesznek tartóztatva.

Nagykanizsa, 1919. aug. hó 11.
Katonai állomásparancsnokság
Nagykanizsa.

Szakképzett gépész
ki az ószasz gépek, motorok és dynamo-gépek kezeléséről vizsgázóit azonnal belepéső állást keres. — Cim a kiadóhivatalban

Eladó házak!
Zala-u. 5. számú ház gyári helyiséggel együtt és Bátor-u. 12. számú ház azonnal eladók — Lakatos Mihely berendezés szereszm gépekkel, kész-áru és nyers anyaggal együtt eladó. Bővebbet: Kohn Samu lakárfőmesternél.

20042/n. 1. 919. Zala vármegye alispánjától.

Hirdetmény.

A földmivélségügyi miniszterium az általános hordóhiányra való tekintettel gondoskodni kíván arról, hogy azok a szőlősgazdák, akik a folyó évi szüretre üres hordókkal nem rendelkeznek, a szükséges edényekkel a lehetőségig ellátassanak.

Ennek alapján a hordósülkségletek a földmivélségügyi miniszterium szólszszel és hordószati főosztályánál (V. ker. Országgházter 11. szám) az érdekeltek által levélben bejelentendők.

A bejelentésben felülírtendő a szőlősgazda neve, szőlője nagysága, az igényelt hordók úrtartalma hektóliterekben kifejezve és a pontos cím, melyre a kiutalt hordók küldése kívánatik.

Zalaegerszeg, 1919. augusztus hó 8.
Alispán helyett:

Olvashatatlan aláírás
vm. lb. ifjegyző.

Nagykanizsal csendőr szárnyparancsnokság.

1—1919. szám.

Hirdetmény.

A IX. számú csendőrkerületi parancsnokság csendőr karhatalom felállítását rendeli el.

Felhívainak mindazon katonaviselt 20—42 éves egyének, kik ezen alakulathoz való felvételiükre óhajtlák, hogy politikai megbízhatóságukat tanusító hatósági igazolvánnyal ezen szárnyparancsnokságnál — m. 20. gyalogezred laktanya — jelentkezzenek.

QARABB QYULA
csendőrszázados.

Nagykanizsal csendőr szárnyparancsnokság.

10—1919. szám.

Hirdetmény.

Bellügyminiszteri rendelet alapján mindazon vörösrésznél, illetve vörös katonaságnál alkalmazva nem volt és ez idő szerinti szabadságon vagy rendelkezési állományban levő, továbbá kényszernyugdíjazott csendőrök, tiszviselők és állásztiek szolgálati felte azonnal jelenkezni tartoznak, és pedig csendőrtisztek a szombathelyi csendőrkerületi parancsnokságnál, csendőrtiszviselők és állásztiek ezen szárnyparancsnokságnál.

Magyar bellügyminiszterium.

71674—1919. szám.

Rendelet.

Legerélyesebben gondoskodni kell arról, hogy mindazok az alakulatok, melyek sem a hadsereg, sem a csendőrség, sem a rendőrség, határrendőrség, pénzügyrség, fogházőrséghez, sem a közlekedési őrséghez nem tartoznak, azonnal leszereltesenek.

BELÜGYMINISZTER

11—1919. szám.

Fenn rendeletet azon hozzáadással közlöm, hogy a fegyverrel ellenszegülő a helyszínen agyonlővetnek.

Nagykanizsa, 1919. augusztus 9-én.

QARABB QYULA, százados
csendőr szárnyparancsnok.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egy megbízható **szakácsnő** kerestetik lehetőleg olyanok jelentkezzenek kik már gazdaságban alkalmazva voltak és a baromfi neveléshez értenek. — Cím: Kozma, intéző Hahót (Zala-m.) Vasut állomás Gelse. Jelentkezni lehet Sugár-ut 17. Fürst Józsefinél.

Megbízható **intelligens német kisasszony** kerestetik 6 éves fiucska mellé. Kozma intéző Hahót, (Zala-m.) vasut állomás Gelse. — Jelentkezni lehet Sugár-ut 17. Fürst Józsefnél.

Egy **kocsi** kerestetik Kovács János építőnél, Csengery-ut 83. sz.

Egy **pár új 39-es férfi cipő család.** — Csengery-ut 12. ajtó 1.

Egy külön bejáratu **butorozott szobát** keresek villanyvilágítással. Cím a kiadóhivatalban.

Megbízható **intelligens német kisasszonyt** keresek 4 es 10 éves gyermekeimhez. Zerkovitz Lajosnál.

Két ügyes takarítónő kerestetik a „Központ szálloda”

Megbízható 15—17 éves két másod szolgálat keres az Első Magyar Általános Biztosító Társaság Főügynöksége.

Ökfevelés gépkészülő az ideai csapléésre állást keres azonnali belépésre. — Bővebbet Magyar-u. 40. sz.

Házmesteri vagy hivatalosolgal állást keresek. Megbízható tisztességes ember vagyok kis családdal. Cím a kiadóhivatalban.

Korosabb uruló keres csnos parter-szobát, esetleg teljes ellátással. Szíves megkeresések a kiadóra kéretnek „P. R” jelige alatt.

Ajánlok szavatolt csiraképes **Biborheremagot** **Tarlórépamagot**

:: legolcsóbb napirban ::

REICENFELD GYULA

:: megnyereskedő, NAGYKANIZSA ::

GARZÓ JÓZSEF

Kötegyártó mesternel mindennemű kőteláru ..kapható.
Üzlet: **Eötvös-tér 29. sz.**
Műhely: **Eötvös-tér 20. sz.**

A gőzfürdő

Ismét üzemben és
állandóan nyitva van.

Zala nyomdavállalat
Nagykanizsa

TELEFON: 78.

Üzleti könyvgyár, könyvkötészet, papíraru-készítés. Mindennemű nyomtatványt a legizlésebb kivitelben készít és legpontosabban szállit.

Disztribúció és kiadóhivatal:

NAGYKANIZSA,
Sugár ut. 4.

Zala Nyomda Vállalat
Fő-ut. 5. sz.

Megjelenik hétfő kivételével minden nap koronággal

ZALA

POLITIKAI NAPILAP,

Előfizetési árak:

vidékre postai szék-
küldéssel:

egy hóra 25 kor.

Egyes szám ára:
1 korona.

Bejelentésdíj és kiadóhivatali telefon 78.
Nyomdai telefon 97.

Főszerkesztő:
TÓTH ZOLTÁN

Főmunkatárs 4. lapfőlapjancs:
CSILLAG JENŐ

Hirdetéseket, nyilatkozatokat és magán közleményeket díjazás szerint veszi fel a kiadóhivatal.

Horthy, tengernagy a magyar hadsereg fővezére.

Budapest, augusztus 12. Schnefter Ferenc hadügyminiszter a következő leiratokat intézte Horthy Miklós altengernagyhoz és Soós Károly tábornokhoz:

Horthy-Miklós altengernagy urnak
Siófok.

Értesítem altengernagy urat, hogy József királyi herceg kinevezte Önt az összes magyar haderő fővezérévé. Vezérkari főnökévé Soós Károly tábornok urat nevezem ki.

Budapest, 1919. augusztus 12.
Schnefter Ferenc, tábornok
hadügyminiszter.

Soós Károly tábornok urnak
Budapest.

Tábornok urat kinevezem az összes magyar haderők vezérkari főnökévé.

Budapest, 1919. augusztus 12.
Schnefter Ferenc tábornok
hadügyminiszter.

A belügyminiszter a magyar csendőrséghez.

Budapest, augusztus 12. Magyar belügyminiszter a következő felhívást intézte a magyar csendőrséghez:

— A proletárdiktatúra Magyarországot olyan szerencsétlen állapotba juttatta, amelyhez hasonlólag még a szenvedésteljes 1000 éves múltjában sem találhatunk. Ugy, mint a tatárjárás, továbbá a török dúlás után, Magyarország újra felépíteni.

Legsürgősebb teendők az alapjaiban megrendült ország iránt a bizalmat helyreállítani. E sokirányú munkában alapvető, nehéz, magas és 38 éves dicső múltjához méltó feladatot vár a magyar csendőrségre.

Már más rendeletekkel intézkedések történtek, hogy a csendőrség működését haldéktalanul megkezdhesse. A legmesszebbre menő gondosság is akkor fogja előmozdítani az óhajtott célt, ha a csendőrtisztület felelősen és minden politikai állásfoglalástól mentesen maga is akarja a megújítást és a magyarság javát szolgáló minden teljes feladással törekedik a cél felé.

Munkában az Igazságszolgáltatás.

Budapest, augusztus 12. A budapesti államügyészség a következő hirdetményt közzétette:

— Gyilkosság büntetőtérré való felbujtás, rablás, pénzhamisítás büntetése és egyéb büntetendő cselekményekkel terhelt Kun Béla és társai büntetésében megkeresem az ország összes közigazgatási és rendőri hatóságait, hogy a tényállás ismertetése és ha lehet a

közvetlen tettesek kitételek rövid megjelölés mellett közölje a budapesti államügyészség vezetőjével, hogy a proletárdiktatúra idején területükön akár az ugyancsak törvényszékek ítéletét alapján, akár egyébként kiket öltek meg.

Budapest, 1919. augusztus 12.

Budapesti államügyészség.

Budapest, augusztus 12. A budapesti államügyészség ma délelőltől a következő felhívást közzétette:

— Felhívom mindazokat, akiknek a proletárdiktatúra idején hozzátartozóik eltiltettek, hogy az eltiltás körülményeiről, és az esetleges büntetelményekre utaló adatokról a budapesti államügyészségnek szóval vagy írásban sürgősen tegyen jelentést.

Budapest, 1919. augusztus 12.

Budapesti államügyészség.

Budapest, augusztus 12. A budapesti államügyészség a közvélemény megnyugtatójának céljából közli, hogy a proletárdiktatúra alatt elkövetett bűntettekkel terhelt összes egyének ellen a bűnvádi eljárás megindult és hogy kérekeztetők, valamint a kölföldre szökött személyek kikerése iránt a szükséges intézkedések megtörténtek.

Budapest, augusztus 12.

Budapesti államügyészség.

Teljes a rend az egész országban.

Megakultak a karhatalmi alakulatok. — A nyugatmagyarországi németek Magyarországhoz akarnak tartozni.

Budapest, augusztus 12. A bírók szocializálás megszüntetése, melyet a kormány mindjárt hivatalba lépésekor I. sz. rendeletével kimondott, a beérkezett jelentések szerint, nemcsak a bírók körében, hanem a gazdasági cselédek és munkások körében is általános megelégedésre talált és egyes gazdaságoktól eltekintve, ugyancsak mindenütt végre is hajtott. A bírók körében a bíróktől átvették a gazdaságokat, úgy, amint azok voltak, a teljes jeltár és pénzkészlettel együtt s akadálytalanul folytatják a munkát. A rend mindenütt helyreállott, egybehangzóan jelentik be a beérkezett hírek, és vidéki városok és falvai a régi normális élet képét vették föl. A közigazgatás mindenütt a régi hatóságok kezében van.

A rend tekintetében az ország minden részéből a legmegnyugtatóbb hírek érkeznek. Kisebb rendellenességek csak Tatabányán és Óstifliszonyán mutatkoztak. Ezek elfojtására azonban megfelelő karhatalmat küldtek ki. A karhatalom szervezése oly mértékben halad előre, hogy a szükséges erő az ország bármely részében és bármely időben rendelkezésre áll.

A szervezés vidékenként történik párhuzamosan a csendőrségek felállításával. A cseh-szlovák demarkációs vonalon lévő saját csendőrségünk, részben a cseh-szlovák hadsereg kezdeményezésére a hadsereg csendőrségével megerősített, úgy, hogy közös erővel akadályozzák meg a bolsevisták esetleges zavargásait. A Dunán lefektetett aknáknak felszedése folyamatban van. — Magyarország nyugati részéből érkezett jelentések szerint a bolsevizmus megszüntetése folytán az ottlakó németek hangulata Magyarországhoz való tartozás mellett nyílvánul meg.

6 waggon gyógy- és élelmiszer Budapestnek.

Budapest, augusztus 12. A Bécsben székelő angol katonai misszió tudomást szerzett arról, hogy a budapesti kórházak az élelmiszerhiányon kívül nagy gyógyszer- és kötszerhiányban szenvednek. Nemes emberbaráti érzéstől áthatva, oltani készleteikből angol katonákkal 6 waggont rakattak meg élelmi- és kórházi szerekkel. Ez a küldemény ma Budapestre érkezett.

Budapest, augusztus 12. Az angol és amerikai missziókkal folytatott tárgyalások kedvező eredménnyel jártak és

Budapestnek kenyérrel és szírral való ellátása már most is hosszú időre biztosítottak vehetik.

A már most urban lévő 20 waggon szirt további 50 waggon zíradék követi. Az élelmezési misszió intézkedett, hogy

20 waggon amerikai hus és megfelelő mennyiségű húskonzerve irányításuk Budapestre.

hogy ez a mennyiség minél hamarabb kiosztásra kerüljön. A kormányának legjobb kitétele van arra, hogy Budapest élelmezése lehetőleg leg-
rövidebb időn belül gyökeresen javulni fog.

Troubridge tengernagy Budapestben.

Budapest, augusztus 12. Ma reggel Budapestre érkezett Sir Ernest Troubridge tengernagy, a nemzetközi dunai hajóhad főparancsnoka a nemzetközi dunai hajózási bizottság elnöke, Alfred Stead őrnagy kíséretében, aki a tengernagy mellé van szolgálatára bocsátva.

A budapesti ügyvédi kamara állásfoglalása.

Budapest, augusztus 12. A budapesti ügyvédi kamara dr. Papp József elnökele alatt má' választmányi állást tartott, amelyen állásfoglalt a proletárdiktatúrával szemben és azokkal az ügyvédekkel és ügyvédjelöltekkel szemben, akik a proletárdiktatúrának elhelyezkedtek és a múlt korzok gyalázatos tényeit előmozdították.

Rendelet.

Budapest, augusztus 12. A magyar pénzügyminiszter 397182/019. sz. alatt a következő rendeletet adta ki:

A volt forradalmi kormányzótanács 1919. május 12-én kiadott s. a tanács-kormány hivatalos lapjának 41. számában közzétett rendelet hatályát veszti, minél fogva az abban biztosított házadómentességek, a multra nézve is érvénytelenek.

Minden 10 katasztrális holdat meg nem haladó szőlőbirtok, valamint minden 100 katasztrális holdat meg nem haladó egyéb földbirtok, a hozzátartozó házzal és mellékhelyekkel együtt általában véve adóköteles és csak abban az esetben tekinthető adómentesnek, ha az adómentesség azt valamilyen fennálló törvény alapján megilleti. Ezek alapján elrendelem, hogy minden olyan földbirtokra és a hozzátartozó házra és mellékhelyekre nézve, amely után a LXXXVIII. számú forradalmi kormányzótanácsai rendelet I. szakasza alapján az 1919. évre esetleg nem vetettek volna ki adót, azt a tulajdonosokra, illetve a haszonbér-
lőkre pótlólag haladéktalanul ki kell vetni.

Az esetleg már perelt köztartozások újból előirandók és a fennálló törvényes rendeletek szerint az adóköteles földbirtok és a hozzátartozó ház, illetve mellékhelyek után kivettelt köztartozásból származó hátralék nem különben az előző bekezdés szerint pótlólag kivetendő köztartozásnak már esedékes része is szabályszerűen behajtandó.

Budapest 1919. augusztus 12.

Dr. Grün János

ügyvivő pénzügyminiszter.

Az antant vonja felelősségre Kun Béláékat

Bécs, augusztus 12. Mint a bécsi *Der Neue Tag* megbízható helyről értesül, a francia kormány missziói útján közölte Német-Ausztria kormányával, hogy tagjait felelősé teszi Kun Béla személyéért és azért, ha Kun Bélának sikerülne a számára kijelölt internácsi helyről megszökni. E rendelkezés okául az antantnak azt az elhatározását jelölt meg a közlés, hogy Kun Bélát a tanácskormány uralma alatt elkövetett bűncselekményekért és guszágokért felelősségre akarja vonni. Ezért gondoskodják Német-Ausztria kormánya arról, hogy Kun Béla a felelőség elől ki ne vonhassa magát és arról, hogy Kun Béla minden esetben az antant rendelkezésére állhasson.

Napirenden a magyar kérdés.

Bécs, augusztus 12. A Telegrafon Kompanie jelenté Bukarestből: A Dácia ügy-nökség jelentése szerint Bukarestben egy angol tengernagy érkezett különleges küldetésével. Mint a lapok jelentik a tengernagy jelentése a magyar kérdéssel való tárgyalásokkal függ össze.

A Kuria első ülése.

Budapest, augusztus 12. A magyar Kuria legutóbb tartott teljes ülésén Ráth Zsigmond másodelnök üdvözölte Günther Antal elnököt. Üdvözlő beszédében megemlékezett a bolsevik uralom rémnappalról, amikor néhány kalandor a végromlás szélére sodorta szerencsétlenül hazánkat. Ártatlanok százait, közöttük közéletünk számtalan jelesét kegyetlen kínzások között egyenlő szabadságától, sőt életétől is megfosztották. Hazánk jogrendje, társadalmi békeje teljesen fel van durva, gazdasági életünk általános pusztulás kóvét mutatja. A megzavart jogrend helyreállítására körül a bíróságokra vár a leg súlyosabb feladat.

Günther válaszában párhuzamot vont az 1848 utáni osztrák önkényuralom és a negy-hónapos bolsevik uralom között és megállapította, hogy az osztrák önkényuralom tizenöt év alatt nem hozott a magyar nemzetre annyit veszedelmét, mint amennyi rombolást végzett a jog és az erkölcs birodalmában a tanácskötársaság. Megértük, hogy államkormányzati megbízatással működő egyének gyilkosságot, mint a hatalom jogosult védelmét és a vagyonelkobzást szelében gyakorolták. A megpróbáltatás ideje azonban véget ért. Megnyugvással bizalommal fogadjuk, hogy az államhatárt József főherceg vette át, aki nemzeti kormányt alakít. Nehéz munka vár reánk, de bízom, hogy sikerülni fog a jogrendet Magyarországon ismét visszaállítani.

Rendelet a vasuti direktórium megszűntetéséről.

Budapest, augusztus 12. A volt helyi népozitsóságának a vasuti direktórium felállítására vonatkozó, folyó évi március 26-án kiadott és a Magyar Állam Vasut hivatalos lapjában folyó évi március 31-én megjelent 20. számában közzétett rendelet hatályát veszti.

Budapest, 1919. augusztus 12.

Szűry

a kereskedelemügyi miniszterium vezetőjével megbízott államtitkár.

Budapest, augusztus 12. A forradalmi kormányzótanácsnak a kisipar köréit meghaladó ipari és közlekedési üzemek köztulajdonba vételéről intézkedő és a Tanácsköztársaság f. évi március 27-én megjelent 2. számában közzétett IX. számú rendelete, — a vasuti üzemeket érintő részében, a budapesti egyesített városi vasut kivételével — hatályon kívül helyezték.

Budapest, 1919. augusztus 12.

Szűry

a kereskedelemügyi miniszterium vezetőjével megbízott államtitkár.

Az antant egyetért az új magyar kormánnyal.

Berlin, augusztus 12. Hágából jelentik a *Deutsche Allgemeine Zeitung*nak: Francia jelentések szerint a szövetségesek képviselői József királyi herceggel és a miniszterekkel értekezletet tartottak és azután közölték Clemenceuval, hogy az új kormánnyal egyetértenek. A román kormány hivatalosan kijelentette, hogy nincsen része a dolgok ama kritikus változásában, amely József királyi herceg kinevezésére vezetett.

HIREK.

NAPTAR.	
augusztus 13	A nap két 4 óra 50 perckor. nyugszik 7 óra 18 perckor.
Szombat	A hold két este 7 óra 15 perckor. nyugszik d. u. 6 óra 42 perckor.

A nemzeti

kormány legújabb rendeletével visszalélt helyükbe a bolsevikiek által ellődözött alkalmazottakat, visszaadja az egyházi-olá-pokai és művelődési és megozuntet egyes csoport olyan intézményi, amelyet a rabur-uralom a köz- és magánuladon elfesé-
sére állított fel. Laesankint elakarodik az újból az a sok szeméi, amit a bolsevik-uralom hagyott hátra s helyreáll a régi Magyarország rendje. Remélik, hogy a végleges béke is valósággá válik, még az ősz előtt s szilárd alapokon indul meg az alkotó munka. A normális állapotok visszaállításán, a nemzet jövődjének megalapozásán József főherceg vezetésével az ország legjobbjai dolgoznak fáradhatatlanul. Elnappal szakadatlanul folynak a tanácsko-zások s az eredmény talán már órák múlva publikussá válik. Könnyűtük meg a kormányzat helyzetét a rend teljes fennirátá-
val, mert csak úgy remélhetünk a párii bekezdéglátólól jó indulatot, ha zavó-
momentum nem támad a tárgyalások során. Úgy juthat, hogy a budapesti tanácsko-zások legfontosabb tárgyai: a nemzetgyűlés összehívása, a román megszállás enyhítése, a békefeltételek mérsekése, a pártok re-
vétele az idelgelenes kormányzatban s a pénz-kérdés rendezése, amely talán a leg-
égetőbb fontosságú. Hisztük, hogy mindezen a kérdések a közhatalnak s a nemzet érde-
kelnek megfelelően fognak elintéződni.

— Ünnepelel a falu. A négyhónapos áru-s rendszer bukását Hahót község is méltóan ünnepelel meg. A templomban ünnepelték Te Deum volt, amely után *Kiraly* Elek espre-re plébános méltatta magas szárnyalos hi-zafias predikációban az eseményeket, majd a szabadban *Tabardy* tábornok és *Grün* nagybírókos adtak gyönyörű, beüzében ki-fejezést a dírek község mámoros örömeik.

— Harmalnc koronás hus és zsír. Ron Ernő (Kinizsi-utca 37), Lackonbacher Ádám (Báthori-utca 5), Varga Kálmán (Kinizsi-utca 50), Petrics György (Erzsébet-tér), Darvas János (Deák-tér), Beyert est. érek (Csengeri-ut) Özv. Frk Jánosné (Csengeri ut), Szabó Andra (Teleki-ut), Frk Ferenc (Magyar-utca) ludat-
k, hogy fizetékben csütörtökön reggel szalonna jegyre, hus jogy nélkül kapható. A szalonna és hus kilója 30 korona.

— A piac. Hala Istennek, a piaci áll-
pólok árvevőitelenek javitának tovább. Tegnap már sátrakban is árulak borjú-és sertés-hús s a zsírnak való szalonnát az egyik mesté-
üzletben 80 koronáért lehetett kapni. Ajánla-
nak már olvasztott zsírt is 80 koronáért,
holott az átkozott rendszer utolsó napjaiban
200—220 koroná volt egy kiló tisztosított
A piacon egyébként már volt vaj is; tojás
pedig kosárszáma kinalak, igaz, hogy még
mindig drágán, darabját két koronáért. Remél-
hető azonban, hogy a kínálat ezeket a
árakat is hamarosan le fogja szorítani.

— A közönség figyelmébe. Ismételten figyelmeztetjük a közönséget, hogy a zárórarendelet értelmében 11 óra után csak a katonai állomásparancsnokság engedélyével szabad az utcán tartózkodni s a rendelet ellen vétőket letartóztatják. Épp így érvényben van a szeszitalom is s ennek athágását is legszigoribban büntetik.

— Magántulajdonban a halászlai jog. Budapestrol jelentik: A volt tanácskormány által a halászlai köztulajdonbavétele és általában a halászlai gyakorlása ügyében kibocsátott rendeletek hatályukat veszítik.

Megimádkoztatott vörösök. Megírtuk a napokban, hogy Zalasabaron a vörösök a rémuralom bukása után se akarták elhagyni feladatukat és Schreiber nagykanizsai rendőrszerveletnek kellett a direktoriumot feloszlatni. Ugyanez Schreiber elfogott tíz vörösöt, akik a közönségen hallatlan garázdálkodást végeztek végbe s huszonhét gazdát felhözlaltak s ezeknek állapota most életveszélyes. A magyar nép újabb jelképe jellemző, ami ezután történt. A vörösöket nem bántották, egy ujjal hozzájuk nem nyúltak, hanem csak letartóztatották s két óra hosszáig imádkoztatották őket. S a vörösök, akik sárral dobálták a vallást, oly buzgón imádkoztak a fezület előtt, mintha valamenynyen legalább is kánzsán fráterek lettek volna.

Letartóztatották a nagybakónaki direktorium volt elnökét. A nagybakónaki véres események utolsó, még szabadiában levő szereplőjét tartóztatották a tegnapi nap folyamán a nagykanizsai rendőrség. Kiszálltak Nagybakónakra és elfogták azt az elvetemült embert, aki ama borzalmas júniusi vasárnapon a nagybakónaki direktorium elnöke volt s mint ilyen segítségnyújtott a gyilkosoknak rettenetes tettük végrehajtásában. Vetsen most már a nagybakónaki borzalom majdnem minden főszereplője az igazságszolgáltatás kezei között van s várja megérdemelt büntetését.

— Megszökött az olasz kommunisták vezére. Budapesti tudósítónk jelenül telefonton. Luganóból érkezett jelentések szerint a budapesti kommunista vezérekkel együtt megszökött budapestről Morgari, az olasz kommunisták vezére is titkárával együtt.

Népszavazás dönt a Bánát sorsa felett.

Saint-Germain, augusztus 12. A Matin jelentése szerint Szerbia a Bánátban népszavazást követel.

Oroszországban inog a bolsevizmus.

Saint-Germain, augusztus 12. A Matin jelentései szerint szikratáviratok jelentik, hogy longyei csapatok Minszkból kiindulva erőbőffenzivat kezdtek a bolsevisták ellen. A longyei csapatoknak hír szerint sok tüzéség áll rendelkezésükre.

Berlin, augusztus 12. A Lokalanzeiger jelentései Koppenhágából: Helsingsfors távirat közli, hogy az Oroszországból érkező legújabb hírek a legnagyobb fellundást keltik. A hírekből kitűnik, hogy az orosz bolsevizmusmal szemben a hangulat megváltozott és a bolsevisták egyre jobban veszik a lábok alól a talajt. Egész Oroszországban zavargások támadnak az élelmiszer hiány miatt. A

zavargások Moszkvában annyira fenyegető jellegűek öltöttek, hogy Lenin fontolóra vette, hogy kormányát valamely biztosabb helyre — ugy hírlik — Tulába helyezze át.

Varsó, augusztus 12. (Szikratávirat.) A longyei sajtóiroda jelentései: Csapatunk tegnap Luckot megszállották.

Carnegie meghalt.

Delnár, augusztus 12. Szikratávirat jelentései, hogy Carnegie tudógyuladás következtében tegnap reggel meghalt.

Külföldi sajtóorgánumok Magyarországról.

Rotterdam, augusztus 12. Az angol sajtó behatárol foglalkozik a magyar viszonyokkal és általában azt a felfogást vallja, hogy Magyarország jövőjének néz célbe. A Temps azt írja, hogy a jövő magyar kormányának igen nehéz feladatokkal kell megbirkóznia. A Daily Chronicle köszönetet mond a magyaroknak, amiért a bolsevista uralom megbuktatásával hozzájárult ahhoz, hogy az orosz bolsevizmus is összeomlózzon, mivel a kommunizmus izolálva Oroszországban sem tud majd fennállni.

Amsterdam, augusztus 12. A Telegraphe jelentése szerint József királyi herceg fogadta a Times budapesti tudósítóját, akinek kijelentette, hogy minden magyarnak kötelessége az országot zilálni, szomorú helyzetéből kimenteni és azt jobb jövő felé vezetni. A hercegtől feladta Magyarország jövő kormányformájá feletti határozati. Most elő kell készíteni a választásokat. A herceg kijelentette, hogy mindent a legnagyobb egyetértésben dhajt az antanttal írtézni. A miniszterelnök teljes egészében hozzájárult a kormányzó kijelentéséhez.

Magyar Írók Szövetsége.

Budapest, augusztus 12. Tegnapi délután megalakult a magyar írók és újságírók összességének, közel 200 író és újságírónak a részvételével a Magyar Írók Szövetsége. Az alakuló gyűlésen Szabó-Dezsdő író hatalmas tapsal fogadott lendületes beszédben fejtegette az írószervezetek szükkegységét és céljait. A szövetség, mely a magyar irodalom és sajtó nagyszabású erkölcsi újjáalakítását és anyagi fellendülését munkálja, a legközelebbi manifesztummal fordul a nemzethez.

Az alakuló gyűlés díszelnökökké választotta: Ambrus Zoltánt; Ábrányi Emilt, Gardonyi Gézát, Herceg Ferencet, Kozma Andort, Pruhaszka Ottokárt, Ráko I. Jenőt és Szabó-Dezsdőt; ügyvezető elnökké: Szabó-Dezsdőt; alelnökökké: Kosztolányi Dezsdőt, Morio Zsigmondot, Sohópfán Aladárt; ügyvezető titkárrá: Lovas Istvánt; háznagygyá: Kállay Miklóst; pénztárossá: Neubauer Gyulát. A szövetség, mely a magyar írók és újságírók egészét reprezentálja, legközelebbi tisztelőg a kormányelnöknel.

Cseh misszió Budapesten.

Prága, augusztus 12. A cseh-szlovák sajtóiroda jelentései: A Velkov mai száma egy augusztus 11-ről kelt budapesti jelentést közöl, mely szerint tegnap Budapestre érkezett Hodzsa Milán dr. államtitkár vezetésével a cseh misszió. A misszió Oszuckyból, a cseh-szlovák köztársaság meghatalmazottjából, Husák ezredesből, a katonai iroda elnökéből és

Hennalo őrnagyból, a szlovákiai katonai parancsnokság képviselőjéből áll. Oszucky állandóan Budapesten marad, ahol a prágai kormányt fogja képviselni.

Értesítés!

Van szerencsénk vevőinkkel közölni, hogy hosszú szünet után módunkban van újból megrendeléseket felvenni.

Teljes tisztelettel.
Miltényi Sándor és fia.

Választott malacok

(négy hónaposok eladók.)

Batthyány-major, Kazinczy-

utca 18. szám. Ugyancsak

itt bíbor is kapható.

Sohasem izzad többé a lába, ha a MEDUZINAT egyszer használta

5 korona 80 fillér beküldése ellenében

bérmertve küldi

MATIS és PRANGER, KISPEST.

Sportlirap kapható Garamvölgyi és Szemerónéi

Szivarkehüvelyek, szivarpapírok, különlegességek, szivarka és szivarzsigpkák, képeslap újdonságok, — ÖNGYUJTÓ és TÜZKŐ nagy választékban kapható:

Grünhut Pál

dohányüzsdéjében, Deák-tér-10.

TÜZKŐ

minden mennyiségben kapható: GARAMVÖLGYI és SZEMERÉ dohánynagyárujában!

„ZALA“

A KORÁRREGGELI ÓRÁKBAN JELENIK MEG, JURETI TELEFON ÉS TÁVIRAT JELENLEKKEKEL.

Egyes szám ára 1 korona.

Kapható a dohánynagyárujában

és az utcai rikkancsoknál.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban!

Hirdetmény.

A Magyar Hadügyminiszter 14280/eln. 6. sz. rendelete értelmében, a 20. pótzászlóalj parancsnokságnál mezőgazdasági és egyéb munkálatokra munkásoktagok állanak rendelkezésre.

A kik ily munkásoktagot igényelni óhajtanak, jelentkezzenek a 20. pótzászlóalj parancsnokságnál. — A munkásoknak a munkaadó részéről ellátás, és megállapodás szerinti munkabér fizetendő. *20. pótzászlóalj parancsnokság*

Szakszerű arcápolás otthon csak egy lehetőség, ha

MEDEA növénykrémet használ, mert ettől eltűnik a szeplős, málfoltos, anyajegyes, himlőhelyes felső hámréteg és úde, ifjú arcból nyér. Ár 25 kor.

Alabastromhoz hasonló lesz a bőre ha MEDEA emulkrémet és poudert használ nappalra. Ár e kettőnek együltívve 49 kor.

Haja megnő és nem hull, ha MEDEA hajeltzirt használ. Ár 22 kor.

Diskrét széküldés a pénz előleges beküldése vagy utánvét mellett

MATIS és PRANGER
okleveles vegyész, kozmetikus
KISPEST.

Szakképzett gépész

ki az összes gépek, motorok és dynamo-gépek kezeléséről vizsgázott, azonnali belépésre állást keres. — Cim a kiadóhivatalban.

Megbízható intelligens német kisasszonyt keresek 4 és 10 éves gyermekimhez, Zerkovitz Lajoana.

Megbízható 15-17 éves fiatal másod szolgálat keres az Első Magyar Általános Biztosító Társaság ügynöksége

GARZÓ JÓZSEF

kötélgyártó mesternél
mindennemű kötélaru kapható.
Üzlet: **Eötvös-tér 19 sz.**
Műhely: **Eötvös-tér 20. sz.**

Hirdetmény.

Folyó évi augusztus hó 14-én, csütörtökön a lisztellátás dolgában a következő sorrendben tartóznak jelentkezni a felek a városi ételmezési hivatalban:

dél előtt 8-9 óráig 0241-6300 hatósági szám
9-10 " 0301-0360
10-11 " 0361-0420
11-12 " 0421-0480
2-3 " 0481-0540
3-4 " 0541-0600
4-5 " 0601-0660
5-6 " 0661-0720

A jelentkező tartozik magával hozni a hatósági ételmezési könyvecskét és igazoló munkakönyvet.

Hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal

A gőzfürdő

==== Ismét üzemben és
==== állandóan nyitva van.

ZALA nyomdavállalat

NAGYKANIZSA

TELEFON 78.

Üzleti könyvgyár, könyvkötészet

papírárukeszítés.

Mindennemű nyomtatványt a legizlésebb
kivitelben készít és legpontosabban szállit

Terjesztés a kiadótól:

NAGYKANIZSA,
Vágó-ut 4

Zala Nyomda-Vállalat
Fő-ut 5. sz.

Megjelenik hétfő kivételével
mindennap korareggel

ZALA

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

vidékre postai szét-
küldéssel:

egy óra 25 kor.

Egyes szám ára:

1 korona.

Bejelentési díj a kiadótól: telefon 78.

Nyomda telefon 117.

Főszerkesztő:

TÓTH ZOLTÁN

Főmunkatárs és lapfajdos:

CSILLAG JENŐ

Hirdetéseket, nyilatkozatokat és magy.
közleményeket díjazás nélkül veszi
fel a kiadóhivatal.

Jelentések az országból.

**Mindenütt rend és nyugalom.
Alsó- és Lelényi megszállták a jogoszlávok.**

Budapest, augusztus 13. Az ország különböző részeiből ma beérkezett jelentések szerint mindenütt megnyugtató a helyzet. A rend helyreállítása és a megbízható karhatalom felállítására és befejezéshez közeledik. A csurgói csendőrség jelentése szerint a lakosság nyugodt, a mezei munkálatok rendben folynak. A közbiztonságra 25 csendőr és 150 polgárőr ügyel. A kommunista igazgatókat és politikai bűnösöket letartóztatták, miután a lakosság annyira fel volt ellenük háborodva, hogy meg akarta lincselni a proletárdiktatúra alatt szerepelt egyéneket. A veszprémi rendőrkapitányság jelenti, hogy ma Balatonberényről Veszprémbe kísérték Szentmiklósi Zoltán-t, aki a fürdőhelyen a mai kormányzat ellen igazi, lázított a lakosságot és azt hajtogetta, hogy a kommunisták csak jót tettek. Letartóztatása alkalmával 1900 korona kékpénzt találtak nála és kitűnt, hogy Szentmiklósi a Budapesten székelő városi alkalmazottak országos szövetségének titkára. Az ország többi városából Székesfehérvárról, Dunaföldváról, Kaposvárról rendet és nyugalmat jelentenek. Somogy megyében és a somogyi demarkációs vonalon rend van. Most folyik a vármegyében a határvédelmi századok alakítása, amelybe polgárok és volt katonák jelentkeznek.

A hadügyminisztérium ma a következő felhívással jelentést adta ki: Az ország különböző helyeiről folyó hó 12-én érkezett jelentések rendről és nyugalomról számolnak be. A kommunisták felkutatása és letartóztatása mindenütt folyik. Őrizetbe vették mindazokat, akik az elmúlt rendszer gazdaságainak részesei voltak. Az önálló kisgazdák általában fellélegeztek az elnyomás megszűntével. A mezőgazdasági munkások is megnyugvással vették a kommunizmus felőrlését. A kommunista agitátorok itt-ott még provokálóan viselkednek, azonban az elszigetelten fel-felbukkanó terroristákkal együtt, ha jelenlétiükön keresztül jelentés érkezik, egyenként ártalmatlanokká teszik őket. — Móra-újfaluban aratósztrájk tört ki. A konfliktust azonban, mielőtt nagyobb arányokat ölthetett volna, sikerült békésen elintézni.

A magyar fővezér jelentése szerint a Dunán túl a török hadsereg alakulatainak és török őrségnek leszerelése be van fejezve.

Jogoszláv csapatok folyó hó 12-én Muraszombatot, Belistnoot, Alsó- és Felőlendvát, Feladzemanyát, Csömödért, Pákát, Gutorföldet és Lelényt megszállták.

A budapesti antant misszió lépéseket tett Belgrádban a megszállás visszavonása érdekében, de — úgy látszik — ez a felszólítás későn érkezett. Csapatának parancsot kaptak, hogy fegyveres ellenállást ne fejtsenek ki. Remélhető, hogy az egész kérdést rövidesen békés úton el lehet intézni.

A káikápolnai átkömésfőnök jelentése szerint a csehek folyó hó 12-én Kisterenyét elfoglalták és Mátarácszent mellett állnak. — Folyó hó 11-én egy angol járőr-naszád érkezett Budapestre és az Eötvös-téri hajóállomáson kötött ki.

Felemelték a liszt-tejkvótát.

Budapest, augusztus 13. A M. T. I jelenti: A közlekedési minisztérium mindent elkövet, hogy a főváros élelmezése addig is, míg a hus-, zöldség- és fűszerek félék szállítást a legrövidebb időn belül rendszerezsítik, fennakadást ne szenvedjen. A miniszter elrendelte, hogy e hó 20-ától kezdve, további intézkedésig

az eddigi 7 kilogrammos liszttejkvóta 8 kilogrammra emeltesseék fel.

Mihelyt a már megvásárolt szil szállítmányok, amelyek már urban vannak Budapest felé és amelyek akadálytalan leszállítását az antant missziók biztositották — megérkeztek, intézkedés történik az iránt, hogy a legközelebb esedékes zsirkvóta is magasabb adagra emeltesseék.

Emelkedik a korona árfolyama

Bécs augusztus 13. A *Neues Wiener Journal* jelenti Zürichből: A budapesti koronát, amelyet a tanácskormány ideje alatt Zürichben egyáltalában nem jegyeztek, a polgári kormány megalakulásának híre augusztus 11-én Zürichben 15 centimmal jegyezték. A német-osztrák korona árfolyama csak 12 centime volt. Ehhez a javuláshoz nagyban hozzájárult a magántulajdonnak, mint a személyes vállalkozás szabadságának visszaállítására Magyarországon.

Az antant missziók budapesti tanácskozásai.

Budapest, augusztus 13. Az antant hatalmak budapesti katonai misszióinak régebben itt időző tagjai ma délelőtti látogatást tettek az angol, amerikai, francia és olasz tábornokok lakásán és rövid együttes tanácskozást folytattak. Az angol és amerikai missziók hivatalos helyiségei máiól fogva a budai Nemzeti Palota, a volt királyi vár I. emeletén vannak. Ugyancsak Budán, a Disz teret környező utcákban szállásolták el a misszió tagjait. A paloták tulajdonosi készséggel adták át a széresen álló lakásaikat, a mai napon Budapestre érkezett az amerikai misszió 25 katonája is.

Igazoló bizottságok elé kerül minden tiszt.

Budapest, augusztus 13. A M. T. I. jelenti: Arra való tekintettel, hogy az elmúlt szomorú időkben akadályok oly tiszték, kik a tisztbecsülettel nem egyeztetendő magatartást tanúsítottak, valamennyi tiszt (tisztjelölt) rangot viselő egyén, kivétel nélkül igazoló eljárás alá fog vétetni. Az igazoló eljárásra vonatkozó rendelet már elkészült, úgy, hogy az eljárás már a közel napokban megkezdődik. Az igazoló bizottságok kezdetben olyan magasabbrangú tisztékből fognak megalakulni, kik a tanácskormány ideje alatt semmiféle tisztséget nem viseltek, míg később a már igazolt tisztékből fognak mindig több és több ilyen bizottságokat alakítani. Elsősorban is azok, a tiszték kerülnek az emített eljárás alá, akik az utóbbi időben expozált állásokat töltöttek be azután a tényleges tiszték általában és végül a nem tényleges tiszték. Természetes, hogy az olyan tiszték, akik ellen más eddig is konkrét vádat emeltek, nem kerülnek valamely igazoló bizottság elé, mert az ilyen vádak esetén a hadügyminisztérium eleveként azonnal megindítja a megfelelő eljárást és elrendeli, ha szükségesnek mutatkozik az illetők letartóztatását.

Az antant nem adott menedéket Kun Bélának.

Bécs, augusztus 13. A *Wiener Allgemeine Zeitung* írja: Mint mértékadó francia helyről értesülünk, egészen valótlan az a hír, mintha Kun Béla számára a menedéket az antant tudtával adták volna meg, vagyis hogy az antant ezt helyeselte volna.

Szamuely főhőhéra.

Budapest, augusztus 13. A letartóztatott vérehek közt, kiket a rendőrségen őriznek, ott van Szamuely Tibor főhőhéra is. A rendőrség már összehívotta viselt dolgoinak főadatait. Eredetileg Kohn Árpádnak hívták, de nevét belügyminiszteri engedély nélkül Kerekes-re változtatta. Kohn-Kerekes elkérte Szamuelyt minden újjáírás nélkül a sztrájk mellett, hogy mindig kéznél legyen. — Részbe volt minden szörnyűségben Szoprontel Kalocsáig, nyakra-főre akasztotta aljas gazdája parancsára az embereket. Bűnlejtőre még nem teljes. Eddig 16 kivégzés, illetve gyilkosságot ismer be: ezek közül 12 akasztás, 4 pedig agyonlövés volt. Kohn Árpád vallomásaiban elmondotta, hogy négy főhőhéra működött Szamuely mellett. A 4 pribekek a tömeges kivégzéseknél versengtek egymással, hogy melyik tud ügyesebben végezni szoren-

csészen áldozatával. Egyébként jól áll: része volt mindenben, ami a tömegnek hiányzott. Fizetését kétkben húzta és közeben volt elég ráérő ideje a rablásra is. Könnhöz hasonló alak a többi Lenin-gyerek is, akik közt alig van olyan, aki ne ölt volna embert.

Martir temetés Budapesten.

Budapest, augusztus 13. Ifjabb Mildner Ferenc, tüzérvezetőnek a Ludovika Akadémia tanárának a Dunából kifogott holttestét tegnap délután temették el a Kerepesi-úti temető halottasházából őrlást részvételi mellett. Ezrekre menő közönség volt a temetésen. A Ludovika Akadémia tisztikara és hallgatóssága testületileg jelent meg. A rengeteg koszorú között volt a kormány, a hadügyminiszter, a vezérkari testület stb. koszorúja. Főnádgyökör megérkezett Schincter Ferenc hadügyminiszter, Szász Béla igazságügyminiszter. A gyászszertartást Mánoky Sándor honvédőrnagy, a Ludovika lelkésze végezte. Lelekes hangú, izzó magyarságra beszédet mondott. A sírnál Parányi Zsigmond, nyugalmazott államtitkár beszélt. Beszédét ezzel végezte: „Misszák, hogy gyónni fog az eszme, melynek ily martirjai vannak. A Magyar Nemzeti Szövetség nevében leborulok dicső emléked előtt. Istent veled!... Utána Binder alezredes a tisztikar és a Ludovika Akadémia nevében bucsuztatja el, majd a közönség kalapot lev és elmentette a llymnust.

Lenin nem kormányoz már.

Bécs, augusztus 13. A Wiener 8 Uhr Blatt koppenhagyi közlése szerint a dán Vörös-Kereszt tagjai tegnap visszatértek Oroszországból és elmondották, hogy Lenin tényleg már 3 hónapja nem kormányoz. A kabinet élén Petersen lett főtá. Lenin állítólag Kulában van, Trockij sincs Moszkvában.

A román válasz Parisban.

Saint Germain, augusztus 13. A Matin arról értesít, hogy Parisban a román válasz ma este érkezik.

Nagykanizsát nem szállják meg a szerbek.

Nagykanizsa, augusztus 13. A kanizsai rendőrkapitányság ügyelője tisztviselője tegnap este fél 10 órakor telefon-értesítést kapott Zalaegerszegről az alispári hivataltól, melyben az értesíti a rendőrkapitányságot, hogy

a szerb parancsnoksághoz küldött parlamentáris visszakereszték és jelentik, hogy a szerbek nem szállják meg Nagykanizsát.

Magyar katonai áll. par. 1910.

A magyar hadügyminiszter rendeletéből. Minden csoportosulás, gyűlés, vagy az utóán mint magán személyek lakásán, kasszinóban stb. szigorúan tilva van. Az estéll órákban sétálás, korzózás, amely nagyobb tömegek gyűléseket vonja maga után, kerülendő mert ellenkező esetben a zárórának korábbi kilüszését fogom elrendelni.

Az utóán, legfeljebb 4-5 ember járhat együtt.

Zalykovics alezredes.

Pécsi hírek.

Tegnap a kézeink közé került a Pécsot megjelölő „Dundant” című lap tegnapelőtti száma, amelyet lapunk egyik barátja hozott a megszállott Pécstől. A lapban a következő nagyon érdekes híreket olvassuk:

Pécs, augusztus 11.

Folyó hó 10-én a bányászok vezetői délután gyűlést tartottak Pécs bányatelepen, amelyen a munkásság helyzetét, állásfoglalását tárgyalták meg. A megbeszélés eredménye az volt, hogy Jugoszláviához csatlakozni. Mivel azonban magukról oly határozathozatalra illetékesnek egyáltalán nem tartották, délután 6 óra nagygyűlést hívták össze Szabolcsbányatelepen.

A négygyűlésen a munkásság különböző szónokai szólaltak fel a következő határozatot hozták:

Határozat.

A Szabolcsbányatelepen, a hó 10-én megirított négygyűlés határozata alapján alulírott megválasztott bizalmifélek azon kérésrel fordulnak 1300 azaz négyezerháromezáz bányamunkás nevében a szerb hatóságokhoz, hogy Pécs városát és a pécsvidéki bányatelepeket (nevezetesen Pécsbányatelep, Alecskészbabócs, Sémogy, Vasas bányatelepeket) Jugoszláviához csatolják. Együttal kérjük, hogy ezen határozatot hatádektalanul a párisi békekonzferencia elé vigyék.

Meszekezbabócs, 1919. augusztus 10.

Purger Róbert, Wadinger Béla, Kancsóff Henrik, Könyvi Gaspár, Rejesovits Dezső, Tarnóczy János, Pilger Antal, Appelschöffer Antal, Wentruba János, Csanúka György, Hegyi Péter, Merői György, Bonkó Ferenc, Vokó János, Appelschöffer József, Urbáncska Ágoston, Jaka János, Medur Ferenc, Medur Miklós, Hordosics József, Páterin Jakab, Szvoboda Nándor.

Ezen határozatot azonnal átadták a szerb hatóságoknak. Pandupovics Vladisláv szerb-horvát-szlovén kormánybiztos kedden sürgősen Párisból utazik Pécsre, hogy együttal a pécsi bányamunkások határozatát is a békekonzferencia elé terjessze. Erre a gyűlésre Komló három bizalmiféleit küldött, akik még aznap visszatértek, hogy a munkásság állásfoglalásáról társalhat értesítsék.

Baja, augusztus 11.

Szombaton Budapestre érkeztek Bécsből az antant oitani nieszionain delegáltjai, hogy a fegyverszüneti szerződés betartását ellenőrizzék. Budapestre érkezett már Carson angol tábornok is és átvette a parancsnokságot az összes Budapeston levő katonai missziók felett. A tábornokot érkezésekor az új hivatalnok kormány részéről küldöttség fogadta a pályaudvaron.

Baja, augusztus 11.

Ferdinánd román király kijelentette, hogy a napokban Budapestre utazik, hogy meglátogassa csapatát. A király látogatására való tekintettel Mardarescu tábornok a magyar kormánytól 500 polgári öngyén és munkás-tisztul való kijelölését kérte a körgrend biztositására. A minisztérium elutasította ezt a kérelmet.

Baja, augusztus 11.

A Magyarország megszállásával megbízott amerikai, angol és francia csapatok

Bécsben vannak koncentráva, ahonnan bevonulnak Budapestre, hogy a román megszálló csapatokat felváltsák.

Pécs, augusztus 11.

A pécsi háziasszonyok már hetek óta komolyan panaszkodnak a sóhiányról. Kifogyott a só az összes üzletekből, de felemész lődött a háztartások legnagyobb részének sókészlete is. A só pedig nélkülözhetetlen fűszere a legszükségesebb ételnek: Éppen ezért a sóhiány igen súlyos jelentőségű egész Pécs városára. Néhol még a múlt hetekben akadt olajított sókészlet, amit lobbnyire ugy csempésztek be Pécsre. Ezt a só t azontban uszpraáron kilogrammonként 18-20 koronáért adták. Akiknek a háztartásában a só mar fagyott, kénytelenek voltak ezt a horribilitást is megfizetni, mert nem nélkülözheték.

A város hatósága is többször tett lépéseket a sóhiány enyhítése céljából. A forgalom korlátai között azonban sem volt könnyű só t csemloni, hiszen a megszokott súpiaocoktól teljesen el vagyunk vágva. A szerb-horvát-szlovén hatóságok közvetítésével azonban mégis sikerült Pécsnek 3 waggan sóra szert tennie, amelyért holnap indul el egy vonat. A só ugyan drága, mert magának a városnak 6 koronájába kerül nyegban, holott a só ára még a legutóbbi kiosztás alkalmával a fogyasztó és a kiskereskedő közti forgalomban sem volt föbb 2 K 80 fillernél kilogrammonként. A most vásárlandó só mennyiségét Handlei Adolf sónygykereskedő utján fogják forgalomba hozni. A vásárláshoz azonban 180 ezer korona kell, amit természetesen osztrák-magyar bankjegyekben kell lefizetni. A vételárat a város azoktól a kereskedőktől kéri, akik a só forgalomba hozatására vállalkoznak. Juttassák el holnap, kezd dőlő a hozzátétőlegesen rájuk eső só mennyiség árát a nagykereskedőhöz. Ha lehet adjanak osztrák-magyar bankjegyet. Amennyiben pedig elegendő kék pénz nem jönne össze, a hiányzókat maga a város fogja becsereélni a hozzá beszolgáltatott bankjegyekből.

A só melőbbi megérkezése igen fontos közérdek. A szállítvány ózom a határ menté hétéleg meg fog érkezni és a jövő hét folyamán kiosztásra is kerül. A só t azuttal is utalványok ellenében fogják árusítani. A fejadag előrelátólag fél kilogramm a 10 ára pedig körülbelül 7 K lesz.

Néhány nap óta Olaszországban, főleg Róma környékén, nagy sakkjárás van. A sakkak nemcsak a mezőket lepték el, hanem a vasutvonalakat is, ugyannyire, hogy a forgalom megszakadt.

Az osztrák városi hatóság augusztus 13-ól kezdődőleg a következő listákat szabta meg. Finomliszt kilogrammonként 4 K 80 f., főzölizst 3 K 20 f., kenyérliszt 1 K 80 fillér, korpa 80 f., dara 6 korona. Ezek az árak jóval olcsóbbak, mint a pécsiek. Nátunk is el kellene egy kis revízió, mert mindenféle csak drága pénzen lehet listet vásárolni, amikor aztán utalványra nincs szükség.

A Petit Parisien jelenti: Moszkva és Kíav között rablók felcsédtek a vasutvonalakat. Amikor egy vonat a pályatest megrongált részéhez érkezett, kigyújták. A tüzet nem

tudták eloltani. A vonatnak mintegy 1100 utasa pusztult el a lángokban

A lap végén 3 hasab hirdetés olvasható, amelyben nagymennyiségű fűszert, gyarmat-árut és gyufát ajánlanak vételre és eladásra. Az arany ára — a hirdetések szerint — grammonként 20 korona, a gyémánt pedig karátonként 6000 korona.

HIREK.

1919. augusztus	N A P T Á R.	
	A nap két 4 óra 52 perc kor. nyugszik 7 óra 13 per. kor.	A hold két este 8 óra 07 perckor, nyugszik este 8 óra 07 perckor
14	Csütörtök	

Nemzeti szellem!

Az a boldogtalan korszak, amelyet égő szegénnyel legyűzünk föl a magyar történelmi lapokra, az internacionálizmus, a kozmopolitizmust írta föl zószájára. A fekélyes rendszer apostolai azt hirdették, hogy nincs hazánk, nincs nemzet, nincs országháld. Ezt mondták szóval, ezt prédikálták záporomdra hulló szennyírataikban akkor, amikor a művelt nyugati államok oltárra emelték a hazaszeretést, a leglátnivalóbb sovínizmust; amikor éhes szomszédaink ragadozó karma mindmélyebbre merült a magyar országcsibe s amikor legnagyobb szükségére lett volna a magyar nemzeti szellem ébrentartására, hogy menessék ami még menhető s hogy fölépíthessük romjaiból az új Magyarországot. A lélekmegezés azonban ezzel még nem merült ki. Az orosz dög-lárvány undok bacillusait be akarták lopni a közérkölcsoékbe is. Ki akarták írni mindazt a magyar ember lelkéből, ami szent volt előtte. Még a hiszteleket, a szeretet, a hűség és hűség érzelmét is számtalan próbálattal a szivekből. És ez az írányzat már a békében is tapasztalható volt nálunk. Emlékezzünk még rá mindannyian, hogy akadt egy történet, azt "Rákóczi", a magyar szabadságharcok legeszényebb hőseiről igyekezett kimutatni, hogy önző volt. Egy másik Szent Imréről akarta bebizonyítani politológikus alapon, hogy korlátolt volt, hogy vezet a futságos korlát-nélküliség. — Igenis az nem a tudomány szabadsága, ha egyesek az emberiség, vagy egyes nemzetek ideáit ránják sárba s nem az iradalmi szabadságán eseti sérelem ha kiírják a könyvekből, a színpadon a hazafialanságnak és erkölcsieneknek dicsőítését. Minden beszélő magyarnak követelnie kell, hogy az eskövébe, az írodalomba, a színházba állítsuk vissza a nemzeti szellemet a könyvirelten kézzel akadályozzunk meg minden írókvetést, amely a lelkekből a hazafialanságot, a köz- és magánéleti tisztességet, az erkölcsöt akarja kiűzni. Aki iradalmunk talpköveti rongálja, épp-olyan bűnös, mint aki valaki fölül a házat dönti romba.

— Polgárőrség szervezése. A katonai állomásparancsnokság javaslatára a dunántúli katonai parancsnokság dr. Domján Lajos ügyvéd, népfőlkeld főhadnagyot kinevezte a nagykanizsai körletben fölláttandó polgári őrség parancsnokává. Dr. Domján parancsnok a szervezést haladéktalanul megkezdte s fölhívja mindazokat a polgárokat, akik ezen őrségből belépni szánják, — Bajza-utca 8 szám alatt (dr. Domján Lajos ügyvédi irodájában) jelentkezzenek. Előzetes tájékozdásul szolgáljon, hogy katonaviselt, megbízható egyenkör van szükség és a szolgálattal polgári ruhában is teljesíthető. Fegyverekről az állomásparancsnokság gondoskodik.

— Mikos püspök hivatása Szombathelyre. Gróf Mikos megyéspüspök, akit a vörös tenor egyháztaléalmi székéből kiűzött s hónapokon át fogva tartott, — Szent István napján tér vissza székülyére. Hívei hatalmas arányú ünnepekből fogják vevetent a rajongásig szeretett főpásztort. Az ünneplők soráiban Zalamegye is ott lesz, amely részben a szombathelyi püspökség föhatósága alá tartozik.

— Templom a régi gimnázium helyén. Hogy az oroszországi rendszerek nem az aiktól a szegény nép sorsának enyhítése volt a célja, mi sem mutatja fényesebben mint a régi gimnázium sorsa. Ezt a történelmi műemlékszámba menő épületünket, amely husz szegény családnak adott kényelmes otthont, — lerombolták. Az üres tér most sivar jelképe a rabló, romboló uralomnak. A katolikus hitközség közelében merült most föl az eszme, hogy ezt a szomorú emléket el kell tüntetni a régi gimnázium helyén: az új Magyarország fölépülésének emlékére monumentális templomot kell emelni. Az eddigi templomok az összes hívek befogadására különben sem elégségesek, de egyébként is kiféjezésre kell juttatni, hogy Nagykanizsa az ország egyik legnagyobb katolikus városa s ezt legméltóbban egy díszes templommal dokumentálhatjuk. Az építkezés az alkalmas idő rövidesen bekövetkezik, tehát az építési költséget mielőbb elő kell teremteni. Reméljük, hogy az önkéntes adományok tekintélyesen meg fogják növelni a templom alapot. Tervben van ezenkívül egy felsőbb apáca iskola alapítása is. A katolikus hitélet fölvirágztatásához nagyban hozzá fog járulni az a körülmény is, hogy a második plebánát még ebben az évben fölláttja a veszprémi püspök.

— A vonatjáratok a déli vasut igazgatóságának rendelkezéseire tegnapról kezdve ismét rendszeres közlekednek Budapest felé és vissza a reggeli és délutáni vonatok, illetve ezek ellenvonatai.

— Eljegyzés. *Bumgarten* Károly eljegyezte özv. *Klobusiczky* Kálmánnal, náhai *Klobusiczky* anyakönyvvésztő sógorjót.

— Artista-előadás. Jónévű pesti artista egy kis csoportja jelenik meg ma a Polgári Egyet színpadán és mutatkozik be jól megválasztott arista-műsor keretében a kanizsai publikumnak. A lától kezdve vasárnapig bezárólag 4 előadást rendeznek, amelyekre jegyek naponta délelőtt 10—12 óráig és az előadások előtt válthatók a Polgári Egyet előcsarnokában. Az előadások pont 8 órakor kezdődnek.

— A Nagykanizsai Tornaegetlet ma, csütörtökön délután 4 órakor választmányi ülést tart.

— Zsiruszalonna és husárusítás. Tegnap közbíttük már, hogy mátol kezdve a város 10 hentesenél szalonna és husárusítás lesz; pótlólag annak közlése válik szükségessé, hogy a szalonna (jegy ellenében) kilogrammonként 34 koronért, a hus (jegy nélkül) 30 koronáért (kék pénzért) lesz kapható.

— Vörös katonák löteges menekülése Németországba. A bécsi "Arbeiterzeitung" írja: A tanácsköztársaság bukása után nap-nap mellett vörösgárdisták jönnek a határon át. Menekülnek, mert a magyart paraszti bosszujától félnek. A vörösgárdistákat akik kivétel nélkül fegyvertelenül jelennek meg, az államrendőrség közegei letartóztatják és Bruck an der Leithan lévő fogolytáborba viszik.

— A magánlatviselőkhelybeli csoportjának tagjai értesítettek, hogy az egyesület iroda helvisége a Kereske, Iyák, Kaszino, helyiségében van.

6848. Kz. 919. A rendőrkapitányi hivataltól.
Tárgy: Idegenek ellenőrzése.

Hirdetmény.

Az idegenek ellenőrzése céljából a következőket rendelem:

1. Minden ház tulajdonosa és főbérlet köteles bejelenteni mindazon lakóinak nevét, akik házában vagy lakásában 1919. március 21-ik napját követő időben bérletet lakást.

Azokban a házakban, ahol a háztulajdonos nem lakik a házában, ezt a bejelentést a ház felügyelőivel megbízott egyén, ilyen irányában maga a háztulajdonos tartozik teljesíteni.

2. Az 1919. március 21-ik napja óta letelepült egyének csak úgy tartózkodhatnak tovább is Nagykanizsán, ha erre a rendőrkapitányi hivataltól tartózkodási engedélyt nyernek. Az engedélyek minden nap d. e. 11—1 óra közötti kérendők.

3. A városban való letelepítést, ugyszintén a városban 6 órát meghaladó ideig való tartózkodást a rendőrkapitányi hivatal által kiállított tartózkodási engedélytől teszünk függővé. Ennélfogva elrendelem, hogy a háztulajdonosok, továbbá albérletbe adók, szállók és megszálló helyek tulajdonosai csak annak adhatnak lakást, vagy szállást, a rendőrkapitányi hivataltól a városban való tartózkodásra engedélyt nyert.

További intézkedés még a látogatók érkező rokonok is csak tartózkodási engedély alapján fogadhatók be.

Tartózkodási engedélyek csak személyesen jelentkezésnek adhatók ki.

Aki a fenti rendelkezéseket megszegi, vagy bármilyen módon kijátsza, a városból azonnal ki fog tiltatni és mint gyanús idegen az államügyszácznek fog átadatni.

Az ellenőrzést háztól-háza járó őrszolgálatok fogják teljesíteni.

Nagykanizsa, 1919. aug. 12-án.
Niss Lajos rendőrkapitány.

Hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal Sugár-ut 4.

TÜZKŐ
minden mennyiségben kapható: **GARAMVOLGYI** és **SZEMERE** dohány-nagyáruházaiban!

Hirdetmény.

Folyó évi augusztus hó 16-án, szombaton a lisztellátás dolgában a következő sorrendben tartoznak jelentkezni a felek a városi élelmezési hivatalban:

delelőtti 8—9 óráig	6721—0780	hatósági szám
9—10	6781—6840	
10—11	6841—6900	
11—12	6901—6960	
2—3	6961—7020	
3—4	7021—7080	
4—5	7081—7140	
5—6	7141—7200	

A jelentkező tartozik magával hozni a hatósági élelmezési könyvecskét és igazoló munkakönyvet.

Felhívás.

Felhívtnak a volt alsózalavármegye területén levő selyemgubó termelők, hogy a selyemgubókat lefojtott állapotban haladéktalanul szolgáltatassak be délelőtti 8—12 óráig Erzsébet-ter 11. szám alatt gazdasági felügyelőségnél. Aki folyó hó 16-ig a gubókat be nem szolgáltatja az illeték Győrbe tartoznak postán saját költségükön elszállítani.

Felügyelőség.

BIBORHEREMAG

(idei 1910. évi termés) mindennemű főzelék, virág és gazdasági vetőmag kapható.

ORSZÁG JÓZSEF-nél
Nagykanizsa, Erzsébet-ter 2. (és Advarban.)

Takarítónőt keresek azonnali belépésre egy szoba takarítására. Jelentkezés: Zrinyi Miklós-utca 33. I. em. Rácz.

Faragott ebédő és báló berendezés eladó. Zrinyi Miklós-u. 47. sz. a.

4 1/2 méter fekete kosztüm esővet egy használt férfi felöltő s egy használt **kek női kosztüm eladó.** Gyár-utca 9.

Egy jó házból való **fiu tanulónak felvételtk.** GRÜNBERGER SÁNDOR, divat-áruházába.

Egy cipészegéd ki a csizmakészítéshez is ért, felvétetik Dávid Istvánnál Eötvös-ter 27. sz.

Egy jókarban lévő **sárga komokfutó kocsi** eladó. Megtekinthető József Főherceg-ut 36.

Megbízható 13—17 éves fiú **másod szolgálat** keres az Első Magyar Általános Biztosító Társaság főügynöksége

Szakképzett gépész

ki az összes gépek, motorok és dynamo-gépek kezeléséről vizsgázott azonnali belépésre állást keres. — Cim a kiadóhivatalban.

Csütörtökön, f. hó 14-én és a következő napokon este 8 óral kezdettel

a Polgári-Egylet nagytermében,

TOTTÓ **hirneves artista társaság**
előadást tart.

Jegyek válthatók d. e. 10—12 és este a pénztárnál.

Helyárak: Páholyútiés 15 K., I. hely 18 K., II hely 10 K., III. hely 8 K., Allóhely 5 K

ZALA nyomdavállalat**NAGYKANIZSA**

TELEFON 78

Üzleti könyvgyár, könyvkötészet

papírnékesítés.

Mindennemű nyomtatványt a legizlésebb kivitelben készít és legpontosabban szállit

Aranykorlat:
NAGYKANIZSA,
Sugár-ut 4.

Zala Nyomdavidalat
Fő-ut 5. sz.

Megjelenik belföldi kivétel-
vel mindennap korareggel!

ZALA

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

vidékre postal szét-
küldéssel:

egy óra 25 kor.

Egyes szám ára:
1 korona.

Aranykorlati kiadóhivatali telefon 78.
Nyomdai telefon 117.

Főszerkesztő:
TÓTH ZOLTÁN

Főmunkatárs és lapfőigazgató:
CSILLAG JENŐ

Hirdetéseket, nyilatkozatokat és magy-
közleményeket előzetes szerződés szerin-
tel a kiadóhivatal.

Horthy altengernagy proklamációja a katonasághoz.

Budapest, augusztus 14. Horthy Miklós altengernagy az összes magyar haderők fővezérére szárnysegédével, Magasházy László századossal ma Budapestre érkezett.

Budapest, augusztus 14. Horthy Miklós altengernagy, a magyar haderők fővezérére a következő proklamációt intézte a magyar katonasághoz:

— József királyi herceg tábornagy kinevezett az összes magyar haderők fővezérévé. Midőn a parancsnokságot átveszem, hazafias érzésem egész melegével üdvözlöm a magyar nemzeti lobogó alá gyülekezett összes tiszteket és legényseget. Büszke öntudattal, azon reményben veszem át a parancsnokságot, hogy nagy ügyünk érdekében mindenki a legjobb tudása szerint támogatni fog engem. Isten áldása kísérje igaz ügyünket.

Horthy Miklós altengernagy,
az összes magyar haderők fővezérére.

Készül a pénzrendelet.

Közmegelegedésre oltják meg a pénzkérdést.

Budapest, augusztus 14. Az új rend be-
állításával természetesen az egyik legesélyesebb
probléma: mi lesz a fehér pénz? Az élet-
mezesi probléma mellett ez a leggyakoribb
kérdés ma. A Kormányának mindenesetre első
és legfontosabb gondja a pénzkrisis megol-
dása. A kormány hivatalba lépésének első
napjától kezdve állandóan tárgyalásokat foly-
tat az illetékes tényszókkal és most már leg-
közelebb meg is jelenik a rendelet, mely köz-
megelegedésre szabályozza a már forgalom-
ban levő mindenféle pénz értékét

Tanácskoznak a pártok vezetői.

Budapest, augusztus 14. A politikai
pártok vezetői a Mária Valéria utcai klub-
helyiségben ma délelőtti folytatották háromnap-
os tanácskozásukat. A megbeszélés a
delutáni órákba nyúlt és valószínűleg hol-
nap folytatódni fog.

Rómán hivatalos jelentés.

Budapest, augusztus 14. A román fő-
hadiszállás hivatalos jelentése augusztus
12-éről: Nyugati hadszíntér. Egertől északra
és nyugatra és Budapesttől délnyugatra lévő
erdőkben elmenekült foglyok: 1000-
1500.

Hadseregparancsnokság.

Gróf Teleky Sándor meghalt.

Budapest, augusztus 14. Gróf Teleky
Sándor folyó hó 13-án 68 éves korában
meghalt. A gróf több cikluson át volt ország-
gyűlési képviselő és nem egy ízben szerepelt
mint miniszterjelölt is. Sok érdemet szerzett,
különösen a közoktatásügy fejlesztése körül.

A keresztényszocialista párt küldöttsége

József főhercegrel és
a miniszterelnökkel.

Budapest, augusztus 14. A magyar-
országi keresztényszocialista párt nevé-
ben Haller István volt képviselő és
Hanka János szerkesztő vezetésével 12
tagú küldöttség tiszteleggett József királyi
herceg kormányzónál. Haller István,
a küldöttség szóoka üdvözölte a kormány-
zót és a keresztényszocialista párt nevé-
ben azt a kérelmet tolmácsolta, hogy a
működésük és a nép érdekében szem-
előtt tartásával keresse a nehéz helyzet-
ből a kivezető utat. Együttal kijelentette,
hogy a párt a kormányzót néhez jel-
adatának teljesítésében szíves-
leg fogja támogatni. József királyi herceg,
kormányzó megköszönte az üdvözlést.
A magyarság érdekében vállaltam nehéz
feladatot — mondotta — és minden
intézkedés megőrtént, mely az egész
magyarság egyesítésének érdekét szolgálja.
A maga részéről továbbra is kéri
a keresztényszocialista párt támogatását
és az építő munkában való részvételét.

A küldöttség azután tiszteleggett
Friedrich István miniszterelnöknél is,
akinek ugyancsak Haller terjesztette elő
a párt ama kívánságát, hogy ártatlan
munkásokat ne üldözzenek. Kérte to-
vábbá, hogy míg a lakáskérdést egysé-
gesen nem rendezik, a különböző laká-
sokban elhelyezett kisembereket ne le-
hessen rövid uton az utcára kitenni, ha-
nem átmenetileg megmaradhasanak a
lakásokban.

Több kívánságot és javaslatot ter-
jesztett elő az elemezési kérdéssel kap-
csolatban is és főleg azt kérte, hogy
idejekorán történjék gondoskodás a fő-

város lakosságának lisztel és kenyérral
való ellátására.

Friedrich István miniszterelnök a
küldöttség által előterjesztett összes ké-
relmekre megnyugtató választ adott és
kijelentette, hogy azok szellemében fog
intézkedni, amit a küldöttség megnyug-
tással vett tudomásul.

Kormányválság Spanyol- országban.

Madrid, augusztus 14. A lapok jelentése
szerint a kormány lemondása közvetlenül
közvetlenül áll.

Tisztogatás.

Budapest, augusztus 14. A főváros
területén eddig 800 kommunizistát tartóztattak
le. Elfogták Nagy Zsuzsannát, a bolsevista
amazon ezred volt parancsnokát, kit József-
körtől lakásán tartóztattak le. Jellemző, hogy
a ház lakói, kiket még az utóbbi időben is
állandó rejtőhelyben tartott nem győzték eléggé
hálálkodni a letartóztatást eszközölő detektív-
eknek. Nagy Zsuzsanna ellen az a vád, hogy
40000 koronáért vállalkozott arra; hogy a
szegedi kormány tagjait az első adandó ni-
kalommal meggyilkolja. A fővárosban letar-
toztattak kommunizisták legnagyobb része a
VII. kerületből került ki.

Bécs augusztus 14. Bettelheim Ernő
magyar kommunizistát, akit a bécsi kommunista
párt díktatójának szemeltek ki annak idején,
ma letartóztatták egy bécsi szanatóriumban,
ahol hamis igazolványokkal szállt meg. —
Ugyanott letartóztatták Axelrod Annát, Axel-
rodnak, az ismert orosz kommunista vezérnek
a feleségét. Axelrod Anna szintén hamis ne-
ven tartózkodott az utóbbi időben Bécs kor-
nyékén. Letartóztatásakor idegen névre szóló
utlevéllel akarta megévesztetni a rendőröket.
A rendőrségen már megmondta igazi nevét,
Bettelheimnél több mint százhatvan ezer koron-
át találtak.

Bécs augusztus 14. A Neue Freie
Presse jelenti Bettelheim Ernő letartóztatásá-
ról: Az egyik magán-sanatóriumban hatóság-
bizottság jelent meg tegnap délután. A bizott-
ság tagjai rendőrtisztviselők, rendőrfelügye-
lők voltak. A sanatórium környékén készenléti-
helyezték a rendőrséget. A rendőrök kezdet-
ben egy Jirobecz nevű embert kerestek és
amikor megmutatták nekik, hogy a sanatóri-
um melyik szobájában lakik, felmentek és
letartóztatták az állítólagos Jirobecz két
látogatójával együtt. Ez a Jirobecz voltaké-
pen Bettelheim Ernő. Bettelheimet a rendőrök
automóbbilon vitték a rendőrségre, hol nyom-
ban megmozdították és állítólag kétszáz ezer
koronát találtak nála, amit a rendőrség le-
fogott.

Exhumálták Szamuel holttestét.

Bécs, augusztus 14. A bécsi *Coires ponden Express* jelent. Savanyukútról: A magyar kormány rendelkezése tegnap este exhumálták a savanyukuti temetőben Szamuely Tibornak a bolsevista rendszer legkevésbélen hűbéreinek hulláját. A holttestről fényképvételeket készítettek, azután levágták a fejét, hogy a bécsi törvényszéki orvosszakértők megvizsgálhassák és megállapíthassák, vajon a koponya hátuljában vannak-e olyan sebesülések, amelyekből gyilkosságra lehet következtetni. Noha az exhumálás késő éjjel történt, mégis nagyszámu közönség vette körül a sírt, sokan kövekkel dobálták a holttestet és szidták a halottat.

A *Neue Freie Presse* jelent, hogy Bécsben az a hír terjedt el, hogy Szamuely nem maga vetett véget életének, hanem agyonlőtték. Hivatalos helyen kijelentik, hogy Szamuely öngyilkosságát kétségbevonhatatlanul megállapították.

Új magassági rekord.

Páris, augusztus 11. A Havas ügynökség jelenti: Whitla repülőgép és Blayut mechanikus több mint 4000 méter magásra repült és ezzel Teverto a magassági világrekordot.

Török—görög összetűzés.

Páris, augusztus 14. Szemtanúból jelentik: Sidinnát megint harcok voltak a törökök és görögök között. A törökök támadásait súlyos veszteséggel verték vissza. A görögöknek 15 halottjuk és több sebesültjük volt.

Tűz egy francia motorraktárban.

Lyon, augusztus 14. (Szikratávírat.) Keddén délután a vincennesi hadi motorraktárban tűz ütött ki, mely 5000 motort terjedt ki. Az anyagházat a tűz teljesen elpusztította és a szomszédos műhelyeket jelentékenyen megrongálta.

Az ötös-tanács elnapolta ülését.

Lyon, augusztus 14. (Szikratávírat.) Az ötös-tanács hétfőig elnapolta ülését, mert az amerikai delegátusok nem voltak utasításuk Taracióra vonatkozólag sem a szondázások, sem egy közbeeső állam alkítása tekintetében. Clemenceau ezeket a napokat üdüléire használja fel Vendéében.

Az olasz expedíciós hadtest otthon.

Róma, augusztus 14. (Szikratávírat.) Az olasz katonai misszió és az olasz expedíciós hadtest augusztus 9-én az egész hadianyagát és teljes felszereléssel elhagyta a Murman partokat és hazajött.

— A Nagykanizsai Kaszinó választmányának a múlt megválasztott választmánytól a következő határozatot hozta: Azoktól, akik a letűnt szomorú és bűnös korszakkal azonosították és politikailag exponálták magukat, vagy előnyük kedvéért a tanácskozás érdekeit előmozdították, elvárja a nagykanizsai kaszinó választmány, hogy a tagságukra vonatkozó összeférhetlenséget levonják. Ha pedig ez meg nem történne, úgy a nagykanizsai kaszinó ügyésze már most utasítatik, rövid időn belül való indítvány megtételére.

HIREK.

NAP T Á R	
augusztus 15.	A nap két 4 óra 54 perc
kor.	nyugszik 7 óra 13 perc
kor.	
	A hold két este 8 óra 38
	percet, nyugszik este 0 óra
	20 percet

A magyarok Istene

Átsegített bennünket a legborzalmasabb lelki pestisen, a bolsevizmuson. Ennél rettenesebb kór még nem pusztított a világon, de hála a magyar nemzet hőzonságának, lángoló hazaszeretetének, elvonult felünk fölül a legfeketébb rém, kiállottuk a legszörnyűbb próbát s megedzve várjuk szomorú sorunk megjavulását. Figyelmünket most már zavartalanul fordíthatjuk Franciaország felé, ahol talán már a legközelebbi órákban elől jövőndök, Szatimunk rá, hogy nemes ellenfelekkel lesz dolgunk, akik mérlegelni fogják, hogy a világháború előidézésében ép oly ártatlan a magyar nép, mint a bolsevizmus kiűrésében. Bizakdék állíthatjuk, hogy a bolsevizmus creje nem a külföldi fejevny-beavatkozáson, hanem a magyar nép torhetetlen ellenállásán semmisült meg. A rendet is mi magunk állítottuk vissza s tartjuk fenn acélkarokkal s azt megzavarni, veszélyeztetni többé szándék sem engedjük. Hiszünk, hogy a hatalmas nyugati államok nem bennünket vonnak felelősségre mások bűneiről, nem velünk fizetnek meg mások számláját s nem fognak légszágtalanságot elkövetni egy olyan nemzeten, amely évszázadokon át a Nyugat kapuja volt. Ne feledjük el Párisban, hogy mi területiunk föl az órlási vad hordákat romboló utunkban s mi közöttük le a nyugat megsemmisítésére terő ozmánység remekia erejét. Ha saját sorunknak magunk leszünk az ural, hitünkkel fogadjuk, hogy Európa rendjét, nyugalmát megzavarni soha nem fogjuk. Nem várunk mi a békekonferenciától különösebb bizakdást, mi csak igazságot kérünk, mi csak bíráink becsületes ézésére apellálunk s ha ez fogja vezérelni a békekonferenciát, nyugodtan nézünk az ízele elé.

— **Letenye nincs megszállva.** A síofoki hadsergőparancsnokság közölte tegnap hivatalosan, hogy a jugoszlávok megszállták többek közt Letenyét is. A miniszterelnökség sajtószószály és a nagykanizsai állomásparancsnokság jelentése szerint Letenye megszállásának híre nem felel meg a valóságnak. Az állomásparancsnokság jelentése szerint Azonban tény, hogy a szerb csapatok átkeltek a Murán, megszállták Alpojándvát és Felőszemenyéig nyomultak elő. Perkó alezredes, a muraközi csapatok parancsnoka kijelentette, hgy további előnyomulásra nincs parancsa.

— **Nagyboldogsasszony.** Első apostoli királyunk, Szent István óta a magyar nemzet a boldogságos Szűzet mindig mint pártfogóját tisztelte, segítségül hívta, Nagyasszonyának nevezte s ny veszélyektől, amelyek a haza végpusztulását okozták volna, szerencsés menekülését neki köszönte. A katolikus egyház ma ünnepli meg emlékezetét annak, hogy Szűz Mária halála után a harmadik napon a getze-náni kertben levő sírjából a menyékebe vitézett. Ragadjuk meg ezt a napot hazánk

védasszonyának különösebb tiszteletére; adjunk neki szívünk legmélyéből jövő hálát azért, hogy országunkat a végveszélytől most is megmentette s könyörögjünk hozzá alázatosan, szívvel, hogy védje meg, oltalmazza meg továbbra is az ő virágos kertjét, Magyarországot, mert még mindig Rossz időköt élünk, Rossz csillagok járnak. Isten óvja nagy csapástól Mi magyar hazánkat!

Nagyboldogsasszony ünnepén, ma délután az összes katolikus templomokban ünnepélyes istentiszteleteket tartanak.

— **Székelv-katonák a Dunántúlon.** A Dunántúli nagy részében székelv katonák segítenek a karhatalmaknak a rend fenntartásában. Ujabbán Magyaróvárra érkezett 800 székely, akiket ünnepélyesen fogadtak.

— **A postások József főhercegnél.** Budapesti tudósítónk jelenti: A postásoknak mintegy 200 főnyi küldöttsége jelent meg a miniszterelnök palotájában, hogy hűsegerőlt, ragaszkodásáról biztosítsa az új kormányt. A küldöttség először József király herceg kormányzójál tiszteleggett és zajosan megéljenzte. A küldöttség élén itt Friedrich miniszterelnök volt. Hollós József postainagyzató lépett a kormányzó elé, kiket személye, hitük szerint, biztos garancia arra, — úgymond — hogy nemzetünk hajója rávbe is jut. Kérte a főherceg jóindulatát a postaszemélyzet számára. József király herceg válaszában a következőket jelentette ki: Nehéz dolga vállalkoztam, de hiszem és tudom, hogy nem hiába, mert mellem állnak azok a hősi katonák, ez a nagy hónapot türelmesen keresztül szenvedték. Nem kisebb veszély volt ez mint a háború, amely verrel járt: hiszen most lelkiileg vezünk mindannyian. Beszédé végén kijelentette, hogy mindent megtesz, hogy rövidesen javuljon a helyzet, valamint hogy az évtizedes pártvillongás, mely annyi bajnak okozója, egyszerűen lekorra szűnjék meg.

— **KMKK-NTE.** Ma, péntek délután 8 órakor meerközik első ízben a Kezdtihelyi Munkások Testedző Köre a Nagykanizsai Tornaegylet football csapatával. Rendeltük, hogy a hosszú szünet után a közönség ismét tömegesen keresse fel a meerközés színhelyét. A Tornaegylet kéri a közönséget, hogy a pénztárnál képkézzel vagy egy és két koronákkal fizessen, mert az egylet külsőeliségeinek csak hasonló pénzzel lehet oleget.

— **Vörösökkel lezuhant repülőgép.** Cigány Ferenc és Kucsora György terroristákatonaknak sok bűn terhelheti a felkísmeretét, mert kedden délelőtté eddig még ismeretlen helyen repülőgépre ültek, hogy azon meneküljenek ki az országból. Magyaróvár közelében azonban motorhiba érte a gépet s a két bolsevik lezuhant. Cigány csak könnyű sebesüléseket szenvedett, de Kucsorának a lába eltört. Mindkettőt letartóztatták és a rabkórházba szállították.

— **Halálozás.** Kürschner Ignác volt kereskedő 80 éves korában elhunyt.

— **Magánalkalmazottak szövetkezése** értesíti tagjait, hogy Fúton levő üzlethelyiségben bőr, talp és órna kapható. — **Tagdíj** könyv igazolás végett felmutatandó. Az igazságság.

— **Jamét egy tömeggyilkos.** A nagykanizsai rendőrkapitányság tegnap bizalmas értesítést kapott, hogy a cserfői szőlőhegyen szőlőcserfő rejtőzködik Budai János, budapesti lakos, aki a bolsevizmus, rémuralma alatt Enyingen teljhatalmu politikai megbízott volt. A bizalmas értesítés azt is elmondotta, hogy Budai többeknek egész hőstörténeteket mesélt a saját dolgairol. Diósokedve adta elő, hogy ő maga 40 embert vegeztetett ki Enyingen, hol tudvalevőleg Juliusban egy ellenforradalmi akció készült s melyet a bostlái ember oly véresen folytatól. A tegnapi délután folyamán Schreiber Lajos rendőrtiszt (lovasszázad) indult a tömeggyilkos kézrekerítésére. Körülvették a szőlőt a különböző oldalokról gyűjtek megközelíteni Budai rejtékelyét. A gyilkost azonban már nem találák Cserfőn. Szülei előadtak, hogy tegnap reggel 4 órakor feleségétől grófok Récserre ment, ahonnan a budapesti vonattal elutazott. Schreiber rendőrségi megüldt a tömeggyilkos budapesti lakának címét s így a nagykanizsai rendőrség már megkezdte a nyomozást. A nagykanizsai rendőrség, mely elprelatáló-g méltó fogadtatásban fogja részesíteni az enyingi vérfürdő ájlas hőhőret.

— **Nemokára megnyílnak a mozik.** Az „Uránia” és a „Világ” mozgóképszínházak agilis tulajdonosai a nyári szünetet arra használták fel, hogy színházak helyettesítés géllyázat rendezhözak és a nagykanizsai közönség ilnomur izlésének megfelelően alakítsák. Az átalakítás munkáinak már a befejezés felé járnak s előre láthatóan mindent mozi már rövid idő múlva megkezdí előadásait. Ugy halljuk, hogy mindket moziban teljesen új, elsőrendű zenekarok fogjak az előadásokhoz a zenét szolgáltatni.

Nyilt-tér.

Négy polgárit végzett, németül is beszélő fizika-technika laboratoriumba a mai délután felvételt.

Dr. Katiu Imre

fogorvos, Zrínyi Miklos-utca 40.

IX. számú csendőrkörletűi parancsnokság.
34/sgt. 1919. sz. n.

Csendőrséghez Jelentkezők felvétele.

A magyar csendőrség régi szervezetével visszaállítatik.

A rend teljes helyreállításáig csendőrségi ideiglenes kiegészítő szolgálatra felvételnek önként jelentkezők büntetlen előéletű, kifogástalan magaviseletű, teljesen megbízható, katonailag kiképzett egyének. A csendőrségi szolgálatban kifogástalanul megfelelő egyének kívánóságokra később véglegesen átvételnek a csendőrséghez.

Illetékre nézve az egyes csendőrpáncsnokságok adnak felvilágosítást.

Jelentkezni lehet bármely csendőrszázad, vagy száznyarancsnokságnál.

A nagy anyeghiányra való tekintettel a jelentkezők egyelőre saját polgári, vagy katonai ruházatukban tartoznak szolgálatot teljesíteni.

WITTNYÉDY s. k., őrnagy
a szombathelyi IX. sz. csendőrkörlet parancsnoka

Eladó egy ólmazetűn sebcsatból készült vagy vas ökmazetűnre s tesorról több ruhazetűnre s egyéb butodarából, egy pár 42-es méretű cipő. Csengery utca 8. szám, földszint, bemenet a lépcsőházból. Értekezni lehet délelőtt 9-10, d. v. 4 ó-ig.

Megjött a pénzrendelet.

A tanácsköztársaság által kibocsájtott hamisítványokért nem felel az Osztrák-Magyar Bank. — A hamis 200 és 25 koronásokot a rajtuk feltüntetett érték egy ötödét váltják be. — A postatakarékpénztár által kibocsájtott 20, 10 és 5 koronások valamint a hamis 2 és 1 koronások teljes értékű fizetési eszközök maradnak.

— **Budapest, augusztus 14.** A Magyar Távirati Iroda jelenti augusztus 14-én hivatalosan: A magyar kormány 1919. évi 3331. Me. számú rendelete a forgalomban lévő összes fizetési eszközök szabályozását tárgyalja.

1. § Az Osztrák Magyar Bank által kibocsájtott 200 koronáról és 25 koronáról szóló bankjegyek mellett nagy mennyiségben vannak forgalomban a bank által kibocsájtottakhoz hasonló olyan 200 és 25 koronáról szóló bankjegyek melyeket a tanácsköztársaság a törvény ellenére jogtalanul állított ki és használt forgalomban. A tanácsköztársaság által forgalomba hozott ezen bankjegyek, mint hamisítványok semmiek. Az Osztrák Magyar Bankot ezek tekintetében kötelezetté nem terheli. Ezeknek a forgalomból való kivonása váltó szükséges. Tekintettel arra, hogy a közönség ezen hamisítványoknak a forgalomban bizonyos értéket tulajdonít, semmissé nyilvánításuk a jegyek birtokosait, különösen pedig a munkásságot és a tisztviselőket érzékenyen sújtana, a miniszterium a hamisítványok helyébe a bitolóokoknak a jegyekon feltüntetett teljes érték és részéről szóló törvényes fizetési eszközöket fog szolgálatot. Elrendeli azonban, hogy addig is, míg ez a kivétel technikailag keresztül vihető, a tanácsköztársaság által kibocsájtott ezen pénzjegyeket a rajtuk feltüntetett teljes érték egyötöd erejéig, vagyis a 200 koronáról szóló pénzjegyeket 40 korona értékben, a 25 koronáról szóló pénzjegyeket pedig 5 korona értékben fizetesként mindenki elfogadni köteles. Pelhívja a figyelmet a miniszterium arra, hogy a forgalomban lévő 200 koronáról és 25 koronáról szóló bankjegyek nem mind hamisítványok mert azok a 200 koronáról szóló bankjegyek, melyek 2000 sorszámán alul vannak, valamint azok a 25 koronáról szóló bankjegyek, melyek 3000 sorszámán alul vannak, az Osztrák Magyar Banknak teljes értékű kibocsájtványai. Az Osztrák Magyar Bank megteszi a megfelelő intézkedéseket ezeknek a bankjegyeknek a bank alapszabályai, valamint ezen rendelet értelmében való beváltására. Abból a célból hogy a közönség a hamisítványokat az Osztrák Magyar Bank eredetiétől megkülönböztethesse, az összes adóhivatalok és postahivatalok az összehasonlítás céljaira eredeti példányokkal láttatnak el és kötelesek a közönségnek a szükséges közelebbi tájékoztatást megadni.

2. § A 200 koronáról és 25 koronáról szóló hamisítványokon kívül nagy mennyiségben vannak forgalomban az Osztrák Magyar Bank által kibocsájtott 2 és 1 koronáról szóló bankjegyek, melyeket a tanácsköztársaság szintén a törvény ellenére, jogtalanul állított ki és hozott forgalomba. A tanácsköztársaság által forgalomba hozott ezek a bankjegyek, mint hamisítványok semmiek. Az Osztrák Magyar Bankot ezek tekintetében kötelezettség nem terheli. Tekintettel azonban arra, hogy ezeknek értéktelenné való nyilvánítása a legszegényebb néprétegeket sújtani

la legérzékenyebben, tekintettel továbbá arra, hogy a forgalomnak kisebb értékű pénz nemekre rendkívül nagy szüksége van és a hamisítványoknak más pénzjegyekkel való pótlása ezidőszertit technikai nehézségekbe ütközik, a miniszterium elrendeli, hogy a tanácsköztársaság által kibocsájtott ezeket a 2 és 1 koronáról szóló pénzjegyeket a rajtuk feltüntetett teljes értékben fizetesként mindenki elfogadni köteles. Ezeknek a beváltásáról az állam fog gondoskodni.

3. § A magyar postatakarékpénztár által kibocsájtott 20, 10 és 5 koronás pénzjegyeket a rajtuk feltüntetett teljes értékben kell elfogadni.

4. § Egyes vállalatok és gazdaságok munkásai által jogszertűs, hiban oddig tal nem vett munkabéreknek, valamint az eszentul esedékessé váló munkabéreknek arányban való fizetésére nézve a kormány az érdekelt munkások és munkaadók személyes meghallgatásával legközelebb fog intézkedni. A vállalatok és gazdaságok addig is munkásaink megélhetését biztosítandó előlegeket tartoznak adni.

5. § Jelen rendelettel kapcsolatban a magánjogi viszonyok tekintetében, egyéb jogi vonatkozású, szükséges szabályozásokat a legközelebb kiadandó külön rendelet fogja megállapítani.

6. § Ez a rendelet kihirdetése napján lép életbe.

Budapest, 1919. augusztus 14.
Friedrich István
miniszterelnök

34/sgt. 1919. sz. IX. sz. csendőrkörlet.

A csendőrség visszaállítása.

A magyar belügyminiszterium 1919. évi szeptember 7. napján 71074. számú rendelete értelmében a magyar csendőrség régi szervezetével es hatáskörével ismét visszaállítatik.

Ez alkalomból felhívom a közönség figyelmét arra, hogy a szolgálatban álló csendőrségi felhívásának es utasításának utólagos panaszlási jogának fenntartása mellett mindenki kivétel nélkül engedelmessékedni tartozik.

A szolgálatot teljesítő csendőrségi szervezeti utasítás 12. §-a értelmében a közbiztonság es közrend fenntartása érdekében fegyveresek használatára mindenki ellen jogosítva van:

1. Aki a csendőrségi erőszakosan megsérti, vagy őt támadással veszélyesen fenyegeti.

2. Ha a tetteit gonyosztó, vagy alapos gyanúval terhelt egyén fegyverkezve lévén, az előzetes felszólítás dacára magát önként meg nem adja, vagy esetleg védett helyzetéről eljuttat vonakodik.

3. Aki figyelmeztető utasításainak őt szolgálata teljesítésében meggátlandó — teljesen ellenszegül.

4. Aki mint személyes gonyosztó, a csendőrség által elfogandó, vagy elfogás végett üldözött, elfogandó, vagy őrizet alá adatik és bár erőszakos ellenállás nélkül, de a megállítás a célzó, fenyegető reakciók dacára elfut, ha visszatartóztatására más mód nem létezik.

5. Aki a háború, vagy ostromállapot idején magát gyanússá teszi es a felhívásra kielégítő válasz nélkül elszalad.

Utasítva lettek továbbá a csendőrségi fegyvereknek használatára mindazokkal szemben, kik a fegyverzetnek, illetve lezergetésnek fegyveresen ellenszegülnek, illetve őket a lözer es hadianyag összegyűjtésében fegyveresen megakadályozni igyekeznek.

WITTNYÉDY s. k., őrnagy
a szombathelyi IX. sz. csendőrkörlet parancsnoka.

Hirdetmény.

Folyó évi augusztus hó 16-án, szombaton a tiszteltetés dolgáért a következő sorrendben tartoznak jelentkezni a felek a városi élelmezési hivatalban:

délelőtti 8-9 óráig	6721-6780	hatósági szám
9-10	6781-6840	
10-11	6841-6900	
11-12	6901-6960	
2-3	6961-7020	
3-4	7021-7080	
4-5	7081-7140	
5-6	7141-7200	

A jelentkező tartozik magával hozni a hatósági élelmezési könyvecskét és igazoló munkakönyvet.

0920/1919.

Felhívás

a cséplőgéptulajdonosokhoz.

Felhívom azon cséplőgéptulajdonosokat, akik Nagykanizsán csépelnek, illetve csépelnie fognak, hogy a cséplésük eredményét feltüntetve kimutatással f. hó 15-én péntek délelőtti 10 órákor a városi közellátási hivatalban saját érdekükben és okvetlen jelenjenek meg.

Nagykanizsán, augusztus 13.

Krátky

v. főjegyző
közellátási üzemek vezetője

Egy jó házból való **fiú tanuló**nak **felvételt** GRÜNBERGER SÁNDOR, divattervezésébe.

Megbízható **Intelligens német házasságot** keresek 4 és 10 éves gyermekekhez. Zerkovits Lajosné.

Szakképzett gépész

ki az összes gépek, motorok és dynamo-gépek kezeléséről vizsgázott azonnali belépésre állást keres. — Cim a kiadóhivatalban.

BIBORHEREMAG

(idei 1919. évi termés) mindennemű főzelék, virág és gazdasági vetőmag kapható:

ORSZÁG JÓZSEF-nál
Nagykanizsa, Aradotér 2. (Ár-údvorban.)

Eladó házak!

Zárda-u. 5. számú ház gyári helyiséggel együtt és Bátorhy-u. 12. számú ház azonnal eladók. — Lakatos műhely berendezés százszám gépekkel, kész-áru és nyers anyaggal együtt eladó. Bővebbet: Kohn Samu lakatosmesternét.

Könyvek :: Folyóiratok :: Zeneművek

FISCHER **Füßler**
Könyv- és papirtudós
BÉLYVÁROSA. (Tiszta nyelvi)

Íródeszék, ózetekények, papírok
hangszerek, díszművek, játéktárgyak

Csütörtökön, f. hó 14-én és a következő napokon este 8 órai kezdettel

a Polgári-Egylet nagytermében,

TOTTÓ **hírnéves artista társaság**
előadást tart.

Jegyek válthatók d. e. 10-12 és este a pénztárnál.

Helyárak: Páholyülős 15 K., I. hely 18 K., II. hely 10 K., III. hely 8 K., Allóhely 5 K.

TÜZKŐ

minden mennyiségben kapható: **GARAMVOLGYI** és **SZEMERE** dohány-nagyárudában!

Szomorú szívvel jelentjük, hogy szeretett nagybátyánk

Kürschner Ignác

magánzó, a szegk. lak. pénztár igaz. tagja rövid szenvedés után folyó hó 14-én, 83 éves korában elhunyt.

Hült tetemét f. évi aug. 16-én d. u. 6 órákor kísérik a Csengery-ut 15. sz. gyászszobából az itteni izr. sírkertbe, ahol neje és fia mellette a családi sírboltba örök nyugalomra helyezük.

Emléket mindenkor kegyelettel fogjuk őrizni.

Nagykanizsa, 1919. a. g. 14-én.

A gyászoló család.

Zongorát keresek bérbé.

Cim a kiadóhivatalban.

Hirdetéseket felvevő a kiadóhivatal
Sugár-ut 4.

„ZALA”

AKOR A REGGELI
ÓRÁKBAN JELENIK
MEG, EREDETI TELEFON ÉS TÁVÍKAT
JELENTÉSEKKEL

Egyes szám ára 1 korona.

Kapható a dohányárudákban

és az útcái rkkancsoknál.

Hirdetéseket felvételnek a kiadóhivatalban!

Práger Mór és gyermekei, valamint az egész kiterjedt rokonság nevében fájdalommal megtört szívvel tudatjuk felejtethetetlen feleségem, illetve édesanyánk, nagyanyánk és rokonunk

Práger Mórné

szül. **Helnrloh Johanna**

folyó hó 13-án este 8 órákor 55 éves korában, boldog házasságának 35-ik évében rövid szenvedés után történt gyászos elhunytát.

Drága halottunk földi maradványát folyó hó 15-én délután 8 órákor fogjuk az izr. sírkert halottas házából örök nyugalomra helyezni.

Nagykanizsa, 1919. augusztus 14.

Aldott legyen emléke!

Ödön, Jenő, Róbert, Rita (sz). Vágh László, Árpád, Manci, Jolán és Béla gyermekei.
Práger Ódonné emlé. Magyar Varona, Práger Janosé, szül. Nagy Marike, Dr. Polágyi Róbertné szül. Spitzer Marike menyai. — Vágh László veje. — Práger Gyongyika és Práger Danka roszái.

Utasítvány és kiadótulajdonos:

NAGYKANIZSA,
Sugár-ut. 4.

Zala Nyomdával
Fő-ut. 5. sz.

Megjelenik hétfő kivételével
mindennapkorregge.

ZALA

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

vidékre postai szét-
küldéssel:
egy hóra 25 kor.

Egyes szám ára:
1 korona.

Szerkesztőség és kiadótulajdonos telephelye:

Nyomdai telefon 117.

Főszerkesztő:

TÓTH ZOLTÁN

Főmunkatárs és lapfőigazgató:

CSTILLAG JENŐ

Hirdetéseket, nyilatkozatokat és magán-
közleményeket díjazásba szerinti veszt
----- fel a kiadótulajdonos.

Az új kormány.

Budapest, augusztus 16. A „Budapesti Közlöny” tegnapi száma jelenti, hogy új magyar kormány alakult. A miniszteriumot József királyi herceg tábornagy, Magyarország kormányzója nevezte ki s a kinevezési rendeletet Friedrich István miniszterelnök ellenjegyezte. Az új kormány tagjai a következők:

- Miniszterelnök Friedrich István.
- Külgügyminiszter Lovassy Márton.
- Béketárgyaláson résztvevő miniszter gróf Teleky Pál.
- Belsőügyminiszter báró Parányi Zsigmond.
- Pénzügyminiszter Grün János.
- Hadügyminiszter Sohnetzer Ferencz.
- Igazságügyi miniszter Balogh György.
- Kereskedelmiügyi miniszter ideiglenesen Friedrich István.
- Földművelésügyi miniszter Szabó István nyugatú.
- Vallás- és közoktatásügyi miniszter Huszár Károly.
- Népegészségügyi min. Cselléri András.
- Propagandaügyek minisztere Haller István
- Kiszáradás minisztere Mayer János.
- Ipari munkások minisztere még előzőleg betöltetlen.

Nemzeti kisebbségek minisztere Bleyer János.

Közlelmiszerügyi miniszterium vezetője a tárcza biztosa gróf Tisza István.

Budapest, augusztus 16. A „Budapesti Közlöny” tegnapi számában megjelent gróf Teleky Pálnak tárcza nélküli miniszterre való kinevezése. Ez a közléstétel tövéden alapul, mert hivatalosan közlik, hogy az erre vonatkozó tárgyalások még nem fejeződtek be és Teleky Pál gróf a tárcát nem vállalta el.

Bécs, augusztus 16. A bécsi lapok vezércikkében foglalkoznak az új magyar kormány megalakulásával. A Reichspost szerint az új kormány jellemző vonása a munkákeret. Erős nemzeti érzés, önfeláldozás és mindenek előtt nagy munkákeret kell ahhoz, hogy valaki most fogjon eszt és hozzákezdjen a romok eltakarításához. Ez a kormány a dolgozók kormánya, mely magára vállalta Magyarország megmentését. Az új kormány nem egyengeti egy pártkabinét utját, hanem első feladatának tekinti a nemzetgyűlési választások előkészítését.

Eljegyzés a volt királyi családban.

Páris, augusztus 16. A Temps svájci jelentése szerint Zita volt császárné és királyné fiúve Fálx párizsi herceg eljegyezte a luxemburgi nagyhercegnőt és beutazási engedélyt kért Luxemburgba. Egyidejűleg elhatározta a szövetségeseit hűségéről és igazságosságáról.

A magyar kormány jegyzéke Németországban.

Tiltakozunk a németosztrák kormányok Nyugatmagyarország belügyébe való beavatkozásá ellen. — Csak a békekonferenciá határozatait respektáljuk. — A német lakia vármegyék hovatartozásáról a népszavazás hivatott dönteni.

Budapest, augusztus 16. A Magyar Tvirati Irada jelenti: A magyar külügyminiszter a bécsi magyar követség ügyvivője útján a következő jegyzéket intézte a német osztrák kormányhoz:

— A magyar kormány megütközéssel szerzett tudomást a németosztrák kormány ama lépéséről, hogy Clemenceau utól, a békekonferencia elnökétől felhatalmazást kért arra, miszerint a nyugatmagyarországi vármegyékön csendőrséggel, népőrséggel és biztosító csapatokkal a rendet és a nyugalmat biztosíthassa. A németosztrák kormány ezt a jegyzéket azzal indokolja, hogy az ott üszeggyűjtött magyar csapatok, melyeknek „szovinizmus és erőszakosság” ismerete, a nyugatmagyarországi megyék nemetajku lakosságát a „borzalmnak és pusztulásnak” teszik ki. A magyar kormány bénytelenül felelvés ellen a leghatározottabban tiltakozni és a németosztrák kormány lépésében veszélyeztetését látja annak a „szomszédos baráti jóviszonynak, melyre Németországival szemben úgy az új magyar kormány, mint Magyarország egész lakossága törekedik.

Magyarország nemetajku lakossága, mellyel egy husból és vérből valók vagyunk, az erre a célra kiküldött nemzeti csapatok védelme alatt fog a „borzalomból végleg megszabadulhatni. Csak így győzhet fel fokozatosan, éppugy, mint Magyarország többi népe is, azokból a vérző sebekből, melyeket az ország testén ütöttek és csak így nézhet egy bizonytal szabb jövőnek elébe. Ezt a célzatos állítást tehát, mintha a magyar csapatok a német lakosságot bántalmaznák, nemcsak ezeknél az okoknál fogva kell a leghatározottabban visszautasítanunk, hanem azért is, mivel jelen esetben olyan, többnyire

ilszil alakulatokról van szó, melyeknek kétségelentül kifogásolhatatlan a fegyelmé, erkölcsi érzékük pedig minden tulkapasnak a lehetőséget is kizárja. Ami már most Nyugatmagyarország azon részének hovatartozását illet, amelynek nemetajku a lakossága, a magyar kormány kizárólag csakis a vursállást békekonferencia megváltozathatatlan határozata előtt lenne kénytelen meghajolni, ezen terület minden mas olyan erőszakos megállásának azonban, a mely annak a határozatnak elébe akarna vagni — a mi szünetről fogyveres ellenállással kellene találkoznia.

A németosztrák kormányok fentemlített lépése egyebként feltűnő ellentmondásban van az abban a kérdésben eddig követelt magatartásával, amennyiben eddig azt az álláspontot képviselte, hogy ezen terület sorsának elődntését, minden befolyástól ment népszavazástól kell függővé tenni.

A magyar kormány végül kénytelen arra az igen kínos benyomásra is rámutatni, melyet Magyarország egész lakosságára, tekintet nélkül minden nyelvbeli különbségre, vagy politikai pártállásra, a németosztrák kormány azon lépésének közüdomására jutása tesz, hogy a németosztrák kormány eddig, míg a nyugatmagyarországi megyék lakossága a bolszevismus legveresebb terrorja alatt szenvedett s százan és százan a legborzalmasabb kegyellenségek között estek áldozatul a vörös hóhéroknek, gondosan tartózkodott minden beavatkozástól, a jelen pillanatban pedig, amikor az ország az ujászületének néz elébe, kénytelenítve látja magát arra, hogy a lakosságot egy képzelt veszélytől megvédi.

Budapest, augusztus 16.

Lovassy s. k.
magyar külügyminiszter.

A román válasz a legelső tanács előtt.

Páris, augusztus 16. A szövetségesek legelső tanácsa tegnap a román kormány-
nak az antant jegyzékére adott választát tárgyalta. A román főparancnok és a román főmegbizott utasítást kaptak Budapesten, hogy az antant rendelkezései szerint csokakedjenek. A legelső tanács jegyzékét küldött a román kormánynak, amely megkért, hogy lépjen érintkezésbe a Budapestre küldött antant bizottsággal és a szövetségesek tábornokaival, kik közölni fogják velük az antant kíváná-
geit. A legelső tanács azután hétfőre hasz-
lasztotta az illető folytatását.

Jöhetnek az antant élelmiszerállományai

Holban román tábornok tárgyalással.

Budapest, augusztus 16. Holban tábornok, román katonai parancnok ma magához kérlette, a közlelmiszerügyi miniszterium illetékes osztályvezetőit, hogy „véltük” a Budapestre irányított élelmiszer küldeményekről tárgyaljon. Legelső sorban azoknak a fővonalaknak a felszabadításáról volt szó, amelyeken a vidéken tároló élelmiszerkészletek a legrovidebb uton a fővárosba kerülhetnek. Romá

részről ez irányban nagy előzékenységet tanúsítanak és alapos remény van arra, hogy az első szállítmányok rövidesen Budapestre érkeznek.

A magyar közlekedési miniszter a korai burgonya legmagasabb árát augusztus 21-én kezdő hatállyal intérményszámként 200 koronában állapította meg.

Bűnhődnek a bűnösök.

Elfogatási parancs Kun Béla és társai ellen.

Budapest, augusztus 16. Az államügyészség abban a pillanatban, hogy elfogalta régi hivatalát, azonnal ellenjelte a nyomozást a tanácskormány népbiztosai, vezetői és hatóságai ellen, akik a tanácsköztársaság auralja alatt bűncselekményeket követtek el. A nyomozást természetesen a rendőrség folytatja le a legnagyobb apparátussal. Az ügyészség az óriási büntügyet a következőképp csoportosította: Legelsőben elrendelte valamennyi népbiztos letartóztatását. Az államügyészség megkezdte, hogy őket is hallgassák ki és a náluk lévő milliókra rúgó jogtalanul szerzett vagyont zár alá zégyék. E célból egy magasrangú rendőrszervező utasít látszóba kihallgatja a népbiztosokat és zár alá veszi a náluk lévő idegen vagyont. Az eljárás gyilkosság, rablás, pénzhamisítás, ezekre való felbujtás, meganlaksértés és magánosok elleni erőszak bűncselekményei miatt indul meg ellenük. A népbiztosok közül a következők vannak letartóztatásban: Haubrich József volt hadügyi népbiztos, Nyisztor György volt földművelésügyi népbiztos, Szabados Sándor a szellemi termékek országos tanácsának volt vezetője, Vince Sándor volt népbiztos, ki a fővárosi direktoriumának vezetője volt. A jelentősebb szerepet személyek közül a következők vannak letartóztatva: Somló Dezso, a lakáshivatal volt vezetője, Faber Oszkár, a vállalatigényeket likvidáló hivatal vezetője, Szamek Mór az országos hivatal vezetője.

A második csoportba tartoznak a forradalmi törvényszékek vezetői, tagjai és vádbiztosai. Ezek között az emberek közötti valószínűségi vadallatok voltak. Legnagyobb szerepe közöttük László Jenőnek volt, aki a forradalmi törvényszékek kormánybiztosának díszes hivatalát töltötte be a akinek kezében futott össze az egész irányítás. Dr. László Jenő fővárosi ügyvéd, kit általában nem tartanak beszámítható embernek. Ő volt egyike a legnagyobb hatalmúságoknak a tanácsrendszer idején, ki még a népbiztosokkal is szembeszállt, mikor arról volt szó, hogy lének az akaratát érvényesüljön. Vele együtt vizsgálattal fogságba került Kiss Miklós a fővárosi forradalmi törvényszék hírből elnöke, kinek a júniusi ellenforradalom leírása után jutott szomorú szerep. Ott van az ügyészségnek Híkdé Antal, a budapesti forradalmi törvényszék elnöke, Treppner Árpád a fővárosi vádbiztoság vezetője, Vajda Zoltán a városörtség főparancsnoka, Szilka Gyula a városörtség helyettes főparancsnoka, továbbá Korvin Ottó és Gúzi János. Külön nyomasztó tárgya lev a sajtóval kapcsolatos bűncselekmények kiderítése, külön nyomasztó fogja megkapítani az Osztrák Magyar Bank, a Postatakarékpénztár és a fővárosi pénzügyi intézetek karára eikve ut bűncselekményeket. Külön csoportba tartoznak a terror fiúk, akik között, körülből 100 van letartóztatásban. A budapesti államügyészség intézkedett, hogy Szamuely holttestét agnoskálják. 2 detektív utazott ahol leshelyre, ahol lenyökképvételeket készítettek a holttestről.

Budapest, augusztus 16. A budapesti államrendőrség főkapitányának büntügyi osztálya a következő megkeresést intézte valamennyi közigazgatási, rendőri hatósághoz és a bécsi rendőrgazdasághoz:

— Megkeresem, hogy 1. Kun Béla, 2. Landler Jenő, 3. Varga Béla, 4. Vantus Károly, 5. Hamburger Jenő, 6. Szekely Béla, 7. Kunfi Zsigmond, 8. Lukács György, 9. Bokányi Dezso, 10. Pindler Rozs, 11. Rákosi Mátyás, 12. Pogány József, 13. Szántó Béla, 14. Varga Jenő, 15. Rónai Zoltán, 16. Ladányi István, 17. Böhm Vilmos, 18. Fülöp Gyula, 19. Kálmár Henrik, 20. Erdélyi Mór, 21. Illés Artúr volt népbiztosokat és 22. Biermann István, a budapesti magyar és katonatanács volt elnökét, kik gyilkosság, rablás, pénzhamisítás, személyes szabadság megsértése és magánlaksértés bűncselekményekkel gyanúsítottak hatóságuk területén nyomoztatva, feltárási esetén helyezze őket letartóztatásba és erről a főkapitánytól távirattal értesítse.

A belügyminiszter a törvényhatóságokhoz.

Budapest, augusztus 16. A magyar belügyminiszter 72997/Bm. számú rendelkezése:

Valamennyi törvényhatóságokhoz!

A négyhónapos rémuralom véget ért. A terror rettenetes nyomása alól felszabadult országban most már újra helyre kell állítani a jogrendet. Fel kell virulni a munkás életnek. Most elsősorban az a nagy feladat vár ránk, hogy a jog uralmát, a személy- és vagyonbiztonságot megfelelő intézkedésekkel minden összhangbontó törekvésekkel szemben megőrizzük. Ezzel biztosítjuk magunkat minden orvtámadás, minden akaratunk ellen. Egy felkészülte teljes erővel hozzájárulunk a romos eltalálathoz és tejes odaadással foghatunk hozzá a boldogabb, szebb jövő kiépítés munkájához. A belső rend biztosításához, e mindenél előbbrevaló feladathoz s az újáépítés óriási munkájához kérem és várom a tisztviselők hathatós közreműködését. A közigazgatási tisztviselők megfelelő eréllyel gondoskodjanak arról, hogy a közigazgatás munkája mindenütt meginduljon.

Elvárom, hogy a tisztviselők magukévast, nem ismerő szilárdasággal és eréllyel fogják teljesíteni hivatali kötelességeiket, hogy óvakodni fognak minden tulzástól, elfogultságtól, mely a nagy ügynek nemcsak, hogy előnyére nem, de ártalmára válik.

Felkérem Alispán Urat, hogy a tisztviselőket az iment elmondottak értelmében állítsa a nagy ügy szolgálatába, működésüket a saját részéről a legnagyobb gondtal irányítsa és ellenőrizze.

Bizva a tisztviselők kipurált kötelességtudásában, rátermettségében, meg vagyok győződve arról, hogy munkásságuk nyomán áldás fog lakadni.

Budapesten, 1919. augusztus 14.

Samassa s. k.

(A belügyminisztericmot még Samassa Adólf vezeti, mivel az uj belügyminiszter, Perényi Zsigmond báró még nem foglalta el hivatalát. A szerk.)

HIREK.

1919. augusztus 17 Vasárnap

NAPTÁR
A nap két óra 54 perc.
kor, nyugszik 7 óra 13 perc.
kor.
A hold két este 8 óra 30 perc.
kor, nyugszik este 9 óra 20 perc.
kor.

Az uj

magyar kormányt azerejellel, megértéssel közölni a magyar nemzet. Nagy és nehéz az a feladat, amelyre a kabinet vállalt ö-zoni. Az uj minisztereknek kell az ország rendjét, nyugalmát föntartani, a héketergyalodsokat lefolytatni s az alkotmányozó gyűlési választásokat megjelteni. szóval Magyarországot öt évi rettenetes szenvedés és pusztulás után a béke és alkotó munka biztos révébe vezetni. Nagyon helyesellük a kabinet összetételét, mert azt látjuk a hírlapból, hogy a kormányban minden politikai párt és dolgozó réteg képviselve van s meri a miniszterek személyben biztosítékokat látnak a ra, hogy a magyar nemzet szellemi legy majd át a közelelt s megfiszult erkölcsökben indul meg a nemzet az uj alkotások úlfjón. A munkásság még nem foglalta el helyét a kabinetben, mert állítólag személyi természetű aggdályai vannak. De lássa be a munkásság, hogy éppen a közelmúlt szörnyű bűnel múlt vannak olyan dolgai a magyar népek, amelyek hogy kinek a kezében vannak lévőve, — nem közömbösek a nemzetre, sőt ezen fordul meg egész fővendők. Igenis mindazoknak, akik ma a kormányban ülnek, misztőlük van ott; ott kell lenniük lgyekezzzék a munkásság is ottm a közeli sötét múlt eseményeiből, — lássa be, hogy a nemzeti alap felvétele okozta tragédiát a megvilágosál keresse a hazafias magyar pártokkal karöltve.

— Kiskanizsa lakosságát népszámlálás Kiskanizsa derek magyar népének köszönheti. Nagykanizsa polgárára, hogy a város terület alatt, amikor a falvak lakosságát utóndítások, rablásokkal, válogatott erőszakosságokkal idegenítettek el a városától a budapesti gyilkosokból, rablókból, szabotszókából, városillegel csirkefogókból összegyűjtött terroristák és politikai megzavartak, ismételtük, Kiskanizsa derek magyar népének köszönhetjük, hogy betegekink, gyermekjeink a magunk az óhenhalásnak nem voltunk kitéve. Kiskanizsa is számizve volt a városból, de azért a városi lakosságának odakint jóléteket adtak élelmickek, míg a szedett-vedett város gazemberek se drága pénzrel, se erőszakkal nem jutottak hozzá a kiskanizsaiak élelméhez. Azutan amikor a rablógyilkos uralom összeomlott, Kiskanizsa jótékony népe volt, amely valóságban békébeli kepet varázsuolt az Erzsébet-terre s megértő szívrrel hozta te terményeit városi testvérei részére, Ezt a város soha nem fogja elfelejteni s meg vagyunk győződve, hogy a négyhónaps közös szenvedés alatt forrt egybe igazán Nagykanizsa és Kiskanizsa népe.

— Házasság. Boy r Gizi és Góndör (Steinmayer) József jelentik, hogy f. hó 5-én Budapesten házasságot kötöttek. (Mindem külön értesítés helyett.)

— A pénz. Az Osztrák-Magyar Bank nagykanizsai fiókja a következőket közli: „A kormány a pénzkérdést szabályozó rendelete hivatalosan leérkezett az Osztrák-Magyar-Bank itteni fiókjához is. A rendelet szerint a kétezres ariesen aluli 200 koronások, a 3000-en aluli 25 koronások, a 2 és 1 koronások, azonkívül a postatakarékpénztár 20, 10 és 5 koronás jegyei épen olyan törvényes pénznemek, mint a régebbi képezékek. Ezeket a pénzeket tehát mindenkinek el kell fogadnia.”

— **Emléket a bakónaki vértanúknak.** A bolsevik uralom minden egyes napja, végtelen gyötrelemet, lelki szenvedést hárított Kanizsa lakosságára. Leggyászosabb napunk magis akkor volt, mikor egy vasárnapi alkonyon három hatalmas portúz dördült bele az ünnepi délután csöndjébe. A közönség percek múlva dermedten látotta a rémületes hűt, hogy a börtön udvarán három bakónaki embert mérszáloltak le borzalmas kegyetlen-
Ággy. Szamuely kanizsai hőseiről. Harminc évvel ezelőtt, az áldozatok mártírokat békán mentek a halálba, még szemüket se engedték bekötni hóhérrak által. Az emberi feneked a bakónaki hőseknek még a ravatalához se engedték a gyászoló közönséget, még sírjukban is megakarták bályegezni a magyar nemzeti érzés tisztelgetését példaképeit. Elmult fejtünk fölül a legfeketébb, legvéresebb felhő, amely valaha is hazánk egere borult s legünnökökibb erénytő vár: újra a nemzetközi gazok által detronizált hazafiság. A magyar nemzeti erények három martujának, a három bakónaki hősek emléket kötelességünk megörökíteni. Dr. Hegedűs György nyavéle a szép ölel, hogy az emléket a polgárok közadakozása teremse meg. Félkérjük mi is olvasóinkat, hogy adakozzanak a bakónaki vértanúk emlékezetének megörökítésére. Az adományokat a pontban nyugtazzuk.

— **Előgott bolsevik vezérek.** A nagykanizsai rendőrség tegnap ismét elcsípett három embert, akik a bolsevista uralom alatt vezető állásokat töltöttek be. A bűncselekmény terhére. Bizalmas értesítés alapján megtudta a rendőrség, hogy egy Pullák Lajos nevű oryón, aki a diktatura egész tartama alatt a mészárosok irányításán emőke s az ottani terror vezetője volt, Nagykanizsán tartózkodik. Tegnap a korzón felismerék és letartóztatták. A kaposvári rendőrség kívárral megkeresésére letartóztatták ugyancsak tegnap Röh István, a kaposvári direktorium volt tagját is. A harmadik letartóztatott Vimmer Ferenc, aki székesfehérvári terrorcsapatnak volt egyik legaktívabb tagja s akit Magyar-utcai lakásán csíptek el. Nagykanizsa fardhatatlan agitációs rendőrsége. Mind a három bolsevista illetékes bírósága elé kerül.

— **Felhívás.** A nagykanizsai kereskedők egyesületének vezetősége értesít tagjait, hogy vasárnap, f. hó 17-én délelőtt 9 órakor a nagykanizsai kassinó nagytermében a pénzforgalom tárgyában fontos értekezletet tart, melyre a tagok megjelenését kéri.

— **Románok és csehek a Dunántúlon.** A magyar hadügyminisztérium jelentése szerint úgy a románok, mint a csehek folytatták a Dunántúlon megszálló műveleteiket. A románok egy lovasszázada megszállta Veszprémet, egy járőr Tatabányát, Esztergomot. Esztergomból a Románok Komárom felé

nyomultak. Székesfehérvárra egy román dandártárnak, ami arra vall, hogy a megszállás folytatódik. A csehek sem maradtak vesztleg a megszálltak. Többek közt Salgótarján, Pozsonynál álltptek Dunántul terflore s Ligetfalván elfogtak és internálták a magyar (nem vörös) katonákat és csendőroket. A jugoszlávok prozduallánok maradtak.

— **Eberhardt Béla.** A kegyes tanítórend főnöke a nagykanizsai társulat és főgimnázium ideiglenes vezetésével Eberhardt Béla kegyesrendi tanárt bízta meg, aki ezen tisztét már át is vette. Eberhardt Béla a bolsevik uralom alatt gyönyörű példáját szolgáltatva szerzetesi hűségének, magyar papi és tanári erényeinek, hazalasságának s a katolikus főgimnázium és rendház élén a város polgársága nagy örömmel látja s üdvözli az ő rokonszerenye személyét. Eberhardt Béla gerincesége, széleskörű tudása s kápróbbi hazalassága legfőbb biztosíték arra, hogy a katolikus főgimnázium oktatásába visszatér az a szellem, amelyet a pirista-rend évszázadok óta oly nagy predmenínyvel ont a szenge lelkebe s amely szellem annyi kiváltságot adott a magyar hazának.

— **Deküldött.** A Zalaegerszegi kávédaráló jegykezelője Stibernik János elvtárs, ugyiltszik a kommunizmus idejéből felejtődött ill, mert az utasok választásában még most is nagy gyonyorúsége van s abban elég lélemlényes is. Az utasokat ugyanis, akik a kocsi csirkéket vittek, sorra büntette. Ez azonban nem hiba, mert aki csirkét eszik meg is érdekl. Az azonban már kifogásolható, hogy az utasoknak, ha nem aprópénzzel fizettek, nem adott vissza, hanem a visszajáró 2-3. koronáról hárcát adott s azt mondta, hogy kellő igazolás-mellet a 3 koronát visszareklamálhatja az üzletgazdagságtól. A szentiváni állomásfőnök az utasok panaszára ki is tanította a Stibernik elvtársat, hogy vége a kommunizmusnak s hogy egyszerűbb lett volna az utasok pénzét a végállomáson felváltani, de az elvtárs nagy hangon hivatkozott az egerszegi állomásfőnökre, mint akitől ezt a gondolkodást kapta. Ő tehát ragaszkodni ehhez a módszerhez. Szinte hihetetlen, hogy az egerszegi főnök ilyen abszurd utasítást adott volna a jegykezelőnek, ez okból tehát fődöntésére kózzuk, hogy a közönségnek ez a vexaturája az ő neve alatt történik. Nem hisszük, hogy a MÁV ilyen intézkedéseket szankcionálna.

— **Főgimnáziumi hírek.** A beiratásokra vonatkozólag a főgimnázium igazgatósága közli, hogy az I. osztályban augusztus 25-ig lehet jelentkezni. A felvételi kérék szülőik akadályoztatásuk esetén ezek által megbízott felnevelők kíséretében jelennek meg az igazgatói irodában. Magukkal hozzák iskolai, születési- és ujmóltási bizonyítványukat. A többi (II-VIII) osztályu tanulói augusztus 28., 29., 30-ik napján jelentkezzenek. Az előadások előreláthatólag: szeptember 1-én kezdődnek.

— **Ruha klostás.** A hadirokkantak, hadiözvegyek és hadjárók szövetsége értesít azon Nagykanizsán lakó tagjait, kik férfi öltöny ruhát, bakancsot és sapkát jegyeztek, augusztus 21-én délután 3-7 óráig s akik fehérműt, vásznat és györek kabátot jegyeztek, azok augusztus 22-én délután 3-7-ig jelentkezzenek Kölcsei-utca 12 sz. alatt a ruha átvetelő céljából. Pénzt mindenkik hozzon magával.

— **Artista esték a Polgári Egyletben.** Néhány országos nevű artista produkálta magát már a harmadik este a Polgári Egylet színpadán. Műsorukon a legjobb artistaszámok szerelelnék. Ma este a társulat a válogatott műsorral még egy előadást rendez, amelyre jegyek délelőtt 10—12-ig és előadás előtt a Polgári Egylet előcsarnokában válthatók.

— **A jugoszláv megszálláshoz.** A lotenyoi főszoigabirdi hivatal közli, hogy léves a hadsereg főparancsnokság értesítésének azon része is, amely Felsőszemenye megszállásáról számol be. A jugoszlávok se Letenyét, se Felsőszemenyét nem szállták meg.

Sport.

(1) **Tornaegylet tisztújító rendkívüli közgyűlése.** A Tornaegylet vezetősége tudvalólag nagyarányú sportfejlesztési programot dolgozott ki, melynek megvalósítása reménytelül kecsegtet.

A megvalósítás érdekében a Tornaegylet városunk összes számtottó sportbarátait tömöríteni kívánja, miért is a választmány a folyó hó 14-én megtartott ülésén elhatározta, hogy folyó hó 30-ára rendkívüli közgyűlést hív össze, melynek legfontosabb pontja a jelenlegi választmány és tisztikar lemondása, az új választmány és tisztikar megválasztása lesz.

(2) **Football.** A keszthelyi MTK és a Nagykanizsai Torna Egylet mérkőzött tegnap a katonaréti pályán. Ugyanaz a keszthelyi csapat, amely budapesti U. T. E. játékosokkal megspékelve a múlt hetekben oly fényes győzelmet aratott a kanizsai vasutas csapatnál. Nagykanizsa bajnokcsapata az N. T. E., mint azt a csapat elsőrangú formájából jogosan reméltük, fényes győzelmet aratott a keszthelyi csapat felett: 4:0 arányban megnyerte azt. A N. T. E. a játék első percétől kezdve állandó fölényben volt, egyik támadás a másikat követte a keszthelyi kapu ellen. Csatlósora, a kitűnő Dezsővel elsőrangú összejáratot produkált. A fedezet volt — Tóth, Simonyi, Krawar, — meg éppen a legnagyobb elismerés illeti meg. Simonyi maga 2 golt szerzett csapatának. A másik 2 golt Vince és Dezső lőtték. A kapuban a nagyszerű Dacher-nek állt volt joga, a — mondhatni — egyetlen erős lövést gyönyörű védéssel mentette. A Polanz-Marvalishátvédpar, mint mindig, most is kiváló formát mutatott. A keszthelyi csapat is erősen tartotta magát, különösen a második félidőben, amikor majd az egész csapat hátrament a védelemben. Sailer a keszthelyi csapat lelke annyira fogva volt, hogy aig kapott labdát. — Mint értesültünk e hó 20-án, Szent István napján a N. T. E. Keszthelyen ad revanchát a keszthelyi M. T. K.-nak. Ma délután fél 6 órakor a N. T. E. II.—V. A. C. II. mérkőzik katoréton.

Gorklj Maximót meggyilkolták.

Berlin, augusztus 16. A Deutsche Allgemeine Zeitung jelenti Kopenhágából: Mint hír jár Gorklj Maximot Proper P-ter felet, a hirhadt lett kommunista meggyilkolta.

Sohasem izzad többé a lába, ha a MEDUZINAT egyszer használta

5 korona 80 fillér beküldés ellenében bérmentve küldi

MATIS és PRANGER, KISPEST.

Hirdetmény.

Folyó évi augusztus hó 18 án, hétfőn a lisztellátás dolgában a következő sorrendben tartoznak jelentkezni a felek a városi éhülmezési hivatalban:

délelőtti 8-9 óráig	7201-7200	hatósági szám
9-10	7261-7320	
10-11	7321-7380	
11-12	7381-7440	
2-3	7441-7500	
3-4	7501-7560	
4-5	7561-7620	
5-6	7621-7680	

A jelentkező tartozik magával hozni a hatósági élelmezési könyvecskét és igazoló munkakönyvet.

Szakképzett gépész

ki az összes gépek, motorok és dynamo-gépek kezeléséről vizsgázott azonnali belépésre állást keres. — Cim a kiadóhivatalban.

Megbízható intelligens német kis- és közepes korú keresek 4 és 10 éves gyermekekhez. Zerkovitz Lajosné.

TÜZKŐ

minden mennyiségben kapható: **GARAMVOLGYI** és **SZEMERE** dohány-nagyáruházaiban!

Szakszerű arcápolás ottláb csak egy lehetséges, ha

MEDEA növénykrémet használ, mert ettől elitnik a szeplős, májfoltos, anyajegyes, himlőhelyes felső hámréteg és üde, ifjú arc-bőrt nyer. Ára 25 kor.

Alabastromhoz hasonló lesz a bőre ha **MEDEA** emallkrémet és poudert használ nappalra. Ára e kétónék együttvéve 40 kor.

Haja megnő és nem hull, ha **MEDEA** hajjelzirt használ. Ára 22 kor.

Diszkrét széküldés a pénz előlege beküldése vagy utánvét mellett

MATIS és PRANGER

okleveles vegyész, kozmetikus **KISPEST.**

BIBORHEREMAG

(idei 1910. évi termés) mindennemű főzelék, virág és gazdasági vetőmag kapható:

ORSZÁG JÓZSEF-nél
Nagykanizsa, Erzsébet tér 2. (Az udvarban.)

Hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal
.. Sugár-ut 4. ..

Levélpapirok

mappákban és dobozokban
óriási választékban!

Papirsalvéták

kisebb és nagyobb mennyiségben.

KÉPESLAPOK

mindenféle kivitelben!

Vázlatkönyvek,

Olaj- és víztestékek

FESTŐMINTÁK

Kaphatók

Fischel Fülöp Fiai

könyv- és papíráruházában
Városház-palota

Egy sárga szőrű agár
kutya eladó. Cim a kiadóba.

Kifutó leány felvétetik

= a „ZALA” kiadóhivatalában. =

ZALA nyomdavállalat**NAGYKANIZSA**

TELEFON 78.

Üzleti könyvgyár, könyvkötészet

papírné készítés.

Mindennemű nyomtatványt a legzölésesebb
kivitelben készít és legpontosabban szállit

Bevezető és Választás:

NAOKKANIZSA,
Sugár ut. 6.

Zala Nyomdavidálat
Fő-ut 5. sz.

Megjelenik hétfő kivételével
mindennapkorával

ZALA

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

vidékre postai szét-
küldéssel:

egy hóra 25 kor.

Egyes szám ára:
1 korona.

Bevezető és Választás: 7B.
Nyomdai telefon 917.

Főszerkesztő:
TÓTH ZOLTÁN

Főmunkatárs és lapfelfelügyelő:
CSILLAG JENŐ

Hirdetéseket, nyitóléteket és magán-
közleményeket díjazás nélkül szívesen
fogadunk a kiadónál.

Hivatalban az új miniszterek.

Budapest, augusztus 18. A közlekedési miniszterium tisztikara ma déle 11 órakor tisztelgett Erek Károly újonnan kinevezett közlekedési miniszternél. A tisztikar nevében Murvai János államtitkár üdvözölte a minisztert és rámutatott arra, hogy a tisztviselői karban lévő nagy erkölcsi értékeket, cselekedeteket megértő vezetés tudja kiváltani. Erek Károly miniszter válaszában hangsúlyozta, hogy tisztában van a nagy feladattal, melyre vállalkozott. Főtörökvesse, hogy elkerüljék az éhínség veszedelemét. Mindnyájan tudjuk, hogy Magyarország teljesjen ki van merítve és külföldi behozatalra szorul.

Az sem titok, hogy a külföldön lévő készletek meglehetősen csekélyek, de reméli, hogy sikerül behozatal útján a hiányokat pótolni és a tisztviselői kar segítségével igazságosan elosztani. Az a cél hevit, hogy Magyarországot vissza kell állítani a háború előtti állapotba, mert most arról van szó, hogy minden áron meg kell mentenünk ezt a sokat szenvedett országot. Nem keresi a mult hibáit, csak előre néz és mindent elkövet, hogy a főváros élelmiszerét kiemelje abból a kátyúból, amelybe önhibáján kívül jutott.

Helmich Ferenc, újonnan kinevezett kereskedelmi miniszter ma délelőtti szintén elfoglalta hivatalát. Hivatalos üdvözlés itt nem volt. A miniszter külön-külön fogadta az egyes szakosztályok vezetőit és tanácskozott velük a teendőkről.

A gazdák József főhercegnél.

Budapest, augusztus 18. A gazdák küldöttsége járt ma József főhercegnél és Friedrich István miniszterelnöknél. A küldöttségben részt vettek a különböző gazdasági egyesületek és szövetségek képviselői. Biztosították a kormányzót és a miniszterelnöket támogatásukról és ragnakodásukról és kérték őket, hogy gazdasági kérdésekben ne döntsenek a gazdák meghallgatása nélkül és az ország ügyeinek intézésében biztosítsák a gazdáknak azt a pozíciót, mely őket megilleti azon a címen, hogy Magyarország agrárország és az agrár kérdés az országban az ország egész lakosságát érinti.

Bűnbödnék a bűnösök.

Budapest, augusztus 18. A kommunista remulalom néhány osztopos tagja került ma szemé a rendőrség kezére. Még ezek között is példány Birinyi Béla, a hírhedt Birinyi János főparancsnoka. Fű nem nőtt többé ott, hol ez a dandár megjelent, gyilkolás és rablás jelezte útjokat. Hurokra került Breznay Erőnc is. Ez a véréb egyike volt a legvé-

rengőbb fenevadaknak. Egyeb gaztettai közt 40 csendőrt lövett halomra és több ártatlan embert a saját kezével küldött a másvilágra. Letartóztatta a rendőrség Fickert Ferencet, ki Korvin Ottónak volt a legbuzgóbb nyomozója. Kézre kerültek továbbá Hegyesi József és Horváth István hóherok is. Letartóztatta a rendőrség meg Fritz Józsefet, a IX. kerületi munkás- és katonatanács elnökét is. Fekvezett őrdjögeseink nem volt hitára: nem kímélte az emberéletet sem.

Budapest, augusztus 18. Több népbiztos letartóztatásáról már hírt adott a rendőrség. Az ügyészség rendelkezése ma letartóztatták Kalmár Henrik nemzetiségi népbiztosot és Döcsák Antal népbiztosot. Kalmár munkálkodásainak főtere Sopron és vidéke volt, ahol egy Bors László nevű kultú utján igyekezett forradalmosítani a derék németajku lakosságot. Döcsák Antal már napok óta keresi a rendőrség. Előbb a fővárosban bujdosott, majd Ujpestra került, ahol a detektívák el is fogták.

Az építés munkája.

A józan munkásság is csatlakozzik a tisztító munkához.

Budapest, augusztus 18. Szerie az országban még egyre tart a kommunista remulalom után megmaradt romok eltakarítása. A régi hatóságok mindenütt elfoglalták már hivatalukat és a rendelkezésük alá tartozó karhatalmak segítségével sorra összefogdosák azon kártékony elemeket, kik részt vettek az ország kipusztításában s akiknek lelkiismeretét alávaló és súlyos bűncselekmények terhelik. A munkásság józan részei örömmel csatlakoznak ehhez a tisztogató munkához, megnyugvással veszik tudomásul a cinkosok ártalmatlanná tételét és minden erejükkel azon vannak, hogy az országban minél előbb megkezdődjék az építő munka. Az összes veszedelmes kommunistákat letartóztatták. A munkásság ezt az intézkedést a legnagyobb nyugalommal fogadta.

Tatabányán a hangulat békés. A bányában tegnap tűz volt, azonban sikerült lokalizálni. Szombathelyen és egész Vas megyében teljes a rend és a nyugalom, a vörös katonákat leszerelték. Kaposváron folyik a karhatalmi alakulatok szervezése. A hivatalos tiszték és altiszték, valamint a kiszegdák és iparosok nagyszámban jelenkeznek katonai szolgálatra. Gyékényesen a ferd teljes, a demarkációs vonalon is nyugalom van. Ugy látszik a szerbek nem szándékoznak előbbre nyomulni. A határszállí erődöket átkutatták, azonban sem vörös katonákat, sem terroristákat nem találtak.

Magyar asszonyok.

Budapest, augusztus 18. A magyar asszonyok nemzeti szövetsége a magyar keresztény női társadalom nevében nagy küldöttséggel járt ut vasárnap József főherceg, majd később Friedrich miniszterelnök elé, hogy a kormányzót és a kormányt ragnakodásáról, szeretetéről biztosítsa. A küldöttség szószólója, Tormay Cecil irónó meleg szavakban üdvözölte a kormányzót és a többi között ezeket mondotta: Mi magyar asszonyok üdvözöljük a Kormányzó Urat. Mély megindultsággal állunk itt Kormányzó Ur előtt, ahol ezelőtt sötét gyűlölet tombolt és ahol a szeretet, első szavát a kormányzó Ur mondotta ki. Mély szó József főherceghez, József herceg meghatva, keresetlen szavakkal köszöntö meg a küldöttség üdvözlését és arra kérte őket, hogy támogassák őt és vegyenek részt abban a nagy építő munkában, amely ma minden igazán magyar emberre vár. — A küldöttség hosszasan megjelente a kormányzót, majd a miniszterelnök palotába vonult, ahol ugyancsak Tormay Cecil a következőkben adta a magyar nők megjelenésének célját: A magyar asszonyok és leányok társadalmának nevében szölok Excellenciához és köszöntöm abban az órában, amikor szegény hajdótört országunk kormánykerekét kezében tartja. Isten segítségével munkájában! Mi magyar nők segítőtársai akarunk lenni ezen munkájában, segítené akarunk a nemzeti újjáépítés nagy munkájában a családon belül és családon kívül. A jövő gyermekeinek nevelése az asszonyok kezében van. A beszéd elhangozásával Friedrich miniszterelnök a következőkben válaszolt: Az elmúlt idők nagy erkölcsi kárt okoztak nemzetünknek. Ebből az erkölcsi romlottságból csak a hölgyek és asszonyok tudnak segíteni. Tudom, hogy tudnak segíteni; tudnak kisegíteni, tudom, hogy a nők voltak azok, kik legtöbbet szenvedtek az utolsó esztendőben. A legutóbbi hónapokban ők voltak azok akik irtózáva látták a férfiak lezüllését. Amikor a férfiak pénzért vállalkoztak a bolszevizmus támogatására, a nők távol tudták magukat tartani, türetek és szenvedtek. Ez az ország ezerévesen át keresztény és kereszténynek kell lennie a jövőben is. Ne feledjék József tanítását, bocsássunk meg, legyünk könyörületesek. Felekezeti gyűlölködésekre kaphatók nem vagyunk.

A román miniszterelnök Brassóban.

Bécs, aug. 18. A *Telegraphen Kompanie* jelenti Bukarestből: A román sajtóiroda közli: Bratianu miniszterelnök tegnapelőtt Brassóban utazott, ahol tiszteletre bannettek rendeztek. A miniszterelnök a banketten felkösöntött mondott, amelyben Brassónak, mint Nagyrománia jövő fővárosának jödlőre ürtette poharát.

Alagut a La Manche csatorna alatt.

Saint-Germain, augusztus 18. A La Manche csatorna alatt Franciaország és Angol-országot összekötő alagut építését valószínűleg rövidesen megkezdik. A *Petit Parisien* közlése szerint az építés nem sokkal fog többé kerülni, mint 100 millióba és 4-5 év alatt befejezlik. Ha az alagut meglesz, Párisból Londonba 5 és fél óra alatt lehet majd utazni.

Az antant és Románia között teljes az összhang.

Saint Germain, augusztus 18. Cantarero, volt román igazságügyminiszter a *Temps* egyik munkatársával folytatott beszélgetése során kijelentette, hogy a budapesti események döntően bebizonyították, hogy a románok külpolitikája csakis az antanttal együtt haladhat. Az a feltevés, mintha Románia a Duna mellett teljesen elszigetelt állást foglalhatna el, teljesen lehetetlen.

Saint Germain, augusztus 18. A budapestre küldött antantbarnókok jelentést tettek a "legfőbb tanácsnak", amiből kiderül, hogy a szövetséges missziók vezetője és a román katonai hatóságok közt harmonikus viszony jött létre.

Orosz csapatok a monarchikus államforma mellett.

Bécs, aug. 18. A *Sonn- und Montagszeitung* közlése szerint a következőket jelentik Londonból: A *Daily Telegraph* értesülése szerint Moszkvából szikratávírat érkezett, amely elmondja, hogy a Szibériában lévő orosz csapatok felajánlották Európán kívüli hercegnek az orosz cári koronát. Európán kívüli visszatartotta az ajánlatot, mire a "koronát Romanovszki hercegnek, a Romanov család ifjabbik ága egyik tagjának ajánlották fel.

Rendeletek.

Magyar belügyminiszter 1/kmb. 1919. szám.

Tekintettel arra, hogy egyes közigazgatási hivataloknál nagy munkacserőhiány van, felhívom a működésükben akadályozott községi, városi és vármegyei alkalmazottakat, hogy nyilvántartásba vételeük és megfelelő alkalmazásuk céljából hivatalos helyi jogomban (Budapest, I., Vár. belügyminisztérium, régi épület I. emelet 8. ajtó) haladéktalanul és felelősség terhe alatt jelentkezzenek.

A működésükben akadályozott községi, városi és vármegyei alkalmazottak kormánybiztosa:

Diószeghy János, min. tanácsos.

A magyar belügyminiszter 72.316 VI -s. 1919. B. M. számú rendelete. — A nem időszaki sajtótermékek utcai árusításának betiltásáról.

Valamennyi vármegyei és városi közönségnek.

Valamennyi nem időszaki sajtótermék (könyv, rúpirat, propaganda iratok stb.) utcai árusítását, vagy egyéb nyilvános helyen való tárlását betiltom.

Nem esnek tilalom alá az időszaki sajtótermékek.

Felhívom a (vármegyei) városi közönséget, hogy jelen ründerletemet a hatóságok területén működő rendezőhatóságok útján haladéktalanul szigorúan hajtsa végre az esetleg kiküszöbölésüket torzítása meg.

Szécsényi s. k. belügyminiszter.

Miniszterek nyilatkozatai.

Nyílt ajtó a szociáldemokraták számára. — A kormány megengedte minden politikai üldözést. — A nemzetgyűlést választások. — Az öntvény és felekezeti igazgatás ellen.

Budapest, aug. 18. Lovász Márton külügyminiszter a Neues Wiener Journal budapesti tudósítója előtt a következő kijelentéseket tette:

— A szociáldemokratákkal a megengedés azért nem sikerült, mert a szociáldemokraták azt követelték, hogy József főherceg lépjen vissza, — ami azonban a mostani körülmények között újabb polgárháborút idézett volna fel.

Az új kormány azonban kész erre, hogy a szociáldemokratákkal bármely időpontban újra felvegye es. biztosítva számukra a kabinettban a politikai su-lyoknak megfelelő helyet.

A szociálisták nyílt ajtóra fognak találni. Távoimaradásuk nem jelent semmiféle veszélyt a viszonyok konzervatív jelölésére szempontjából, mert nem fognak forradalmi ellenzékbe átmenni a kormánnyal szemben, amely biztosítja minden szabadságukat. A kormány mostani összetétele megfelel annak a követelménynek, hogy a nemzet minden rétegét magában foglalja, miután a városi ipari munkásság kivételével, a munkaadókat, munkásokat és a mezőgazdaság népét mind képviseli.

Az új kormány első kötelességének tartja minden politikai üldözés megszüntetését, csak akik valóban büntetőeljárás alá tartoznak, azok eljárnak, még pedig törvényes eljárásnak helyet. Minden tulkepeát kéri-letlenül szigorral megakadályoznak.

A választásokkal a legáltalánosabb választójog alapján ejtik meg, hogy a választások eredménye valóban a nemzet akaratát tükröztesse. A választásokat a legrövidebb idő alatt ki fogják írni és befejezte után a kabinet viszály a kormánytól.

Heinrich Ferenc, az új kereskedelmi miniszter a sajtó képviselői előtt programját röviden a következőkben vázolta:

— Tiszán szakmának, a kereskedelem és ipar fölvirágztatásának fogom szentelni munkásságomat. Passzív, hazafias és megértő együttműködést kell teremtenünk a munkásság és a munkaadók között. A legulyosabban ellátott és könyörtelenül elnyomott minden olyan tendenciát, amely felekezeti vagy osztálygyűlöletesség lángalobban-tására alkalmas.

Haller István propagandaügyi miniszter az újsági kereskedelmi szociálisták part. gyűlésén ezeket mondta:

— A kormány semmi körülmények között nemcsak hogy nem gondol reakcióna, de nem is enged meg reakcióna, mely a munkásság jogai és érdekei ellen irányul. Biztosítani kívánja a gazdasági szervezkedés szabadságát és csak arra ügyel, hogy ezen szervezkedés útjára aliat oly politikai propagandát ne folytassanak, amely a nemzet életét veszélyeztető és az osztályellentétet

újbol felzárja oly fokig, melynél a gazdasági munka és a társadalmi együttműködés lehetetlenné válik. Gondja lesz rá, hogy törvényileg szabályozzák a szervezkedés jogát.

HIREK.

H A P T A R	
augusztus	A nap két 4 óra 59 per- kür, nyugszik 7 óra 00 per- kor.
19	A hold két ójje 11 óra 17 perckor, nyugszik d. u. 2 óra 12 perckor.
Kedd	

Kanizsa ünnepe.

Magasztos, lélekemelő hazafias ünneper ül holnap, Szent István napján Nagykanizsa város közönsége. A törvényes jogrend visszaállításának örömmünnepe ül meg a hazátlan, vallástalan rablóvilkos uralom alól felszabadult város. A sors kiváló kegyelme, hogy ünneplünk összekész azzal a nappal, amelyel első szent királyának a keresztény, a civilizált Magyarország megteremtőjének szentelt a magyar nemzet. — Örömtől, hálától tuláradó lelekkel vesz részt ezen ünnepségen az egész város, hogy a magyarak Istenének lovábbi kegyelmét kérje erre a nokaal vezessék a most. újázzülete hozára. — Az ünnepség programja a következő:

Dél előtt 9 órakor a városi képviselő-testület díszközgyűlése, amelyen részvesznek a Nagykanizsán székelő összes hatóságok. A díszközgyűlésen dr. Prack János helyettes polgármester mond előnt megnyitót. A gyűlés ünnepl szónoka dr. Tomás János ügyvéd lesz.

Dél előtt 10 órakor ünnepléses tábori mise a Dák-téren.

Utánna, dél előtt 11 órakor népgyűlés a város háza előtt, amelyen dr. Prack János helyettes polgármester megnyitója után dr. Hegedűs György mond ünnepl beszédet.

Az Istenisztelet kedvezőtlen idő esetén a plebánia-templomban tartják meg.

A városi tanács az ünnepségről a következő hivatalos közleményt adta ki: A kommunizmus megszünte a legszentebb emberi jogok tulbóli eltelés léptetése alkalmából f. hó 20-án Szent István napján d. e. 10 órakor a Dák tere népgyűlés tartatja, melyre az összes hatóságok és egyesületek, valamint a város egész közönsége ezulon meghívattik.

— Andrásy Gyula a magyar békéért. Andrásy Gyula gróf, aki tegnapelőtt érkezett meg hosszú száműzetés után Budapestre, bizalmas körben az antant békejavaslatáról eseket mondta: „A békeszerződés tervezet úgy van elkészítve, hogy azzal minden magyar ember meg lehet elégedve”. Adja a magyarok Istenre, hogy meggyőzően a kérdést államtörfinak.

— Új miniszterek. Mivel a szociáldemokraták a kabinettban való részvételre nem vállalkoztak, — József főherceg, kormányzó kereskedelmi miniszterre Heinrich Ferencet, közletemezési miniszterre pedig Ereky Károly közgazdasági szakírói nevezte ki. A kereskedelmi miniszter egy vasárnapos cég főnöke volt. Ez is mutatja a kormány demokratikus összetételét.

— **Változás a rendőrkapitányság vezetésében.** A belügyminiszter tudvalevőleg hatálytalannította mindazokat a nyugdíjazásokat, amelyek a novemberi forradalom után az azt követő gyászos korokban kényszer folytán történtek. Ennek következtében a nagykanizsai rendőrkapitányság vezetését újra Deák Péter főkapitány vette át, míg Kiss Lajos rendőrkapitány a bűnügyi osztály vezetője lett. A rendelet természetesen országos hatályú s így semmi esetre sem irányul Kiss Lajos rokonszenves személye ellen, akinek netán időkben teljesített értékes szolgálatait méltányolja az egész város. Deák főkapitány gazdasági tapasztalatait a rend és nyugalom megszilárdulását várja a közönség.

— **Özre megnyílik a nagykanizsai tanítóképző-intézet.** Dr. Prack István helyettes főpolgármester és Zrínyi Károly tanítóképző-intézeti igazgató hosszas tárgyalás után abban állapodtak meg, hogy a vallás- és közoktatásügyi minisztérium a kiskörményi tanítóképzőnek Nagykanizsára való helyezését kéri. Kérésük sem fér hozzá, hogy a kormány készséggel fogja teljesíteni a Kőrömet, ha Muraköz visszacsatolására nem számíthatunk többé. Ebben az esetben a tanítóképző özre a katonai reáliskola épületében nyílna meg.

— **A pénz.** Tudvalevő, hogy a falvak népe a pénzrer deletet gyanákvással fogadta és a piacon se az 5. se a 12 és husz koronákat nem akarták elfogadni. Dr. Hegedűs György, hogy a szegény városi lakosság szorgosított helyzetén segítsen, tegnapi este kezletre hívta össze Kiskanizsa legtekintélyesebb polgárait. Dr. Hegedűs György behatóan ismertetve a kormány pénzrendeletét, mire egyhangú lekesedéssel elhatározták, hogy a falvak népét sürgősen fölvittefogásuk: így aztán remélhető, hogy a piac forgalmában nem áll elő több sőkkenő. Tegnapi egyebéket a nagykanizsai kereskedők egyesülete is ület tartott ebben az ügyben s készséggel elhatározta a kereskedők egyeteme, hogy üzleteikben mindenféle pénzemet a kormányrendeletnek megfelelően elfogadják. Azt is elhatározták, hogy üzleteiket reggel 8-tól 12-ig és délután 2-től 6-ig nyitva tartják.

— **A kiskanizsai és bakónaki vértanúk.** A kiskanizsai és bakónaki hősök emlékére Kocsis Jánosné, Csillag Jenő és a Zala szerkesztősége és kiadóhivatala 100-100 koronát adományoztak.

— **Szintársulatot kap Nagykanizsa.** A kommunista kormány, mely nagyhangon hirdette, hogy a kultúrát terjeszti, Kanizsára is lefűldött ezelőtt 2 hónappal ilyen kultúraterjesztési céljai, egy, magát szintársulatnak nevező truppot, amely pedig egy becsületesebb magyar falu művészi szükségleteit sem elégíthette volna ki. A szennykorozak lefűldöttivel az illetékes körök kárpótolni akarják Nagykanizsa publikumát és 3 célból tárgyalásokat kezdtek a győri szintársulat igazgatójával, amely a napokban formális ajánlatot tett a városnak, hogy 45 tagú tartsulátvánál és egy 13 tagú zenekarral szeptember és október hónapokra kibéri a nyári szinkör. helyiséget. Tegnapi délután tárgyalta az ügyet a városi művelődésügyi bizottság és a városi tanácsnak a jártas engedély megadását javasolta. Így biztosra vehető, hogy a város iparkodó közönségének 2 hónapon keresztül valóban művészi értékű előadásokban tesz része, amely előadások elsőrangúságát, a társulat kiváló erőt legjobban bizonyítják. A maunk részé-

től örömmel üdvözöljük Nagykanizsán a győri szintársulatot és hisszük, hogy az meg is fog felelni azon kívánalmaknak, melyeket Nagykanizsa finomult ízlésű publikuma töle jogosan elvár.

— **A bankbetétek visszatérítése.** A kormány elrendelte, hogy az idei március 21. óta elhelyezett bankbetétek tovább intezkedésig caupán egyötödét fizethetik ki a pénztintezetek.

— **Ejjegyzések.** *Sebesyén* Mihály Szolnok és *Léval* Margit Letenye jegyesek. (Mindem külön értesítés helyett)

Horváth Aladár *ejjegyző* *Tancsics* Vilimát (Mindem külön értesítés helyett.)

— **Fűthiva.** A Nagykanizsa és környékén nyaraló pesti gyermekek f. hó 20-án szerdán — reggel 10 órákor utaznak haza. A nagykanizsai nyaralotok föl hivatnak, hogy igénymegállapításuk miatt okvetlenül jelentkezzenek ma déli 9 órákor a város háza I. em. 15. sz. szobájában.

— **Uszóverseny Keszthelyen.** Keszthely városában hó 24-én és 26-án uszóversenyt rendez, amelyen Nagykanizsa és Keszthely válogatott uszói mérkőznek meg egymással. A kik a versenyen részt akarnak venni, azt szombat délig Szerb Ernő főúti könyvkereskedésében jelentésk be.

Hirdetmény.

Folyó évi augusztus hó 10 én, kedden a listellátás dolgában a következő sorrendben tartoznak jelentkezni a felek a városi élelmezési hivatalban:

delelőtt 8-9 óráig	7081-7740	hatósági szám
9-10	7741-7800	
10-11	7801-7860	
11-12	7861-7920	
2-3	7921-7980	
3-4	7981-8040	
4-5	8041-8100	
5-6	8101-8160	

A jelentkező tartozik magával hozni a hatósági élelmezési könyvecskét és igazoló munkakönyvet.

Keresek 1 éves **flasz mellé** magyar vagy német **tanít** ki volt már gyermekek mellett. — Fürst Józsefné, Sugár-ut 17. 1737

ZONGORÁT KERESK BEBÉ.

Cim a kiadóhivatalban.

„ZALA“

AKORHA MEGGRI I
ÓRÁKBAN JELENIK
MEG, KNEUFTI TELE-
FON ESTAVIRAT
JELENNEK KIL.

Egyes szám ára 1 korona.

Kapható a dohányárudákban

és az utcai rikancsoknál.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban

Nyilt-tör.

A „Zala“ tek. szerkesztőségének Helyben

A H. Gy. által a Zala Közlöny folyó hó 10-án megjelent számában közzé tett támadó cikkekre vonatkozólag a vonatkozókat kérem becses lapjában nyilvánosságra hozni.

A proletárdiktatura összeomlása után a helybeli ügyészség vezetését visszakapva, felelősségem és legjobb meggyőződésom szerjít azonnal megiettem a szükséges és a bűn-
kedői pertendőjárásban előírt megtörölő és megszőkést gátló intézkedéseket a letűnt korozakban szereplő mindazon személyek ellen, akik ellen büncselekmény látazolt Vennjprogn. — Mikor pedig tudomásomra jutott, hogy intézkedéseimmel egyes felelőtlen egyének megelgedve nincsenek és a multibani hivatalos eljárásomat bírálják, folyó hó 13-án táviratilag tettem eről jelentést az igazságügy-miniszteriumban s egyben kértém, hogy hivatalos eljárásom s a letűnt korozak alatti szerjelésem megvizsgálására valakit küldjenek ki. E táviratom ellntézését a következő napon a közérdekben ugyancsak táviratilag megsúrgettem. Mivel erre sem kaptam értesítést, folyó hó 15-ön személyesen utaztam fel Budapestra, hogy az ellntézés kieszaközöljem. Kérelmemre a Miniszter Ur Öngymoltósága a megszálló vidéken fekvő illetékes pécsi fő-államügyészség helyett a győri főállamügyész urat delegálta és utasította arra, hogy ugy a jelenlegi, mint a letűnt korozak alatti ténykedésemet a helyszínen megvizsgálva az igazságszolgáltatás érdekében szükséges esetleges intézkedéseket megiegye. Budapestról az éjjei érkeztem haza. Mint államügyész az ura érvényre emelt bűnvádi orrendtartás értelmében csak a vizsgálat után és a felettes hatóságom felhatalmazására lehettem meg a bíróság előtt az ellenem hivatalos ténykedésemmre vonatkozólag indított házja szeredje ellen fejelentésemet. Addig is megjegyezhetek annyit, hogy a szereplők személységétől eltekintve, kizárólag csak a törvény alapján álltam és állok. Engem sem az én, sem a más személyes bosszúja és érdeke nem vezérelhet s a továbbiakra nézve is ily irányú utasítást kaptam felettes hatóságomtól. Amf a vándorút illeti a vizsgálat hamarosan kifogja deríteni, hogy a diktatura ideje alatt az ügyészségen történtek az én személyemet érintik e. A jövőbeni bármilyen támadással szembeni hírlapi védekezézet sem állásom komolyságával, sem a súlyos időkkel összeegyeztethetőnek nem találom.

Nagykanizsa, 1910 augusztus 18.

Dr. Kiss László
vezető államügyész.

Mintegy az Eptő Munkaügyi Szervezet a Városi Tanács határozta folytán felszámol, felhívjuk nevezett úton össze hítelezést, hogy esetleges közveleéseiket f. hó 21-ig Városház II. em. 28 ajtó alatt bejelentésk, ellenőrzésben igényük nom ismertetik el.

Erdő. A kiskanizsai malomnál, egy druzdal győrimányu 2-6a számú „Kadovy Mühle“ varató és őrlőgép hozzevaló szítával és fölönval, továbbá egy kb. 15 hki úllartalom tartánykocsi. — Felvételést a: Grünfeld Miksa, Kinissy-utca 5. 1738

APRÓ HIRDETÉSEK

2 nagyobb gyermek mellé há-
nias jólékú nevelő klasszsonyt
keresek. Németül tudók előnyben.
Cím a kiadóhivatalban. 1730

Megbízható intelligens német kla-
sszsonyt keresek 4 és 10 éves gyerme-
keimhez. Zarkovitz Lajosné. 1672

Egy sárga szőrű agár
kutya eladó. Cím a kiadóba.

**Zongoratulajdonosok
figyelmébe!**

Szakértő zongorakészítő és hangoló
érkezett Nagykanizsára. Elvállal bőrdő-
zéseket, hangolásokot, angol, bécsi és
pianino-mechanikai javításokat. Érdek-
lődők adják le címüket e lap kiadó-
1735 hivatalába.

A gőzfürdő

egész napon át nyitva!

Borbély, tyukszemvágó és manikűr

11585—1919.

Hirdetmény.

Nagykanizsa város tanácsa közhirre-
teszi, hogy a városi közvágóhídon a bélti-
szítási jog és az ehhez tartozó helyisé-
gek 1919. évi szeptember hó 1-től to-
vábbi 3 évre az 1919. évi augusztus
hó 26-án a városház tanácstermében
megtartandó szóbeli nyilvános árverésen
bérbe adja, mely árverésre a bérbe venni
szándékozókat meghívja.

Az árverési feltételek a v. kiadóhi-
vatalban minden nap a hivatalos órák
alatt megtekinthetők.

Nagykanizsa, 1919. aug. 16.

A városi tanács.

Dr. Frank István
h. polgármester.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik felejthetetlen férjem
illetve édesapánk elhúnytá alkalmával a
temetési szertartáson megjelenni szives-
kedtek s jóleső részvételükkel fájdalomunkat
enyhíteni szivessek voltak, ezúton mon-
dunk hálás köszönetet.

Gozdán Lászlóné
és gyermekei.

1733

Szakképzett gépész
ki az összes gépek, motorok és
dynamo-gépek kezeléséről viz-
gázolt azonnali beépítésre állást
keres? — Cím a kiadóhivatalban.

11590—1919.

Felhívás.

Akik a régi gimnáziumtól téglát vettek,
illetve a vételárát a v. pénztárba már befizet-
ték, de a téglát még el nem szállították, köte-
lesek azt legkésőbb augusztus 23-ig el-
szállítani, különben minden igényüket elvesztik.
Nagykanizsa, 1919. aug. 18.

A városi tanács.

Levélpapírok

mappákban és dobozokban
óriási választékban!

Papirsalvéták

kisebb és nagyobb mennyiségben.

KÉPESLAPOK

mindenféle kivételben!

Vázlatkönyvek,

Olaj- és víztestékek

FESTŐMINTÁK

Kaphatók

Fischel Fülöp Fiai

könyv- és papíráruházában
Városház-palota.

ZALA nyomdavállalat

NAGYKANIZSA

TELEFON 78.

Üzleti könyvgyár, könyvkötészet

papírárukészítés.

Mindennemű nyomtatványt a legizlésebb
kivitelben készít és legpontosabban szállit

szertartásai a kiadójánál:

NAGYKANIZSA,
Sugár-ut 4.

Zala Nyomdáránál
Fő-ut 5. sz.

Megjelenik hétfőnkivételével
mindennap korareggel

ZALA

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

vidékre postai szél-
küldéssel:

egy hóra 25 kor.

Egyes szám ára:
1 korona.

Előfizetési és kiadójánál telefon 78.

Nyomdai telefon 117.

Főszerkesztő:
TÓTH ZOLTÁN

Főmunkatárs és lapfőigazgató:
CSILLAG JENŐ

Íróközösség, nyitólérel és magán-
közleményeket díjazás nélkül ves-
tel a kiadójánál.

A belügyminiszter a letartóztatásokról.

**Csak a büntetéseket büntetik.
Embországas bánásmódot ké-
vel a kormány.**

Budapest, augusztus 19. A belügy-
miniszter ma rendeletet vezetett a tör-
vényhatóságok első tisztviselőjéhez és a
budapesti államrendőrség főkapitányához,
amelyben ezeket mondja:

— A kormányzati rendszerben be-
állított változások alkalmából több oldalról
hangzott el az az aggodalom, hogy az
elmúlt rendszer szereplőit a legkiméde-
lenebb üldözésben fogjuk részesíteni. Az
ilyen alaptalan aggodalmakkal szemben
ajánlom, hogy a jelenlegi kormány a
szigorú jogrend alapján áll. Egyfelől te-
hát kimédeletlen szigorúsággal megtorol
minden bűncselekményt, másfelől azon-
ban ártatlanokat üldözni és megfélemlé-
teni, vagy éppen megkínózni, nemcsak
nem kíván, de azt nem is enged. Nem
akarjuk ugyanis a letűnt rendszer gyű-
löletes példáját követni, melyet éppen mi
múltunk el mindig a legerősebben. Szi-
gorú méhez tartás végeit utasítsa ennélfogva
az elsőfokú rendőrhatalóságokat,
hogy letartóztatásnak csak azokkal szem-
ben van helye, kiket valamely konkrét
bűncselekmény komoly gyanúja terhel,
vagy akiknek letartóztatása a jogszabá-
lyok értelmében egyéb okokból indokol-
tató és jogosult.

Különösen ügyeljenek arra a rendőr-
hatóságok, hogy a névtelen feljelentések
bűnvádi eljárásnak, kiváltképpen pedig
letartóztatásnak csak akkor szolgálhatnak
alappiál, ha azokban oly konkrét tények
foglaltatnak, melyeknek valósága és ez
alapon valamely konkrét bűncselekmény
felforgatása megállapítható. A hatóságok-
kat egyéni bosszúból eredő alaptalan
vádaskodással félrevezető egyének ellen
a legszigorúbb megtorló intézkedéseket
kell megtenni.

A közelmúlt rémnapijából ered to-
vábbá az az ideges aggodalom is, mely
a letartóztatottakkal való rossz báná-
smódról és kínzásokról vonatkozik. Figyel-
mezteltes a rendőrhatalóságokat, hogy sem
a jogrenddel, sem az emberszeretettel
nem egyeztetethető össze az a vaddalatti
kegyetlenség, mely az ártalmatlanná tett
gonosztevőknek... megkínzásában... vagy
másfélemlítésben keresi és találja kiél-
vezését. Ezért a letartóztatottakkal való
egyetlen bánásmódot elítélem és a leg-
szigorúbban megiltom.

Budapest, 1919. augusztus 19.

Perényi s. k., belügyminiszter.

Budapesten elmarad a Szent István napj körmenet.

Budapest, augusztus 19. Elháríthatatlan
akadályok miatt a Szent-Jobb körmenete
Budavárban elmarad. Az ünnepet a legszü-
kebb egyházi keretek köait tarjuk meg a
budavári Nagyboldogasszony templomban és
azon csakis a hatóságok fejei és képviselői
vesznek részt. A szentmise reggel 9 órakor
kezdődik. A Szent-Jobb kivétele is elmarad.
Csoportos felvonulások sem egyházi zászlók
alatt, sem másképpnem történhetnek. Az egyes
plébániákról sem indulhatnak körmenetek, ha-
nem minden templomban külön szentmise és
szentbeszéd tartandó.

Budapest, 1919. augusztus 19.

MÉSZÁROS JÁNOS dr.,
papi presbitus, a Szent-Jobb óra.

Az osztrákok kiáltványt intéznek Nyugatmagyarország népéhez.

Budapest, augusztus 19. Tegnap délután
— mint Becsából jelentik — Salts miniszter-
elnök vezetésével főbizottsági ülés volt, ame-
lyen a kabinet valamennyi tagja, azonkívül a
kültügyminiszterium részéről éppen követ vett
részt. A gyűlés a nyugatmagyarországi kör-
dezt tárgyalta és beható vita után egyhanguan
tudomásul vette Kenner kancellárnak ez év
augusztus 14-én a szövetséges hatalmak pá-
risi tanácsához intézett jegyzékét és elhatá-
rozta, hogy Nyugatmagyarország népéhez
kiáltványt intéz.

A bolsevizmus végvonaglóása.

London, augusztus 19. A *Reuter* ügy-
nökség jeleni hivatalosan: A bolsevikokat
nir szerint Odesszából elkergette a nép. —
Jelentik továbbá, hogy a bolsevikok leg-
közelebb kiürítik Kievet és egész Ukrajnát.

Róma, augusztus 19. (Szikratávirat.)
Stockholmból azt jelentik, hogy Pétervár
ellen közvetlen küszöbön áll az offenzíva.

Az ország belső állapota.

Budapest, augusztus 19. A vidéki jelen-
tések ma kivétel nélkül arról az örvendetes
tényről számolnak be, hogy az országban
mindenütt rend és nyugalom van. A karha-
talmak megszervezése teljes mértékben sike-
rült, a polgárság a karhatalmi erővel egyet-
értve azon van, hogy a kommunista vezérek
és agitátorok összefogódásával és ártalmat-
lanna tetelével minál hamarabb biztosítsa a
termelő munka normális menetét. A mező-
gazdasági munkálatok máris akadálytalanul
folynak, csupán a benzín és szénhiány okoz
zavarokat, ami miatt a cséplést igen sok he-
lyen nem lehet befejezni s így gyors segí-
tség nélkül az egész élemezés szenvedni fog.

A budapesti események a legfőbb tanács előtt.

Páris, aug. 13. (Szikratávirat.) A szö-
vetségesek legfőbb tanácsa, mely hét napig
nem tartott ülést, ma ismét összejött. Az ülést
a külügyminiszteriumban tartották meg Plohon
elnöklet alatt, ki a távollévő Clemenceau-t
helyettesítette. A legfőbb tanács folytatta a
bolgár békeszerződés feltételeinek megvitá-
tását és a Budapestről érkezett hírekről tanács-
kozott.

Kormányváltozás Finnországban.

Lyön, augusztus 19. (Szikratávirat.)
Helsingfors távirat szerint ott új kormány
alakult.

Miniszterelnök Vento, hadügyminiszter
Berg, pénzügyminiszter Lugson, igazságügy-
miniszter Kahalon, belügyminiszter pedig
Ripa lett.

Rendeletek.

**Hatálytalanítják a volt tanács-
kormányynak az iskolák köztulaj-
donba vételéről szóló rendel-
kezést.**

Budapest, augusztus 19. A vallás- és
közoktatásügyi miniszterium ma rendeletileg
hatályon kívül helyezte a volt tanácskormány
által kiadott mindezen rendeleteket, amelyek a
nevelési és oktatási intézmények köztulaj-
donba vételére, valamint a művelődés és
oktatás ügyeinek igazgatására vonatkoznak. A
rendelet szerint a köztulajdonba vett taninté-
zetek a korábbi iskolafenntartó kezelésébe és
rendelkezésére visszabocsátandók. A műve-
lődés és oktatás ügyeinek igazgatása terén
pedig a régebbi jogállapot állítandó vissza.

A szarvasmarhák, juhok, kecskék és lovak szabad vásárlásáról.

Budapest, augusztus 19. A hivatalos
lap mai száma a földmívelési miniszterium
rendeletét közli, amely szerint Budapest és a
nagyobb fogyasztási piacok husszülékletlei-
nek fedezése és a szabadkereskedelem érde-
kében a szarvasmarhák, juhok, kecskék és
lovak külön vásárlási igazolvány nélkül a
gazdák, továbbá levágás céjából iparigazsá-
vánnyal ellátott kereskedők és mészárosok,
budapesti bizományos cégek, valamint további
intézkedésig az állat- és húsforgalmi központ
által akár vásárokon, akár közvetlenül az
állattulajdonosoknál szabadon vásárolhatók.
Az ekként vásárolt állat, akár lábán hajtva,
akár vasuton szállítva, szállítási igazolvány
nélkül küldhető Budapestre, vagy egyéb
belföldi helyre.

Szent István napjához.

(Dr. F. Ö.) Mely megilletődéssel köszöntjük Szent István napját! Hisz úgy érezzük magunkat, mintha a felteket meg-rázó, az egész valónkat megbéniítő, rossz álomból ébredünk volna fel! Hát mégsem igaz többé, mégis csak gonosz álomként állunk fel előlünk az a szomorú tény, hogy egy a történelem szerint eddig páratlanul dühöngő vad erők, a durva önzés, a legalfőbb és teljese elvárt indokokból fakadó vad brutális, hónapokon keresztül lenyűgözte egész valónkat, megfosztott bennünket: egyéni akaratjunktól, megfosztott hennünket vagyunktól, megszenesítetlenülte házi tűzhelyünket, szétrombolta existenciánkat és bennünket egyéneinként és testületünk összeségében meggyalázva elrabolta tőlünk egyleteinket is, azokat a helyiségeket is, amelyeket mi boldog emlékezettel előlünk örökségeként emberöltőkön keresztül, a szabadság, testvérség és egyenlőség szent eszméi, a haza és nemzeti eszme, a polgári erények számára féltékenyen megőriztünk.

Miként tehát a nyomasztó, rémületes álomból felriadó, visszanyerve teljes öntudatát, háláson tekint fel az Egék urához és boldogan megkönnyebült lélekkel örvendezik, hogy mindaz, ami testét és lelkét egy rémes éjszakán át lenyűgözte tartotta, nem való, csak álom volt: akként mi is a gondviselés tróni hatalmát szívvel állapíthatjuk meg ma már azt az örvendés tényét, hogy porban hever, sárban vonaglik a törvénytelen erőszak és annak brutális ereje, hogy a szabadság, egyenlőség és testvérség eszméi tróni urra letek a törvénytelen fölött és hogy miként a bennünket gonosz álomból felriasztó reggeli napfény mosolygó sugara, akként fennragyog Istené a jog és igazságnak fennköli örök érvényű, a hazafiságnak és a trikolornak szívében elpusztíthatatlanul ápoli szent eszméje.

De a gonosz álomból felriadó öntudatunk sivár valóság és nagy küzdelmek elé állított bennünket. Soha még idén ennyire Szent István nagy szellemére, bölcsességére nem volt szükségünk, mint most! Körülöttnk nyomor és pusztulás, az öléves háború és az azt követő rettenetes válság romlat hevernek szerte. Égett emberek vagyunk, újra kell építenünk s miként Szent István teje, újra be kell állítszunk szegény, szerencsétlen, sokat szenvedett hazánkat a nyugat-európai államok civilizált rendszerébe. Az építés munkáját pedig gyorsan és haladéknélkül kell megkezdenünk. Minél előbb kezdjük meg az építés nagy munkáját, amellyel a rettenetes pusztulás és pusztulás folytán az ember állunk, annál hamarabb szűnik meg a nyomorúsággal együtt járó egyeuelenségünk.

Sajnos, rendkívüli időkét élünk, igaz, hogy ezen rendkívüli időkben rendkívüli eszközök jogosultak is. Azokat, akik a most leltint riálórrendszernek hívték voltak, akik magukat azzal azonosították, azokat nemcsak megilletünk, de elítélünk is jogosultak vagyunk. Nemcsak azért, mert súlyosan vélekedtek a haza, a nemzeti eszme, a társadalom ellen, melyben eddig polgáritársakkal békes egyetértésben éltek, hanem azért is, mert ez a leltört rendszer nem is politikai rendszer volt, ez nem volt ugyanis más,

mint néhány gazembernek ruházásból szervezkedett maffiája, a társadalmi rend felborítására, a hatalom bitorlására, az egyéni érvényesítés érdekében, a saját hasznuknak mások rovására való piszkos klaknázására.

Ezen rendszer támogatóival szemben tehát nem lehet más álláspontunk, mint mindazoknak megvető megítélése, akik tevékenységükkel ezen rendszer megszilárdulására és fennmaradására közreműködtek. A megítélés és elítélés módjaira nézve azonban igazságosnak és óvatosnak kell lennünk. A kormány nyilatkozatai szerint a bűntettekre nézve a törvény szigorú kárlehetetlenül fog lesújtani, ezekkel szemben tehát nyugodtan kell bevárnunk a büntetésre hivatott hatóságok igazságos ítéletét.

Másként áll a dolog azokkal szemben, akik fölött csak a társadalom erkölcsi bírósága hivatott a fegyelmi intézkedést megtartani. Sokan vannak, akik — sajnos — a mi elengedhetetlen erkölcsünk szemponitjából súlyos váddal terhelten állanak előlünk. Ezekkel szemben a mi magatartásunk módjára, ítéletünk megalkotására nézve igazságosoknak és óvatosoknak kell lennünk.

A főszempont amit szem előtt kell tartanunk, hogy nem szabad a társadalom fel-lebzeheletlen ítéletével magatartásuk nélkül senkit sem erkölcsileg megbélyegeznünk és kivégeznünk. Nem szabad elhamarkodott állásfoglalással abba a vesztélybe rohannunk, hogy esetleg erkölcsileg lehetetlenné tesszünk olyanokat, kik ártatlanok, másrésztől pedig némelyeket, akik erkölcsi megvetésünket teljes mérvben megérdemlik, a társadalmi megbecsülés teljes birtokában hagyunk. Nem szabad szem elől téveszteni, hogy miként a természetben általában, akként az emberi magatartás megítélésénél a látszat optikai csalódás veszélyének fokozott mérvben vagyunk kitéve. Nem hagyhatjuk figyelmen kívül, hogy az emberek alkotása nem egyforma; hogy vannak gyengébb és tökéletesebb, a viszonyokat bálcs beldással felismerő, és azokat löhlszemlén is félre ismerő, korlátoltabb emberek. Vannak olyanok is, akiket az öket fenyegető erkölcsi és anyagi ellenállhatatlan erő kényszerített oly magatartásra és cselekvésre, ami ellen jobb ér-zésük és lelkiismeretük sokszor fellázad; mérlegelnünk kell mindenesetben hogy a magatartás és a cselekvés az illetők szabad akaratának volt-e folyamánya? Ezen szempontok figyelembevételével kell tehát íté-keznünk, szigorúan és igazságosan!

Szent István napja a keresztény Magyarország konzolidálásának a születésnapja! Amidőn az ő bölcs szelleme ennek a hatalmas és legyőzhetetlen világeszmének meghódolt, tudta, hogy a nemzet fennmaradását megintáthatatlan alapra helyezi, mert a kultúra és a szerelét megdönthetetlen erejét oltotta be a nemzetbe. Ezzel a szeretettel párosult hazafias szellemmel kell tehát a romok eltakarításába fogunk; ezzel a szerettel kell a tévelygők felett illekeznünk; Szent István szellemében kell az újraépítésbe fogunk, hogy e sokat szenvedett ország menten minden belvészlyétől, felekezeti vil-longástól, felszabadulva és megszabadulva minden lídercnyomástól további évezredekön keresztül a magyar nemzeti érzés és minden nemzetközi érzésből megillett polgári erények megszentelt földje maradhasson!

HIREK.

NAPTAR.

1919. augusztus 20. Szerda

A nap kez 4 óra 59 perc.
kor, nyugszik 7 óra 06 perc.
A hold kei ájfel 11 ór 17
pu ektor, nyugszik 6 ór 12
12 perktor

Szent István.

A keresztény Magyarország meg-meghőpítőjének emlékünnepe hálá-adó himnusszal járulunk a Mindenható elé, akinek végtelen kegyelme meg-tisztította az országot a poklok feneké-ről rászabadult sátán-fajzattól. A magyar nemzet lélek, amelyet az évilág gonosz szellemei megakartak ölni, földszaba-dultan, megillettultan longi át a magyar égboltot s hódolattal köszönti az első magyar királyt, Szent Istvánt, akinek csodatévő szent Jobbja most is meg-állította a nemzetet a végpusztulás je-létőjén. Ezen a nagy napon ne csak ünnepeljünk, de szálljunk magunkba is: elmélkedjünk. Lásuk be, hogy orszá-got ért katasztrófában részünk volt nekünk is, mert ellanyhult nemzeti érzésünk, meggyengült hitünk s így nem volt a magyarságnak megfelelő ellenálló képessége azokkal a pokoli törekvésök-kel szemben, amelyek az országot meg-semmisíteni, — lépét elnemzetlenné akarták. Tulságosan mohón vetettük magunkat a „nyugati” kultúrára, a „nyugati” eszmékre, a „nyugati” vilá-gnézetre s nem vettük észre, hogy mind-ezek lelketlen hamisítványok; közönsé-ges, de veszedelmes mérgek, amelyek orvul loptak belénk a lélekmérgezők. Nem akartuk meglátni, hogy az angol-nál, a franciánál sovniszább, hithubb nációja kevés van a földkepekőségnek s nem eszméltünk rá, hogy egy maroknyi és rokonság nélküli nepet csupán ál-goló nemzeti érzés; trümmellen savi-nizmusa a nemzeti erkölcsünk, nemzeti világnézetének makacs ápolása menthet meg a lassu elsorvadástól, vagy a drámaián gyors enyészettől. Féltre a hamisított Nyugattal, félre azzal a vilá-gnézettel, amely azt vallja, hogy minden csak az anyagiaságon és önzésen alap-szik. Nekünk ideálokra van szükségünk, nekünk kell a hit, mert látjuk, hogy akkor szenvedett legtöbbet a nemzet, amikor ezeket elgyöngültni hagyta. — Térjünk vissza Szent István szellemébe és sujtunk rettenetes ököllet azokra, akik utunkban föltartóztatni akarnak... Igjen — elmélkedvén, — a mai válságos napunkban forduljunk áhitattal tellett könyörgéssel első szent uralkodónkhoz:

Hol vagy István király
Tegéd magyar kíván...

— Megalakult a vagyonvizsgáló bizottság. A legutóbbi városi közgyűlésen megválasztott vagyonvizsgáló bizottság a tegnapi napon megalakult. Elnök lett dr. Pihál-Viktor, helyettes elnök Knorizer György és jegyző Lányi László. Működését első 22-én délután 5 órakor kezdi meg és minden nap ugyanezen időben folytatja.

— A Nagykiszélet Kaszinó értelem tagjai, hogy helyiségei a mai nappal ismét a tagok rendelkezésére állanak.

— Főgimnáziumi hírek. ma, augusztus 20-án reggel fél 10 órára jelenjenek meg a főgimnázium tanulói lehetőleg teljes számmal a gimnázium udvarán. Innen tanáraik vezetése alatt vonulnak az ünnepes tábori misére. — Mindazokat, kik főgimnázium tanulókat öhajtanak ellátásra elfogadni, felkéri az igazgató, hogy személyesen jelentse ezt be nála.

— A kiskanzsai és bakónaki vértanúk emlékére hem Kocsias Jozsefné, hanem Kocsias Jánosné adományozott 100 koronát.

— Beszűnt a magánárvirat-forgalom. A nagykanizsai postafőnökség közli, hogy a magánárvirat-forgalom a nagy anyaghiány miatt besűnt.

— Prihoda jön. Tegnap híre érkezett, hogy Prihoda, a Borosányi-féle brigádcsapat egyik főkorfőcsé, a banditavezér teljesültem helyettesét az egyik bal tonmenti fürdőhegyen elfogták és már utána is van Kanizsa felé. — Prihoda, a 120 centimeter magas, habarcu vérszopó elég jó lőrénnek orvondott a Centrál környékén. A szerencsétlen aldozatok, akiket a Centrál első emeletén levő főhadiszállásra sodort balvégzetük feltelegeztek, amikor az alacsonyabbranu banditák által összeverve végre Prihoda elé kerültek. Istenem, persze, hogy orultak, amikor az igénytelen alakot, a jóságától és szelidségétől szinte sugárzó arcot meglátták. Hát még mikor Prihoda mezedes hangon megszólalt: Mi az drága jó elvtársam, ugyan mitől olyan kék és dagadt az arca? Ugyan, ugyan, hát miért is nem vigyáz magára László, lássál! Majd a cinkosaihoz fordult: De tiuk, mit csinált tulajdonképpen ez a derek ember? Azok előadták, hogy — például — gúnyos mosolyt észlültek az ajka körül mikor az utcán találkoztak vele. Lájták tiuk, fuvoltáza behuzigó lágy hangján Prihoda, ez nem volt szép jöleték, nem viselkedtetek úgy, mint ahogyan egy jól nevelt terroristától az ember jogosan elvárhatna. De ha mar itt van az elvtárs — itt három ájtatos szemforgatás következett: — hát adjatok neki egy *lisztességes, bő ruhát* és azután hagyjátok lepihenni.

A beavatottak nagyon jól tudták, hogy a „ruha” fegyvertust és revolvergyárt: jelent, de úgy, hogy a fegyver töltve van. Ha ilyenkor azután véletlenségből etsült volna a fegyvert, Prihoda, a jámbor, lesütötte volna szeméit, mely sóhaj tört volna fel erző kőből és elhaló, a megindulástól rezgő hangon susogta volna: „Istenem, Istenem, a sors utjai kiszámíthatatlanok. Úgye hányszor mondtam tiuk, hogy vigyázzatok.” Iyen volt Prihoda, a légynek sem ártó. A diktatura bukását követő napokban nagy és szép dolgok határozták el magát a kicsiny ember. Öneki csinálhatnak Pesten, amit akarnak, óniattá megszűnhetik a terror és a rablógyilkos uralom Pesten, de Kanizsán, ahol ő, I. Prihoda, Borosányi kegyelméből a terrorcsapat lelke garázdálkodik, ott úgy marad minden, ahogy ő akarja. Elia határozta, hogy kitart a legutolsó futási lehetőségig. Megtett minden előkészületet: a Szarvas-beli alhadiszállás elő köppuskát állítatott, a Centrál hallja pedig kézigyránál volt tele. Körül patrulliroztatta a várost minden 5 percben a aklt elcsipett, annak jaj volt. Az előlt már nem volt Prihoda, a kenetteljes, hanem maga teljes ajjasságában mutatva magát, ordította: „Üsésétek egyon a piszkot!” Az akkori néhány éjszaka alatt, épkézláb senki sem szabadult a kezei közül. Nemsokára azután kezdte jétni, hogy mégsem olynn teljesen rózsás a helyzet

számára. Egy szép reggel, engedve a rábeszélésnek csapatosól — nem feledkezve meg az összerabolt zsákmányról sem — diszmenetben kivonult a városból. Egy kies balatonmenti fürdőhelyre vonult vissza, mely szelid költői lelkiületének legjobban megfelelt és azóta ott pihente ki a kanizsai két hónap fáradsalmait. Rossz emberek most megzavarták pihenését és visszahozták Kanizsára. (p. f.)

— A Nagykanizsai Tornaegylet felhívja tagjait, hogy ma délután fél 10 órakor a tornateremben lehetőleg teljes számban jelenjenek meg: Az egyesület innen testületileg vonul fel a Szent István napi ünnepségekre. F. hó 23-án szombat délután 5 órakor a po'gári iskola tornateremben taggyűlést tart a tornaegylet. A gyűlésen az összes tagok (nők is) jelenjenek meg.

— Közellátási közlemények. A bánokszentgyörgyi ördögjárás a kiutalt fa kiszolgáltatását — egyelőre — besűntette. Figyelemztetjük tehát az érdekelt teleket, — akik fájukat még be nem hozták, — hogy további intézkedésig az erdőre ne köljöjenek. A szállításmak újból való megkezdését annak idején közölni fogjuk. *Városi közellátási üzem*

Wilson a német békéről.

Berlin, augusztus 19. Newyorki jelentések szerint Wilson elnök Hitchcock közvetítésével azt közölte a szenátussal, hogy a bekeszerződés dolgában sem ellenjavaslatot, sem fenntartást nem lehet tekintetbe venni. Ha a szerződést elvették, új bekeszerződést kellene készíteni. Minthogy a nagyhatalmak és Németország a bekeszerződést elfogadják, az Egyesült-Államok abba a kellemes helyzetbe juthat, hogy levett kalappal közelíthetne Németországhoz.

ZONGORÁT KERESK BÉRBE.

Cím a kiadóhivatalban.

Sohasem izzad többé a lába, ha a MEDUZINAT gyorsan használta

5 korona 80 lillér beküldése ellenében bérmentve küldi

MATIS és PRANGER, KISPEST.

„ZALA“

AKORAN REGGELI ÓRAKORAN JELENIK MEG, EREDETI TELJ. FONÉS TÁVIRAI JELENTÉSEKKEL.

Egyes szám ára 1 korona.

Kapható a dohányárudákban és az utcai rikkancsoknál.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban

Az elemi oktatás régi rendjének visszaállítása.

Budapest, augusztus 19. A letűnt négy hónapos rémuralom talán seholsem végzett oly rombolási, mint az elemi oktatás terén. Ezt a rettenetes rombolást, mely talán fel sem mérhető, gyorsan, erőlyesen és hazafias bölcsességgel igyekszik jövétenni és ellensúlyozni az a körrendelet, amelyet ma becsajított ki Huszar Károly vallás- és közoktatásügyi miniszter. A miniszter körrendelete a következőképpen hangzik:

— A most letűnt korszak rendszer nélkül romboló intézkedései oly siralmas állapotokat teremtettek az elemi iskolák igazgatása terén is, hogy azokat csakias megfeszített, fáradságos munkával lehet — egyelőre még csak félig-meddig is — rendes mederbe terelni. Szigorú miheztartással szolgáljanak a következők:

1. Ha a tanító hazafias, politikai, társadalmi, vagy erkölcsi-magatartása ellen kifogás merült fel, a fegyelmi eljárás megindításán, súlyosabb esetekben pedig az állástól való sürgős felfüggesztés iránt azonnal intézkedjék.

2. Az ez év március 21-e után keletkezett összes elemi népiszkolai kinevezések érvénytelenek. Az ily kinevezés birtokában levő tanítók ujonnan benyújtandó szabályszerűen készített kérvények alapján az úresen levő állásokhoz képest nyerhetnek új, a törvényeknek megfelelő kinevezést. Természetes, hogy ezen kinevezéseket a legnagyobb körültekintéssel fogom elbírálni. Erről minden érdekelt tanító sürgősen értesítendő.

3. A folyó évi március 21-e után történt minden egyes áthelyezés, beosztás, alkalmazás, kiküldés és megbízatás új elbírálás alá kerül és ezek közül csak azok maradnak érvényben amelyek nem politikai jutalmazások vagy bűntettek cselekményei.

A közoktatásügyi népbiztosság által f. évi március 21-e után kiadott, avagy a vármegyei, egyes községi vagy városi művelődési osztályok által önkényesen elintéztet iskolavezetőj megbízatások is érvénytelenek. Minden állami elemi népiszkola igazgatása terén a folyó évi március 21-ét közvetlenül megelőző állapot állhatlak vissza. A tenaoshoromány által tett összes rendelkezések és intézkedések hatályukat veszítik és ennél fogva a rendelkezési állományba helyezett összes tanítók és tanítónők állásukban helyeiket elfoglalni és működésüket folytatni tartoznak. Minden beosztott tanító jelenlegi beosztásában meghagyandó, kivéve ha a beosztott tanító az iskola jellegével nem azonosítható, illetőleg az állami szerződés kikötésének nem felel meg, vagy az iskolát fenntartó ott alkalmaztatását kívánatosnak nem tartja. Ha valamely állomáshelyen felesleges tanító van, úgy ezek közül

1. a politikai jutalmak révén adajutottak
2. a vallásuk miatt ott nem foglalkoztathatók,
3. az onnan el kívánkozik,
4. a nőtlenek és hajadonok,
5. a kevesebb szolgálati idővel és kisebb családjával bírók tekintetnek feleslegeseknek.

Budapest, 1919. augusztus 19.

HUSZAR s. k.

vallás- és közokt. miniszter.

Hirdetmény.

Folyó évi augusztus hó 21-én, csütörtökön a tisztellás dolgában a következő sorrendben tartoznak jelentkezni a felek a városi élelmezési hivatalban:

délutáni 8-9 óráig	8101-8220 hatósági szám
0-10	8221-8280
10-11	8281-8340
11-12	8341-8400
2-3	8401-8400
3-4	8461-8520
4-5	8521-8580
5-6	8581-8640

A jelentkező tartozik magával hozni a hatósági élelmezési könyvecskét és igazoló munkakönyvet.

Elcserélném 7 lakásos házamat vidéki ház és föld birtokért. Irtekezés Attilautca 12., tulajdonosnál. 1743

Eladó a kiskanisai malomnál egy drezdai gyártmányú 2-ös számú „Kádovoy Mühle” daráló és őrlőgép hozzávaló szítával és főlvonóval, továbbá egy kb. 15 hkt. úrtartalumu tartánykocsi. — Felvilágosítást ad: Grünfeld Miksa, Kinizsy-utca 5. 7361

Keresek 1 éves **fiata mellé** magyar vagy német **leányt** ki volt már gyermekek mellett. — Fürst Józsefné, Sugár-ut 17. 1737

2 nagyobb gyermek mellé házas jólelkű nevelő kisasszonyt keresek. Németül tudók előnyben. Cim a kiadóhivatalban. 1730

Egy jó tanuló felvételt Deutch és Eichner cégnél. 1740

Zongoratulajdonosok figyelmébe!

Szakértő zongorakészítő és hangoló érkezett Nagykanizsára. Elvállal bőrdzések, hangolásokot, angol, bécsi és pianino-mechanikai javításokat. Érdeklődők adják le címüket e lap kiadóhivatalába. 1738

Szakszerű arcpolálás ottkor csak egy lebeszélés, ha

MEDEA növénykrémét használ, mert elűti a szeplőket, májfoltokat, anyagegyes, himlőhelyes felső hámréteg és úde, ifjú arc-bőrt nyer. Ára 25 kor.

Alabastromhoz hasonló lez a bőre ha MEDEA emalkrémét és pouderit használ nappalra. Ára e kétőnek együttevő 40 kor.

Haja megnő és nem hull, ha MEDEA hajellizitri használ. Ára 22 kor.

Diskrét széküldés a pénz előlege beküldése vagy utónevéllel.

MATIS és PRANGER

okleveles vegyész, kozmetikus KISPEST.

Hirdetmény.

Nagykanizsa város tanácsa közhírré teszi, hogy a városi köztávóhídon a bétisztítási jog és az ehez tartozó helyiségek 1919. évi szeptember hó 1-től további 3 évre az 1919. évi augusztus hó 26-án a városház tanácstermében megtartandó szóbeli nyilvános árverésen bérbe adja, mely árverésre a bérbe venni szándékozókot meghívja.

Az árverési feltételek a v. kiadóhivatalban mindennap a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Nagykanizsa, 1919. aug. 10.

A város tanács.

Dr. Prack István
h. polgármester.

A gőzfürdő

égész napon át nyitva!

Borbély, tyukszemvágó és manikőr

TÜZKŐ

minden mennyiségben kapható: **GARAMVOLGYI és SZEMERE** dohány-nagyáruházaiban!

Fájdalomtól megtört szívvel jelentjük, hogy szeretett férj, apa, nagyapa, dédapá és fivér

Neufeld Henrik ur

NEUFELD HENRIK és FIA cég baltagja,

életének 76-ik, boldog házasságának 48-ik évében hosszú szenvedés után hétfőn, a hó 18-ikán ójjon 12 órakor jobb létre szenderült.

Megboldogult drága halottunkat szerdán, a hó 20-ikán délután 5 órakor fogjuk a Bajza utca 15. sz. gyászházából a helybeli izr. sirkertbe örök nyugalomra kísérni.

Nagykanizsa, 1919. augusztus hó 19-én.

Öv. Neufeld Henrikne, mint neje.

Neufeld Ödön, Bealle férj, Weiss Beáta, Fiska férj, Brater Ignác, Norman férj, Bolok Samu, mint gyermekek.

Neufeld Ödön, szül. Gross Aranka, mint menyegye Weiss Béla, Brater Ignác, Bolok Samu, mint vő.

Öv. Leány László szül. Neufeld Amália, mint özvegy.

Számos unoka, dédunoka és rokonság.

BÉKE HAMVAIRAI

Zala nyomdavállalat**Nagykanizsa**

TELEFON: 78.

Üzleti könyvgyár, könyvkötészet, papírarukészítés. Mindennemű nyomtatványt a legizlésebb kivitelben készít és legpontosabban szállit.

Közvetítői és kiadóirodái:

NAGYKANIZSA,
Sugár-út 4.

Zala Nyomdavidálat
Fő-ut 5. sz.

Megjelenik hétfő kivételével
mindennap korareggel

ZALA

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

vidékre postai szét-
küldéssel:

egy óra 25 kor.

Egyes szám ára:
1 korona.

Szerkesztői és kiadóirodái telefon 78.

Nyomdai telefon 117.

Főszerkesztő:

TÓTH ZOLTÁN

Főmunkatárs és leltárfelelős:

CSILLAG JENŐ

Hirdetéseket, nyit-teret és magán-
közleményeket díjzabará szerint van-
niel a kiadóhivatal.

A román parancsnokság nem avatkozik Magyarországi politikai életébe.

Nem gyakorol semmiféle cenzurát — Nem áll semmiféle politikai üldözési szolgálatba — Kizárólag a rend fenntartására szorítkozik.

Budapest, augusztus 21. Az erdélyi román csapatok főparancsnoksága a következő két hírdetményt hozza a közönség tudomására:

— A budapesti román csapatok parancsnokságának ama igyekezete, hogy a fővárosba élelmiszereket hozzon, hiábavalónak bizonyult, mivel hogy a magyar hatóságok teljesen szervezetlenül állanak. A parancsnokság minden lehetőséget megtesz, hogy a hatóságokat az élelmiszerek biztosításához szükséges intézkedések keresztül-vitelében siettesse. Ugyancsak a városi hatóságok érdekében a parancsnokság elemliszter vonatokat szervezett, az összes uszályhajóknak pedig szabad hajózást engedélyezett a Dunán, hogy ezekkel is szállíthassanak élelmiszereket a város részére.

A román parancsnokság teljes szabadságot engedélyezett arra, hogy az üzletek este 9 óráig nyitva legyenek és még egyszer kijelenti, hogy a budapesti sajtó és politikai élet teljesen szabad, ezek belügyeit, illetőleg semmi cenzurát nem gyakorol.

A román parancsnokság egyszersmint kijelenti, hogy soha senkinek eszköze nem lesz oly irányban, hogy bármilyen politikai üldözésnek a szolgálatába álljon. E tekintetben az egész felelősség azokra háromolódik, kik felhasználva a jelenlegi helyzetet, politikai üldözéseket kezdenek meg.

A román parancsnokság kizárólag a rend fenntartására szorítkozik.

Budapest, 1919. augusztus 20.

Mardarescu tábornok s. k.,
az erdélyi csapatok főparancsnoka.

Panaitescu tábornok s. k.,
vezérkari főnök.

A Reggeli Hírek és a Budapesti Közlöny folyó évi augusztus 20-án megjelent számában ki lett hirdelve a statárium. Tudomásra hozatik, hogy ezen hírdetmény semmi és érvénytelen. Senki másnak, mint a román csapatok parancsnokságának nincs joga ilyen hírdetmény közzétételére a megszűlési idő alatt.

Budapest, augusztus hó 21-én.

Mardarescu tábornok s. k.
az erdélyi csapatok főparancsnoka.

Diamanti miniszter s. k.
a román kormány megbízottja.

Tisztul az ország.

Cserni terrorcsoportfőparancsnok és vezérkarának elfogatása. — Vallanak a Lenin flak. — Kunfi elfogatásának részletei.

Budapest, augusztus 21. A proletárdiktatúra oszlopi, a Lenin-flak, összes testvérelakulataikkal az Engels-gyerekekkel, a Fabick-csoporttal és a vidéki kirendeltségekkel a bukás napján a szélrózsa minden irányába elszéledtek. Maga a vezér: Cserni József és vezérkara, mely 6 kiváló haramiából állott, a Dunántúlra vette útját, hogy valahogy Zala-, Vas-, vagy Sopronvármegyén keresztül osztrák területre juthasson. Eleinte vonattal utaztak, de később, — addig még meg nem állapított vasúti állomáson leszálltak a vonatról és beváltak magukat a Bakonyba. Azonban nem volt sokáig nyugtuk, mert a falvak lakossága, melyet utjukban mindennél terrorizáltak, értesítette a hatóságokat, amelyek minden intézkedést megtettek elfogatásukra és csakhamar körül is fogták a csoportosan menekülni igyekvő rablóhadat. Tapolca körül már olyan

szoros volt a gyűrű, hogy a rablók látták, hogy csak harccal szabadulhatnak és egy alkalmasnak vélt helyen, a vasúti töltés mellett vették fel a harcot az ellenük kivézonyelt csendőrökkel. De jórl járta, mert a harcba hirtelen beleszólt egy páncélvonat, melyet a csendőrök segítségére küldtek. A páncélvonat eldöntötte a csata sorsát, amelyben 2 Lenin-flak elesett, mire a többi — szám szerint 36 — megadta magát. Mikor az elfogott Lenin-flakot összeírták, akkor derült ki, hogy a foglyok közt van a rettegett vezér: Cserni József és hat alvezére is. A díszes társaság szombathelyi ügyészeg-fogházába került, ahonnan tegnap szállították őket Budapestre.

Budapest, augusztus 21. Tegnap délután vitték be a főkapitányságra Cserni Józsefet, a terrorcsoport vezérét, kit több társával a Dunántúlon fogtak el. Nagy Károly dr. detektívönök hallgatta ki először Csernit, ki vallomásaiban többek közt azt is elmondotta, hogy a proletárdiktatúra kitörése előtt 3 nappal Kun Bélától parancsot kapott Kunfi Zsigmond megölésére. Cserni azonban nem találta Kunfit sehohsem. Mikor már 3 napja kereste, kiltört a

proletárdiktatúra s Kun Béla visszavonta a parancsot.

Budapest, augusztus 21. A tegnapi nap folyamán a főkapitányságra beszállított Lenin-flak vallomásaikban elmondották, hogy a szövetházban meggyilkolt két ukrán tisztet Kun Béla határozott parancsára ölték meg.

Budapest, augusztus 21. A cseh-azlovák követéség ma arról értesítette a főkapitányságot, hogy Kunfi Zsigmond, volt közoktatásügyi népbiztos augusztus 12-én Pozsonyban a rendőrök elfogták. A volt népbiztos áruháiban, hamis utlevéllel és hamis okmányokkal igyekezett kimenekülni az országból, a rendőrök azonban felismerte s így a menekülő népbiztos kézre került. Kunfi fogságában megakarta vesztegetni őket, hogy így szabadulhasson, de szándéka hajótörést szenvedett az örök becsületességén. Egyebként Kunfi a pozsonyi rabkórházban van, mert a rendőr- orvos elfogatása után megvizsgálta és verbált állapított meg rajta.

Budapest, augusztus 21. A még nem szállott területén rend és nyugalom van. A közigazgatási hatóságok a melléjük beosztott karhatalmak segítségével teljesen helyreállították a jogbiztonságot. A Szat laván napját az ország népe kegyelettel és méltó pompával ünnepelte meg.

Budapest augusztus 21. A Magyar Távirati Iroda jelenti: A Szamuely Tibor holttestének agnoszkálására kiküldött detektívek Szamuely iratai között egy táviratot találtak, melyet június 8-án adott le Szombathelyre Kun Béla. A távirat a következőképpen hangzik:

— Használjon fel minden eszközt, hogy a dunántúli ellenforradalmat elfojthassa. Járjon el minden kímélet nélkül; ingadozás csak azt az ügynek. A rendes vasúti forgalom mindenáron helyreállítandó, hogy az élelmiszter szállítás fennakadást ne szenvedjen. Katonavonatok után az élelmiszerszállító vonatokat az elsők. A vasutascsapatok megfelelően szerveződnek, az egész Dunántúlt el fogjuk tudni velük látni. Holnap már az első két osztály elindul. Kun Béla.

Távíróösszeköttetés Szerbiával.

Belgrád, augusztus 21. A jugoszláv sajtóiroda jelenti: A magyarországi helyzet megváltozása és a határzár okainak megszüntetése következtében meglettük a rendelkezéseket, hogy a telefon és távíró összeköttetés a szlav királyság és Magyarország között helyreállítassék.

Szerb kormányváltás.

Belgrád, augusztus 21. A jugoszláv sajtóiroda jelenti: Bándor régens herceg ma aláírta az új kormány kinevezését. A kabinetben a polgári klub tagjai és szociáldemokraták vannak.

Szent István napja Nagykánizsán.

Káprázatos fényvel, lobogó lelkesedéssel ünnepelte meg tegnapelőtti Nagykánizsa hazafias közönsége az előző szent király emlékezését a ezzel kapcsolatban a bolsevizmus csufos bukásának örömmünepét. A nagy nap reggel 9 órakor a képviselőtestület rendkívül közgyűléssel kezdődött, amely a városháza gazdagon díszített közgyűlési termében folyt le. Az ülést dr. Prack István magvas, nemes liberalizmussal állított beszédben nyitotta meg.

— Komoly napokat élünk — mondotta — és komoly napoknak nézünk elébe. Nem lehet szóval kifejezni, mit veszítettünk, hisz elvesztettünk majdnem mindent. Mégis örömmünep ez a mai, mert az ország felszabadult a kommunizmus nyomása alól és visszanyertük szabadságunkat. Nagy kincsünket nyertük ezzel vissza, amelynek segítségével visszazsuzerázzuk mindazt, amit elvesztettünk. Fogjunk össze vallás- és osztálykülönbség nélkül és állítsuk a hazát új pillérekre. Az idők rohanó forgatagában csak az a nemzet állhat meg a helyén, amely a megfelelő műveltséget fokon áll. A fejlődésnek ellenállni nem lehet. Ki kell terjeszteni az alkotmányt demokratikus irányban, hogy minden osztály, faj és nyelv népréteg résztvehessen az alkotmányban, ha ott küzdeni kíván. Ha közeledésünkkel lelleszünk, Magyarország ismét nagy lesz.

A nagy leszéssel fogadott beszéd után dr. Tamás János emelkedett szószórára s izzó hazafiaságról áthallott, nagyszerű szónoki remekműben foglalta össze csatlósainkat és reményeinket.

— Tavaly ősszel — mondotta — lelkesedéssel üdvözöltük a köztársasági államformát, mert örültünk, hogy megszabadulunk a velünk egybefűződi Auszriától és a nekünk idegen diktatortól. És még három reményünk teljesülését várjuk: reméltük ellenségeink lovaslásságát, néplünk összetartását és hazánk emelését. Mindezek helyett az átkos bolsevizmus jött Most, hogy ennek Isten segítségével bekövetkezett bukása után a romokból az új magyarországot felépíthessük, három lefűzőlajdóshágra van szükségünk: a jövőnk hitére, munkánk eredményének reményére és egymás szeretetére.

A hosszantartó ellenzéssel és tapssal fogadott beszéd után dr. Tamás János Indiványra a közgyűlés leggyökönyben felelt ki ama bizodalmit, hogy a jelen generáció lelkéből semmi nemes kellék nem fog hiányozni ahhoz, hogy az újjáépítés dicső munkáját méltóan végezhesse.

Közgyűlés után a gyönyörűen díszített felsőtemplom előtt P. Bécs Vazul ferencrendi házfőnök fényes segédlellet nagymisét mondott, a kanizsai nrhölgyek és diákok vegyeskarának és a gimnáziumi zenekarnak közreműködésével. A Főter polioasoralt drapériák és háromszínű lobogók díszítették. A tábori misén egy díszszórad, a helyőrség egész Istenkora, valamint a díszbe öltözött lovas és gyalogos rendőrség, az állami és városi hatóságok képviselői, a vasuti és pósta küldöttsége s beláthatatlan hazafias közönség vett részt. A díszistenisztelet a Hymnusz hangjal rekesztették be. A régi, nemrégiben még lüdzőlt melódia örömkönyveket csalt a szemekbe.

Mise végeztével a városháza ele vonult a közönség, ahol pár hete még pesti banditák vezették félre, bolondították el a jobb sorára érdemes munkásságot. A lélekméregzés, hazugság színhelyét most a hazafias izzó szelleme lengette át a vérell, gyilkossággal kompromittált vörös zászló helyén a magyar nemzet szent tricolorra lobogott diadalmasan, biztalan-bizakodóan.

A népgyűlést a városháza erkélyéről dr. Prack István h. polgármester nyitotta meg nagy hatást keltő és éljenzéssel fogadott beszédben, majd átadta a szót az ünnepi szónoknak, dr. Hegedűs Györgynek, aki szónoki sikereinek egyik legszebbikét aratta. Beszéde széles alapokra fektetett, átgondolt, rendkívül magvas, a végén pedig valószínűleg költői szárnyalású volt.

Beszédét történelmi visszapillantással kezdte, mindenlét rámutatva az országnak a koronához való mindenkorl öröhetetlen ragaszkodására és az országnak ebből fakadó haldai magyságra. De — mondotta a szónok — jött 1918. november 1. és azután a bolsevizmus, amikor minden elveszett. Felvetődtek problémák anélkül, hogy megoldottak volna. Szembehelyezkedett a Ióke és a munka, amelynek pedig mindkettőnek jogai és kötelességei vannak. Pusztulás fenyegette az országot. És mindezt miért? Nem a szegénység üdvére, hisz azok jobban szükkölködtek, mint azelőtt. Csak a munkásság egyeduralmat és ne tagadja meg a haza eszméjét, állon a nemzet lobogó aida és küzdünk mind együtt az ország üdvéért. A német munkásság bérének egy negyedét a hadsarc viselésére adja, hogy a jövő generációra kevesebb leher várjon. Nem politizál, de mint egy párt tagja, ennek a zászlaja alatti szeretné látni a középosztályi is. A magyar parasztnak érdemei vannak az elmúlt rendszer megbuktatásában. Ha pártjának programja kibővíti, boldogul abban mindenki. Beszéde végén kéri az ifjúságot, ügyködjen a szocializmus felé, kéri a magyar asszonyokat, buzdítsák férjüket a nemzeti munkára, — kéri a katonákat, vezessenek bennünket oda, ahol nem lesz feldarabolt Magyarország.

A szűnli nem akaró éljenzéssel és tapssal fogadott beszéd után az ünneplő közönség emelkedett hangulatban oszlott szél —

— A 11-es huszárokhoz. Kriszt János közli a következő felhívást: „Huszárok, kik hősiességen küzdöttek öt éves dicsőmultu ez redünk sorai között a világháboruban — Krizyatin, Dnyesster és Pusnik mellett — tanusított viléz magatartásokat méltóvá tettétek magatokat a Waxánál atb.-nél, halált megvető bátósággal küzdött dicső elődöttekhez, a híres székely huszárokhoz. Vonuljatok be öreg ezredfrontiánk hangjára szög és asent magyar hazánk ismét kibontott ősi zászlója alá. Úra felállítjuk a mi régi 11-es huszár ezredünket gyertek és jelentkezzetek a mi laktanyánkban Szombathelyen. Ha összetartottunk a dicsőség és öröm napjában és a szenvedések és nélkülözések óráiban, összetartunk ezentul is. A 11-es huszár az a maradvány régi jó hírnevéhez. Megfogya bár, de törve nem élni akar és élni fog Magyarország. Lépjetek be az önkéntes 11-dik magyar huszárezredbe. Mindenki naponként 1—20 koronát és teljes ellátást kap, akinek vitézégi érme is van azonkívül 2—3 koronát. Négyszeri szolgálati idő kötelező. Előre piros sapkások!

Győr megszállása.

Román csapatok Győrén.

Győrből jelentik: A román királyi csapatok augusztus 18-án este nyolc órakor bevonultak Győrbe. A román királyi csapatok fogadására Győrszentivánra Győr városi és vármegyei részéről a polgári és katonai hatóságok képviselőiben Nemeth Miklós alispán, Farkas Mátyas polgármester és Klempa Kálmán ezredes, valamint Fuxhoffer Gyula alezredes, Gidófalvy Elemér csanádörnyegyes Zalay őrnagy mentek ki különvagonon. — A győrszentiváni állomáson Farkas Mátyas polgármester a román királyi csapatokat vezető alezredeshez a következő beszédet intézte francia nyelven:

— Városom nevében jöttem ide, hogy üdvözöljem és barátságos indulattal köszöntsem a román királyi csapatokat és annak vezetőit. Biztosítom a lezredes urat, hogy a városi közbönség nyugodt érzületű és higgadt szágát meg fogja óvni, a kiadott rendeleteket szabályszerűen vég a fogja hajtani. Bátorodom kérni, hogy rendeleteit a polgármesterrel egyetértőleg sziveskedjék kiadni.

A polgármester szavaira a román királyi csapatok vezénylő parancsnoka C. rjesku ut ezredes megköszönte az üdvözlést és barátságos fogadtatást és biztosította a polgármestert a román királyi csapatok jóindulatáról.

A fogadtatás után a román királyi csapatok parancsnoka kisebb különítményeket küldött a városba, ahová este nyolc órakor érkeztek meg. Egy lovas különítmény a városháza előtt állott fel, egy másik különítmény pedig a beszállásolásra vonatkozó intézkedéseket tette meg.

A román királyi csapatok megérkezésének híre gyorsan szertefutott a városban és a közönség nagy tömeggel gyülekeztek a vasuti indóház előtt és a Vilmos császár-uton. A lakosság barátságos érzülettel fogadta a román királyi csapatokat és megnyugvással látta a fegyelmetes katonai fallépést.

Az esti órákban Győrre érkezett román királyi csapatok tisztjei, közöttük a parancsnok alezredes, a Royal-szállóban előre lefoglalt első emeleti lakosztályban nyarlett szállással. Itt este 9 órakor az alezredes magához kérelte Farkas Mátyas polgármestert, Klempa Kálmán ezredes és Nemeth Miklós alispánt, akikkel a további teendők felett táncsközölt. A tárgyalások során kifejezésre jutott, hogy a román királyi csapatok győri tartózkodásának főcélja a rend és nyugalom fenntartása. A városi közigazgatást továbbra is a polgári hatóságok fejei fogják vezetni, míg a román királyi csapatok a rend és nyugalom fenntartásához szükséges katonai asszisztenciát szolgáltatják. Az ezirányban szükséges intézkedések a város polgármesterével, a vármegye alispánjával és katonai parancsnokával egyetértőleg történnék. A vasuti forgalom teljesen szabad, a román királyi csapatok parancsnoka azonban a rend és biztonság fenntartása céljából az állomásfőnökség mellé egy román tisztet fog beosztani szolgálatára és ezek egyetértelműleg fogják a vasutak rendjét megállapítani, utazni azonban csak a román parancsnok engedélyével lehet.

A Royal-szállóban megtartott esti tanácskozás után a Royal-éttermében a román királyi csapatok tisztjei vacsora várta, amelyen

részvételük a polgári hatóságok lejei is. Este háromnegyed 11 órakor megérkezett a román királyi csapatok zöme is, gyalogság és tüzérség Győrre. A román királyi csapatokat a Károlyi vadászszázadványában szállásolták el.

A nagyközönség figyelmébe.

Az adotti viszonyok folytán a pénz forgalomban zavarok észlelhetők. Oka ennek a közönség bizalmatlansága. Ma re-pektálja ugyanis a pénzügyi kormány augusztus 15-én kelt rendeletét, amely teljes világossággal megállapítja a tanácskormány által kiadott u. n. szovjetpénz értékét!

Mindenkinek be kell látni, hogy márdi holnapra nem lehet a szovjetpénz helyébe eredeti kék Osztrák Magyar Bank jegyeket varázsolni. A ma fennálló állapot csak átmeneti. Ha olvassa bárki a kormány pénz-rendeletét, akkor tudnia kell, a birtokában lévő szovjetpénz mennyit ér és érte mennyi eredeti kékpénzt fog kapni, ha az Osztrák Magyar Banknál beváltja.

Az átváltáshoz azonban idő kell és első sorban meg kell várni, míg a bankfők megkapja azt a mennyiségű kékpénzt, amely szükséges ahhoz, hogy az átváltást megkezdhesse. Közudományi dolog az is, hogy a román megszállás folytán és egyéb oknál fogva Nagykanizsán már tíz nap óta sem Budapesttel, sem Wiennel nincs közvetlen postai összeköttetés. Mindaddig tehát amíg a postai forgalom helyre nem áll, teljesen lehetetlen a bankfők számára kék pénzt szállítani.

A lakosság városokban épügy, mint a falvakban, saját magának ellensége, ha az ezidőszaki forgalomban lévő bankokat átmenetileg fizető eszköznek elfogadni nem akarja, már azon oknál fogva is, mert jelenleg a forgalomban lévő szovjetpénzen kívül, eltekintve attól a kevés kékpénztől, mely közkézen forog, nincs is más fizetőeszközünk. Mindaddig tehát, amíg az Osztrák Magyar Bank meg nem kezdi az átváltást, okvetlenül szükséges, hogy akadálytalanul lehessen vásárolni szovjet pénzzel (névérték egyötöde arányában). Bárki, aki ilyen pénzt elfogad, ezáltal megrövidülni nem fog, mert minden ember kivétel nélkül, a banknál, annak idején szovjetpénzt ad be, érte megfelelő értékben okvetlenül kék pénzt fog kapni.

Ujból felhívom a közönség figyelmét arra, hogy az Osztrák Magyar Bank eredeti (2000 szerián aluli) 200 koronásai és (3000 szerián aluli) 25 koronásai teljes értékkel, úgy szintén a 20, 10 és 5 koronás postakártyakékpénztárjegyek, valamint a hamis 2 és 1 koronás bankjegyek ugyancsak teljes értékkel, a szovjet 200 koronások (2000 szeriával kezdődők) és a szovjet 25 koronások (3000 szeriával kezdődők) pedig névértékük egyötöd részével vagyis 40, illetve 5 koronával fognak a bank által kék pénzre átváltani. Nagykanizsa, 1919. augusztus 21.

Záborszky Zoltán.

Az Osztrák Magyar Bank nagykanizsai fiókájának főnöke.

Dr. Domján Lajos, a városi polgármester parancsnoka fölhívja a város lakosságát, hogy a rend és nyugalom érdekében az erre alkalmesok minél számosabban jelentkezzenek, mivel az eddigi jelentkezése nem felelt meg a lakosság hazafelé irányított bizalmának.

HIREK.

NAPYAR.

augusztus 22. A nap két 5 óra 03 perccel, nyugszik 8 óra — perccel.
A hold két éjjel 1 óra 23 perccel, nyugszik reggel 3 óra 49 perccel.
Péntek

— Koller főbíró — hivatalban. Dr.

Koller István, a nagykanizsai járás érdemes és kiváló főszolgabírája a bolsevik uralom nyugdíjba számította. A bolsevikiek bukásával perze rendelkezései is érvényüket veszítették, így az általános szimpátiának örvendő főbíró úra átvette a járás vezetését.

— A kiskanizsai polgárőrség parancsnoka. A rend és nyugalom fontosságára a legközelebbi napokban Kiskanizsán is megalkul a polgárőrség. A katonai állomásparancsnokság a kiskanizsai polgárőrség parancsnokává Hegedűs György tartalékos főhadnagyot nevezte ki, akinek a világháborúban tanúsított hősi részvétele biztosítja arra, hogy a kiskanizsai csapat hívatása magasztalan fog állni.

— Szeptember 2-án kezdődik a színházi szezon. Megirtuk, hogy a Somogyi Kálmán igazgatása alatt álló győri színházat szeptember és október hónapokra játéskész engedélyt kapott a városi tanácsától. A főváros és vidék legjobb erőiből összeválogatott társulat, már e hó 20-án Kanizsára érkezik, és előreláthatólag szeptember 2-án kezd meg előadásait a „Tul a nagy Krivánon” című Farkas Imre operettel. A társulat tagjai közt találjuk Falusy István énekes bonvivánt, Vida Ilonka primadonnát, Csáky Szára szubrettet, Podr Miklóst, az Apolló kabaré közismert művészt, Nagy Aranka kolaratur énekesnőt, Róna Zoltán táncos komikust, Földesi Sándor hő- és jellemszínészt, Dózsa István komikust — az utóbbi három az újpesti Népszínház volt tagja — Balley Mancsi táncos sabrettet, Tompa Irma drámai szendét, Somogyi Kálmán énekes-táncos bonvivánt és a. A drámai hősön szerepkörére vonatkozólag Somogyi direktor most folytat tárgyalásokat egy neves fővárosi művész-óval, akinek szerződésére előreláthatólag minden igényt ki fog elégíteni. Egy tiztagú nő és egy tiztagú férfiar, továbbá egy 18 tagú zenekar teszi feljessé a kiváló együttest. Somogyi direktor a társulat agilis vezetője valóban kulturált kíván terjeszteni, amikor az összes modern darabok és újdonságok mellett, klasszikus régi műveket, sőt operákat is műsorára tűz. Ugy a társulat tagjainak névsora egytől-egyig jónévű művészek, mint a finom gondossággal összeállított program garancia arra, hogy városunk közönségének egy igen kedves, minden igényt a legmesszebbre menőleg kielégítő színházi szezonban lesz része. A társulat hat hétig szándékozik játszani a nyári színház színpadán, amelynek a lehető leggondosabb kitarozási munkálatait máris folyamatba vették. Megmuaszthatjuk el e helyütt még felkérni Nagykanizsa műpártoló közönségét, hogy színészeinknek, akik a diktatura 4 rémes hónapját szenvedték át Budapesten és akik így méltán megérdemelték már egy kis jóllétet, kényelmet — ajánlják fel felesleges lakrészüket, hogy csorbá és nekünk jutlandó művelészeiről, jól érteze magát városunkban a drék művészgárda.

— Adomány. Özv. Dénes Zsigmondé a kiskanizsai és a bakónaki hősök emlékére 6 koronát adományozott.

— Eljegyzések. Tompa Jucikát Budapesten eljegyezte Filtzó Béla Nagykanizsa. (Minden külön értesítés helyett.)

Fellner Ernő Zalabér, eljegyezte Waltersdorfer Mariakát Kányavárról.

— Haldios szerencsétlenség Hévízen Fischer Aladár budapesti kereskedő, aki a keszthelymelletli Hévízen fürdőszült, tegnap fürdés közben a hőforrások körül lévő forgó egyikébe került és ottveszett. Holtestét egyenlőre órák múlva dobta ki a víz.

— Megbízható hírek Erdélyből. Hosszu hónapokon keresztül autentikus hírek nem érkeztek erdélyi városaink helyzetéről, sorsáról. A bolsevista uralom alatt pedig szinte hermetice el volt zár előnk Erdély, az ugynevezett hírforgók pedig, mint a tények mutatták, megküldötték sem tükröztek vissza a valóságot. Most, mintha enyhülés volna a helyzet az erdélyi közlekedést illetőleg. Erre vall az a körülmény, hogy bizonyos megszorítások mellett megbízható elemeknek és kereskedőknek megvan engedve az utazás. Így érkezett szombáton haza T. F. százados, aki legutóbb hónapokat töltött Erdélyben. T. F., aki összeutazta egész Erdélyt, ottani tartózkodása alatt, a többek között a következőket mondotta az ottani viszonyokról: Erdélyben mindenütt normális élet van, a leppeladabb rend és nyugalom uralkodik. A román megszállás nem jelent egyebet, mint román közigazgatást. Ott, ahol azonban többségben vannak a magyarok, az iskolákban zavartalanul folyik a magyar nyelvű tanítás és egyébut is az összes magyar felekezeti iskolák autonómiaja és tanítási nyelve drintellen. Így pl. a híres nagyenyedi kollégiumban helyen van minden tanár és magyarul folyik a tanítás. Ezzel szemben a megszálló románok az összes volt magyar állami iskolákat ugyancsak államnak deklarálták és azokban román nyelven folyik az oktatás, de a magyar nyelv mindenütt kötelező tantárgyként szerepel. Ami a megéhesési viszonyokat illeti, panaszra nincs ok. Erdély bővében minden élelmiszernek és közszükségleti cikknek és az árak nem magasabbak, mint voltak a háború második évében. Ugyarmatárunkban sem szenvednek semmi hiányt. Elmondotta a hadbíró százados, hogy Franciaország Szobasztopolnak a bolsevikiek által való elfoglalása előtt nyolc hatalmas hajóerőkományt irányított oda. Közben bekövetkezvén Szobasztopol eleste, a nyolc hajóerőkományt gazdag kincseivel teljesen Romániának jutott és azokból Galacon, Brailán keresztül Erdély és bőven részesezett. T. F. többek között jert Vizakna, Marosujvár és Borszók fürdőikön is, ahol a régi magyar alkalmazottak majdnem kivétel nélkül szolgálati helyükön maradtak. A fürdőket a román kincstár kezeli, román nyelvűek a jegyek is. De jellemző, hogy minden egyes jegyen az erdélyi román társulás is fel van tüntelve, mert nagyon sok vidéke van Erdélynek, ahol a román nemzeti égetű lakosság abszolút nem éri meg a románul írt nyelvét. Ami a megszálló románok magatartását illeti, azt lehet mondani, hogy különösen a tiszték szívélyesek, szeretik a társas érintkezést egy a magyarokkal, mint a szászokkal.

Kérem azon tanítványaimat, kik a gyorralást folytatni óhajják, folyó hó 22-én délután 6 órakor lakásomon (Eötvös-tér 32.) megbeszélés céljából megjelenni sziveskedjenek.
Rosenberg Mariaka.

Magyar katonai áll. parság Nagykanizsa.

1296. áll. par. 1919. sz.

A nyugatmagyarországi katonai parság elrendelte, hogy minden polgári egyén, tekintet nélkül a katonai ruházat és felszerelés nagy hiányára, 48 órán belül a még nála lévő katonai ruházatot a nagykanizsai katonai állomásparancsnokság póraktárába (honvéd laktanya) szolgáltatassa be.

Olyan egyén, aki felszereléskor ruházattal a katonaság által legy. előlva, ha polgári ruházattal nem rendelkezik, egy rend ruhát visszatartíthat.

Ezen edelet 25-ig végrehajtandó. Folyó hó 25-e után házkutatásokat fogok tartatni és mindazok, akik f. hó 25-e után katonai ruházatot, vagy felszerelést rejtgetnek maguknál, le fogom tartóztatni.

Zalkovics alezredea s. k. allomasparancsnok.

A gőzfürdő

egész napon át nyitva!
Borbély, tyukszemvágó és manikűr

ZONGORÁT KERESK BÉRBE.

Cím a kiadóhivatalban.

Hirdetmény.

Folyó évi augusztus hó 22-én, pénteken a listellátás dolgában a következő sorrendben tartoznak jelentkezni a felek a városi élelmezési hivatalban:

délelőtti 8—9 óráig 8641—8700 hatósági szám
9—10 . 8701—8760
10—11 . 8761—8820
11—12 . 8821—8880
2—3 . 8881—8940
3—4 . 8941—9000

A jelentkező tartozik magával hozni a hatósági élelmezési könyvcsekét és igazoló munkakönyvet.

APRÓ HIRDETÉSEK

Elítátára két izr. iskolás gyermeket elfogadok. — Cím Dávidovics, F6-ut 6.

Eladó egy 6 hónapos szép vadász-kutya. — Cím a kiadóban. 1745

Masszív ebédő és háló eladó.
Cím: Zrinyi Miklós-u. 47. 1748

Keresek 1 éves **fiú** mellé magyar vagy német **leányt** ki volt már gyermekek mellett. — Füst Józsefné, Sugar-ut 17. 1737

2 nagyobb gyermek mellé házias jólelkű nevelő kisasszonyt keresek. Németül tudók előnyben.
Cím a kiadóhivatalban. 1730

Elcserélném 7 lakásos házamat vidéki ház és föld birtokért. Értekezés Attília-utca 12., tulajdonosnál. 1743

Eladó egy komplett vadász felszerelés (fegyver nélkül) egy 8 szeres Zeis látszó, egy 10x15-ös fényképezőgép egy nickellezett korcsolya, egy kisebb nivelláló műszer, egy vilamos szobai légtisztító propeller, egy öltöztet férfi ruha téli szövettel, egy pár 41-es box fűzős cipő, egy férfi és egy női télikabát, egy lábönálló kisebb vagy taksarék-tűzhely. — Fenti dolgok használt, de kifogástalan állapotban vannak — Cím a kiadóhivatalban.

Társalkodónőt keresek idősebb beteg hölgy mellé, kinek ápolását is vállalná. Jelentkezhetnek: Király-utca 36. sz. alatt.

Iskolai tanuló, kis fiú vagy leány teljes ellátást nyerhet előkelőbb izr. családnál német nevelőnő felügyelete alatt. Cím megtudható: Fischel Fülöp Fiai könyvkereskedésében.

Gazdasági állást keres 32 éves nő, 14 évi gyakorlattal azonnali belépésre. Érdeklődők forduljanak Matán Ódán, Nagykanizsa. 1571

TÜZKŐ

minden mennyiségben kapható: **GARAMVOLGYI** és **SZEMERE** dohány-nagyáruházaiban!

ZALA nyomdavállalat

NAGYKANIZSA

TELEFON 78.

Üzleti könyvgyár, könyvkötészet

papírnégyezés.

Mindennemű nyomtatványt a legizlésesebb kivitelben készít és legpontosabban szállit

Előfizetés a kiadónál:

NAGYKANIZSA,
Sugár-ut. 4.

Zala Nyomdavidőny
Fő-ut. 5. sz.

Megjelenik hétfő kivételével
mindennap korareggel.

ZALA

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

vidékre postai szét-
küldéssel:

egy hóra 25 kor.

Egyes szám ára:

1 korona.

Bejelentkezési és kiadói hivatali telefonok.

Nyomdai telefon 997.

Főszerkesztő:

TÓTH ZOLTÁN

Főmunkatárs és lapfőigazgató:

OSILLAG JENŐ

Hirdetéseket, nyilatkozatokat és más közleményeket díjazás szerint veszi a kiadónál.

A miniszterelnök a kormány helyzetéről.

A bécsi sajtó lamél hazudik. — A kormánynak nem sürgős az antant ellenerőse. — Külföldi rémcsók a fehér terrortól.

Budapest, augusztus 22. *Friedrich István* miniszterelnök ma délelőtt fogadta az *Esti Hírek* munkatársát, aki előtt a bécsi lapokban elterjedt válság hírekről és általában a kormány helyzetéről a következő nyilatkozatot tette:

— Arra a kérdésre, hogy van-e válság, csak azt felelhetem, hogy válság csak azok szemében van, kik állandóan válságot óhajtanak. Nincsen másról szó, mint az ország ügyeit a választások megejtéséig vezetni. Hiszen szeptember 20-áig csak türelemmel lehetnek azok a politikusi urak, kik minden áron a saját receptjük szerint akarják megmenteni az országot. Mert akkor dönteni fog a nemzet. Lesz parlamenti többség, lesz parlamenti többsége támaszkodó kormánynak. Azt a kormányt, mely a legáltalánosabb választójog alapján elrendelt választások útján fog létrejönni, minden külföldi állam el fogja ismerni, mert ez esetben az el nem ismerés abszurdum volna.

— Semmi értelme hiszen annak, hogy egyes politikusi urak állandóan az ittlevő antant tisztákat igyekeznek különböző irányban befolyásolni. Mindenek előtt választani kell, a nemzet fogja megválasztani a politikusokat és megvagyok győződve, hogy a mult nagy korifeusai nem fognak mandátumokat kapni.

— Hogy az antant most elismeri-e a kormányt, vagy sem, az nem a leg-sürgősebb kérdés. Nem nagy katasztrófa, hogy szeptember 20-ig a különben nagyon kívánatos elismerés késni fog.

— A kormányzó személyére vonatkozólag semmiféle nyugtalanság nem lehet. A magyar földműves nép annyira ragaszkodik a kormányzó személyéhez, hogy arról szó sem lehet, hogy ő a választások megejtése előtt visszavonuljon. A kormányzó a választások megtörténte után le fog mondani, vissza fog vonulni a nemzetgyűlés összehívása után már nem fog funkcionálni. Az államforma tekintetében pedig a nemzetgyűlés összehívása után egy külön plebiscitum fog dönteni.

— Akik olyan ostoba rémhíreket terjesztenek, hogy Szent István napján a kormányzót megakartuk volna koronázni, a leghazafiatlanabb munkát végzik.

A béketárgyalásokról most még nincsen szó, hiszen a kormány elisme-

rése csak a béketárgyalások szempontjából lenne fontos, azonban nem fogunk elkészíteni a béketárgyalásokkal akkor sem, ha majd az új kormány a nemzetgyűlés összehívása után fog a béketárgyalásokra meghívati. Addig meg meglehetünk béketárgyalások nélkül is.

— Hogy a megszálló román hadsereg a kormánynak bármely tekintetben nehézségeket okozna, az sem áll, mert az ittlevő román katonai parancsnok a legnagyobb jóakarattal támogatja a kormány intézkedéseit.

— Hogy a magyar hatóságok még rem funkcionálnak mindenütt teljesen kifogástalanul, azt magam is elismerem. De meg senki se felejtse el azt sem, hogy mi egy teljesen szétzilált országot vetünk át, egy teljesen dezorganizált hatósági szervezettel. Tudom, hogy nagy élelmezési nehézségek vannak, de ez nem is lehet másképp. A bolsevista uralom semmiféle készletet nem hagyott hátra. Kormányra jutásunkkor bekövetkezett forgalmi zavarok és egyéb nehézségek gátoltak bennünket a kérdés gyökeres megoldásában, úgy, hogy bármily szomorú is a helyzet meg e tekintetben, néhány napig türelemmel kell lennünk.

A fehér terrortól elterjedt hírek lutzoltak. Szomorúan kell elismernem, hogy különösen a Dunántúl több helyén a népiélet kegyetlenül végeztet a bolsevista rémuralom exponeenseivel. Én a fehér terrort leghatározottabban elítélem és minden erőmmel azon vagyok, hogy ez be-szünttessék.

— Voltak e tekintetben szomorú esetek, de ezek, hála Istennek megszüntek és a szomorú átmeneten túl vagyunk. Hogy Budapesten a fehér terror nem üthette fel a fejét, az igenis a kormány letagadhatatlan érdeme, mert, ha a rendőrség és egyes fogházakban történtek is egyes kisebb erőszakoskodások, még sem lehet beszélni Budapesten fehér terrortól.

— A zsidóüldözési szándék sem találta a kormányt készületlenül és a hatalom átvételekor az első intézkedések oda irányultak, hogy minden üldözést még a csírájában elfojtsunk. A kormány már számtalanszor hangsúlyozta, hogy a felekezeti gyűlölködést elítéli, ezeket a legnagyobb szigorral el fogja nyomni. Hogy a külföldi sajtó véres pogromról, véres fehér terrortól hasábot ír, azt

csakis jó magyar barátainkna tulajdoníthatjuk, de nem annak, mintha a pogromok tényleg dühöngének.

Megindul a forgalom Jugoszláviával.

Budapest, augusztus 22. Dombóváról jelentik, hogy ott ma várják Pécsről az első vonatot és minden intézkedés megtörtént arra nézve, hogy a napokban már megindul Pécs és Budapest között a vasúti forgalom és ily módon lehetővé válik Magyarország és Jugoszlávia között a rendszeres kereskedelmi összeköttetés.

Illetékrendezés a hadseregben

Budapest, aug. 22. A hadügyminiszter utasította a megfelelő ügyosztályt, hogy tegyen sürgős előterjesztést a hadseregben esz-közlendő illetékrendezés tárgyában. A hadügyminiszteriumban az a felfogás, hogy a szegedi kormány által Horthy fővezér hadügyminisztersége alatt kibocáított illetékrendezés vétessek az illetéktérítés végleges elintézésénél alapul. Ez az illetékrendezés igazságos és szociális voltánál fogva Szegeden nagy megnyugvást keltett a nemzeti hadseregben.

Tárgyalják a magyar kérdést.

Saint-Germán, augusztus 22. Clemenceau miniszterelnök szabadságáról visszatért és csütörtök délután a legfőbb tanács ülésén elnökölt. A legfőbb tanács a feladatszéliai sztrájkokkal, az orosz- és magyarországi helyzetrel és a német-osztrák ellenjavaslatokra adandó válaszal foglalkozott.

A katonák polgári nevelése.

Budapest, aug. 22. A „Katonai Kiképzés Vezetősége” címen létesített új szerv működése a tervezet szerint felhasználja a modern nevelés összes vívmányait és főleg a tiszti kérdésekben a demokratikus és igazságos kiválasztás elvén áll. Szoros kapcsolatot kíván továbbá a hadsereg és a nemzetnevelő szervezetek között létrehozni azon célból, hogy tiszteink és altiszteink a nemzetnevelés munkájában alapos tudással vehessék ki részüket és az állami gépezet egyéb ágazataiban is megtegyenek.

Kötelező az ármegjelölés.

Budapest, augusztus 22. Az országos központi árvizsgáló bizottság a budapesti és a vidéki rendőrhatalóságokhoz a következő táviratot intézte:

— Értesítem címet, hogy a jogfolytonosság helyreállítása következtében a magyar kormánynak az árak feltüntetését elrendelő rendelete teljes mértékben hatályban van. Minthogy az ebben a rendelkezésben foglalt ár-

felülvizsgálta kötelezettségek betartásának költö-
nösen a mostani átmeneti időszakban nagy
jelentősége van, felkérem a címet, hogy szigor-
uan ellenőrizze, hogy a kereskedők és iparo-
sok az üzlethelyiségekben és raktárakban levő,
eladásra szánt közszükségleti cikkek eladási árát a
kirkatokban elhelyezett árukét is, az idézett ren-
deletnek megfelelően felülvizsgálják és gondoskod-
janak, hogy ezen kötelezettséget elmulasztó, keres-
kedő, vagy iparos ellen a kihágási eljárás megindítsa-
ssék.

Megnyílt a dunai hajózás.

Belgrád, augusztus 22. Troubridge ad
mírális értesítette a jugoszláv kormányt, hogy
a hajózás a Dunán Regensburgtól megnyílik.

**Ábrahám Dezső a szegedi
kormány működéséről.**

**A függetlenségi és 48-as párt
gyűlése.**

Budapest, augusztus 22. A függetlenségi-
és 48-as párt ma délután választmányi ülést
tartott, amelyen Ábrahám Dezső, a szegedi
kormány volt miniszterelnöke részletes jelen-
tést tett a szegedi kormány megalakulásáról,
működéséről és azon akadályokról, amelyek
miatt csak az utolsó percekben tudták Szeged-
ről csapataikat utnak indítani, amikor a
Peidl-kormány legelső napjában a Duna-Tisza
közén, illetőleg a Tiszántúlon előrehaladtak-
nál csak a változott körülmények folytán
szakították fébe a főváros fele folytatott
előnyomulását. A szegedi kormány mindent
megtett arra nézve, hogy elegendő legyen azon
várakozásoknak, melyet a város terror meg-
szüntetése tekintetében az ország népe hozzá
fűzött. Közreműködött a szegedi kormány
abban, hogy az antant legfőbb tanácsa infor-
mációt szerezzen arról, hogy a Peidl-kormány
nem volt egyéb, mint a bolszevizmus folytatása.
Végül bejelent Ábrahám Dezső, hogy a
szegedi kormány működését beszüntette és
csapatait és minden erejét a Friedlch-kor-
mány rendelkezésére bocsátotta.

A nagy tetőzés: fogadott beszéd, ha-
tása alatt a párt a szegedi kormány önszen-
ségéért köszönetet fejezte ki. Majd elhatáro-
ták, hogy a párt tagjait revízió alá veszik
abból a szempontból, hogy működésük nem
elkezelt-e a párt elveivel.

— A színhelyi bizottság ma délután
4 órakor a városház kis tanácstermében a
színhelyi helyárok megállapítása tárgyában
ülést tart, melyre a bizottsági tagok ezután is
meghívhatnak.

— A kommunizmus gazdasági pusztítá-
sai. A Budapesti Közlöny vasárnapi száma
hiteles adatok alapján ismerteti azt a nagy
gazdasági pusztítást, amit a kommunizmus
az orosz állameletben okozott. A szomorú
érdekességű cikk már néhány magyarországi
adattal is szolgál. A Ganz-Danubius-gyár a
bolszeviki uralom első két hónapjában 20
millió koronát adott ki, ezzel szemben be-
étele 2 millió korona volt, az egyesített villamos
vasutak deficitje július végéig 125 millió
korona, az egyesített mozdókézipari üzemeké
3 és fél millió korona.

Vidéki keresztyén orvos, VIII. lk gimná-
ziumot végző leány rómára teljes állá-
ssal helyet keres. Cim feltételek megjelölé-
sével ajánlatokat Dr. Fodor Aladárhoz kér.

HIREK.

NAP TÁJ

augusztus
23
Szombat

A nap kel 5 óra 04 perc
kor, nyugszik 8 óra 58 perc
kor.

A hold kel éjjel 2 óra 33
perckor, nyugszik reggel 5 óra
20 perc kor

Nagybakónak

község becsületes magyar népe előtt minden
humánusan gondolkodó embernek
meg kell emelnie a kalapot. Ezt a dolgot
magyar községek földülték, kirabolták a
pesti csirkéfogók, a népet megalázták s
három bakónaki polgárt a legulavalobb
módon leglyilkoltak. S mivel fizetett ezért
Bakónak nemes szílvioságu népe? Egész
sereg budapesti éhező proletárgyerek felp-
lődsdi vállalt el önként, tisztán abból az
érzésből, amelyet csak a vallás, az isten-
félelem olthat a szívekbe. S mély meg-
haladottsággal halljuk a hírt, hogy Bakó-
nak népe el se ereszlette addig a pesti
gyerekeket, míg a szentatvónnap-bucsu
örmeiben is nem részesítette őket. Így
fizetett Bakónak azért a rémer napért,
amely a pesti terror-csapat okozott neki.
Ez a példa mutatja, hogy a magyar nép
akar bosszút állni a négy hónapos rémura-
lom kinszenvedéséért, de elvárja, hogy a
félrevezetett munkásság is keresse azt az
utat, amelyen át elválaszthatatlanul bele-
forradhat a nemzete. Ez az út a
hazafiasságon át vezet.

— A jövő héten megindul a forga-
lom Jugoszláviával. Beavart helyről jelen-
lik: A Magyarország és Horvátország közti
megrongált vasúti pályatest helyreállítását
ma éjjel fejezték be. A pályatest átvételére
ma egy jugoszláv és egy magyar bizottság
száll ki. Csáktornyára Triestből husz vagon
szir érkezett Budapest részére, amelyet a hó
20-án fognak tovább szállítani. E hónap
28-án már rendszeres vasúti forgalom indul
meg Magyarország és Horvátország közti, de
utazni csak konzulatusi engedéllyel lehet.
A táviró- és telefon vonalak helyreállításán
most dolgoznak.

— Városi tanácsülés. Tegnap délután
tartotta Nagykanizsa város tanácsa rendes
beti ülését dr. Pack István helyettes polgár-
mester elnökségével, amelyen a folyóügyek
kerültek tárgyalás alá. Elhatározta a tanács,
hogy a községi törvény értelmében mind-
azokat, akik 2 éven belül nem laktak a város-
ban, ha erkölcsi tekintetben megbízhatóságuk-
vagy pedig azt, hogy létfenntartásukról a köz-
ség megterhelése nélkül gondoskodni képesek,
igazolni nem tudják, megvonja a letelepülési
engedélyt. A lakáshivatal mindazokat, akik 1917
augusztus 1-e után költöztek a városba, fel-
fogja szállítani letelepedési engedély beszer-
zésére. Aki ezt záros határidőn belül — szeptem-
ber 1-ig — meg nem teszi, karhatalommal
fog a városból eltávolítani. Szigorú bejelen-
tési kötelezettség alá esnek a háztulajdonosok
is, akiknek kötelessége az ilyen lakókat be-
jelenteni. Foglalkóbtól a városi tanács a
Somogyi szintársulat játszási engedélyével is
és elfogadta a művelődési bizottság javaslatát,
vagyis a játszási engedélyt megadta. Holnap
délután 4 órakor egy bizottság fogja megvizs-
gálni az arénát és meg fogja állapítani, vajjon

a tiszrendészeti szabályoknak megfelelő-e?
Iparigazolványt nyújt a következők: Szándó
Vilmos kereskedelmi bizományi Ingatlan-
forgalmi ügynök, Gál László üveg- és
porcellán kereskedő, Lichtscheindl Pál vas-
és vegyeskereskedelmi ügynök, Tóth Sándor
vegyeskereskedő és Bien Gábor fűszer,
csémege, gyarmatárú és délygümölcs keres-
kedelem-folytató. Döbrentei Gábor, váro-
sunk egyik önzertes szabóiparosa beküldte
a városi tanácsnak iparigazolványát, azzal a
kérelemmel, hogy részére — aki ezen igazol-
ványt annak idején az inéző bizottságtól
kapta s amelynek törvényességét nem hajlandó
elismerni — új igazolványt állítsanak ki. A
városi tanács a drezsai szabónéger kérelmét
kétségbejel teljesítette.

— A polgárőrségre összeírt katonakal-
mazottakat kikérem, hogy ma délután 3
órákor a rendőrségnél tegyék közzé a
végett megjelenni sziveskedjék, Dr. Domján
Lajos vármegyei polgáror parancsnok.

— Felhívás. A nagykanizsai ipartegület
katonaviselt tagjai ezennel szeretettel kéri-
k fel, hogy a polgárőrségre leendő beépés
céljából, folyó hó 24-25-én délelőt az
ipartestület jegyzőnél jelentkezzenek **Elnök-
ség**.

— Felkérem azokat az urakat, akik a
polgárőrséghez 24 órási **vasúti szolgálatra**
jelentkeztek, ma délután 3 órakor jelentkez-
nek **Babits** főhadnagy urnai, a vasúti őrség
parancsnokánál (az állomás) okmányaikkal
együtt.

— Osztrák maszlalóda. Vas megye
németnyelvű községeiben teljesen agitáció
folyt. Felelősen stájer agitátorok lépik el a
községeket és arra akarják rávenni őket, hogy
szavazzanak az Ausztriához való csatlako-
zásra. Ilyen agitációs gyűlések voltak vasarnap
Nemetújvár és Szentgotthárd környékén. Az
utóbbi vidéken az agitáció összehúzással is
jart, melynek eredménye 1 halott és 3 sebesült
volt. Az agitátorok főképp azzal csalogatják a
népet, hogy ha Ausztriához csatlakoznak,
akkor majd be lesz váltva a fehér pénzük jó
kékpénzre. Persze mindebből egy szó se igaz.
Tessék, próbálják meg jó német polgártársai-
nk, vigyék oda a fehér pénzüket a stájer
agitátorokhoz, szólítsák fel őket, hogy adja-
nak érte kék pénzt. Majd akkor mindjárt
meglátják, hogy hogyan meglépnek onnan a
furfangos kortések. Persze azt is elhalgatják
a stájer ügynőkök, hogy mit ígér az osztrák
kormány a csehországi németeknek. Azt, hogy
majd az onnan kisorsult német tanítókat,
jegyzőket, hivatalnokokat el fogja helyezni az
Ausztriához csatlakozó magyarországi köz-
ségekben, mert a most ott alkalmazott magyar
tanítókat stb. a csatlakozás után az osztrák
állam ugyanis el fogja bocsátani. Ezenfelül a
stájer agitátorok azt is hirdetik, hogy a nyugat-
magyarországi nagybirtokokat föl fogják osts-
tani. De azt nem mondják meg, hogy kik
között. Ugyanis az osztrák kormány kikül-
döttéi is hivogatják a Csehszázhoz csatló
német vidék parasztaikat, hogy hagyják ott
Csehszázot, költözzenek át a Magyarország-
ból átszatlakozó részekbe, mert a kormány
az ottani nagy és közép birtokokat el fogja
venni mostani tulajdonosaiktól és fölösszja a
Csehszázból kivonuló német-osztrák parasz-
tok között. Nagyon táved tehát a nyugat-
magyarországi német kisgazda, ha azt hiszi,
hogy neki is jut majd a fölösszandó határ-
széli nagybirtokok földjéből!

Színészeinkről. A győri színtársulat titkara **Podr Miklós**, az Appolló-kabará jónévi művésze tegnap óta városunkban tartózkodik, hogy megtegye azokat az előzetes intézkedéseket, melyek hivatva vannak az idel színtársulat külsőségeiben is tökéletessé tenni. Ma vizsgálják meg az arénát tüzrendészeti szempontból, aminek megtörténte után azonnal megkezdik az aréna renoválási munkálatait. — Maga a társulat — mint megírtuk — 20-án érkezik. Nagykanizsára. Beszélgetést folytattunk Podr Miklóssal — ki van olyan jó tükör, mint amilyen ismeretű művész — S aki a következő tükörök árútláta a társulat tagjairól: **Vida Jónka** a legjobb vidéki primadonna. Hogy a fővárosban is mennyire máltányolják képességeit, azt mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy az idén három fővárosi szerződést ajánlottak fel neki: két operetté színház, és egy kabaré. **Vida Jónka** azonban, ki legnagyobb sikerét eddig is a vidék metropolisaiban aratta, hű maradt a házi vidékhez és leszerződött a győri társulathoz. — **Falusi Istvánról** nem kell többet megemlíteni, mint hogy ezeken keresztül keze volt Pozsonynak és a Buda—temesvári színtársulatnak. Tavaly a Fűrésztársulatához szerződött s ha a szerződést fel nem bontják, már tavaly Kanizsára kerül. Most nagyon örül, hogy végre megis sikerült Kanizsára eljutnia. — **Somogyi Kálmán**, a direktor elsőrangú táncos komikus. Dühös, mikor igazgatói érdemét dicsérik, jó színész akar lenni s tud is. — **Balla Mancsi** táncos-subrette egy éven keresztül a Royal-orfeum művésznője s mint ilyen a pesti közönség elítélőnek a kedvence volt: — Két hibája van: nagyon szép és nagyon jó színésznő. — Még kell emlékeznünk még a társulat nagyszerű zenekaráról, amelyben a 48. házi gyalogezredünk több volt zenészet fogja felismerni a közönség.

— **Szombathelyi hírek** Banderium és lovas tiszti küldöttség vezetésével, va'óságos eleven sorfal közt vonult be székvárosába dr. **Mikes János** megyéspüspök, akit a kommunista utalm hónapokkal előbb száműzött. A fogadtatás leirhatatlan volt s a főpásztori könnyekig megindította. Az ünnepi nagymisést a püspök mondta. — **Szombathely város polgármestere a gyufa árát** dobozonként 32 fillérben állapította meg. — A szombathelyi hitossági huszárban naponként lóhútt is márnek ki, kilónként 18 koronáért.

— **A Tornaegylet** ismételtén egyesült a tagjait, hogy ma szombaton délután 5 órakor a tornateremben taggyűlést tart.

— **Meghívó.** A Nagykanizsai tornaegylet folyó hó 31-én vasárnap délután 3 órakor a vár-száza közgyűlési termében rendkívüli közgyűlést tart, amelyre az összes tagokat tisztelettel meghívja a vezetőség. — Táragsorozat: 1. Titkári jelentés. 2. Pénztári jelentés. 3. Az alapszabályok módosítása. 4. Készelegés indítványok, melyek a közgyűlés megkezdése előtt a titkárnál bejelentendők. 5. A tisztviselők és a választmány megválasztása.

Bekeházi gazdaságunkba, mely
circa 1300 hold, azonnali belé-
pésre önnálló

Gazdatisztot keresünk.
Löwenstein Jakob és Ignáz.
Zalaegerszeg.

A magyar fatu áldott szive.

Basamentek a pesti gyerekek.

Az Internacionáléval jötték — **Isten áldd meg a magyar** felemelő hangjai mellett távoztak Szent István napján reggel a budapesti nyaraló gyermekek Nagykanizsáról és vidékéről.

Blóször Kiskánizsáról érkeztek be a gyermekek bőven megrakva ajándékkal, melyet zalgán, kocsin és határszékkel hoztak be a nevelőszülőik. Ezután hosszú kocsisorokban a zalaszentmihályi, a zalaszentbalázi, homokkővárosi és hosszúvölgyi nyaraló gyermekek, kik az itt töltött négy hét alatt 5—8 kilogramm súlyt nyertek és hoztak. És megtisztult lelkük és gondolatviláguk azon teveszínéktől, melyeket — mint ők mondják — nem a szülők, hanem a megtévelyedett pesti tanítók oltottak beléjük.

Nem voltak ezek fenevad-kölykök, csak éhező magyar gyermekek voltak, kik fogékony lelkükben haza viszik azt az igaz falusi magyar szeretetet, mely hazafiságból, mindent átháló emberi szeretetből, és Istenfelelemből szárad.

Nagykanizsán 268 gyermek és 18 felügyelő személy sorakozott a vasuti állomáson, de minden faluban visszamaradt 4—5 gyermek, kiket nevelőszülőktől még karhatalommal sem lehetett volna elhozni.

Ezek majd csak vakáció után térnek haza. Minden falusi katolikus papnál maradt pár gyermek. A derék lelkesek saját költségükön szállítják haza, mikor az iskola megkezdődik. (Az **agyonanyagot, kifosztott Bakónak közösg Müller plébános vezetése alatt ki jelentette, hogy addig a gyermekeket nem eresztik el, míg nem élvezik a falusi bucsu ötömeit.** A bucsu Szent István napján volt, s így a bakónaki gyermekek péntek reggel utaztak el.) Megmutatták a becsületes zalaifalvak hogy mindent elvetve a falvak magyar szeretete és semmit a duva vörös terror.

A gyermekeket Széss Lajos miniszteri biztos és Fűrés János városi levéltárnok indította utnak és indulás előtt Fűrés levéltárnok következőleg bucsuzott a gyermekektől:

— Kedves gyermekeim! A gyűlölet jegyében jöttetek és a szeretet jegyében mentek haza. Fájó szívvel láttam kezetekben a rombolás jelképét 2 kommunista lobogót, s örömtől könnyes szemmel látom most a magyar becsület jelképét, a piros-fehér-zöld zászlót. Láttatok a polgárok szeretetét: a falu becsületét, melyet nem a kommunizmus agyróma öntött beléje, hanem az Isten és haza szeretete. Ha haza mentek, mondjátok el otthon, mit tapasztaltatok. Ha van családotokban megtévelyedett, vigyétek előbe a magyar zászlót és a magyar zászlót és a magyar becsület jelvénye előtt fogadtassátok meg velük, hogy mindig magyarok fognak maradni és megtanulnak imádkozni. Ti ezt megtanultátok. Bizom benne, hogy becsületessé letetekben tapasztalataitok maradandó gyökereket vernek: magyarok és vallásosak lesztek.

Ezután kezdődött a bucsus. A kérés tanyarú becsületessé lelkü paraszt és a pesti gyermek összebellekve sirt a vádás pillanatában.

A vonat 6:35 perckor Isten áldd meg akkordjait mellett indult el, hogy az uton Récsé, Galambok, Karos, Kiskomárom és Komárom város nyaraló gyermekeit felvegye és vigye Budapestre.

1919. 1919.

Tárgy: A budapesti államrendőrség örszemélyzetének szaporítása.

Hirdetmény.

Belsőügyminiszter ur rendelkezésére közhírré teszem, hogy a budapesti államrendőrség örszemélyzete jelentékeny mértékben meg fog szaporítani. A kik hivatást éreznek magukban a rendőri szolgálatra, haladéktalanul jelentkezzenek Budapestben az államrendőrség örszemélyzetének főparancsnokságánál Moson utca 8. sz. alatt, jelentkezők személyi dokumentaikon kívül tartoznak az elsőfokú rendőrhatalásigóli megbízhatóságukat igazoló bizonyítványt is bemutatni.

Egyben figyelemztem a budapesti államrendőrség állományába tartozó távollévő örszemélyzeti tagokat, hogy szolgáltatásra azonnal jelentkezzenek, mert különben állásukat veszítik.

Nyugdíjas örszemélyzeti tagok, ha magukat szolgáltatásra képesnek tartják, szintén jelentkezzenek.

Nagykanizsán, 1919. augusztus 22-én.

Dr. Praok István s. k.
h. polgármester.

Hirdetmény.

Közhírré tesszük, hogy e hó 23-án és 25-én alábbi hentesek és pedig:

Darvas János, Varga Kálmán, Bóeri Testvérek, Szabó András, Frk Jánosné, Hegelius György, Lackenbacher Adám, Simon József, Szabó Lajos, Petrics György, Polgar Sándor, özv. Davidovics Erecsné, özv. Vudákovics Istvánné, Furmen József, Rein Erő, és Alt. Fogyasztási Szövetkezet által kizárólag helybeli lakosok részére hatóság bus és zsriscsalonna fog kimeretni.

A zsriscsalonna csak augusztus 11-ik, illetve szeptember 1-ig felére esedékes jegyek ellenében adható ki.

Figyelemzettelük az érdekelte henteseket, hogy a hatóság bus és zsriscsalonnaval egy időben üzleteikoen semmiféle más vad, vagy szalonnát kimeríteni nem szabad és hogy maximális árakat szigorúan betartani kötelesek.

Nagykanizsán, 1919. augusztus 22-én.
Közéleti hivatal.

Nagykanizsa városi lakáshivataláról.

Hirdetmény.

Mint hogy a lakáshivatal megüresedett butorozott szobák felett nem rendelkezik, a 26-án ideérkező színtársulat elhelyezése ni jdnem lehetetlen. Főlkéretük tehát a városi intelligens közönségre, hogy mélküliszható butorozott szobáit kizárólag a színtársulat tagjainak elhelyezhetesse céljaira ajánlja fel és ezt a lakáshivatalnál (városház közpész lépcső, 1. em.) azonnal jelentse be.

Nagykanizsa, 1919. aug. 22.

A városi lakáshivatal
Novat, a jegyző.

Inkolánsnak teljesen elítálat nyerhetnek izr. családnál. cím a kiadóban.

Körösmal nextnök eladók.
József főherceg-ut 61. sz. Földszint.

Két középiskolát végzett, jó házból való
fiu tanulóknak felvétetik.

Fűrés József, Nagykanizsa.

12122/1919

1757

Tárgy: Pályázati hirdetés a középiskolai tanári és I tornatanítói állásra

Pályázati hirdetés

A nagykanizsai r. kath. főgimnáziumnál betöltendő I középiskolai (magyar-latin szakos) tanári és I tornatanítói állásra pályázatot hirdetünk:

A középiskolai tanári állás, javadalmazása 2600 kor. évi kezdőfizetés és 700 kor. évi lakbér, a tornatanítói állásé 2000 kor. évi fizetés és 420 kor. évi lakbér.

Pályázati határidő 14 nap.

Pályázati feltételek a városi tanács iktató hivatalában betekinthetők.

A választás kitűzése iránt a pályázati kérvények beérkezése után intézkedünk. Pályázati kérvények a városi tanács iktatóhivatalába nyújthatók be.

Nagykanizsán, 1919. aug. 21-én.

A VÁROSI TANÁCS.

Dr. Prack
h. polgármester.

APRO HIRDETÉSEK

Saxdatlaxti állást keres 32 éves nős, 14 évi gyakorlattal azonnali belépésre. Érdeklődők forduljanak Matan Odon, Nagykanizsa, 1751

Keresek 1 éves fiú mellett magyar vagy-német leányt ki volt már gyermekek mellett. Fürst Józsefné, Sugár-ut 17. 1737

Zongorát keresek bérbé.

Cím a kiadóhivatalban.

Egy jó tanuló felvétetik Deutsch és Eichner cégnél. 1740

Ikelel tanuló, kis fiú vagy leány teljes ellátást nyerhet előkelőbb izr. családnál német nevelőné felügyelete alatt. Cím megtudható: Fischer Fülöp Fiai könyvkereskedésben

Szobaleány kerestetik vidékre jó fizetés és kényszer mellett. — Bővebbet "Orangyal" gyógyszerár, Deák-tér. 10.

Butordarabok jókarban eladó. Cím: Petőfi-ut 12. 1754

Mérnök, nőlen, keresek egy vagy két csinosan butorított lehetőleg utcai és különbejárattal, esetét azonnali "Tiszta" jellegre. 1756

2 Ágy, 2 madrac és kőtálcó székény eladó. Munkasothonba a gondnoknál. 1760

37-es száma, magasszára, ti-nom női cipők eladó. Cím Kinizsi u. 17

Ohl. gazda állást keres. Cím a kiadóhivatalban. 1782

Egy jó házból való fiú tanoncai felvétetik Hoffmann és Frank rövidáru nagykereskedésben, Nagykanizsán. 1764

A gőzfürdő

==== Ismét üzemben és
==== állandóan nyitva van.

Garamvölgyi és Szemere-féle öngyújtók és tüzkövek
a legjobbak a világon!

A Nagykanizsai Tárházak igazgatósága, felügyelő-bizottsága és tisztviselői kara mély fájdalommal jelenti, hogy tisztviselője

Tausz Jenő ur

folyó évi augusztus hó 21-én elhunyt.

A megboldogult 19 éven át volt vállalatunk ügybuzgó, hű odaeó tisztviselője, ki mindnyájunk nagyrabecsülését és szeretetét megszerezte.

Emlékét hálás kegyelettel őrizzük!

Nagykanizsa, 1919. augusztus 22.

Zala nyomdavállalat

Nagykanizsa

TELEFON: 78.

Üzleti könyvgyár, könyvkötészet, papírárú-készítés. Mindennemű nyomtatványt a legizlésebb kivitelben készít és legpontosabban szállit.

Előfizetési és kiadóhivatal:

NAGYKANIZSA,
Sugár-ut 4

Zala Nyomdavidálat
Fő-ut 5 sz

Megjelenik hétfő kivételével
mindennap korareggel

ZALA

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

vidékre postai szét-

küldéssel:

egy hóra 25 kor.

Egyes szám ára:

1 korona.

Bejelentkezési és kiadóhivatali telefon 78.

Nyomdai telefon 117.

Főszerkesztő:

TÓTH ZOLTÁN

Főmunkatárs és lapfőigazgató:

CSILLAG JENŐ

Hirdetéseket, nyilatkozatokat és magán-
közleményeket díjazás szerint ves-
zeli a kiadóhivatal.

Vonalzavar és egyéb nehézségek miatt
ma lapszámunk csak két oldalon jelenik
meg. Ára 50 fillér.

Bokányit letartóztatták.

Budapest, augusztus 23. A Magyar Távirati Iroda jelenti: Bokányi Dezsőt, ki a kinnakormány idején mint hadtestparancsnok teljesített szolgálatot, a rendőrség pénteken letartóztatta, ahol szombaton délelőtt hosszas kihallgatást. Bokányi ügyében a nyomozás meg folyik. Előzetláthatólag hétfőn a gyűjtő-fogházba szállítják.

Wilson a német gyarmatok sorsáról.

Saint Germain, augusztus 23. Mint a *Matin* jelenti: Wilson elnök a szenátus külügyi bizottságában tárgyalásokat folytatott. A tárgyalás során kijelentette, hogy a német gyarmatok szétosztására vonatkozó szerződés csak ideiglenes és a népszavazás hozzájárulásától függ, mely egyedül léptetheti azokat életbe.

Amsterdam aug. 23. A *Temps* jelenti Washingtonból: Wilson elnök a szenátus külügyi bizottságában tartott értekezleten elismerte, hogy Japán a békékonferencián bizottságtól szuverenitást kapott Koreára és Mongolország egy részére. Ez nem történt volna meg, ha a népszavazás már létrejött volna.

Angol kölcson Kelet-Európának.

Saint Germain, augusztus 23. A lapok jelenti Londonból, hogy Lloyd George a sajtónak mezezt nyílt leveleiben meggyászolot tüz legutóbbi beszédéhez. Ez alapján, hogy hivatalos 650 millió frankig terjedő összeget megosztani Kelet-Európa bizonyos részeinek eltalálása céljaira. Ezzel megkönyvül az expedíciókat Szerbia, Románia és Lengyelország különböző vidékeire.

Saint Germain, augusztus 23. A lapok jelenti, hogy a legfőbb tanács tegnap az albizottsági ülésben a német-osztrák ellen javaslatról előkészített jelentéseket vizsgálta meg és megállapította, hogy az egyes felekre nézve ellentmondások keletkeztek. A jelentéseket az egyeztetési bizottsághoz utasították vissza, melynek a kiegyenlítést kell létrehozni.

Megcáfolják a montenegrói felkelésről szóló híreket.

Belgrad, augusztus 23. A délszláv sajtó-rodra a párisi Iroda által állítólagos montenegrói felkelésről és arról terjesztett híreket, hogy a felkelők sikerrel harcolnak és a hegyek uralkodnak — Miklós volt király hívei közé tartozó emberek koholmányának nyilvánítja. Eppen ilyen légből kapott az a híresztelés, hogy a szerb, horvát és szlovén királyi párt a királyságot négyes szövetség alakjában újja szervezni.

Lezuhant repülőgép.

Bécs augusztus 23. Az asperni repülőtéren ma egy Caproni lezuhant és darabokra tört. Utasai, — négy olasz katonai személy — nyomban meghaltak.

Zita volt királyné fivéreinek kitüntetése.

Saint Germain, augusztus 23. Hivatalos közlés szerint a belga király Sixtus és Xaver, pártai hercegeknek, Zita volt királyné fivéreinek a legnagyobb katonai kitüntetését, a belga Lipót-renddel adományozta. A kitüntetés oklál azt jelenti meg a kinevezési okmány, hogy amaz értékes szolgálatait, melyeket a belga hadseregnek tettek, valamint az ellenség előtt tanúsított vitézségükért nyertek a kitüntetés.

A legfőbb tanács tárgyalásai.

Saint Germain, augusztus 23. Az *Echo de Paris* szerint elvetettek Morley angol ki-kiültölt azon javaslatát, hogy az osztrák békeszerződést gyökeresen dolgozzák át. A 16 megbeszelt utasítást kapott, hogy a békeszerződés nála lévő anyagának lényeges tartalmát ne változtassa meg, hanem csak onto megjelölő formába. A legfőbb tanács kijelentette, hogy csak akkor fog tanácskozni az alapvető kérdésekről, ha az Ausztriának adandó választervezetet más ismeri.

Páris, augusztus 23. A Reuter ügynökség jelenti: A legfőbb tanács úgy döntött, hogy a német kormány kapja a megbízást Fel-öszlüzában a rend fenntartására. Lengyel csapatok csak akkor mehntnek Felső-szlüzába, ha ezt Németország kéri.

Lyon, augusztus 23. (Szikratívirt.) A szövetségesek legfőbb tanácsa tegnap meghallgatta a katonai szakértők jelentését Litvánia kiültetéséről, ezután foglalkozott a keleti tengeri tartományok helyzetével és végül jóváhagyta a német-osztrák békeszerződés katonai és hadténgetesen szerződésének.

Saint Germain, augusztus 23. Az *Ecclair* szerinti Tittoni tegnap panaszkodott Balfourral amint, hogy Sir Herland Morley a békeskonferenciára angol társai igen barátságos magatartást tanúsít Ausztria irányában Balfour megnyugtatta Tittonit és azt mondotta neki, hogy Anglia korántsem szandekozik Olaszország jogos igényeit korlátozni. Arról van szó, hogy Olaszországnak bizonyos összeget kivevő követelni valója van Ha Ausztria nem bírja ki ezt a terhet, akkor Anglia felfogja a szerződés dajai monaccluaban, keletkezett többi államoknak is ki kell venni részüket a terhekből.

A mexikói konfliktus.

Saint Germain, augusztus 23. A *Matin* jelenti: A mexikói kormány megbizta newyorki ügyvivőjét, hogy az amerikai csapatoknak Mexikóba való bevonulása ellen forrásosan tiltakozzék és követelje azok haladéktalan visszavonását. A *Chicago Tribune* jelentése szerint B. ker hadügyi államtitkár kijelentette, hogy a büntető expedíciót még nem szándékozik vissza rendelni. A rablók üldözése tovább folyik. A *Daily News* szerint a határzónákon nagy az izgalom, az ottlakó mexikóiak elhagyják az Egyesült Államokat. Egy amerikai katonai repülőre, ki a határon atrepült, rálőttek.

A Mura mellett megtámadott nagykanizsai kereskedők.

(Sajtó tudósítókól.) A Mura mellett, de meg magyar területen állítólagos szerb katonák részéről oly súlyos Inzulius ért több nagykanizsai polgári, amint a jugoszláv partizantok agnak aligba van tudomása, — Intenció: az azonban semmiesetre sem egyeztethető azaz: Tegnapelőtt történt, hogy Prager Ferenc újszász és Rein Béla marh kereskedő Mura-hátára utaztak, hogy ott mahitak vegyenek. Az országúton nagy lövés, szerb milíciai vészt egyen és egy elvli lamadt rajuk a Prager minden szó nélkül elvettek, majd a ket embert keuszertittek, hogy vessenek, te magról minden ruhaneműt. A parancsnak kénytelenek voltak engedelmesskedni, mert fölöttégg legyverek cabve meredi rajuk. A leveiközvetlen Prageről az- ton elvették 200.000 korona kékpénzt, továbbá az aranyorajat és aranyláncát. Relinél csak 1000 korona kékpénz és egy ezüst órat találtak, ez nem is bantoluk. Prager es lársa, amikor lamadókiktól megszabadultak, azonnal jelentést tettek a halárrészdörögmet és a szerb őrségnek. A szerb őrség parancsnoka meghotrunkozással értesült az esetről s a legszigorúbb vizsgálatot helyezte kitérásba.

Ennek sikere, mert a lamadók közül a polgári ruhás egyéni elfogtak. Prager pénzéből 82.000 koronát találtak nála. Állítása szerint ennyi adtak neki a katonák, akik valószínűleg szimén hamisítással kézzekerültek.

Állítólag ugyancsak szerb katonák Algyarnal negyvenegy darab marhat hajtottak a Muraközbe, amellyk Récsel, Buxbaum, Windisch és Deutsch nagykanizsai marhakereskedők tulajdonal voltak, ezenkívül Deutsch marhakereskedő, akinél 180.000 korona kékpénz volt, a katonák letartóztalták a Alsóleányára kísérték.

A jugoszláv tiszték és legények eddig a leghumánusabb bánásmódot tanusították a kanizsai kereskedőkkel szemben a valószínű, hogy ezáltal is csak felzáródtól, vagy egyéni akcióról van szó, amelyn a jugoszláv csapatok parancsnoksága bizonyára szigoruan meg fog torolni.

— Érettségit kell tenni. A bolsevik uralom az iskolákat is megreformálta — ma tudniuk a maga módja szerint. A tanárok előadásait meg az osztályozást bizalmi fiúcskakkal ellenőriztette, — az érettségit pedig egyszerűen elhőrlte, illetve az érettségi bizonyítványt az osztálybizonyítványval pótolta. Amint azonban a főgimnázium híreben olvassuk az érettségizéstől így megmenekedett diákoknak mégis csak maturalniuk kell. Elhisszük, hogy az érdeklő diákok azóta sokat felejtettek. Megérjük azon aggodalmukat is, hogy talán olyan tanárok elé kerülnek, akik az o bizalmukkal, tudásukat nem ismerik, hogy mas a módszerük, mint a régi tanároké volt. Amde különbözőbb aggodalomra semmiesetre sincs ok, mert a tanári kar bizonyára méltólag fogja a diákok nehéz helyzetét s akik valdában szorgalmas tanulók voltak, — megfogják kapni az érettségi bizonyítványt, mivel a tanulmányt eredmények az iskolában nyoma van.

HIREK.

Megérkezett az amerikai szír.

Budapesti ühéző, szenvedő lakosságának öröme lesz a legközelebbi napokban: Munkásokból — hónapok óta először — berobogott Nagykanizsára az első vonat, amely Triestből huzatot vagonok amerikai szíri szállít Budapest népének: Huszonnégy vagon szír nem sok, de a pillanatnyi nyomoron enyhítő lesz s az első amerikai szállítást hamarosan követni fogja a többi. A ropant értékű szállítást antant-katonák kísérték. A vonatot kasszáról meg fogadják az engedtek Budapest felé, ahol hófény valószínűleg már megkezdődik az amerikai szír kiszállása.

Fügelműzumi hírek. Az egy és két tantárgyból elégtelen eredményeket kapott tanulók javító vizsgálatot tehetnek. A javító vizsgálat szept. 18. és 17-én lesz. A két tantárgyból elégtelen osztályzatot nyert tanulók a főgimnázium tanári karához intézett kérvényüket szeptember hó 1-ig adják be. Rendes bizonyítványokat fognak kapni a tanulók, a megsemmisítendő osztályozás nélkül kiadottak helyett. **Érettségi vizsgák** augusztus 31-ig kell jelentkezni. A végbizonyítványok megsemmisítettek, tehát beadandók. Az érettségi vizsgák kezdje szeptember 1. és 15-ike között. A beírások napját újabb értesítéssel adják hírül.

Beírások a felsőkerekeskedelmi iskolában. A nagykanizsai felsőkerekeskedelmi iskola igazgatósága értesíti az érdekelteket, hogy az iskolába való beírásokat szeptember hó 1., 2. és 3-án fogadják. Szeptember 1-én azok a tanulók vártak fel, akik nagykanizsai ill. idegenek, vagy az iskola körzetéhez tartozó helyen laknak. Szeptember 2-án és 3-án a vidékiek iratkozhatnak. Beíratkozni azok is tartoznak, akik eddig már felvételre jelentkeztek. A beírások délután 4—12-ig és délután 3—5-ig tartanak meg, a Csengeri-utca 10. szám alatti iskolai épületben. A női szakfolyóambus tanulókat az igazgatóság szeptember hó 2-án és 3-án d. u. 3—5-ig vesz fel. Akit tanjuttatásosság, vagy kedvezményről folyamodnak, intézzék kérvényeiket a hírközlési irodához (Zrínyi Miklós-utca 33 sz. 1. emelet).

Házasság. **Hölz!** Armin Budapesti, **Ooldberger** Irén Nagykanizsa folyó hó 24-én délután 5 órakor tartják esküvőjüket a Rozgonyi-utca 9. szám alatti lakásukon.

Renoválják az arénát. Szintársulatunk, mint megirtuk, szeptember 2-án kezd meg előadásait a nyári színikör helyiségében. Fogadják már lementették a járó-kelők azt a nagy sürgös-fürgös, amely a Kőrös- és Rozgonyi-utca közötti sarkán lévő színikörben folyik. Takarítanak, zsúrolnak, tisztogatnak és javítanak. Még kezdtek már a villanyberendezési munkálatokat is. Általában a térsül től időző agilis titkara minden lehető elkövet, hogy városunk közönségének óriási igényeit is a legnevezhetőbbre méltóan kielégítse.

Elveszett egy Alexius Gyula névre szóló osztrák utlevél. Kérem a becsületes megtalálót, sziveskedjek jutalom ellenében Kiszáry-utca 3. szám alatt leadni.

Művész est. A városunkban már szép sikerrel vendégzeropult művész társulat fog immár három művész-előadást tartani e hó 25., 26. és 27-én a Polgár Egyesület nagyteremében. A művészcsoporthoz tartozó társulók **Czigedy** Gyulát az oroszok nevére zenevezető, ki saját szerzeményű, mélyérezésű dallal szerepel, **László** László, a gyönyörű hangú operanékes, a temperamentumos **Gonda** Maca subtróprimadonnát és **Péterfy** Ivánt a szimpatikus énekesbuvivánt. Az előadásoknak ígérkesző három művész előadása jegyek elővételben a nagyteremben ma délelőtt 8—12 óráig kaphatók.

Az IKTOSZ elhatározta tagtársak, Tausz Jenő temetésén testülettel vesz részt, miért is felkérnek a tagok, hogy vasárnap, f. hó 24-én d. u. 3 órakor az egyesület helyiségében jelenjenek meg.

Közlekedési közlemények. A liszt-igények bejelentési határideje lejárt. Felhívunk mindazokat a nem termelők, akik liszt-igényüket ezideig még be nem jelentették, hogy hatósági igazolványukat az átjelmezési hivatalhoz 3 napon belül okvetlen megadják be, a segédkelet munkakönyvvél, a csekedket pedig cselédkönyvvél igazolják, mert elmaradásuk esetén a hatóságnak nem lesz módjában részükre a lisztet biztosítani és így listát iranti igényüktől el fognak esni. **Közlekedési üzenek.**

A nagykanizsai Államügyészségtől
2047/a. sz. 1919. évi 4. sz. 1. sz.

Felhívás.

A kommunista uralkom alatt elkövetett bűncselekmények u. n. szándékos emberölés büntetőre való felbujtás, a tulajdon, házférség, hazas, vallás és hitfelekezet elleni igazolás bűntette, lopás bűntette, hivatalos hatalommal való visszaadás vétség stb. alapos gyűlölet miatt a következő gyűlölet vannak újra, illetve előzetes letartóztatásban a nagykanizsai törvényszéki fogházban:

Pótlai János, Tolnai Gyula, Rauch Ferenc nagykanizsai lakosok, Zoltán János, Beda Imre, Kondli Antal, Zoltán Gábor, Tóth Pál József, Horváth Lajos, Wainhofer János, nagybakonaki lakosok, továbbá Snelt József, Bárány Antal, Brónyai Lajos, Beck Soma, dr. Haas Hugó, Adler Béla nagykanizsai lakosok, Lukács Gyula budapesti lakos, továbbá Vidék Lajos, Kádós Miklós, dr. Szabó Mihály, Tibolya József, Veron István, Török József, Vágner Károly, Sass Ferenc, Kommerczka Frigyes, Juhász József, Balázs János nagykanizsai lakosok, Patusz Alfred szigetvári lakos, Varga Lajos, Karácsonyi Károly, Jancsó Károly, Rabinovics József budapesti lakosok, Bérci Lajos, Mursics Ferenc, Kümves István letöltött lakosok, Pander Boldizsár, Szénási Ferenc kiskanizsai lakosok, továbbá Dumbrava Ignác görvényszéki, Czimmarmann János lucsausztali, Kovács József kérésényi, Városi István csopeli, Tóth Gézy, Péter József, Herczeg István oroszlónyi lakosok, Erdélyi Lajos nagyarszenimiklós, Vég János u. gyakabai, Samu Lajos, Gál János, Anek László nagykanizsai lakosok, Kálmán József zalaegerszegi, Mandula Sándor soproni, Álmási János, Tibolt Boldizsár, Horváth Kék Lajos, Detrich Dező és Mayerhoffer Franciska nagykanizsai lakosok.

Pórhívom a közönséget, hogy amennyiben tudomása van olyan bűncselekményekről, amelyekkel akár a főtnevezettek, akár a prolektáritúra más szereplői követtek el, — írtása, quondamki, hazafias, kötelezőségeket a bűncselekmény tényállódására vonatkozó adatokat a nagykanizsai rendőrkapitányaság büntetői osztályánál, vagy az Államügyészség felé szíval, vagy írásban bejelenteni.

Névtelen bejelentések elvileg nem vehetnek figyelembe.

Nagykanizsa, 1919. évi augusztus 23.

Vezető Államügyész távollétében:

Dr. Borody Dezsd, Államügyész.

Elveszett egy hosszukás fekete lakridy-kilt Csengeri, vagy Fülten, benne cirka 100 K kákpénz, igazolványok és apróságok. Kérlek a becsületes megtalálót azt a pénz megtartása mellett Berényi ökszeresnél leadni.

Két középsikolát végzett, jó házból való fiu tanulónak felvétetik.

Fürost József, Nagykanizsa.

Egy jó tanulót felvétetik Deutsch és Eclmer cégnél.

Eladó 2 db. ketajtós szomszoly, 2 db. d. dímalrao és egy nagy tőkör. Sugár-ut 12. l. om. **nyugati egy lakaridudó kerestetik.** 1708

Lakosoknak teljes ellátást nyerhetnek izr családnál. Cim a kiadóban

Egy jó házból való fiu tanulónak felvétetik Hoffmann dr. Frank rövidlára nagykereskedésében, Nagykanizsa. 1704

Két szobrászati lakás mellett helyiséggel **hutorozva** szeptember 1-re bérbe adandó Nádor utca 6. sz. 1703

Ök. gárda állást keres. Cim a kiadóhivatalban. 1702

Mérnök, nőlen, keresek egy vagy két csinosan **untorozott** lehetőleg utcai és különbejárta, **szobátaszonaira** Tiszta jölgére. 1701

Gazdasági állást keres 32 éves nő, 14 évi gyakorlattal szonall belépésre. Erdőküldök forduljanak Matán Ödön, Nagykanizsa, 1701

Keresek 1 éves **fiú** mellé magyar vagy német **leányt** ki volt már gyermekek mellett. **Fürost József, Sugár-ut 17.** 1702

Egy jó karban lévő **középsúly terhes koca** és 2 pár közep- minőségű **lőszerszárm** eladó. Rozgonyi-utca 9. szám alatt.

Herold háző 7 éves mindket szemére vak, f. hó 27-én d. e. 10 órakor az igazgatósági palota előtti téren nyilvános árverés után fog **eladatul.** — Keretmentelopoasztály parancsnokság.

25 hektoliter pogányvárvidéki **bor helyben eladó.** Cim a kiadoba. 1701

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik felejtették tőlenn feleségem illetve drága anyámk elhunytá alkalmával részvételükkel fájdalunkat enyhíteni szivesek voltak, ezúton mondunk hálás köszönetet.

Fráter Mór és családja.

Özv. Tausz Jenőné úgy, a maga mint gyermekei **Pista és Anci** valamint a rokonság nevében megtört szívvel es mély fájdalommal tudatja, hogy a legjobb ferj, apa, gyermek, testvér, sógor és rokon

Tausz Jenő ur,

életének 46 ik, boldog, házasságának 19-ik évében rövid súlyos szenyedés után, e hó 21-én este 48 órakor elhunyt.

Megboldogult felejtettelen drága halottunkat vasárnap, e hó 24-én délután 4 órakor fogjuk a helybeli izr. sirkert halottas házból örök nyugod helyére kísérni.

Nagykanizsa, 1919. augusztus hó 23.

Özv. Tausz Jenőné anyja, Kisménia Özv. Kertész Ödöné, Jozsa, Irén f. Lohjasház Adolfa, Máté és Béla leányok.

Áldás és béke hamvaira!

Rendkívüli kiadás!

Ezen szám ára 50 fillér.

XLVI. évfolyam

Magyarország, 1919. Augusztus 25. Hétfő.

193. szám.

Előfizetési és kiadói hivatal:

VAGYKANIZSA,

Sugár-ut. 4.

Zala Nyomdávállalat

Fő-ut. 5 sz.

Megjelenik hétfő kivételével
velutódennapkor hetente.

ZALA

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

vidékre postai szét-
küldéssel:

egy hóra 25 kor

Egyes szám ára:

1 korona.

Bejelentésügyi és kiadói hivatali telefon 98.

Nyomdai telefon 117.

Főszerkesztő:

TÓTH ZOLTÁN.

Főmunkatárs és lapfőigazgató:

CSILLAG JENŐ

Hirdetéseket, nyilatkozatokat és magán-
közleményeket díjazásba szerinti ves-
tel a kiadói hivatal.

József főherceg és a kormány lemondott

**Az antant követelte lemondását. — Olyan kormány alakul,
amelyben a nemzetnek minden rétege képviselve lesz.**

Ami az egész országban napok óta beszéltek és amit a miniszterelnök még tegnapi délután hivatalosan meg-
cáfolt, bebizonyosodott.

József főherceg lemondott kormányzói tisztéről és a lemondásban követelte őt kormánya is. A lemondás a
győztes nyugati hatalmak határozott kívánódására történt, amelyek szerint József főhercegben és kormányában nem
volt meg a garancia a választások sima lefolyására és a nemzet akaratának szabad megnyilatkozására. Mírt is az
antant olyan kormány megalakulását követelte, amelyben a nép minden rétege helyet foglal, hogy azoknak vezetése
és ellenőrzése mellett nyilatkozhassék meg a nemzet az államformára és az ország más, életbevágó fontosságú dol-
gaira nézve. Az új kormány megalakulása a legközelebbi napokban, talán már órákban várható, mert az erre vonat-
kozó tanácskozások lázasan folynak.

A Magyarország történelmében nagyfontosságú változásról a következő hivatalos távirataink számolnak be:

**Budapest, aug. 24. József főherceg, tábornagy a követ-
kező kiállványt bocsájtotta ki:**

A Magyar néphez!

A legsúlyosabb válság vészteljes órában felszólításra
vállaltam szeretett hazánk vezetését. Csak az a tudat bátorí-
tott erre, hogy talán segíteni tudok azokon, akikhez vércemet
legbenszűbb kötelek csatolják: szeretett honfitársaimra. Csak
az a szándék vezérelt, hogy a szenvedésekből kivezesse
őket egy jobb jövő küszöbére. Mert amikor látom, hogy ha-
zánk súlydészből felemelkedőben van, látom, hogy a választá-
sok előkészítése akadálytalanul megindulhat olyképen, hogy
a nemzet igazán saját akaratára alapítja jövőjét, működésemet
befejeztem tekintem és a kormányzói hatalmat a nemzet
kezebe visszaadom. Az én személyem ne legyen akadály
annak, hogy eddigi ellenségeink barátainkka váljanak és a
népünk felemeléséhez szükséges eszközökkel megsegítsenek.
Kormányzói tisztemtől visszalépek, de jóban és rosszban itt
maradok továbbra is, hogy szolgálataiba álljak hazámnak,
amelyért élek és halok utolsó lehellétemig. A magyarok Istene
áldja meg és virágoztassa fel szeretett nemzetemet és hazámat.

Budapest, 1920. aug. 23.

József főherceg s. k., tábornagy.

Clemenceau távirata.

Budapest, augusztus 24. József főherceg tábornagy
kormányzó proklamációja, amelyben bejelenti kormányzó
tisztéről történt lemondását, legtöbb mozzanata azon esemé-
nyeknek, melyek hazánk történelmében lejátszódtak. Ezen
eseményeknek így következtek:

Clemenceau, a békekonferencia elnöke szombaton délután
a következő táviratot intézte a Budapestben székelő szövetségi
közi katonai bizottsághoz:

— A szövetséges és társult hatalmak újabb vizsgálat
tárgyává tették azon értesítéseket, amelyeket a Budapestre
küldött misszióktól és más forrásokból kaptak és a következő
határozatra jutottak:

— A szövetséges és társult hatalmakban erős a vágy,
hogy a magyar néppel tartós békét kössenek. Sem nyújthat-
ják azonban ezt addig, míg a jelenlegi kormány van hatalmon.
Ez a kormány nem a nép akaratából létesült, hanem egy
rendőrcsapat által végrehajtott államcsínynek köszönheti
léte. A kormány feje a Habsburg család, melybe politikája

és becsüvége következtében nagy mértékben felelős azért a
szerencsétlenségért, amely alatt az egész világ szenved, s
még soha szenvedni fog. Az a béke, amelyről evvel a kormá-
nnyal tárgyalnánk, nem lehetne tartós béke és ezt a kormá-
nyt nem részesíthetjük abban a segítségben, amelyre
Magyarországnak oly nagy szüksége van. Ha erre József
főherceg azt hozná fel ellenvetést, hogy ő hajlandó magát
a szövetséges és társult hatalmakkal való tárgyalások meg-
kezdése végett a nép megkérdésének próbája alá vetni
erre az a válaszuk, hogy minket ez sem elégitene ki. A
választások ez esetben egy oly kormány közigazgatása alatt
történnének, amelynek élén maga a főherceg áll. Magyar-
ország jelenlegi szerencsétlen helyzetében nagyon nehéz
választások útján megkapni a népkarant tényleges kifejezést.
Izák a nehézségek legynézhetetlenek lennének, ha választások
egy Habsburg ellenőrzése alatt történnének. Még ha az ily
módon megválasztott nemzetgyűlés az ország tényleges aka-
ratát képviselne is, nem hinné azt el senki.

Az európai béke érdekében kénytelenek lehát a szövetsé-
ges és társult hatalmak ragaszkodni ahhoz, hogy ez a férfi,
ki jelenleg a legfőbb hatalmat a maga részére igényli, vissza-
lépien és egy oly kormány appelláljon a népre, amelyben
valamennyi párt képviselve van. A szövetséges és társult
hatalmak hajlandóknak jelentik ki magukat, minden olyan
kormánnyal tárgyalásokba bocsájtkoznai, mely egy ily módon
választott nemzetgyűlés bizalmát bírja. Clemenceau.

Friedrich miniszterelnök válasza.

Budapest, augusztus 24. Az antant hatalmak által Buda-
pestre küldött katonai bizottság Clemenceau táviratát tegnapi
délután megküldöttük József főherceg kormányzónak, aki ev-
vel felkereste Friedrich István miniszterelnököt. A miniszter-
elnök intézkedett, hogy a kormány tagjai nyomban miniszter-
tanácsra üljenek össze, hogy az új helyzetben a kormányzóval
együtt elköltésék magatartásukat. Rövid tanácskozás után
arról az elhatározásra jutottak, hogy a kormányzó visszalép
és az egész kormány lemond. Ehhez képest az antant huda-
pesti katonai bizottságának a következő választ kapták:

A szövetséges katonai bizottságnak

Budapest

Uraim! Válaszolva a hó 23-án kelt jegyzékükre van sze-
rencsénk értesíteni Önöket, úgy József főherceg, kormányzó,

mint a magyar kormány nevében, hogy a kormányzó és a kormány lemondott és kérem a szövetségi katonai bizottságot a szükséges intézkedések megtételére.

Fogadják Uraltm, megkülönböztetett tiszteletem kifejezését.

Budapest, 1919. aug. 23.

Friedrich István, miniszterelnök.

Az antant katonai bizottság tárgyalásai a miniszterelnökök.

Az új kormány megalakulásáig a kabinet a helyén marad.

Budapest, augusztus 24. A miniszterelnöcs Clemenceau hívtára adott válaszi haladéktalanul elküldötte a szövetségi katonai bizottságnak. A válaszi átvétele után a katonai bizottság maga elé kérelme Friedrich István miniszterelnökből és közölte vele, hogy az antant nem akar beavatkozni Magyarországi belügyeibe, csupán annak a kijelentésére szorítkozik, hogy oly kormány megalakulását tartsa kívánatosnak, melyben az összes politikai pártok képviselve vannak. — Felszólította továbbá a katonai bizottság a kormányt, hogy az új miniszterium megalakulásáig az ügyeket tovább vezesse.

Friedrich miniszterelnök kijelentette, hogy a kabinet néhány napon belül át fog alakulni és hogy a szociáldemokratáknak két miniszteri tárcza és egy államtitkári állás rendelkezésükre áll. A polgári

pártok készek elfogadni a munkásság által kijelölt minisztereket, de ezzel szemben elvárják a munkásságtól, hogy ne akarjon befolyást gyakorolni a polgári pártok képviselőinek megválasztására sem. A kölcsönös kijelentések megtörténte után a katonai bizottság még hosszú ideig tárgyalta a miniszterelnökkel az aktuális kormányzati kérdésekről.

A kormány búcsúja József főhercegtől.

Budapest, augusztus 24. József főherceg a miniszterelnöcs előtt formálisan is bocsátotta a kormányzó részéről. A kormány nevében Lovászy Márton vette búcsút tőle. A következőket mondotta:

— Főjő szíven búcsuzunk Fenségedtől. Hogy Fenséged kiemelte az országot a teljes anarchiából és oly helyzetet teremten, amelyben a konszolidáció most már gyors léptekkel megtörténhetik — elévülhetetlen érdem. Fogadjon munkálkodásáért az egész nemzet hálaíját.

József főherceg a következőkben válaszolt Lovászy beszédére:

— Azért jöttem, meri hívtak, azért cselakedtem, meri a körülmények úgy parancsolták, meri szeretett hazámon segíteni akartam. Isten áldja Önöket! Fogadják köszönetemet, hogy e néhéz napokban mellém állottak. További működésükben egyre gondoljanak: mindig csak a hazá érdekeire.

1786. 1919.

1876.

Tárgy: Rekvirált lakások bejelentése.

Hirdetmény.

Felhívtnak azon ház és lakástulajdonosok, kiknek lakásába f. e. március hó 21-én valakit belkölöztöztettek, hogy a lakáshivatalban 3 nap alatt (városház közpón lépcső 1. em.) d. o. 9—12 óra között személyesen jelentkezzenek s esetleges kártérítési igényüket is bejelentessék.

Kormányrendelet értelmében az összes f. e. március hó 21-én óta rekvirált lakások felülvizsgálatnak. Ezen felülvizsgálat a helyszínen fog eszközöltetoi a bejelentések megtörténte után.

Szigorúan felhívtnak mindazok, kik ilyen rekvirált lakásban helyeztetek el, hogy amennyiben még módjukban áll, előbbeni lakásukba azonnal költözzenek vissza.

Nagykanizsán, 1919. évi augusztus 24.

Noval Imre s. k. v. aljegyző, elnök a rekvirált lakások felülvizsgálatával megbízott tisztviselő

1786. 1919.

1777.

Felhívás.

Felhívtnak az összes ház és lakástulajdonosok, hogy üresen álló vagy megüresedő lakástukat a v. lakáshivatalban (városház közpón lépcső 1. em.) bejelentessék.

Figyelmeztetli a lakáshivatal az összes érdekelteket, hogy a lakáshivatal megkerülésével semmiféle helyiséget kiadni nem szabad. Nagykanizsán, 1919. augusztus 25.

Noval Imre s. k.
lakáshivatal elnöke

Sohasem iziad többé a lóba,
ha a MEDUZINAT egyszerű használta

5 korona 60 fillér beküldése ellenében
bérmentve küldi

MATIS és PRANGER, KISPEST.

Zongorát keresek bérbe.

Cím a kiadóhivatalban.

Jól jövedelmező bérházak kerítéssel eladó. Bővebbet Bakos Györgynél, Magyar-utca 45. 1774

Egy prima vadonutaj „Puch” gyárimányu kerekpár, elsőrendű hegyi gumikkal, eladó. Cím: Hadikórház 43-as barakba. Illés.

Levélpapírok
mappákban és dobozokban
óriási választékban!

Papirsalvéták
kisebb és nagyobb mennyiségben.

KÉPESLAPOK
mindenféle kivételben!

Vázlatkönyvek,
Olaj- és vízfestékek
FESTŐMINTÁK
Kaphatók

Fischel Fülöp Fia
könyv- és papíráruházában
Városház-palota.

Egy fekete székettől öltöny eladó. Cím a kiadóhivatalban. 1781

Szakszerű arcápolás otthon csak úgy lehetséges, ha

MEDEA növénykrémel használ, mert ettől elillnik a szeplős, málfoltos, anyagegyes, himlőhelyes felső hámréteg és üde, ifjú arc bört nyer. Ára 25 kor.

Alébasztromhoz hasonló leaz a bőre ha MEDEA emallkrémel és poudert használ nappalra. Ára e keltőnek együltívée 40 kor.

Haja megnöl és nem hull, ha MEDUA hallelzlrt használ. Ára 22 kor.

Diacrét szátküldés a pénz előleges beküldése vagy utánvétel mellett

MATIS és PRANGER

okleveles vegyész, kozmetikus
KISPEST

Szivarkahüvely, szivarkapapír, különlegességek, szivarka és szivarszálkák, képeslap ujdonságok. — ÖNGYUJTÓ és TŰZKÖ nagy választékban kapható:

Grünhut Pál

dohányüzemében, Deák-lér 10.

A gőzfürdő

Ismét üzemben és
állandóan nyitva van.

Utasítások a hirdetésért:

NAGYKANIZSA,
Sugár-ut 4.

Zala Nyomdavidalalat
Fő-ut 5. sz.

Megjelenik hétfőkvétől
vel mindennap korareggel

ZALA

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

vidékre postai szét-
küldéssel:

egy hóra 25 kor.

Egyes szám ára:
1 korona.

Beszerezési díj a hirdetésért telefon 72.

Nyomdai telefon 97.

Főszerkesztő:

TÓTH ZOLTÁN

Főmunkatárs és leltárnézős:

CSILLAG JENŐ

Hirdetéseket, nyitólirat és magán-
közleményeket előzetes díjazás szerint ves-
zünk fel a hirdetésért.

Nagykanizsa város rendőrkapitányságától
6252/Kzg. 1919. ..

Hirdetmény.

Figyelmeztetem a közönséget, hogy mindenméli gyűlekezés a leg-szigorubbán illos. Az ezen rendelet ellen vétők a törvény teljes szigorával fognak büntettetni.

Figyelmeztetem továbbá a közön-séget, hogy a büntetőtörvénykönyv szerint, az a csoport, amelynek célja a hatóságot valamely intézkedés meg-tételére, vagy valamely intézkedéstől való előállításra kényszeríteni, vagy ezt megkísérelni — hatóság elleni erőszak büntetési köveit el és a büntetőtörvény-könyv szerint büntettetik.

Felhívom a közönséget, hogy minden hasonló cselekménytől tartó-zkodjék, mert rendzavarást nem tűrök és minden gyűlekezési karhatalommal fogok szétoszlanni, a gyűlekezésben résztvevők ellen pedig a megtörő lépéseket meg fogom tenni.

Nagykanizsa, 1919 auguszt. 26.

Rendőrfőkapitány.

Tisztogatás a fővárosi tan-személyzet körében.

Budapest, augusztus 25. A M. T. I. jelenti: A főváros tanácsa legutóbb tartott ülésében 239 egyént függesztett fel állásából és vont fegyelmi vizsgálat alá a fővárosi ova-dai, elemi- és polgári iskolai személyzet köréből. A fegyelmi vizsgálat alá vontak között érdekes nevek találhatók:

Sigrai József, elemi iskolai tanító, aki ügyosztályvezető volt a földmivesügyi nép-biztoságnál és nevét a löversenyterek felszán-tásával tette nevezetessé, Moór Pál dr. polgári-iskolai tanító, ki egyidőben Budapest város parancsnoka volt, Schöbel Ernő dr. polgári-iskolai tanító, ki a proletárdiktatura alatt, bécsi követ volt, Bolgár Elek dr. felsőkereskedelmi-iskolai tanár, ki egyideig a külügyi népbiztos-ságot vezette, később pedig bécsi követ lett, dr. Kelen Ferenc, Varga Jenő, Lengyel Gyula volt népbiztosok, Somogyi Béla dr. felsőkeres-kedelmi iskola tanár, ki a volt közoktatásügyi népbiztoságnál töltött be exponált szerepkört és dr. Rónay Zoltánné, a volt belügyi nép-biztos neje.

Agitáció a rajnai területek külön-válása ellen.

Berlin, augusztus 21. A rajnai centrum a legkülönbözőbb módon agitál a rajnamenti területek különválási törekvései ellen.

Csornát megszállták a románok.

Sopron, aug. 25. Soproni tudóstónk je-lenti telefonon: Ma délután 4 óraker egy 17 főből álló román járőr bevonult Csornára. Ez a járőr a szálláscsónálójá annak a nagyobb gyalogsági csapatnak, amelynek megérkezését az éjjeli órákban várják. Sopron város meg-szállásáról pillanatnyilag nincsen szó.

Olaszországgal megkezdődik a kereskedelmi forgalom.

Trleszt, augusztus 25. Az olasz keres-kelemlügyi miniszterium közlése szerint a délszláv államba küldendő olasz árukat ép úgy kell kezelni, mint a Németausztriának szánt küldeményeket. Az olasz kereskedelem-ügyi miniszter elrendelte, hogy ugyanilyen feltételekkel kezdjék meg ismét Magyarországgal az árukivitel.

Elkészült az osztrák békeszerző-dés végleges szövege.

Saint-Germain, augusztus 25. A lapok jelentése szerint az ugynevezett egyeztető bizottság vasárnap sem szakította féibe mun-káját és esetleg holnap délelőtt is tart ülést. A bizottság ugyanis még a holnapi nap folyamán át akarja adni a legfőbb tanácsnak az osztrák békeszerződés végleges szövegét a kísérő jegyzékkel együtt.

Az olasz néppárt a békeszerződés ratifikálása ellen.

Róma, augusztus 25. Az olasz néppárt nemzeti tanácsa határozati javaslatot fogadott el, amelyben kijelenti, hogy a párt a béke-szerződés ratifikálása ellen tiltakozik.

Letartóztatott francia újságíró.

Páris, augusztus 25. A *Petit Parisien* jelentése szerint Páris katonai kormányzója vizsgálatot rendelt el Ludek Ernő, az *Eclair* volt főszerkesztője ellen az ellenséggel való összeköttetése miatt

Felsősziléziában teljes a rend.

Berlin, aug. 25. A *Deutsche Allgemeine Zeitung* szerint Felsősziléziában már elmúlt a veszedelem. — A német katonaság már teljesen helyre tudta állítani a rendet és a munkások már mindenütt megkezdték a munkát és ma már minden társabati teljes létszámú személyzet dolgozik.

Kiewet is elvesztették a bolsevisták

Saint-Germain, aug. 25. A *Daily News* jelenti Koppenhágából, hogy Petjura állítólag bevonult csapatai élén Kiewbe.

Sopron városa tiltakozik a Német-ansztriához való csatolás ellen.

Sopron, augusztus 25. Soproni tudóstónk jelenti telefonon: Hatalmas, több ezere menő ember gyűlt össze ma Sopronban, hogy felemelje tiltakozó szavát Németausztriának Nyugatmagyarországra vonatkozó gonosz as-piráció ellen. A gyűlésen felszálltak: Sigray gróf, Nyugatmagyarország kormánybiztosa Thurner soproni polgármester és Szecsák Jenő soproni alispán helyettes. A nagy töltséssel fogadott beszédek után a gyűlés óriási lelke-sedéssel olyértelmű határozatot hozott, hogy a legelőkeltebben tiltakozik Németausztriának minden annektálási szándéka ellen. Az erről szóló jegyzőkönyvek, 1-1 példányát azonnal megküldötték a miniszterelnöknek, a külügy-miniszternek, az angol, francia és amerika. misszióknak és a bécsi magyar követségnek

Kinai gyarmatok ügye a béke-konferencia előtt.

Saint-Germain, augusztus 25. A párisi békekonzferencia tagjainak egy része nagyon aggódik amlatt a hír miatt, hogy az amerikai szenatus külügyi bizottsága 9 szavazattal 8 ellenében megváltoztatta a békeszerződésnek Snantungra vonatkozó feltételeit. A szavazás eredménye a demokraták körében nagy fel-tűnést keltett. A republikánusok közül sokan azt hiszik, hogy a békeszerződést vissza fog-ják utalni a békekonzferenciához. Mások úgy tudják, hogy diplomáciai uton fognak meg-egyezésre törekedni. A demokraták azt hiszik, hogy az első esetben mindazok a szövetség-esek, akiket megállapodások kötnek a szenatussal szemben, Wilsonnak fognak igaz-at adni.

Mozog a Vezuv.

Róma, augusztus 25. (Szikratávirat.) Szombat este néhány gyenge földlökés után két újabb nyílás támadt a Vezuv Monte-Somma-néví nyilvánán. A nyílásokból láva ömlik a pokolvölgy felé. Egyelőre nincsen veszedelem, mert a láva a vidék helyiségétől nagy távolságra van.

Döntő hadjárat indul a bolse-vizmus ellen.

Páris, augusztus 25. (Szikratávirat.) A lengyelek Munz és Kövel környékén folytatott offenzívája megerősíti az illetékes bukaresti köröknek azt az értesülését, hogy az orosz bolsevizmus ellen rövid idő múlva döntő hadjáratot indítanak meg.

Magyar politikus a békekonferencián.

Zsombor Géza Államtitkár párisi utjáról.

(Soproni tudósítónktól.) Zsombor Géza, a nemzeti kisebbségek miniszteriumának politikai államtitkára, a nyugatmagyarországi kérdés tárgyalása idején az antant meghívására Párisba utazott és az ötös bizottság előtt, mint ennek a kérdésnek teljes ismerője, elmondotta az ügyben elfoglalt álláspontját. Zsombor az első magyar politikus, aki eddig hivatalos minőségben jelent meg a béketárgyaláson. Az államtitkár úr soproni hullapírók előtt a következőket mondotta el párisi utjáról:

Amikor a béketárgyaláson a nyugatmagyarországi kérdéssel foglalkoztak, az antant becsi képviselőitől felszólítást kaptam, hogy mint német Nyugatmagyarország kormányzója véleményadást céljából jelenjek meg az ötös bizottság előtt. Ez annál is inkább szükséges volt, mert az osztrákok ezt az egész kérdést teljesen a maguk szempontjainak megfelelően állították a béketárgyalás elé. Az antant nem ismervén el a tanácskormányt, amellyel erről az ügyről egyáltalában beszélhetett volna, engem ismert el a nyugatmagyarországi németiség képviselőjének, aki ebben a kérdésben az ország rész nevében véleményt mondhatok.

Több napig résztvettem a tanácskozáson, amelyeknek lefolyásáról azonban addig, amíg Nyugatmagyarország kérdése teljes befejezést nyer, nem nyilatkozhatom.

Milyen volt a béketárgyalás hangulata Magyarországgal szemben?

A tanácskozások folyamán benem az a meggyőződés alakult ki, hogy különösen Anglia és Franciaország képviselői a legjobban indulattal vannak Magyarországot iránt és inkább Amerika részéről lehet bizonyosfokú hűvösséget tapasztalni.

Ami pedig a tanácskozás anyagának részletes ismeretét illeti, szinte csodálattal látam, hogy az antant bizottság mennyire teljes ismeretében van a részleteknek. Szinte bámulatos az, hogy például mennyire ismerik a nyugatmagyarországi viszonyokat ellentétben Beer úrral, aki az osztrák delegációban a nyugatmagyarországi ügyek referense. Ez az ur annyira tájékozatlan a viszonyokról, hogy például az egész Moson-, Sopron- és Vasmegyét németek által lakott területnek mondja és a Rábaközt is Ausztriasz akarta csatolni azon a címen, hogy németek lakják.

Államtitkár ur, milyen álláspontra nyilvánított az antant bizottság előtt?

Természetesen szembé szálltam Beer ur érvelésével és megismerttettem a bizottsággal a valódi helyzetet. Ennek dacára, amint ismeretes, az antant Ausztriának ítélte a németlakta területeket, amely azonban a kért magyar területek nélkül nem bizonyul olyan jó üzletnek, hogy Németország ezt népszavazás nélkül elfogadhasssa. Véleményem szerint az esetleges népszavazás pedig nem fog az elszakadás mellett dönteni, mert a nyugatmagyarországi németiség tudatában van annak a gaz-

dasági károsodásnak, amelyet a termékeny magyar vidékektől való elszakadás jelentene.

Én a legközelebbi napokban ismét külföldre utazom, hogy ott a magyar kormány nevében az illetékes körökkel érintkezhessem Nyugatmagyarország ügyében.

HIREK.

NAPJAINK

augusztus 26. Kedd
A nap két 5 óra 00 perccel kezdődik, nyugszik 6 óra 53 perccel.
A hold két reggel 0 óra 04 perccel, nyugszik reggel 6 óra 48 perccel.

A munkássághoz. A nagykanizsai munkásság egy kis töredéke tegnap este a Munkásokthonban értekezletet tartott, melyen hangok hallatszottak el olyan irányban, hogy a munkásságnak meg kellene mozdulni egyes letartóztatottak szabadonbocsajítása érdekében. A rendőrség és a katonaság az értekezletről idejekorán tudomást szerzett és a rendőrség kiküldötte a gyűlést rendben szétoszlatta, annak összehívóját pedig őrizetbe vette. Figyelmeztetjük a munkásság józan elemeit, hogy hasonló cselekedetektől tartsák vissza magukat, mint munkás társaikat, mert a letartóztatottak ügyében pártatlan hatóságok vezetik a vizsgálatot. Azoknak, akiket büncselekmény nem terhel, semmi bántójuk nem lesz, tehát felesleges minden izgalom és céltalan beavatkozási kísérlet. A hatóságoknak különben elegendő legyőves erő áll rendelkezésére, hogy minden terrorisztikus kísérletet csírájában elfojtsanak és a kezdeményezők és résztvevők ellen, a büntetőörvénykönyv által parancsolt legszigorúbb megtorlást alkalmazzák. Erre figyelmezteti a munkásságot a rendőrfőkapitányságnak, lapunk más helyén megjelent hírdetménye is.

Megnyitott a nagykanizsai állami szemkórház. Amiótt a békében annyit harcoltunk, teljessébe ment. A kormány a perlati állami szemkórházat Nagykanizsára helyezte át s az a mai nappal meg is nyitott. A szemkórház a hádkórház C. 18. számú pavillonjában nyert ideiglenes, de a célnak minden tekintetben megfelelő elhelyezést. A betegek részére száz ágy áll rendelkezésére. Az intézet igazgató orvososa Dr. Schiller Vilmos, az országos nevű szomszédista, gondnoka pedig Komlósy Bálint, aki annak idején a modern szegedi szemkórházat rendezte be. Az ő kiváló szakmúdság és buzgalomuk garancia arra, hogy a nagykanizsai állami szemkórház is országos hírnévnek fog örvedeni, amelyet nem csak a Dunántúl távolabbi részeiből, de Horvátországból is szívesen keresnek fel a betegek. Dr. Schiller nagy buzgalma vadonatúj s teljesen modern orvosi műszerekhez s egyéb felszereléshez juttatta a szemkórházat. Bejáró betegek részére rendelés 8 tól 11-ig van, míg a bentlakó betegek felvétele egész napon át tart. A trachomás betegekkel teljesen elszigetelten kezelik.

A villany. Vasárnap éjjel a városa pokoli sötétség borult. A villámámpák nem gyuladtak föl, mert a villanygyár nem kapta meg a szokásos szeménnyiséget. Sajnos, a kilátások nem a legrosszabbak továbbra sem. Az éjjel még volt féltűz áram, amelyet különféle tüzelőanyagok fűtésével fej-

lesztettek. De hogy ma lesz-e, nem lehet tudni. Dr. Prack István h. polgármester és Pongor Henrik villanygyári igazgató mindent elkövetnek, hogy a várost a kellemetlen helyzetből kisegítsék.

A munkások bére. A munkaadók és a munkások közt több helyen ellentétek támadtak a hetibérek miatt. A munkaadók, akiket a bolsevik uralom anyagilag alaposan megviselt, nem akarták a szovjet-béreket fizetni, míg a munkások a proletár-uralom előtti bérekért nem akartak dolgozni. A vitát most kettévágta Sigry Antal grófnak, Nyugatmagyarország kormánybiztosának távirlata, amely elrendeli, hogy **további intézkedésig a munkások ugyanazt a hetibért kapják, amelyet a diktatúra bukásakor élveztek.**

Király Ernő Nagykanizsán. Király Ernő, a budapesti Király színház világhírű tenoristája, Kovács Margit zongora művésznő és dalénekesnő kíséretében vasárnap Nagykanizsára érkezik. Király Ernő már régebben, a háború előtti országos körutal tervezett, hogy a magyar nép- és művelődési felelevenítésre, de akkoriban csak pár magyar várost járhatott be s egész tervét a háború és forradalom miatt nem valósíthatta meg. Most, hogy a kommunizmus megbukott, az ő művészi szárnya is új lejtőt kapott a folytatja terve kivételét. Országos körutját Nagykanizsán kezdi meg, ahol vasárnap este a Polgári Egylet színpadán lép fel és adja elő műsorának gyöngyét.

Érvénytelenek a szovjetházasságok. Tudvalevő, hogy a proletárdiktatúra a házasság etnikai tartalmát alaposan lefacsosnyította. A házasságkötés ugyezőiván semmi feltételhez sem volt kötve, két-három nap alatt pedig csak az nem vált el házastársától, aki nem akart. De aki akart, az akár három óra alatt is megszerezhetette a jogerős házasságbontó ítéletet. Természetes, hogy így rengeteg azoknak a száma, akik a szovjeturalom alatt bontották fel házasságukat. A normális élet helyreállításával azonban ez az erkölcsetlen üzlem is véget ért, sőt még azok is pórtul jártak, akiknek már szembükben volt a házasságbontó ítélet. Az igazságügyminiszter ugyanis **rendeletileg kimondotta, hogy a szovjetkormány intézkedése alapján "hözött" házasságmegszüntető ítéletek érvénytelenek.** Kimondja a rendelet az is, hogy az augusztus 19-e előtti házasságkötések érvényesek. Mi lesz már most azokkal, akik a szovjeturalom alatt újházasságot is kötöttek? A belügyminiszteri rendelet, ezeket ferde helyzetbe állítja, mert az eddigi intézkedések szerint régi házasságuk is érvényes, s ez az új is.

Ma érkezik meg a szilvárszék. A győri szilvárszék, mely szeptember 2-án kezd meg élvezetesnek ígérkező előadásait Nagykanizsán, ma délután érkezik meg Budapestre, ahol a társulat tagjainak többsége az utóbbi időben működött. Hatalmas diszlektáktárak és ruhatárak, valamint a társulat segédzenéje valószínűleg hófnap érkezik Győrből, amikor rögtön megkezdődnek a próbák, hogy a szeptember 2-i megnyitót előadás minden tekintetben megfeleljen a közönség várakozásának.

Elvezett szombaton pépeskereszti dülön barna pénzárca. Kérésik a becsület megváltó a két pénz kivételével a tárcát hozzám juttatni, mivel igazolványaim is benne vannak. **Malnácz János.**

— Szamuely öccsét elfogták. Szamuely Tibornak a legvérengzőbb kommunista rablóbanditának gaztetteiben méltó partnere, hű segítőjára volt öccse Szamuely László. Eleinte csak nagynevű bátyja által nazó szárnyal alatt vele közös üzletben működött, de oly szíp sikereket ért el, hogy az illetékes körök mellőnk látták önállósítani. Ekor egy jóhírű brigantíkból álló terror-csapatot adtak melléje és szabadjára eresztették. A fiók Szamuely mindig kitett magáért, mindig csak dicsőséget szerzett a különben is jóhangzású Szamuely nevének. Egy óhajása volt, egy cél, mely feláldozhatosan töltötte: a kegyetlenkedésben utolérni a mindenki által utolérhetetlennek vallott bátyját. Hogy milyen sikerrel haladt kituzott célja felé, azt mi sem bizonyítja jobban, mint egy közismert kanizsai kereskedő elbeszélése, aki akkoriban tartózkodott Sopronban, amikor az idősebb Szamuely után a fiatalabb vette a kezébe a sopronmgyei ellenforradalom leírását. Elmesélte kanizsai polgármesterünk, hogy a soproniak, derék, józan nyárspolgárnak állították oda Szamuely Tibort öccse László mellé. Képzelték, hogy milyen vadállat lehetett, ha a soproniak jajaivalva azon imádkoztak, vajha még egyszer Szamuely Tibor venné át felettük az öldökölési jogot. Ilyen helyre legény volt a dicső Szamuely család legifjabb tagja, akit — egy tegnap érkezett értesülésünk szerint — vasárnap Balatonlelén a csendőrség elfogott és leteröztetett. Ifjabb Szamuely Hellein álnév alatt gyászolta felejtethetlen bátyját Balatonlelén. A csendes visszavonulásághoz csupán gyászának és emlékeinek élő Hellein azonban felismerték és leteröztették. Hogy még most is mennyire megbecsüljük, a nagynevű familia eme érdemes sarját, azt jellemzi, hogy elfogatásának híre a budapesti államrendőrség automobilon küldött érte két deketívvel, hogy legalább szépen, imponzánsan vonulhasson be egykori hátszálló színhelyére. Mint értesülésünk Szamuely Lászlót még a ma nap folyamán szállítják Budapestre.

— Kanizsai uszók győzelme Keszthelyen. Vasárnap délután 5 órakor szépaszánú nézőközönség nézte utas Keszthelyen azt az uszóversenyt, amelyen Nagykanizsa és Keszthely válogatott uszói mérköztek egymással. Döntő győzelmet egyik fél sem aratott a mérkőzés: mindkét csapat 2 és fél pontot szerzett, de az a eredmény mégis méltó dicsőreterre válik kanizsai uszóknak — *Halax, Berke és Kozma* — akik így szépen megállták helyüket Keszthelynek, a Balaton mellett felnevelkedett ifjúságával szemben.

— Az utasok figyelmébe. A nagy kanizsai katonai állomásparancsnokság közli, hogy a sírófői fő-ézéség rendelete alapján *Sírófőre* csak a bűnyán igazolvánnyal lehet utazni, amelyet az utas illetékes katonai állomásparancsnoksága állít ki s amely tartalmazza a nevet, az illetőséget, az állandó tartózkodási helyet, foyatkozást és politikai megbízhatóságot. Ezen igazolványt elindulásakor, Sírófőre érkezéskor és onnan való visszaindulásakor a pályaválasztó parancsnokságával kell láttamoztatni.

— Közlekedési közlemények. A nem termelői szükségének bejelentésére kitűzött végző határidő folyó hó 2-én szerdán délután 6 órakor lejár. Aki tehát listizgényét ezen határidő alatt nem jelenti be az élelmiszeri hivatalhoz, annak listizgényét az illetékes hatóság később nem biztosíthatja így listizgényétől el fog esni. *Közlekedési üzemek*

— Iparos társak! Miután legutóbbi felhívásunk a megfelelő eredményre nem vezetett újból sürgetőleg felkérjük a testület főleg ifjabb korosztályú 1880—1892 születésű tagjait, hogy a polgáriságba leendő belépés céljából a testületi jegyzőnél folyó hó 28-ig jelentkezzenek. Megjegyezzük, hogy a szolgálat kizárólag a rend fenntartására irányul és csak esetleges riadó esetén vételik igénybe. *Élnökség*

— Székesfehérvári futballcsapat Nagykanizsán. Tegnap délután a váratlanul betoppant székesfehérvári csapatával tartott barátságos mérkőzést az NTE. Állandóan a kanizsaiak voltak fölényben, a végén egyenlőre lett csak ki a gólarány 1:1-re. A mérkőzésen — mivel plakátirozva nem volt — csak kevés nézőközönség jelent meg.

— Belvárosok. A nagykanizsai izr elemi fiú- és leányiskolában a beírások szept. 1, 2. és 3-án délelőti 8—12-ig tartanak. Az 1. és 2. napon csak a nagykanizsai izr. helybeli és környékbeli tagjainak gyermekei vettek fel. Hővöbbs felvilágosítást az iskolai hirdetősi tábla nyújt.

— Művész kabaré. A tegnapi művészi est az eddiginél is változatosabb, fővárosi nivójú műsort nyújtott a közönségnek. Mint-hogy a zavart hangulatra való tekintettel csekélyebb számú közönség jelent meg az előadást holnap megismétlik.

— Válasz. A következő sorok közlésére kérék fel lapunkat: F hó 17-i b. lapjuk „Beküldött” címmel megjelent hír reám vonatkozó részét következőkben világosítottam fel: Reizsólámi utas kitagazója a kalauz azon eljárását, hogy a vonatnál fizetendő menetdíjakat aprópénzben követeli — illetve a nagyobb összegű pénzeket miért nem váltja fel a végállomáson? Talán a felszólámi előtt sem, ismeretlen a nagy aprópénz hiány, mely még most is minden pénztárnál kezelési nehézséget okoz. A vasuti pénztárak e nehézségek némi leküzdésére szigorúan alkalmazkának a vas üzletszab. 14 §-ában előrt azon jogot hogy „A menetdíj megszámálva fizetessék”. Az így összegyűjtött aprópénzzel részben a személyzet nehéz helyzetében szoktunk segíteni, részben pedig a fizető pénztárak kifizetésére használjuk azt fel. Ha tehát az állomás pénztárak aprópénzben követelik a menetdíjat, — misem természetesebb, hogy a kalauz, — menetközben is azt követelheti, mert bizni neki rendszerint nem is áll rendelkezésére annyi aprópénz, hogy az utasoknak visszaadhasson. Nehogy azonban az utas aprópénz hiányában utközben kellemetlen helyzetben kerüljön, avagy a végállomáson az átadandó sok utánfizetéssel az utasok zaklatásának legyenek kitéve, célszerű és a szabályokat teljesen fedő a tudtonnal és beleegyezéssel történő oly megoldás, hogy a kalauz elismervényt ad az utasnak azon összegről, mely neki a menetdíjon felül visszajár. Ezzel egyszerre eleje vétetik minden visszaélésnek, másrészt az elismervény ellenében az összegek visszakövetelhetők. A válló tisztelettel: *Juhász felügyelő állomásfőnök.*

Szerkesztői Üzenetek.

M. B. Nem hiszük, hogy sikerült fog. Az illető gerinces ember, ki trófákat nem tűr. Mindazonáltal próbálja meg.

A soproni gyilkosok halála.

A soproni direktórium országsszerte hírhedt volt gasszágról, kegyetlenkedéséről. A direktórium vezetője, Entzbruder Dezsd, egy 23 éves aváb gazember egész csomó falust elteit láb alól s ő maga dicsekedett, mikor azt kérdezték tőle, hogy mit csinál:

— Lövetek, akasztatok, szuratok.

A gyilkos direktórium második tagja, valami Bors László nevű embert fenevad egy plebánost végeztetett ki, míg a harmadik bestia: Salzberger Sándor buzgón agédkezett nekik. A három vadállat a rablógylkos-uralom bukása után megszökött Sopronból s Szombathelyen át Ausztriába — juk szókai. Szombathelyen azonban felismerték őket s leteröztették. További megérdemelt sorsukról a következőket jelentik velünk Szombathelyről.

Ma délelőti az itteni államügyészség rendelkezése folytán Bors Lászlót, Entzbruder Dezsdöt és Salzberg Sándort, a proletárdiktatura e három hírhedt soproni expónensét Sopronba akarták szállítani. Egy fehringi csapatokból összeállított Járőr kíséretében a kora délelőti órákban gyalog indultak utnak. Mikor Acádó község határába érkeztek, a három fogoly mintegy adott jelre, szökést kísérelt meg. Itt ásnak eredt. A kísérek háromszori „Állj!” kiáltással igyekeztek őket szökésükben megakadályozni s mikor erre nem reagáltak, soroztat adtak a menekülőkre. A lövésök találtak és mindhármukat halálra sebesítették. Mindhárom sebesült alig egy órával utób ott e helyszínen meg is halt. Holttesteiket a katonák beszállították Acádóra s az esetről jelelést tettek a szombathelyi államügyészségnek, mely holnap fog kiszádni a helyszínre a vizsgálat megkezdése végett.

Magyar katonai áll. parancs. Nagykanizsa

1327 szám. áll. par. 1919.

A vármegyei katonai parancsnokságok a polgári járási és községi hatóságok után és azok által polgárság és munkéságnál levő összes legfeszteret, idázt, minden katonai felszerelési tárgyat, felső és alsó egyenruhát köpönyegát bakancsot, szolgálati eszközöket.

Még pedig minden község előjárósága köteles a parancs közzehozoteja után, a kézhez vétel időpontjától a járási hatóságoknak jelenteni 48 órával belül a községben összegyűjtött fegyverzetet, felszerelést, egyenruhát, stb-t a járási hatóság székhelyén okmányváltás mellett be szolgáltatni.

A járási hatóság az átvetéket a beszállítás, illetőleg a gyűjtésre vonatkozó parancs kézhez vétele után, mely táviratilag elismereendő, hetedik napon előfolyatokon a vármegyei katonai parancsnok székhelyére beszállítani és ott okmányváltás mellett a gyűjtött anyagot rendezve a vármegyei katonai parancsnoknak beszállítani kötelesek.

Azert a katonai parancsnokságok mér most szeméjének ki és rendezzenek be egy gyűjtésre és elraktározásra alkalmas helyiséget.

A vármegyei katonai parancsnokságok az átvetel és elraktarolt anyagot a kerületi parancsnokságoknak az átvetel után azonnal jelentik.

A kerületi parancsnokságok a fővezérnek f. hó 31-ig írásban bejelentik az így összegyűjtött hosszú puskák; rövid puskák; géppuskák, gyal. aknavető; granátvetők; lángvetők, lözer, kézigranátok, szurony, derekszár, kenyerszék, főzőedény, evőeszező, habürönd (harizsák), teljes hivatásági (huzár) felszerelés, teljes társasági, felszerelés, mozgókonyhák, máhásnyergok, egyéges országos járművek, teljes yand felszerelés, köpönyegok, bakancsok és csizmak számát.

Ezen parancs nem teljesítése a leg súlyosabb megtorlat vonja maga után.

A parancs végrehajtásáért a parancsnok és hatóságok együttesen és egyenként szeméjében felelősek.

Ennek megfelelően a 2/7. hdm. szám alatt kiadott rendelkezés anynyiban szenvad változat, hogy nemcsak Szombathelyen, hanem minden megye székhelyén rendezendő be anyagokrát. *Magy. kat. áll. parancsnokság.*

APRO HIRDETÉSEK

Kiválóan szép és bőtermő, kitenyésztett **Őszi Árpamag** eladó, esetleg rozsa kicserélhető. — Köves Jenő, Ungjakabá-pusztá, posta, vasút Felsőrajk. 1789

Sugár-uton levő **hásmat elcserelem** Király-utcában levő megfelelő házzal. Ajánlatokat a kiadóhivatal továbbít. 1783

Egy jó házból való **fiu tanulónak felvételik**, Gyenes Lajos, fűszer- és csemege üzletében. (Váosház palota). 1788

Tanító-nevelőnő, rom. kath. az összes elemi, polgári, felsőbb leányiskolai, valamint gimnáziumi osztályok-tantárgyait oktatja (fiugimnáziumot II., leánygimnáziumot VI. osztályig magánviz-gára folyékonyan beszél német és franciául, kevésbé jól angolul; rest, zongorázik, kézimunkázik, — mágnás vagy nagyon előkelő genry-házba állást keres. Cim: Liphay Irén, Somogyaszőlőd.

Keresek 1 éves **fiannal mellé** magyar vagy német **leányt** ki volt már gyermekek mellett. Fürst Józsefné, Sugár-ut 17. 1787

Herólt kocsi 7 éves mindkét szemére vak, f. hó 27-én d. e. 10 órakor az Igazságügyi palota előtti téren nyilvános árverés útján fog **eladatul**. — Keretmentel-posztály parancsnokság. 1782

Két közepiskolát végzett, jó házból való **fiu tanulónak felvételik**. **Fürst József**, Nagykanizsa.

Iskolásluk teljes ellátást nyerhetnek izr. családnál. Cim a kiadóban.

Új kerékpár eladó. Arpád-utca 4.

Egy jó házból való **fiu tanulónak felvételik** Hoffmann és Prank rövidáru nagykereskedésében, Nagykanizsán. 1704

Gazdasági állást keres 32 éves nő, 14. évi gyakorlattal azonnali belépésre. Érdeklődők forduljanak Matán Ödön, Nagykanizsa, 1751

Zongorát keresek bérbé.
Cim a kiadóhivatalban.

Sohasem izzad többé a lába, ha a MEDUZINAT egyszer használta

5 korona 60 fillér bekioldése ellenében
bérmentve köldi

MATIS és PRANGER, KISPEST.

Könyvek :: Folyóiratok :: Zeneművek

FISCHEL Fülöp Fia
Könyv- és papírárukereskedés
NAGYKANIZSA, (Ménfai palota)

Irodaszerek, üzletkönyvek, papírok
hengszerek, drazmúruk, játéktárgyak

**Szivarkahüvelyek, szivarkapapír-
különlegességek, szivarka és
szivarszิปkék, képeslap ujdonságok. — ÖNGYUJTÓ és TŰZKŐ
nagy választékban kapható:**

Grünhut Pál

:: dohányüzletében, Deák-tér 10. ::

A gőzfürdő

ismét üzemben és
állandóan nyitva van.

ZALA nyomdavállalat

NAGYKANIZSA

TELEFON 78.

Üzleti könyvgyár, könyvkötészet

papírarukészítés.

Mindennemű nyomtatványt a legizlésebb kivitelben készít és legpontosabban szállít.

Cserkészlet és kiadókivétel:

NAGYKANIZSA,
Sugár-ut. 4.Zala Nyomdával
Fő-ut. 5. sz.Megjelenik hétfő kivételével
mindennap korareggel

ZALA

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

vidékre postai szét-
küldéssel:

egy hóra 25 kor.

Egyes szám ára:

1 korona.

Cserkészlet és kiadókivétel telefon 78.
Nyomdai telefon 197.Főszerkesztő:
TÓTH ZOLTANFőmunkatárs és lapfőtájos:
CSILLAG JENŐHirdetéseket, nyilatkozatokat és magán-
közleményeket díjazás nélkül fogadjunk
szívesen a kiadókivétel mellett.

A keresztény Magyarországért.

Friedrich miniszterelnök nyilatkozata.

Budapest, augusztus 20. A kiszagdák a kormány lemondásának hírére az ország meg nem szállt részeitől tegnap mintegy kétszáz-an a fővárosba gyűltek, hogy ragaszkodásukat fejezzék ki a miniszterelnök, a földművelésügyi miniszter és az általuk képviselt politika mellett. A küldöttség a kora reggeli órákban indult el a földművelésügyi miniszterium felé, Szabó István elé, kit biztosítottak ragaszkodásukról és szeretetükről.

Szabó István a küldöttségnek kijelentette, hogy azok a szempontok vezetik, amelyeket egész parlamenti múltjában képviselt és jogos részt kíván a magyar kiszagda társadalom részére az ország dolgainak intézésében.

A földművelésügyi miniszteriumból a várba, a miniszterelnökségi palotába indult a küldöttség, hová déljárt érkezett és ahol Friedrich István miniszterelnök azonnal fogadta is őket.

Marton János zalai kiszagda tolmácsolta a kiszagdák érzelmeit. A magyar kiszagdapárti, a magyar kiszagdák dolgozó sokadalma — mondotta — a legnagyobb sajnálattal vette tudomásul a kormányzó és a kormány lemondását. Ezzel a kormánnyal meg van elégedve, mert a magyar kiszagdapárti fellegása szerint, az egyedüli helyes irányban vezet az ország ügyeit. Tudja, hogy az intrikusok és üzérkek keze keveri a háttérben a mérget és megakarja kaparni a hatalmat. Ebbe azonban a kiszagdáknek is volna valami szavuk, mert hiszen az ország lakosságának 65 százalékát a kiszagdák teszik. Végül követeli, hogy a nagyurak, az üzérkek és velük egy követ fuvó társaság álljon fére, hagyja a hatalmat azok kezében, akik a nép akaratából és a nép szeretetéből segítik az országot kijutni abból a nehéz helyzetből, melybe a bolsevizmus és a Károlyi rendszer belesodorta. Még egyszer ragaszkodásukat fejezték ki a kormánynak és körték a miniszterelnököt, hogy maradjon a helyén.

Friedrich István miniszterelnök a beszédre a következőkben válaszolt:

— Tisztelt Barátaim! Borzalmas idők után vittük át az ország kormányzását. Felémelt ível jöttünk és ha mennünk kellene, azt is felemelt ível cselekedjük. Amit mi három hét alatt műveltünk, az a csodával határos. Nem tudunk volna eredményt elérni, ha nem támaszkodtunk volna azokra a rétegekre, amelyek az ország újjáépítését tűzték célul. Ezek közé tartozik elsősorban a magyar kiszagdapárt, mely a magyarság szent hagyományait nem felejtette el akkor sem, amikor a szarnokosság elfojtotta lélegzetünket és nem

felejté el most sem, amikor a szent célokat meg kell valósítani. Miről volt most szó? Tisztán arról, hogy szeptember 20-ig, míg a nemzetgyűlés összeül, kitartson és támogasson bennünket, azután együtt elmegyünk, átadjuk azoknak a hatalmat, akiket a nemzetgyűlés arra méltónak tart. (Felkiáltások: Megválasztjuk újra! Nem engedjük elmenni!) Magyarország keresztény ország volt és az lesz. Budapesten nem tetszett ez a kijelentés, azonban Budapest nem Magyarország. A régi politikus urak azt mondják, hogy nem vagyok miniszterelnöknek való. Miért nem cselekedtek tehát akkor, amikor elfoglaltam ezt a helyet, miért kellett nekem cselekednem helyettük? Amikor munkámnak eredménye kezd lenni, az eredményt ők akarják élvezni.

— Csak csinálják, keverjék tovább kis dolgaikat, mi állunk programunk mellett. A választásokig kérem bizalmukat. Remélem a választásokon nem fognak amugy sem megtagadni.

A küldöttség nagy éljennéssel fogadta a miniszterelnök beszédét, azután átvonult Pestre, ahol az antant missziókat kereste fel. Vasárnap délelőtt még a következő küldöttségek járultak a miniszterelnök elé: a protestáns férfiak, a keresztényszocialista egyetemi ifjúság, a Mária kongregáció, a műegyetem, sportegyesületek és a VI. kerületi polgárok. A miniszterelnök megnyugtató kijelentései után az összes küldöttségek az antant missziók elé járultak, hogy hazafias akciójukhoz az antant támogatását kérik.

Budapest, augusztus 20. Hétfőn délelőtt szakadatlanul jártak a küldöttségek a miniszterelnökhöz. A keresztényszocialista szervezet és a kiszagdák nagy csoportja járult a miniszterelnök elé. A délelőtti küldöttségekben, melyek déli 12 óráig jelentek meg a miniszterelnök előtt, mintegy 5000 ember vett részt. A küldöttségeket nem külön-külön fogadta a miniszterelnök, hanem csoportonként.

A küldöttségek első nagyobb csoportját Budaváry László vezette a miniszter elé. Beszédére Friedrich István miniszterelnök a következőkben válaszolt:

— Kedves Barátaim! Mi a legsúlyosabb viszonyok között mertünk kormányt vállalni és felelőtlen állók Önök előtt, vállalom a felelősséget mindazért, amit tettem. Mindazt, amit a kormányzó ur és kormányom tett, tiszta magyar érzésem épül.

— Kedves Barátaim! Az egész külföldi sajtó engem tipor, ellenem dolgozik, mert nekem nagy bünhöm az, hogy én vagyok az első miniszterelnök, aki meg merie mondani,

hogy ez az ország keresztény Magyarország volt és annak is kell maradnia. A szocialisták és a nem keresztények ne követeljenek nagyobb hatáskört, mint ami őket számarányuknál fogva megilleti. A többi a miénk. Legyen tisztában mindenki, hogy nem 20—25 öreg politikus képviseli az országot: itt a magyar nép fog választani. Szeptember 20-ára lesznek kírva a választások, én tudom mi fog történni. Ezek az urak azt mondják majd, hogy az is holmi könnyelműség, hogy a kedélyek még nem csitultak le. Ebben igazuk van. Tényleg — amint látom — a kedélyek nem nyugodtak és a kedélyek addig nem is lesznek nyugodtak, amíg nem fog az történni, amit a magyar nép összessége kíván. En megyek előre! Én nem nézek sem jobbra, sem balra, hátra semmi esetre sem: aki akar kövessen!

Megjelent még a miniszterelnök előtt az esztergommezei és városi kiszagdák küldöttsége, amelynek nevében Holló Károly üdvözölte a miniszterelnököt, továbbá a postai-és táviratalkalmazottak monsire küldöttsége és végül a magyar-ruthén párt küldöttsége, melynek szónoka dr. Kuttkaľalvy Miklós volt. A magyar ruthén párt küldöttsége azután az antant missziók fejénel tiszteltet, ahol szintén dr. Kuttkaľalvy Miklós tolmácsolta a párt ama kérelmét, hogy juttassák el illetékes helyekre a magyar-ruthén nép tiltakozását a cseh-szlovák államba való bekebelezés ellen.

Bajfai néphizost elfogták.

Budapest, augusztus 20. Bajfai Ferenc volt néphizost vasárnap Budapesten elfogták és a főkapitányságon őrizetbe vették.

Sopron magyar akar maradni.

„Wir wollen deutsche bleiben, aber in Ungarn.“

Budapest, augusztus 20. A Magyar Távirati Iroda Jeleni: Sopron város népe az augusztus 25-én tartott hatalmas népgyűlésen egyhangú lelkesedéssel elhatározta, hogy hűséggel ragaszkodik ahhoz a Magyarországhoz, mely mindig megadta a módot a város német lakosságának, hogy nyelvét gyakorolja és nemzeti műveltségét fejlessze. A határozatban a város lakossága tiltkozik az ellen, hogy Sopront Németausztriához csatolják. A városnak Magyarországtól való elválasztása Sopron pusztulását vonná maga után és a gazdasági pusztulás nyomában járna a lakosság német kulturájának a hanyatlása is. „Wir wollen deutsche bleiben in Ungarn!“ Ez a soproniak jelszava, Ausztria a csatlakozással mit sem nyer, Sopron pedig mindent elveszít. Tiltkozik minden idegen hatalom megszállása ellen és az osztrák megszállást is elutasítja. A városban rend, nyugalom és

béke van, ezt a soproniak saját erejükből tartják fenn és biztosítják az alkotó munka leketőségét.

Az osztrák békeszerződés utolsó simításai.

Saint Germain, augusztus 23. Valamennyi lap részletes tudósítást hoz a legfelsőbb tanács tegnapi üléséről. Az Eclair azt jelenti, hogy Németausztrák azt a követelést, hogy határolja a cseh-szlovák köztársaság felő igazítsák ki, elutasította. Viszont elhatározta, hogy népszavazást rendel el Marburg jövődó sorsára. A pénzügyi és gazdasági záradék megváltoztatott részleteit nem említik a lapok. Valamennyi újgaz jelenti, hogy Ausztria javaslatot tett, hogy új záradékok vegyenek fel a szerződésbe, amely szerint Németausztria kötelezze magát arra, hogy fenntartja függetlenségét, sőt azt meg is védelmezi. E záradéknak formulázása, mely egyes hatalmak ellenállásával találkozott, rendkívül nehéznek bizonyult és a tanácskozások integritásbilitását tetto szükségessé.

Ukrán csapatok elfoglalták Odesszát.

Mukarese, augusztus 26. (Szikratávirat) Ukrán forrásból táviratilag jelentik, hogy az ukrán csapatok a bolsevistákkal vívott kemény harcok után elfoglalták Odesszát. A Dnyeszter jobb partján levő bolsevista hadsereg örülten menekül Petljura csapatai elől. A lapok jelentése szerint az ukrán csapatok megakadályozták a bolsevistáknak a Dnyeszteren való átkelését és az elkeveredett harcokban súlyos veszteségeket okoztak nekik.

Lemondott a román trónörökös.

Mukarese, augusztus 26. (Szikratávirat.) A román király elnökletével tartott minisztertanács Károly herceg lemondó levelének megvizsgálása után elhatározta, hogy ifjabb testvérét Miklós herceget ismeri el a román trón örökösének.

A német demokrata párt gyásza.

Berlin, augusztus 26. Neumann Frigyes, ki a közép-európai gazdasági egységnek szóban és az írottalom terén is egyik legismertebb propagálója volt, ma meghalt. Neumann a német demokrata párt elnöke volt.

A békeszerződés a francia kamara előtt.

Lyon, augusztus 26. (Szikratávirat.) A francia kamara augusztus 20-án folytatja ülésének. A kamara elsősorban a békeszerződést fogja tárgyalni. Eddig 24 képviselő jelentkezőt szőlőre.

Lengyel-ukrán szövetség a bolsevisták ellen.

Saint Germain, augusztus 26. A Temps jelenti: Petljura a lengyel-ukrán szövetséget közből a bolsevisták ellen és véglegesen lemondott Koltetgaliáról.

Főhírvás. Dr. Domján Lajos, a vármegyei polgárodtség parancsnoka főhívja a polgárodtségbe: jelentkezőt összes köztársasági viselőket és magánosokat, hogy a polgárodtség megszervezése; a szolgálat ismeretése és a szükséges tudnivalók megbeszélése végett 27-én délután 5 órákor a városháza kézfűlései termében okvetlenül megjelenni sziveskedjenek.

Nyugatmagyarország és Ausztria.

— A termények kellene Ausztriának. —

Ausztriában gőzerővel törj ki a vágyódás Magyarország. nyugati, vármegyei után. A sajtóban nap-nap mellett tendenciózus, szándékos s irányzatos cikkek jelennek meg, melyek mintegy szükségletét akarják feltüntetni annak, hogy megszállhassák a német lakossággal is bíró magyar vármegyéket. Nagyon jól jegyezte meg Lovász Márton, hogy addig nem jár Ausztria vezető köreinek a magyar határszéli német lakosok sorsa, míg a vörös kényuralom tombolt itt közöttük, most azonban egyszerre szerele magát jóakaratu és mentő protektorok feltüntetni.

Hát, hogy is áll a helyzet azzal a fehér terrorttal?

Az osztrák szomszédok a bolsevizmus bukásának híre elaraszották osztrák agitátorokkal a német községeket. Az osztrák miniszterek aláírásával ellátott felhívásokat hozták magukkal és szervezésre szólították fel a bolsevistákkal egyetértőket, kik között nagyon kevesen voltak a tekintélyes gazdák és megfontoltabb elemek. Így történt, hogy Sopron és Vas megyéknek 216 községében rögtönzött népgyűléseken a mulhatatlan községi kisebbségek, melyek megjelentek a gyűléseken, kijelentették, hogy Ausztriához, a szocialista Ausztriához, a bolsevizmus felé hajlandó Ausztriához kívánnak csatlakozni. Ezeket a határozatokat nemely helyekről küldöttsegek vitték Wienbe és a küldöttsegek a maguk szájával mint hazugságokkal beszétek tele az ausztriai hangadókat. Ennyi garázdalkodásra a magyar hatóság természetesen nem nézhette feltétlenül a történeteket és Lehar úrredes, a nyugatmagyarországi hadsereg szombathelyi parancsnoka fegyveres erővel akadályozta meg az agitátorok munkáját, a külföldi agitátorokat és belföldi izgatokat szétugrasztotta és részben elfogadta és meggátolta az alattomos méltó továbbhiteát.

Ez a fehér terror, melyet hangoztattak! Annyit kétségtelenül meg kell állapítanunk, hogy németajku polgárodtsáink között forrong a hangulat, de a józanabbak között nem az elszakadási törekvések mellett, hanem azok ellen beszélnek. Magnyugvással látják, hogy a kormány a németiség ügyét a parlament kezébe öhajtja letenni, addig is azonban teljes érvényesítést biztosít a németiség nyelvi és kulturális követeléseinek. Ez pedig teljesen elegendő lehet arra, hogy német népünk saját maga ellen okvetendő botlásra ne ragadtassa magát egy esetleges elhamarkodott állásfoglalással.

Ha már, elég szomorú és szegénytelen, a hazafias érzületre nem lehet hivatkozni, mert azt megtépták, kiirtották, elhomályosították, úgy hogy még nyílt gyűléseken sem átadjak egyesek, alája rendelni a apokaliációnak, de hivatkozhatunk a józan gazdasági megfontolásra, mely ezer és ezer indokkal gazdag, buzogó forrást nyit annak bizonyítására, hogy Ausztria kabelen német földmívelő népünk a vezető és érdekeinek teljes megromlását találhatja meg az úredentizmussal a legképtelenebb sorsot biztosítana a maga számára. Betája és tudja ezt nagyon jól, Nyugatmagyarországi derék németsege, mely éppen teg ap Sopronban tartott hatalmas népgyűléseken emelte fel tiltakozó saavát Németausztriának, annektálási törekvései ellen.

HIREK.

1918. NAPTÁR.	
augusztus	A nap két 5 óra 00 perc.
27	kor. nyugszik 6 óra 53 perc.
Szerda	A hold két raggal 6 óra 04 perc.
	nyugszik reggel 6 óra 48 perckor.

A nemzet

szekerének rövid időn belül rá kell térnie a normális élel országuládra. Késlekedni, lemaradni nem lehet, nem engedik meg a győztes nyugati államok sem, amelyeknek szintén érdeke, hogy pár hónapon belül tisztázatlan kérdése ne legyen a világ diplomáciájának. Tehát bármennyire ne tőrdőjünk is véle, bármennyire ne beszéljünk is róla, néhány héten belül nekünk is le kell raknunk állami életünk fundamentumát, nekünk is el kell döntenünk, hogy milyen államforma keretében akarunk a megújodás útjára lépni. A nemzetnek rövidesen a következő kérdésekre kell felelnie:

1. Királyságot akar-e, vagy köztársaságot?
2. Ha királyságot öhált, ki szándékozik Szent István trónjára ültetni?
3. Mely államokkal kíván szorosabb gazdasági és politikai kapcsolata lépni?
4. A pénz, a földbirtok, az odózs problémáit mikéni oldja meg?

Ugyebár, olyan kérdések ezek, amelyek évszázadokra döntik el a nemzet sorsát. A cslekedeteknek, elhatározásoknak küszöbén állunk. Bárhogyan alakuljon is meg az új kormány, bármilyen is legyen a békeföltételek, ezekre a kérdésekre meg kell felelnünk. Nem fölösleges íntelem tehát, hogy foglalkozzunk klsáé ezekkel a kérdésekkel. Igaz, hogy a magyar viszonyok oly saldiósok, hogy nem lehet öket akármilyen kapufára föltűzni, de azért nem lesz eredménytelen bizonyos meglevő államformák közl összehasonlításá tenni s annak eredményeit tesztálni. Igen érdekes tanulságokat lehet például levonni az angol államformából. — Anglia, dacára annak, hogy királyság, a földkereskedésének legalkalmosabb, a le-demokratikusabb intézménye s ha Magyarország — ami igen valószínű, a királyág mellett döntene — alkalmányait, perze a mi viszonyainkhoz alkalmazkodó változtatás, teljesen átvehetné Angliából.

Nagyon fontos kérdés az is, ki legyen a király. Mi teljesen lelőri a rokonszalan nép vagyunk; velünk nem érez együtt senki, a mi sorsunk nem fekszik szívén senkinek. Nagy nemzetű királyaink korán rájűntek arra, hogy mily nagy erő rejlik az öszkekötetéseken s ha a nemzetet nem rokonosították le össze Európa más nációival, lapkodiak ök maguk alyafidgra lépni, degen, halakmas dlnaszilakkal: aminek sokszor nagy hasznát látjuk. Van más példa is. A kis és teljesen barbár, teljesen elnyomott Bulgáriából a Kóburgok milliói és öszkekötetéselel teremtettek számoitvő, virágzó, öndálló országot. Tehát jövődóbelli dlnaszilánkat úgy és szzerű nekünk is megválasztanunk, hogy az ne kizorolándó területet lasso az országban, hanem öszkekötetéselel, rokoni szial segítségével valamely világbirodalom rokon-szenvél, védelmet és íqmogatlási szerezze meg számunkra.

Tudjuk azt is Magyarország évezredes történetéből, hogy nemzetünk évszázadokon át a pártoskodás gyöngyötte el; a pártoskodás döntötte sokszor katasztrófába. A mostani történelmi nagy időkben tehát hagyjunk föl a pártoskodással és sorsunknak saját magunk által való eldöntése felőljon bennünket egy időben, talájon bennünket egy akaratlan, talájon bennünket. Félkészültek pedig csak úgy leszünk, ha teljes figyelmünket máris e kérdések felé fordítjuk.

— **Zenésmlse a felsőtemplomban.** Ma reggel fél 9 órakor a piarista rend alapítójának, Kalazanti Szent Józsefnek emlékülennépén ünnepi szentmise lesz az ifjúsági templomban. A meseénekeket a nagykanizsai, többszörös sikeres szereplés révén közkedvelt műkedvelő ének- és zongorista adja elő Rácz János kipróbált vezetésével.

— **Zalaegerszeg állástoglalása.** Zalaegerszeg város képviselőtestülete tegnap rendkívül népes közgyűlés keretében elhatározta, hogy fölír a Budapesti székelő antantmisszióhoz a magyar kormányválsággal kapcsolatban. A fölirat szerint Zalaegerszeg városa csak oly magyar kormányt hajlandó támogatni, amely nemzeti ideálokat s keresztény szellemet szolgál. Hasonló határozathozatali céljából Zalaegerszeg megkeresi Nagykanizsát és Zala vármegye összes községét. Zalaegerszegi jelentés szerint a mozgalom egész Dunántútra kiterjed s Vas-, Sopron- és Mosonvármegyék összes helyiségei már megnyilatkoztak ily irányban.

— **Az antant visszaparancsolta a szerbeket.** A jugoszláv csapatok a napokban át lépték a demarkációs vonalat s egész sereg zalamegyeyi községet szálltak meg a Murán innen. Ezenkívül napról-napra jöttek a hírek, hogy a jugoszlávok megakarják szállni Nagykanizsát, Zalaegerszegt, Szombathelyt és Kaposvárt is. Mindébből azonban nem lesz semmi sőt az újabb elhódított területeket is visszakarjuk, mert — mint teljesen megbízható helyről jelentik nekünk — a jugoszlávok parancsot kaptak az antantól, hogy azonnal vonuljanak vissza a régi demarkációs vonalra. Így tehát bizonyosra vehetjük, hogy a „déli hatarok” megállapításánál újabb csontlák nem éri használatra.

— **A soproni kereskedelmi és iparkamara közgyűlése.** A soproni kereskedelmi és iparkamara, mely négy hónappal ezelőtt működését beszüntetni volt kénytelen, újbol megalakult és csütörtökön e hó 28-án tartja első közgyűlését. A közgyűlésen Nagykanizsa városa is képviselve lesz.

— **Határszéll rendőrkapitányság Nagykanizsán.** Tudvalevő, hogy Muraköz megállása után a kormány az ottani határszéll különítményt Nagykanizsára telepitette. Amint most értesülünk, a belügyminiszter mert a kirendeltséget határszéll rendőrkapitánysággá szervezte át; székhelyévé véglegesen Nagykanizsát tette s hatáskörét Zala- és Vas megyékre terjesztette ki. Ennélolva a jelenlegi létszám a tisztekkel és legénységgel együtt hatvan főnyire bővül ki. A városi rendőrségre nagy könnyebbséget jelent a határszéll rendőrkapitányság szervezése, mert a vasuti szolgálatot a határszéll rendőrkapitányság veszi át. A határszéll rendőrkapitányságot ideiglenesen Sanyfied kapitány vezeti, aki elsősorban arról gondoskodik, hogy a határszéll

mielőbb megfelelő állomáshoz jusson. A változott viszonyok Kanizsa részére immár négy nagyfontosságú intézményt szereztek meg: a katonai realiskolát, az állami szemkórházat, a határszéll kapitányságot és a tanítóképzőt.

— **A leherpénz és a drágaság.** Dacára annak, hogy a pénzkérdést a belföldi forgalomban véglegesen rendezte a kormány s azon a későbbi kormányok sem fogadják el a devalvált fehérpénzt és a postatakarékpénztári kibocsájtványokat, sőt a helyzet csak rosszabbodik, mert most már több üzletben sem hajlandók ezeket a pénznemeket elfogadni, azzal az érveléssel, hogy a szovjetpénzen ők sem tudnak portékát vásárolni. El nem térhetjük ellegge a közönségnek ezt a viselkedését, amely megbénítja a forgalmat és elháríthatatlan akadályt gördít a helyzet tisztázásának útjába. Nem szűnünk hangsúlyozni, hogy a postatakarékpénztári 5, 10 és 20 koronás éppen olyan jó pénz, mint az Osztrák Magyar Bank kiadványa, mert a postatakarékpénztári vagyona felülhaladja a kiadványok értékét, amelyet ezenkívül az államvagyon is garantál. Abban a percben, amelyben a felesleges magyar kormány a szovjetpénzt elismerte, az magyar állami kincstári jeggyé vált a meghatározott névértékkel. Kérve kérjük a zalamegyeyi falvak lelkes papságát, hazafias jegyzői karát, világsítsák fel a népet mindezekről, mert máskülönben sohasem jutunk el az ország ügyeinek végleges rendezéséhez. A pénzügyminiszterrel kapcsolatban, érzékenyen sújtja a közönséget az élelmiszer ára újabb rohamos emelkedése is. A tojás megint három korona, a csirke ismét elérte a száz koronás és ezen felül árát ez ezekkel arányban emelkedik a többi élelmiszerárak is. Az élelmiszer árak emelkedésének fő oka az, hogy Budapest részére ismét nagyobb kvantumokat szednek össze Kanizsa környékén s a nyomorgó pestiek, csákhogy élelmiszerhez jussanak, önmaguktól rálicitálnak a kanizsai árakra. Nagy baj van a gabonával is. Olyan uradalmak, amelyek még tavaly is száz és száz waggon gabonát adtak át. Úrles céljából a nagykanizsai gőzmalomnak, az idén egy waggont sem tudnak leadni. Ezt azonban már a kommunizmusnak köszönhetjük, amely természetével megmértélvén a gazdasági munkásokat és tönkretette ennek az esztendőnek a termését. A falvakban egyébként a buza mátermezsáját 100 koronáért adják, de valószínűleg mégdrágább is lesz, ha a hatóságok meg nem szüntetik azt a lehetetlen arányú csempészést, melyet horvátországi ügynökök üznek a gabonával.

— **A polgári fiú- és leányiskolai 1919/20. tanévi beiratások** szeptember hó 1-5-én lesznek, meg pedig minden nap délelőlt a fiú-, délután a leányiskolai tanulókkal. Szeptember 1. és 2-án csak az I. osztálybeliek, a többi napokon sorrendben a többiek irathatók be. Beiratasi lapot az I. osztálybeliek 28-án a 9. fel. 11. órakor, a többi osztályok novembőlki ugyancsak 28-án a 11. 3. illetve 4. órakor kapnak. Augusztus hó 30-án d. e. a fiúiskola, délután a leányiskolai tantervkülönbözeti vizsgálatok tartanak meg. Az I. osztálybeliek születési anyakönyvi kivonat nélkül be nem irathatók.

— **Adományok.** Molnár Györgyné szül. Városi Ágnes a bakónaki és kiskanizsai hősök emlékére 15 koronát, Boros József Alkotórakról 5 koronát adományozott.

— **A kommunista iratok beszoállítás.** A nagykanizsai katonai állomásparancsnokság közli: A hadseregparancsnokság rendelkezése az összes községekben tanyákon, arb. mindennemű kommunista röpiratok, könyvek, feljegyzések, kommunista fűl levelek, költemények, fényképek, filmek, stb. azonnal beszoállításandók az illető helyiség katonai parancsnokságának, illetve csendő, vagy nemzetőrségnek, hol azok haladéktalanul elégetendők. Ezen rendelet kivétel nélkül mindenkire, tehát a határozatlan fehérezelmű elemekre is vonatkozik, mert az utóbbiakról ellőphatják és sokszorosíthatják a kommunista iratokat, Akinél ezután ily irányu iratok stb. találatnak lazarizálalandók és ellenük az eljárás megindítandó. Ennek következtében a kommunista röpiratok, könyvek a nagykanizsai állomásparancsnoksághoz sűrgősen beszoállításandók.

— **Az iskolák megnyitása.** A vallás- és közoktatásügyi miniszterium rendelkezést bocsájtott ki, amely szerint az idei tanév az összes tanintézetekben rendszer időben nyitandó meg.

— **Közellátási közlemények.** Felhívjuk azokat, akik a bányászintézményi erdőgazdaságból szállítandó titizfára befizelést eszközöltek és ennek alapján utalványt kaptak, hogy utalványukkal a közellátási üzemek hivatalos helyiségében (postával szemben) minél előbb jelentkezzenek Nagykanizsán, 1919. évi augusztus hó 20-án. *Közellátási hivatal.*

Tanító-nevelőnő, rom kath. az összes elemi, polgári, felsőbb leányiskola, valamint gimnáziumi osztályok tantárgyait oktatja (flugimnáziumot II., leánygimnáziumot VI. osztályig magánviz. gára folyékonyan beszél német és franciául, kevésbé jól angolul; fest, zongorázik, közimunkázik. — magrás vagy nagyon előkelő gentry-házba állást keres. Cim: Liphay Irón, Somogyiszőlő

Kiválóan szép és bőtermő, kitenyészelt **Őzj Arpa** mag eladó, esetleg rozsa kiserelhető. — Kövess Jenő, Ungi akabfa-pusztá, posta, vasut Felsőrajk. 1749

Ket középiskolát végzett, jó házból való **fiú tanuló** nak felvétetik. **Fürst József,** Nagykanizsa.

Gazdasági állást keres 32 éves nős, 14 évi gyakorlattal azonnal belépésre. Érdeklődők forduljanak Matán Ödön, Nagykanizsa, 1751

Zongorát keresek bérbe. Cim a kiadóhivatalban.

Keresek 1 éves fiam mellé magyar vagy német leányt ki volt már gyermekek mellett. Fürst József, Sugár-ut 17. 1752

Keresek azonnalra vagy szeptember 1-re 1-2 szobás butorozott lakást konyhával. — Szives értesítést „Házaspár” jellegre a kiadóba kérek.

Zongoratulajdonosok figyelmébe!

Szakértő zongorakészítő és hangoló érkezik Nagykanizsára. Elvállal bőrdzésekkel, hangolásokat, angol, bécsi és pianino-mechanikai javításokat. Érdeklődők adják le címüket e lap kiadó hivatalába.

1795

Levélpapírok

mappákban és dobozokban
óriási választékban!

Papírsalvéták

kisebb és nagyobb mennyiségben.

KÉPESLAPOK

mindenféle kivitelben!

Vázlatkönyvek,

Olaj- és vízfestékek

FESTŐMINTÁK

Kaphatók

Fischel Fülöp Fiai

könyv- és papíráruházában
Városház-palota

Szakszerű arcpolítás otthon csak nagy hatásúval.

MEDEA növénykrém használható, mert etiól elűnik a szeplős, májfoltos, anyajegyes, himlőhelyes felső hámréteg és úde, ifjú arc-bőrt nyer. Ára 25 kor.

Alabastromhoz hasonló lemez a bőre ha MEDEA emulziókrém és poudert használ nappalra. Ára e keftőnek együttvéve 40 kor.

Haja megújí és nem hull, ha MEDEA hajellizirt használ. Ára 22 kor.

Diskrét szétküldés a pénz előleges beküldése vagy utánvét mellett!

MATIS és PRANGER

okleveles vegyész, kozmetikus
KISPEST.

Szivarkahővelyes szivarkapapírközlönlegességek, szivarka és szivarszipkák, képeslap újdonságok. — ÖNGYÚJTÓ és TŰZKÖ nagy választékban kapható:

Grünhut Pál

dohányüzsdéjében, Deák-lér 10.

Árverési hirdetmény.

A nagykanizsai katonai alreáliskolában (Teleki-ut) vasárnap, aug. hó 31-én d. e. 10 órákor 6 drb 9 hónapos göbe, 7 drb választott göbe és 2 drb sörves malac lesz a legtöbbet ígérőnek — darabonkint is — készpénzfizetés ellenében elárverezve. A megvett állatokért az eladó bizottság semmiféle felelősséget nem vállal s azonnal átveendő.

Közérkezési bizottság.

A gőzfürdő

egész napon át nyitva!
Borbély, tyukszemvágó és manikűr

Kétezer korona jutalmi

Mészáros Ferenc nagykanizsai vendéglátói ismeretlen tettesek körülbelül két méter széleit az alábbi tárgyakat lopják el:

A tárgyak felsorolása.

- 1 szimphafedélű szusz férfióra, számlapján Cina felirattal
  - 1 ezüst Zenit női óra, felső ledetle eltörve.
  - 1 ezüst mellő, csatlakozó, alatt két mákkal.
  - 1 Borostyan szivarszipka arany M. F. betűvel.
  - 1 behorpadt férfiigyrű pilos kövel.
  - 1 arany sziv, két kövel
  - 1 arany női gyűrű kétoldalt gyémánt kövel, középen 10000
  - 1 vastag jeggyűrű
  - 1 pár arany fülbevaló, három kurt egy levél dvan st. kövekkel
  - 1 pár arany fülbevaló, piros kövel középen a any csillag
  - 1 két méter hosszú aranyláncot, fonyott szemekkel
  - 1 kétszáz koronás bankjegy No. 000.000 számmal
- Kétezer korona jutalmat adok annak, aki a fentvagyok és az ellopott tárgyak holtdélről megem, vagy a randórást átveszi. A jutalmat a nyomravezető azonnal megkapja.

Haszonbérbeadás.

Néhai Ilaba József volt nagykanizsai lakos hagyatékához tartozó az eszteregnyei határban fekvő körülbelül 150 magyar hold kiterjedésű ingatlanok Eszteregnye községhezánál 1919. évi augusztus hó 31. napján délután 3 órákor megtartando nyilvános szóbeli árlejtés útján a legtöbbet ígérőnek egy évi időtartamra haszonbérbe adatk.

Kelt Nagykanizsán, 1919. évi augusztus hó 24-én.

Dr. Bród Tivadar
ügyvéd, tárgyonk.

Sohasem izzad többé a lába,
ha a MEDUZINAT egyszer használta

5 korona 60 fillér beküldése ellenében
bérmentve küldi

MATIS és PRANGER, KISPEST.

Könyvek :: Folyóiratok :: Zeneadók

FISCHEL Fülöp Fia
Könyv- és papíráruházban
NAGYKANIZSA, (Városház-palota)

Íróeszközök, Vázlatkönyvek, papírok
hangszeresek, díszműrűk, játéktárgyak

Hirdetéseket fel-
vesz a kiadóhivatal
Sugár-ut 4.

Zala nyomdavállalat

Nagykanizsa

TELEFON: 78.

Üzleti könyvgyár, könyvkötészet, papíráru-
készítés. Mindennemű nyomtatványt a leg-
izlésebb kivitelben készít és legponto-
sabbban szállit.

Intenciók és kiadványok:

NAGYKANIZSA,
Sugár-ut 4.

Zala Nyomdávállalat
Fő-ut 5. sz.

Megjelenik hétfő kivételével minden nap koronázzal.

ZALA

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

vidékre postai kiküldéssel:
egy hóra 25 kor.

Egyes szám ára:
1 korona.

Szerkesztő és kiadó: Tóth László

1919. aug. 28.

Szerkesztő:

TÓTH LÁSZLÓ

Főmunkatárs és lapfőigazgató:

OSILLAG JENŐ

Hirdetéseket, nyilatkozatokat és magán közleményeket díjazás nélkül veszi a kiadó.

Magy. katonai állományparancsnok
Nagykanizsa.

1589. szám.
III. par. 919

Dacára a kiadott parancsoknak polgári egyének, különösen munkások gyűléseinek akarnak tartani. Ujabb figyelmeztetem a lakosságot, hogy gyűlések tartása nincs megengedve. Ezen legszigorúbb parancs megszegői ellen stáleráltsan fogok eljárni. Egyben utólag felhívom a figyelmet, hogy az utcákon együtt legfeljebb három ember sétálhat. Járóreim utasítva lettek, hogy ahol a városban csoportosulások látnak, azonnal tartózkodásuk le öket.

Zslivkovics alezredes,
állományparancsnok

Miniszterelnök a kibontakozásról.

Tüntetések a kormány mellett.

Budapest, augusztus 27. A régi pártok képviselői folytatták tanácskozásait a kormány kibontakozására nézve és kérik Friedrich miniszterelnököt, hogy jelenjék meg ő is a tanácskozáson, mire a miniszterelnök megbízta Csilléry és Husser minisztereket, hogy nevében a politikusok előtt a következő kijelentéseket tegyék:

A Budapesti tartózkodó antantmissziók külön-külön kijelentették, hogy ők az ország belügyébe nem avatkoznak és nem is fognak avatkozni. Ennek alapján az a meggyőződés, hogy az antant tényleg nem fog beavatkozni abba, hogy megalkalul az új kormány, miután lehetetlennek tartom, hogy bárki olyan kabinetet állíthasson össze, mely az itt tartózkodó antant missziókat külön-külön ugyanúgy a pártfrakciókat kielégítse.

Az eddig megállapítható kívánások lehetőleg figyelembevételével legjobb tudásom szerint össze fogok állítani egy miniszteriumot, az meg fogom mutatni az itteni antant misszióknak, egyben azonban magatartásomat miniszterek útján jegyzék kíséretében azt a szöveget és társult hatalmak versaillesi bizottságának is bejelentem. A nemzeti alapon álló összes pártok kimondták, hogy szolidaritásuk a jelenlegi kormánnyal és semmi más irányú kormány alakulásában nem vesznek részt.

Budapest, augusztus 27. Tegnap déli 12 órakor nagy tüntetés volt a miniszterelnökség előtt a magyar kormány mellett, amely a kormányt és a miniszterelnököt hangos kiáltásokkal üdvözlötte. Az erkélyen megjelent Friedrich miniszterelnök, beszédet intézett a tömeghez és kijelentette, hogy örömmel fogadja a küldöttséget, amely arra szólította fel, hogy helyéről ne távozzék. Ő nem is távozik. Vegye tudomásul a küldöttség, hogy holnap az új kormány megalkalul, vegyék tudomásul, hogy holnap három miniszter Clemenceauhoz utazik és meg fogja mondani, hogy nem szállt alá politikuskok döntése sorunkról, hanem a magyar nemzet élékezik.

Kedves testvéreim! El van döntve, én helyemen maradok. (Viharos dörgő üzenés.) Az egész országból észreveszitek a táviratokat. Én ezek szerint egyenesen áruol volnék, ha azonban hagyom az önöket, amelyen elindulok. Legyenek bizalomra hozva, mi nem akusztunk, mi csak kitartunk. Ugyis válassz-

tások lesznek, akkor megmutathatja minden politikus, milyen nagy tömegek állanak a háta mögött. Én befogom bizonyítani, hogy mi mögöttünk áll Magyarország.

A miniszterelnök bejelentette, hogy eljárt az antantmisszióknál és ott is előadta programját, hogy keresztény Magyarországot akar, akik azt akarják, éljenek.

Ezután beszédeket mondtak: Szilva Ernő a postások képviselője, Weisz Kornél ki a magyar vasutasok nevében szólott, Száva János a tanítók nevében üdvözölte a miniszterelnököt. Míjd Haller István propaganda miniszter beszélt Raitentő napok után vagyunk — mondotta — szenvedtünk nagyon sokat, nincs köszütnünk senki, aki vért vagy könnyet ne hullatott volna, aki ne veszítette volna el valakijét a háboruban, vagy az utóbbi időt napokban. Végre lettint a rendszer, most azonban újra próbálkoznak a veszített hatalmat visszaszerezni. Az aknamunkát ismeri mindenki. Testvéreim! Mi megesszünk arra, hogy a nemzeti irány ellen való esküdősködést nem fogjuk tűrni. Számolni kell mindazokkal, hogy mi új Magyarországot akarunk felépíteni: a bocsátott munkának, a hazafias érzésnek Magyarországot.

A tömeg vívárszón éljenste a kormányt és szépen, rendezetten széjjel osztott.

Budapest, augusztus 27. József főherceg palotája előtt is tüntetés volt. Itt Budapesti László beszélt, aki lakosságával üdvözölte a főherceget, mire József főherceg válaszolt:

— Szereltem testvéreim! Ma hazánk sárjából kel fel minden ember ebben a hazában és egy csoportba lémoztik. Ebben az erőben rejlik a jövője, amely dicse és nagy lesz, ez menti meg hazánkat a veszedelemtől. Kérjük mindannyiukat, hogy tartssanak össze, szünjék meg a pártoskodás. Bennem a hazaszeretet élni fog örökre, addig, amíg a szív lüket (Lelkes üzenés, taps.)

Csilléri miniszter a közpénzügyéről.

Budapest, augusztus 27. A *Reggeli Hírek* munkatársa beszélgetést folytatott Csilléri András doklor népgazdaságügyi miniszterrel, aki a következőket mondotta:

— Éjjel-nappal dolgozunk, minden lehetőséget kihasználva, hogy az országban a jogrend helyreálljon. Nehézségeink voltak, ezt azonban a magyar politikusoknak köszönhetjük, akik a kormányt ellen harcoltak. A románokkal jó barátságban vagyunk, közgazdaságügyi hatóságokkal egyöntetűen járunk el. Eddig részükéről mindig a legnagyobb előzékenységben volt részünk. A tegnapi napon a román hadsereg egészségügyi főnöke felajánlotta, hogy a kórházakban ápolott betegek részére nemcsak gyógyszert, kötszert bocsát rendelkezésre, hanem esetleg fellépő járványok elofojtására nagymennyiségű fertőtlenítő anyagot szolgáltat. Az antantmisszió eddig már öt waggon kórházi élelmiszert, gyógyszert adott a fővárosi kórházaknak.

Hazug hír a postatakarékjegyekről.

Budapest, augusztus 27. Félőltlen elemek napok óta azt a hírt terjesztik a fővárosban, hogy a postatakarék által kibocsátott husz, tíz és ötkoronás pénzjegyeket a kormány a legközelebbi időben 50 százalékkal lecsökkenti. Utóbbi helyről nyert infor-

máció alapján megállapítjuk, hogy ez a hír személyeskedési hazugság és nyilvánvalóan bolsevik izgatók terjesztik, hogy ártsanak a kormánynak és zavart támaszának a forgalomban. Ismételt hangsúlyozni kell, hogy a postatakarékpénztár a bolsevik kormány bukása után teljes szavatosságot vállalt az általa kibocsátott pénzjegyekért, ami biztos garancia arra, hogy a postatakarékpénztár jegyeinek értéke az Osztrák Magyar Bank pénzjegyeinek értékével nemcsak hogy vetekszik, de azt bizonyos tekintetben felülmulja. Jól teszi tehát a józan közönség, ha nem ad hitelt ilyen célozatosan terjesztett híreknek és a legteljesebb bizalommal fogadja a postatakarékpénztár által kibocsátott pénzjegyeket. Ezek értékének lecsökkentéséről nincs és nem is lehet szó.

Hogy verték le Tapolcán a bolsevik uralmat.

Utcai harcok a városban.

(Saját tudósítónktól) Ugy vagyunk most, mint száz évvel ezelőtt voltak ősenk. Nincsenek fővárosi lapok, a telefonálás és táviratozás korlátozva van a legfeljebb olyan vidéki hírekre vagyunk utasva, amelyeket utasok hoznak magukkal. Így például három teljes hét kellett anhoz, hogy megtudjuk, miként verték le Tapolcán a bolsevik uralmat. Pedig Tapolca a vármegyében van, a történet maga pedig érdemcs arra, hogy a história számára megörökítsük.

A kies zala városokban — szinte hihetetlennek tetszik — egy héttel tovább tartott a proletárdiktatúra, mint az ország egyéb részén a éppen ez az egy hét hozott legtöbb szenvedést, üldözötet, leghevesebb terrort a szinmagyar város derék, hazafias polgárságára. Tapolca népe a rabló-gyilkos uralom bukása napján értesült a nagy eseményről a képpolható, hogy volt öröm, volt boldogság. A házak ormára felfutott a nemzeti színű lobogó, a gomlyukokban ott díszlett a magyarország három szent szine: a vörösk sietve pakoltak a már-már úgy látszott, hogy az átalakulás simán megy végbe. Másnapra azonban a zalaegerszegi kormányzótanács biztos terroristákat küldött Tapolcára, akik után Sándor Lajos járási politikai megbízott és még két postai fenevad vezetésével újszaka összeszedték a város legtekintélyesebb férfait, 50—60 embert, akikkel mindenféle tárgyalás, itélet-hozatal nélkül akartak végezni. Elképzelhető, hogyan.

A polgárság kivégzése azonban — az utolod pillanában — augusztus 6-án meg-hiusult. Véletlenül ugyanis a legkrlikusabb pillanában egy pánclívonot akart fémér katonákkal megrakva a lapolcai állomány áthaladni. A derék fehér katonák, amikor megtudták, hogy mi történik a városban, rögtön leugráltak a vonatról, kézigranátókat, gépfegyvereket vittek magukhoz a Tapolca főútcájá felé tartottak. A vörösk is idejkorán megsejtették a veszedelimit — színtlen gépfegyverekkel várák a fehérakat. Formális utcai harc fejlődött ki. A fehérak hatalmas lendülettel támadtak, a vörösk lénytelenek voltak lépésről-lépésre hátrálni, majd a város-héza épületébe vettek be magukat a innen oltókat gyilkos tüzelést a minnkre. A fehé-

rek a városházát szinten hatalmas tűz alatt tartották s a heves harc végre is a fehérek győelmével, a városháza bevételeivel végződött.

Sajnos, a fehérek elvesztették a páncélt vonat és parancnokát a egy legénység állományú egyént. A *vérszédőknek hálalotjuk volt*. A terroristák földi parancnokukkal együtt elfogták és lefegyverezték a fehérek, a többi pedig fejvesztett futásban keresett menedéket. A fehérek természetesen a fogházakat megnyitották a pesti gozenberek ártatlan áldozatait szabadon bocsátották. Tapalcán és környékén most nagykenissai katonaság tartja fön vaskézrel a rendet, Gapsovich százados és Szombathy Pál főhadnagy vezérlete alatt.

HIREK.

Mai budapesti tudósításaitk távirati leg érkeztek. A tudósítások azért hásagosak, mert a román cenzura nem engedélyezett telefont kapcsolást a budapesti sajtóosztály és lapunk között.

Kögyűlés. Dr. Prack István h. polgármester Nagykanizsa város képviselőtestületét augusztus 24-én délután 3 órájára a városháza nagytermébe rendkívüli kögyűlésre hívta össze. A kögyűlés tárgysorozata a következő: 1. A városi háztartási alap frásztékapaságának biztosítása céljából 400000 korona függőközlésén felvétel. 2. Dr. Sabján Gyula felfüggesztett polgármester ellátmányának megállapítása. 3. A v. közérházban a sebesen és gyógyászati osztályban egy osztályos főgöyvi állás rendszeresítése. 4. A Csengery uti szétlár kibővítésére ingatlan cseré. 5. Merkur Vasúvek r. t. valamint a vele szomszédos Pauer-féle teloken kiséjaitál jog megszerzése. 6. Ludvig Konstantin, Gunsberger Ferenc és Darvas Lajosnak a községi kötelekbe való felvétele, 7. Lonc Béla, Horváth Rozália és Erzsébet, valamint Kovács Maria és Vince illetőségének megtagadása.

Megalakult a polgárörtség. Tegnapi délután a városháza kögyűlése termében, mintegy 200 polgárör jelentében megalakult a Nagykanizsa városi polgárör Dr. Domjén Lajos főparancnok ismertette a polgárörtség feladatait és szervezésének módját, különösen kiemelve azt, hogy a polgárörtség a rendörög kisegítésérvéket fog működni és céljának csak úgy tud megfelelni, ha a polgárörőség működését katonai rend, fegyelem, kötelesegüladás és lelkiismeret a kötelesegültesítés irányja. Eppen azért azokak, kik csak a látászt kedvéért léptek be, de kötelesegültesítésüket elhanyagolják, ki is fogja zárni sorából. A jelentésközlő 5 csoportot alakítottak és minden egyes csoport más-más napon fog éjjeli szolgálatot teljesíteni. A ma szolgálatba lépő 1 csoport útvóra a következő: Parancnok: Schwarz Ottó nf. százados. Parancnok helyettes: dr. Bencsik Ferenc t. fngy., Krausz Sándor szkv., Dadovics Béla szkv., Reich Andor, Polgár Zsigmond t. fngy., Adam Róbert fngy., Dr. Schieffer Imre t. fngy., Sipos Andor tiz, dr. Halpán János hd. fngy., Stampf Zsigmond szkv., Szántó Ernő örm., Fischer Gábor tiz, Somogyi Ferenc nf., Kovács Jenő fngy., Bazsó Sándor tiz., Sugár Béla fngy., Strasser Mór t. örm., Dr. Ábrányi Lajos fővezér, Halmos József t. örm., Fehér Vilmos tiz., Dr. Kaufmann Lajos, Leitner Aladár t. tiz., Kayser Elek nf., fngy., Osterreicher József, dr. Kovács László t. fngy., Kaszab Lajos t. örm., Weiszfeld Mór t. tiz., Skopál Lajos szkv., Pullák Ernő szkv., Bruncsics Janos örm., dr. Sommer József t. hdgy., Horváth Mikó nfr., Szalinger József örv., Kovács Sándor, Juvács Vendel, Kovács Viktor, Szepesi Imre, Szántó Lajos, Király Sándor nfr., százados.

Kérelmek. A Rökkant Szövetség felhívja a gyárosokat, gazdag polgárokat, kiknél parókák, vagy házfelügyelői állás üresedésben van, jelentésk a rokkant irodában Kölcsei-u. 12. szám alatt. Egy mindket lábára amputált rokkantat akar elhelyezni, aki nagy nyomorban van.

Megjötték a sajnészek. A Somogyi Kálmán igazgatója alatt álló kiváló györi szintársulat, mely szeptember 2-án közdi meg elsőrangúknak ígért előadásait a nyári eszinkörben, tegnap megkezdett. A próbák még a hét folyamán megkezdődnek a már teljesen rendezhető arénóban a szeptember 8-án minden igényt kielégítő előadás fogja az ideai színházi lényt megnyitni. Itt emlíjük meg, hogy színházi bérletjegyek a hó 29-étől kezdve válthatók a nagytözlésében.

Hálálózás. Gradióky Györgyné f. hó 28-án hosszú szenvedés után elhunyt. Temetése f. hó 28-án délután 6 órakor lesz a Petöfi utcai gyászházban.

Értesítés. V. A. C. vezetősége kéri az összes tagokat, hogy a mai gyűlésen a Badacsonyi vendéglőben okvetlen jelenjenek meg.

A Nagykánissai Tornaegetlet ma délután fél 6 órakor a tornateremben választmányi ülést tart.

Országos Közélelmesés.

(Burgonya.)

A Közélelmesési Miniszterium a burgonyát már a4 helyezte és a jelenlegi árát mérlegelésánként 200 koronában állapította meg.

A szárláhelyezési az egyenlő elosztás tette szükségessé, míg a fenti magas maximális ár megállapításánál a kifizetett magas munkabérek tekintete vétele volt az irányadó.

Az ország burgonyatermesének lebonyolítását úgy, mint az előző években az évben is az Országos Burgonya Közvetítő Iroda Budapest IV., Geröczy u. 11. sz. intézi, mely is mint az Országos Közélelmesési Miniszterium egyik osztálya nem nyereszkezésre, de a köz érdekekben az országos elosztás és a Miniszterium által mindenkor tündeletileg előírt árak betartásával látja el a burgonya ellátásra szoruló ország lakosságát.

Hogy a Zalamegyéből kikerülő burgonya feleslegek leszállítását és elszámolását megkönnyítse Nagykanizsán egy "Kirendeltséget" létesített és ennek vezetőséval alulírottat bízta meg. A Kirendeltség irodája ideiglenesen Skopál Lajos bizományosnál Petöfi-utca 3 szám alatt van, hol is minden a burgonyára vonatkozó felvilágosítás megkapható.

Mint hogy minden a miniszteri rendelet kijelzését célzó ténykedés, másoknak, mint az Országos Burgonya Közvetítő Irodának történő előadás, illetőleg felajánlás kihágást képez, mely a jogszegés nehé közlelmesési viszonyok mellett igen súlyos büntetéssel jár, figyelmeztetem és saját érdekemben kérem a termelőket, hogy az esetleg jelentkező egyes burgonya vásárlókat utasítsák el és a már meglévő feleslegüket fentemelt "Kirendeltségnek" ajánlják fel. Az átvett burgonya azonnal az átvételnél készpénzben kifizetetik.

Nagykanizsa, 1919. aug. 27.

László Menyhért
a kirendeltség vezetője.

Határrendörkapitányság Nagykanizsa.

1—1919.

Hirdetmény.

A magyar belügyminiszter úr ide intézett távirati rendeletével a Nagykanizsán működő evakuált volt csapatoknyai határrendör kirendeltséget az 1903. évi VIII. t. c. 5. §-a alapján Zala és Somogyvármegyék területére kiterjedő hatáskörrel önálló határrendörkapitánysággá szervezni rendelte, a szervezés f. hó 25-én foganatosítottat.

Nejfried,
határrendör kapitány,
a kirendeltség vezetője.

Nyári szünet után
varrodamat ismét megnyitottam
BÁRON MICI női-szabó
Sugár-ut 8.

12211/1919

Hirdetmény.

A v. tanács elrendeleti, hogy mindazok, akik 1917. évi augusztus hó 1-étől költöztek a város területre, f. évi szeptember 5-ig tartoznak letelepdesi engedélyt beszerezni. Aki ezen határidőig letelepdesi engedélyt be nem szerez, vagy letelepdesi engedélyt nem kap, folyó évi szeptember hó 15-ikéig tartozik a város területéről elköltözni.

A letelepdesi engedélyt kérők a v. lakáshivatalban (varosház, középső lépcső I. emelet) jelentkezzenek, hol a letelepdesre való jogosultságukat igazolni tartoznak, s amennyiben ebbeli jogosultságuk az 1886. évi XXII. t. c. 8—11. §-ainak megfelelőleg igazolják, letelepdesi engedélyvel a v. tanács által ellátattnak.

Nagykanizsán, 1919. aug. 22.

A VÁROSI TANÁCS.

Dr. Prack
h. polgármester

12211/1919.

Felhívás.

Felhívja a v. tanács az összes ház- és lakástulajdonosokat, illetve ezek megbízottait, hogy mindazokat, akik 1917. évi augusztus hó 1-étől idegenből költöztek lakásukba, f. évi szeptember hó 5-ig, a v. lakáshivatalban névszerint bejelentésk.

Nagykanizsán, 1919. aug. 22.

A VÁROSI TANÁCS.

Dr. Prack
h. polgármester

Bejárómé, lehet fiatal leány is, keresetük kétféle családhoz kossal és jó fizetéssel. — Cim a kiadóhivatalban.

Tanító-mevélómé, rom. kath. az összes elemi, polgári, felsőbb leányiskola, valamint gimnázium osztályok tantárgyait oktatja (gimnáziumot II. leánygimnáziumot VI. osztályig magánvizsgára folyékonyan beszél német és franciául, kevésbé jól angolul, fest, szongérelk, közimunkázik, — magánas vagy nagyon előkelő genry-házba állást keres Cim: Lipthey Irán, Somogyssólad.

Két középiskolát végzett, jó házból való fiú tanulóknak felvétetik.
Füst József, Nagykanizsa.

Kiválóan szép és bőtermő, kitenyészett **Gami Árpádmeg** eladó, esetleg rossza kicserélhető. — Köves János, Ungjakkabfa-pusztá, posta, vasút Felsőrajk. 1789

Egy jó házból való **fiú tanulóknak felvétetik,** Gyenes Lajos, füzzer- és csomaga üzletében. (Váosház palota). 1788

Tisztelettel értesitem a közönséget, hogy elvállalok mindennemű **mű- és csap-pestélmint javítását** és újból fedését Zsuppólómester, Teleki-u. 100. sz.

Egy teljesen jókarban levő **füthető családi setel fűrdőháza eladó** Kiszai u. 21. sz. alatt.

22 éves rómi. kath. nő **gazdasági megédesítést állítat keres,** 5 évi gyakorlattal, úgy külső mint irodai teendőkben teljesen jártas. Leveleket "szorgalmas" jellegre a kiadóhivatal továbbít. 1801

Egy fényezett **gyermekégy eladó.** Bathány-utca 10. sz. alatt. 1803

Előfizetési árak:

NAGYKANIZSA,
Sugár-ut 4.

Zala Nyomdával
Fő-ut 5. sz.

Megjelenik hétfő kivételével
mindennap korareggel

ZALA

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

vidékre postai szét-
küldéssel:

egy óra 25 kor.

Egyes szám ára:

1 korona.

Szerkesztőség és kiadóhivatal telefon 78.

Nyomdai költség 127.

Főszerkesztő:

TÓTH ZOLTÁN

Főmunkatárs és lapfőigazgató:

CSILLAG JENŐ

Hirdetéseket, nyilatkozatokat és magán-
közleményeket díjazás nélkül az alábbi
helyre kell beérkezni.

Nyugatmagyarországi katonai parancsnokság.

12/B. kt. szám.

A parancsnokságom alá rendelt egyes alakulatoknál előfordult, hogy intencióim és parancsaim nélkül, sőt annak ellenére terrorisztikus módon lépnek fel, azaz teljesen saját belátásuk szerint eszközöket elfogatásokat, kutatásokat, sőt gyakran a helyszínen ítéleteket hajtanak végre. Álláspontomat ilyen eljárással, szomban a következőkben körvonalazom:

a. Magyar nemzeti katonák vagyunk, kiket előljáróink és tisztjeink vezetnek. Parancsokat kapunk és azokat híven teljesítjük.

b. Aki azt hiszi, hogy a magyar nemzeti hadseregben azért kapott fegyvert a kezébe, hogy azzal módjára legyen egyéni bosszúvágtyát kielégíteni, az téved! Aki pedig bosszúvágtyát egyéni módon kielégíti, az ellenségem nekem és a magyar nemzetnek, melynek most inkább, mint valaha, fegyelmezett katonákra, nem pedig terrorcsapatokra, vagy bandákra van szüksége.

c. A terrorisztikus fellépés nem gerjeszt bizalmat a rend és béke érdekében és nem büntet igazságosan ott, ahol az helyén való volna. A bolsevizmus kiirtása, előidezőinek bünhődése országos ügy, nem pedig személyes tettségvágtya folyománya.

d. Nem vagyunk sem én, sem az arra hivatottak illetékesek a vörös rendszer felidézől és zászlóvivőivel szemben, erről legyen minden katonának meggyőződve. Bünhődni fognak az ország megmontói eredmények szerint. De rendszerrel és törvényes módon, nem egypár botúttal vagy egynéhány ütleggel és úgy, hogy nekik is, de másoknak is örök időkre elmenjen a kedvük attól, amit itt tettek. Gondunk lesz rá, hogy az ítéletek és indokolásai közhírré tétessenek és hogy az ítéletek valóban példák legyenek.

e) Nem kell hosszasan magyaráznom, hogy az adott helyzetben a terrorisztikus fellépés sem nem „snajdig”, sem nem jelle a személyi bátorságnak. Mindezek után összefoglalom álláspontomban abban, hogy én egyes csapatrészekönként, terrorisztikus fellépését a legelcsőbb elítélem és a legszigorúban büntülöm. Ha ezen parancsom kihirdetése után bármely alakulásnál ilyen fellépés mutatkoznék, az illető csapatot büntetés nélkül fel fogom oszlatni. A csapatok komoly és jóérzésű tisztjeire appellálok ezen parancsom teljes megértése és lelki-erőre betartása végett. *Altárh.*

(Jelen rendelet legszélesebb körben való közlés céljából kiadott Zala-, Sopron-, Moson- és Vas megyék katonai parancsnokságainak, a megyei, járási, városi és községi hatóságoknak.)

Munkában az antant missziók.

Budapest, augusztus 20. Az antant katonai missziói a királyi palotában foglaltak helyet. A misszió a volt királyi lakosztályt lakja és szakadatlanul dolgozik. A tábornokok és a négyes tanács tagjai naponta felváltva előkölnöknek a rendszerint a délelőtti órákban, néha délután és gyakran az esti órákban lefolyó tanácskozásokon. Az amerikai tábornok Brandholz generális hivatalos helyiségeiből táviró és telefon szolgál Bécsbe.

Az ország egységesen áll a kormány mellett.

Budapest, augusztus 20. A főváros tisztikara, hatalmas munkás gárdája 5000 főny, küldöttséggel akart ma felvonni Budára, hogy demonstráljon a kormány mellett. Mivel a felvonulás elő akadályok gürdültek, néhány tagból álló deputáció jelent meg az antant képviselői előtt, akinek egy memorandumot nyújtottak át. A memorandumban rámutattak arra, hogy a Peldl kormány keletkezésénél és összetételénél fogva csak egy lépéssel burkoltabb alakja volt a bolsevizmusnak. Ezért távollították el őket. Azon férfiak, akik az el-távolítást intézték és a kormányt megalakították, azért fordultak József főherceg felé, mert az ország kiváló férfiai közt ő volt az egyetlen, aki a politikai pártok felett állt. Ezen férfiak súlyos helyzetből való kibontakozást, becsületes magyar keresztény politikát ígértek a népek. A kormányzó távozását után is ezen politika érvényesülése szükséges, amelyre a mai kormány a legalkalmasabb. Mi — folytatja a memorandum — 16000 meghaladó számú tisztviselői és alkalmazottjai a fővárosnak a legközvetlenebbül szemléljük ezen kormány áldásos, nemzeti kiegyenlítő munkáját, tapasztaljuk, hogy Budapest népe, amelyben pedig az elmúlt rezsim ugyszólván az egyedüli támaszái birta, napról-napra nagyobb bizalommal tekint a mostani kormány működésére és ma már mondhatjuk, hogy a főváros és az ország népe egy érzésben olvad össze. Arra kérjük a nagy hatalmas misszióit, hogy ezen a nemzet nagy többségére támaszkodó kormányt a legmesszebbmenő támogatásba részesítsék. Olyan politikai okok mellett, amelyek előttünk fedve vannak, ha a nagyhatalmakk más kormányban látnák bizalmuk letéteményeseit, ez esetben is azt kérjük, hogy csakis olyan kormányt nyújtsa támogatását, amely a magyar népek minden idegen

felforgató eszméiről ment jözen gondolkozását juttatja kifejezésre.

— Budapest, aug. 20. Az ország minden részéből még ma is érkeznek táviratok, melyekben a lakosság kifejezi bizalmát és ragaszkodását a kormány iránt, tiltakozik szocialista irányú kormány alakítása ellen és kijelenti, hogy csakis egy kifejezetten keresztény és nemzeti irányú kormányt támogat.

Szántó Béla volt népbiztos elfogták.

Ismét hurokra került egy Szamuely.

Siófok, aug. 20. A Dunántúlnak a bujkáló bolsevik vezérektől való megtisztítása folyamatban van. Tiszti patrouillek utaznak községről-községre és letartóztatják a gyanús embereket, akiket Siófokra szállítanak. Egy tiszti járőr a napokban elfogta Szántó Béla v. hadügyi népbiztos, akinél nagyobb összegű készpénzt találtak. Szántó Béla egyike volt a legvérengzőbb kommunista vezéreknek. Ő szervezte Csernivel a terrorista alakulatokat és belekényszerítette az alig felszerült ifjúságot a vörös hadseregbe való belépésre. Kl-vált a tisztakat sanyargatta és hadügyi politikai megbízottak útján ellenőrizte minden lépésüket. Szántó Béla most a siófoki katonai börtönben ül, ahonnan Budapestre szállítják. Tegnapelőtt Balatonellen cirkált egy tiszt patrouille, mely igazolásra szólította fel az ott időző vendégeket. Egyik tiszt szeme megakadt egy ott időző emberen, akit így állított meg; A maga arca nem tetszik nekem. Igazolja magát. A fiatal ember meghökönt, hamis igazoló levelekkel próbálkozott, a listék azonban házkutatást tartottak lakásán, ahol 140.000 K készpénzt és egyéb értékeket találtak. Elrejtett irataiból kitért, hogy az illető Szamuely Zoltán. Ez méltó testvére volt Tibornak. Amidőn a vörös hadsereg bevonult a felvidékre, Szamuely Zoltán az ottani katonai törvényszék elnöke lett és halomra gyilkoltatta a fehér érzelmű embereket. Szamuelyt Siófokra szállították, ahol érkezésének hírére, a nép ezrével jelent meg az állomáson meg akarták lincselni, de a katonai őrség megvédte és Budapestre szállította.

Kapuvárt megszállták a románok.

Sopron, augusztus 28. Soproni tudósítónk jelenti telefonon: Ma este 7 órakor egy 15 főből álló román járőr vonult be egy főhadnagy vezetés alatt Kapuvárra. Az őket fogadó magyar hatóságok főjeinek kijelentette a román főhadnagy, hogy csak azért jöttek Kapuvárra, hogy meggyőződjenek, vajjon rend és nyugalom van-e a városban. Ha erről meggyőződnek, ismét elhagyják Kapuvárt.

Rendelet a borfogyasztásról.

Budapest, aug. 29. A Budapesti Közlöny közli a kormány rendeletét a bor forgalmáról és fogyasztásáról. Mindazon szállóbiratokok, kik a volt földművelésügyi népbiztoság rendelete alapján kiadásuk fedezésére előlegeket vettek fel, kötelesek a felvett előlegek biztosítására barkészletük megfelelő mennyiségét a további intézkedésig visszalattani s azt szakszerűen kezelni. Nyilvános étkezési és kimerési helyeken egy személynek a helységben való elfogyasztás kikötése mellett egy filliter bor mérhető ki. Ezen rendelet azonnal életbe lép.

Báró Dóczy Lajos meghalt.

Budapest, augusztus 29. Báró Dóczy Lajos jeles költő és műfordító, nyug. külügyi osztályfőnök, ki a „Csók” című vigjátékával tette nevét külföldön is híressé, ma Budapesten meghalt.

Megállapították a gyufa árát.

Budapest, augusztus 29. A kereskedelemügyi miniszterium a belföldön termelt gyufa árát dóbózonként 20 fillterben állapította meg.

Pártalakítás.

Keszthely, augusztus 28. Itt nagy lelkesedéssel megalakult a keresztényszocialista-párt. Pártelnök a dr. Berzsenyi Gerő közjegyzőt választották.

A tanév kezdete.

Budapestről jelentik: A vallás- és közoktatásügyi miniszter akként rendelkezett, hogy az ország összes elemi, közép- és katonai iskoláiban október elejével kezdődjék a tanév.

Cserni József vallomása.

Budapest, augusztus 28. Cserni József, a Lenin fiuk hírhedt vezérét hallgatták ki tegnap a rendőrségen. Teljes őszinte vallomást tett a két Hollán, Dobsa László és Berend dr. tanár meggyilkolása ügyében. Vallomást tett még az ukrán tisztok, Ferry altábornagy és társai meggyilkolásáról is. A gonosztevővel holnap semét a detektívek foglalkoznak, hogy adatokat nyerjenek főleg a többi terroristák névi listáiról.

Meghalt a hír kormányelnök.

London, augusztus 29. Pretoriából jelentik, hogy Botha Lajos bur miniszterelnök meghalt.

Hogyan 20 ékátéka sánálál Nagykanizsa.

1. sz. sz. 1919.

1811

Felhívás.

A 20. önk. zászlóalj parancsnokság felszólítja mindazon volt katonákat, akik önként katonai szolgálatot teljesíteni akarnak, azok jelentkezzenek felvételre Nagykanizsán a 20-as honvédelmi társaságban. A felvételre jelentkezők tartoznak magukkal hozni a lesereléssel igazolványukat, valamint egy hatósági bizonyítványt, hogy politikailag teljesen megbízhatók.

A jelentkezőket 4 (négy) heti szolgálatra kötelezik magukat.

Illetékek: Napi zsold rendfőközvezőnek megfizetés 15—20 korona.

Teljes ellátás és szállás.

Vitézségi érem után 2, 3 és 5 korona naponta. Nagykanizsa 1919. aug. 20-án

Köncoly alezredes, 20. önk. zlj. parancsnoka

Nagykanizsa üdvözli az új kormányt.

A városi képviselőtestület ülése

Nagykanizsa város képviselőtestülete imponáns ülés keretében adott tegnap kifejezt hazafias örömeinek az új kormány megalakulása felett. Az ülésen dr. Prack István h. polgármester elnökölt, aki hegyeletos szavakkal parentálta el a képviselőtestület balogtjait. Ezután átadta a szót dr. Hajdú Gyulának, aki általános figyelem közt a következőket mondta:

Tekintetes képviselőtestületi képviselő politikai harcok közepette sohasem emeltük szavunkat oly nagy lelkesedéssel, mint most, amikor üdvözölni akarjuk az újonnan megalakult magyar kormányt. A legnagyobb bizalommal, örömmel és lelkesedéssel emeljük fel szavunkat, mert azt kell tapasztalnunk, hogy ez a kormány nyílt, határozott, hazafias és vallásos irányzat képviselésére vállalkozott. Magyarország 1000 éves történelmét, ez az irány biztosította és csak ez képes fennállását biztosítani további ezer ézre átendöré. A keresztény világnézet volt az, amely a destruktív iránynak erős bástyákként állta útját, amely megvédte a nemzet minden rétegét minden pesetlen támadástól. Ha elfogulatlanul vizsgáljuk az eseményeket, ha azt nézzük, hogy milyen felekezetek állottak ellen a leghatározottabban ezen destruktív törekvéseknek, meg kell állapítanunk, hogy a nem keresztény felekezetek nem tudtak úgy ellenállni, mint a keresztények. A keresztények védtek meg ezen irányzattal szemben az ország nem keresztény lakosait is. — A keresztény világnézet nem jelenti azt, hogy mi felekezeti gyűlölséget akarunk, hanem azok ellen van szavunk, akik gyűlöletet szítanak a vallás és a nemzet ellen. A testvériség szent érzésében az egész társadalomnak egyesülnie kell.

Az éljenzéstől, tapstól sürűn megszaktott beszéd után dr. Hajdú István a miniszterelnökhöz intézett következő táviratot:

Dr. Friedrich István miniszterelnök urnak, Budapest.

Nagykanizsa város közönsége a legnagyobb lelkesedéssel és a legteljesebb bizalommal üdvözli Nagyméltóságodat és az egész magyar kormányt és ünnepélyesen kijelenti, hogy hazafias, nyílt határozott és vallásos irányzatát mindenben egyetért és minden erejével támogatja. Kéri a Mindenhatót, hogy adjon erőt a kormányának, hogy a kitűzött célokat minél előbb megvalósíthassa.

Hasonló szellemű táviratot intézett az antant-missiók budapesti vezetőségéhez is.

Ezútan Hemmert Károly öszámvéző terjesztette be a tanácsnak azon indítványát, amely 400.000 korona függökölcsön felvételét foglalja magában. A köicsönt december végéig kell visszafizetnie a városnak. Az indítványt névszerint szavazással elfogadták.

Dr. Friedl Ödön indítványt terjesztett be, hogy vizsgálják meg a városi főpénztárt s amennyiben hülsen kezelést látnak, a bűnösök ellen tegyék meg a bünyvadi följelentést a kéréjük vagyonukra a zárlat elrendelését.

Dr. Hegedűs György kijelenti, hogy adatok, okiratok vannak a kezében, amelyek szerint a proletár uralom alatt a város pénzéből nagyobb összegeket fizettek ki fölhatalmazás nélkül. Ezen adatokat legrövidebb idő alatt nyilvánosságra hozza.

A közgyűlés dr. Rotschilla Jakab és Eperjessy Gáhr hozzájárulása után dr. Friedl indítványát elfogadta.

Sabján Gyula dr. fölfüggesztett polgármester részére a közgyűlés a fölfüggesztés tartamára fél nyugdíjat állapított meg.

A sántár kibővítésére vonatkozó tanácsai javaslatot tübbek hozzájárulása után elfogadták. Ugyancsak elfogadták a Merkurgyár és Bauer telek kiadáására vonatkozó tanácsai javaslatot is. majd az illetőségi ügyeket tárgyalták le.

Érvénytelennek a kommunista uralom bizonyítványait

(Saját tudósítónkól) Röviden emlitettük már, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszterium érvénytelenítette a kommunista uralom alatt kiadott középiskolai végbizonyítványokat s azon tanuló részére, akik ilyen bizonyítványt kaptak, új vizsga tételét rendelte el. Multkor közleményünk hézagos volt s az érdekeltek szülők és tanulók részéről részletek iránt oly számosan tudakozódtak, hogy szükségesnek láttuk a vallás- és közoktatásügyi miniszteriumnak erre vonatkozó rendeletét szóról-szóra a következőkben közölni.

103221. szám alatt osztályozás nélkül kiadott bizonyítványok megemmitése rendeltetett el. Kénde tanuló meglovó feljegyzések alapján aug. 28-ig szabályszerű bizonyítványt kapnak az illetékes középiskolától, hogy jövő tanévre belatkozhasanak. Ha valamely tanuló egy, legfeljebb két tárgyból „elégtelem” jegyet kap, azt kiútelelesen a tanári testület saopt. 16-ig javító vizsgálatra bocsáthatja. Magántanulókra ugyanez az eljárás követendő, ha március 21-ike eldó kaptak vizsgálatra engedélyt. Akik később kaptak, azok ügye revizió alá veendő és ha jogosan kaptak engedélyt, a fentiekkel szonosan bíráltatnak el, ellenkező esetben ügyük új elbírálás alá veendő. Evvel teljesen azonos eljárás követendő azokkal szemben, akik engedély alapján a tanév kezdetén akarnak magánvizsgálatot tenni.

103225. szám alatt középiskolai végbizonyítványok megemmitettek. Akik új végbizonyítványt kaptak, saopt. 1—15. között az illetékes középiskolánál aug. 31-ig tanulóüzetes jelentkezés után érettségi vizsgálatra bocsáttatnak és írásbeli a magyar nyelv utolsó évi anyagból, szóbeli az előirt összes tárgyakból tesznek. Akik a határidőig nem jelentkeznek, csak szabályszerű időben bocsáthatók érettségire. Tanfolyamon részt vett hadviselt tanulók ott jelentkezhetnek, ahol tanfolyamot végeztek. Akik a város hadseroébe való belépés címén vizsgálat nélkül kaptak bizonyítványt, akik akkor kaptak végbizonyítványt, ha legalább felévig rendszeres tanulók voltak, vagy három héttig tanfolyamon résztvettek és csak ügyi tehetség érettségit, ellenkező esetben osztálybizonyítványt csak előzetes szabályszerű magánvizsgálat alapján nyerhetnek és ezután tehetség szabályszerű időben érettségit. Azok, akik propagandában való részvétel címén kaptak bizonyítványt, letérvtelt feyelemi vizsgálat után bocsáthatók magánvizsgálatra. Az érettségi vizsgálatok ejnökeiről a fölvezető saopt. hatáskörében intézkedjék.

Értesítem

az igen tisztelt hölgyközönséget, hogy elvállalom mindennemű veúr- és flozkalapok átvásalását, ugyazintén új kalapok készítését is, nagyon jutányos árban. — Tisztelettel KLEIN ELZA női kalap-készítendő, Zárda-utca 6.

Nyári szünet után
varrodámat ismét megnyitottam
BÁRON MICI női-szabó
Sugár-ut. 8.

1798

HIREK.

1919.
augusztus
30
Szombat

NAPTAR.

A nap két 5 óra 12 perccor, nyugszik 6 óra 49 perccor.
A hold két reggel 8 óra 18 perccor, nyugszik reggel 7 óra 37 perccor.

— **Bizalom a kormánynak.** Tegnap délután a helybeli polgári fiu- és leányiskola, ugyszintén az elemi népiskolák tantestületi gyűlést tartottak, melyen határozatot hoztak a Friedrich-kormányt nem szentesítő üdvözlő táviratok dolgában. Mindkét testület lelkesedéssel határozta el a keresztény Magyarországról harcolók támogatását és biztosította a kormányt osztaltna bizalmáról.

— **A polgárőrség reformja.** A hadügy-miniszter táviratilag akként rendelkezett, hogy a köztisztviselők a polgárőrségtől a karhatalmi csoportokhoz osztandók be a velük közvetlenül a katonai állomásparancsnokság rendelkezik. Ilykép a polgárőrség új beosztása vált esükességessé és ennek foganatosítása végett felhíválnak a polgárőrségbe jelentkező összes magánegyenek és magántisztviselők hogy folyó hó 29-én délután 4 órakor a Kassiné tánctermében egybegyűlni sziveskedjenek.

— **Felhívás.** A városi lakáshivatal ismételtlen kéri azokat a lakástulajdonosokat, akiknek nélkülözhetetlen lakrészeik vannak, hogy azokat a szintársulat tagjainak elhelyezhetése céljaira ajánlják fel. Hangsúlyozza a lakáshivatal, hogy a lakásigénylés kizárólag a szinldény tartalmára szól s annak végeztével a lakások ismét felszabadulnak.

— **Király Ernő és Kovács Margit hangversenye.** Következő sorok közlésére kéréstünk fel: Király Ernő és Kovács Margit hangversenye csak egy estére szól, mely f. hó 31-én lesz megtartva. Kéretnek azon t. műpártolókat, akik jegyeket a nagytőzszeében előjegyeztették, azokat ugyanott 30-án délig átvenni sziveskedjenek, mert később, tekintettel a nagy keresetre, arra igényt nem tarthatnak. Helyárak: 20, 15 és 10 korona.

— **Katonaiskolai növendékek ügyel-mébe.** A nagykanizsai katonai állomásparancsnokság közli: Valamennyi katonai iskolában a tanév október 1-én, a javítóvizsgák szeptember 8-án kezdődnek. Nem működő iskolák növendékei a legközelebbi iskolához vonuljanak be. Erről a községek a csendőrség útján értesítendőek s a közlemény közhírré teendő.

— **A színházi bérlet feltételei.** Tisztelettel értesítlen Nagykanizsa város n. é. közsönégét, hogy a szeptember hó 2-án kezdődő színi szezonra 30 előadásra szelvény, 50 előadásra pedig idénybérletet nyitok. Bérleti feltételek a következők: Szelvény 30 előadásra; Páholy 2100 K. T. Ámliászék I. sz. sor 000 K. II—VIII. sor 480 K. XI—XIII. sor 300 K. XIV—XVI. sor 240 K. E bérletösszegeen fölül még 20% fizetendő az Orsz. Színészegyesület nyugdíjalap javára. A bérletösszeget megbízottam f. hó 20-án pénteken, 30-án szombaton és 31-én vasárnap d. e. 9—12-ig és d. u. 3—5-ig eszközi a Garamvölgyi és Szemere dohány-tőzszeében. A bérletösszeg előre fizetendő és a szelvénybérletek 50 előadás közül váltandók be, mert így a szelvénybérlet közönségnek alkalma nyílik, hogy 30 különböző előadást élvezzen végig. Kiváló tisztelettel Somogyi Kálmán a győri színház igazgatója.

— **A huszasok emlékünnepe.** Öt éve annak, hogy a 20 ik honvédegyalozásról ragyogó győzelmet aratott az oroszok fölött. Ennek a feledhetetlen fegyverténynek emlékeztét tegnap ünnepelte meg az ország ünnepléses látentisztelet keretében, amely a feladotemplomban folyt le. A templomot zaufolásig megtöltötte a közönség, amelynek soraiban ott láttuk a tisztikart, a legénység kuldottségét és a polgári hatóságok képviselőit.

— **Rendőri hír.** Zülflkar Sakir kanizsai török cukráz feljelentést tett a rendőrségen, hogy cselédjé Horváth Irén tegnap ezer korona értékű fehérneműjét ellopta és megszökött. A rendőrség keresi az elvetemült cseléd-lányt.

— **Értesítés.** A polgári fiu- és leányiskola első osztályába iratkozó tanulók okmányai (iskolai és születési bizonyítvány) f. é. augusztus 30-án, délután 3 órakor benyújtandók az igazgatóságnál. E bizonyítványok alapján határos a tantestület a felvétellel. Azok a polg. leányiskolai rendező tanulókat, akik augusztusra magánvizsgálatot folytattak, a beiratások alkalmával jelentkezzenek, amikor meg tudhatják, hogy mikor lesznek a javító vizsgálatok.

— **Eljegyzés.** Novák József eljegyezte Káncz Manikát. (Mindnen külön értesítés helyett.)

— **Művészeti.** Megérkeztek Budapestől Haraszty Andor és nővére Haraszty Jolán okleveles táncművészek *Laluh* zongoraművészettel, kik a Polgári Egyet. nagytérképében ma este 8 órai kezdettel tartják bemutató estélyüket hangverseny és tánc keretében. Jegyek válthatók Hirschler tőzszejében és este 8 órától a pénztárnál.

— **A Világ nagymozgósínházban** augusztus hó 30-án szombaton este nagy megnyitó előadást tartanak, mely alkalommal bemutatásra kerül a *Tízfélc* című 5 felvonásos dráma, elsőrendű zenekísérettel. Az előadások mindennap este 7 és 9 órakor kezdődnek. Jegyek előreválthatók d. u. 3 órakor a pénztárnál.

— **Életbiztosításokat ismét lehet kötni.** Fudvalovón a kommunista kormány rendelete folytán a biztosító társaságok életbiztosításokat nem fogadhattak el. Mint az Elő Magyar Általános Biztosító Társaság nyakemisszal főügynökségétől értesülünk, a társaság igazgatósága megengedte, hogy a főügy-nökség életbiztosításokat most már ismét felvehessen.

— **Adomány.** Tóth György a bakónaki hősöknek 20 koronát adományozott.

— **A Világ nagymozgósínház** tartozásai munkálatai befejeződtek a szombaton, augusztus 30-án előadást megkezdte. A Világ-mozgó minden nagyobb külföldi slágeret lekötött és azonkívül elsőrendű magyar slágerek is bemutatásra kerülnek.

Intelligens magyar, német, horvát nyelvet beszélő nő, keres házasfelvétel vagy hasonló bizalmi állást, meg vidékre is. Cim a kiadóba. 1823

Zongorát keresek bérbe.

Cim a kiadóhivatalban.

— **Hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal**
— **Sugárút 4.**

Tiltakozás Nyugatmagyarország elcsatolása ellen.

Röviden említtük már, hogy Sopron város hazafias lakossága — amely nagyrészen német anyanyelvűekből állott, — monstre-gyűlés keretében tiltakozott Nyugatmagyarországnak Ausztriához való csatolása ellen. Az impozáns demonstrációról soproni tudósítónk a következő részletes jelentést küldi:

Fertsák Jenő alispán-helyettes a kaszinó nagytérképébe hívta össze a népgyűlést, melyen a vármegye és város lakosságának minden rétege nagy számban volt képviselve.

Fertsák alispán-helyettes felhívta a gyűlést, tegyen Ünnepléses mamifesztációt Magyarországhoz való hűségéről, tiltakozzon az elcsatolás ellen és ezt a tiltakozást hezza táviratilag az antant-missziók tudomására. Fertsák rövid beszéde után a közönség lelkesen tüntetett Magyarországgal mellett. Majd Sigray Antal, Nyugatmagyarországi kormánybiztos hangsúlyozta, hogy hivatalba lépése óta állandóan arra törekedett, hogy a magyarság és a németiség között teljes harmóniát teremtsen és ezért nagy örömmel szolgál, hogy látja a soproni lakosság szeretet, megerő hangulatát.

Turner Mihály dr. polgármester lépett ezután a pódiumra.

— Soradöntő órákat élünk — mondotta. Az a veszély fenyeget bennünket, hogy Ausztriához csatoljunk, ami gazdasági katasztrófa volna számunkra. Akarjuk ezt? (Tömeges közbekkiáltások: Nem! Nem!) Magyarok voltunk, magyarok is akarunk maradni. Németek voltunk, azok is akarunk maradni, de itt akarunk élni, mert Magyarországhoz köt a jövőnk épügy, mint a múltunk.

Indítványozza, hogy az értekezlet tiltakozzék Nyugatmagyarország elcsatolása ellen, valamint a román megszállás ellen is, mert itt csend van, béke van, amelyet nem enged-hejünk elrabolni.

Turner polgármester indítványát az új Magyarországgal lelkes életlétsé mellett egyhangulag elfogadták.

Az ülésből Turner Mihály dr. polgármester a következő táviratot intézte a miniszterelnökséghez, a külügyminiszterelnökséghez és a bécsi magyar követéséghez:

„Sopron népe mai napon tartott hatalmas népgyűlésen egyhangú lelkesedéssel elhatározta, hogy hűségesen ragaszkodik ahhoz a Magyarországhoz, amely mindig megadta a módot a német lakoságnak, hogy nyelvét gyakorolja, nemzetit méltóságát fejlessze. Tiltakozik a lakosság az ellen, hogy Sopron Németausztriához csatolassék. — Sopronnak Magyarországtól való elválasztása a vidék pusztulását vonná maga után. A gazdasági pusztulás nyomán járna a lakosság német kulturájának hanyatlása is. Wir wollen deutsche bleiben, aber in Ungarn. Ausztria a csatlakozással mit sem nyer, ml pedig mindent veszítünk.

Tiltakozunk minden idegen hatalom megszállása ellen. Az osztrák megszállást is elutasítjuk. Nálunk rend, nyugalom és béke van. Ezt sejt érőnkől is fenntartjuk és biztosítjuk az alkotó munka lehetőségét. Kérjük határozatunknak az antant misszióval való sürgős közlését.

A lelkes, szép és erőteljes hűség manifestációjának bizonyára meg lesz a kívánt kedvező hatása. Az antant nem fogja Nyugatmagyarország népét országokkal elszakítani a magyar nemzetől és a magyar földtől.

URANIA mozgóképpalota

Bacony-v. 4. Teljesen 250

Szombat és vasárnap, augusztus hó 30 és 31-én karúl bemutatásra:

Sehonnai

egy anya kálváriája, 4 felv. — Irta: Pakots József. — Rendezte: Dedy Alfred. — Star filmgyár remeke: — Főszereplők: Faludi László, Kornai Richárd, **Peterdi Klára**

Kísérőfilmek kiegészítői 8 és 9 órákor
Vasár- és Szombatnapokon 8, 5, 7 és 9 órákor.

12500/1910.

Hirdetmény.

A város tulajdonát képező erdők nyiladéknai és tisztásainak sarju termései f. évi szeptember 2-án nyilvános árverésen a következő sorrendben adatik el: délelőtt 9 órákor felső és alsóerdőn, délelőtt 11 órákor alsónyiresi erdőn.

Vevők kötelesek a vételért készpénzben azonnal lefizetni.

A VÁROSI TANÁCS.

Dr. Prack a. k.
h. polgármester.

12211/1919

Hirdetmény.

A v. tanács elrendeli, hogy mindazok, akik 1917. évi augusztus hó 1-óta költöztek a város területére, f. évi szeptember 5-ig tartoznak letelepedési engedélyt beszerezni. Aki ezen határidőig letelepedési engedélyt be nem szerez, vagy letelepedési engedélyt nem kap, folyó évi szeptember hó 15-ikéig tartozik a város területéről elköltözni.

A letelepedési engedélyt kérők a v. lakáshivatalban (varosház, középső-képcső 1. emelet) jelentkezzenek, hol a letelepedésre való jogosultságukat igazolni tartoznak. Amennyiben ebbeli jogosultságukat az 1886. évi XXII. tc. 8—11. §-ainak megfelelőleg igazolják, letelepedési engedéllyel a v. tanács által elláttnak.

Nagykanizsán, 1919. aug. 22.

A VÁROSI TANÁCS.

Dr. Prack
h. polgármester.

12211/1919.

Felhívás.

Felhívja a v. tanács az összes ház- és lakástulajdonosokat, illetve ezek megbizottait, hogy mindazokat, akik 1917. évi augusztus hó 1-óta idegenből költöztek lakásukba, f. évi szeptember hó 5-ig a v. lakáshivatalban névszerint bejelentésük.

Nagykanizsán, 1919. aug. 22.

A VÁROSI TANÁCS.

Dr. Prack
h. polgármester.

APRO HIRDETÉSEK

Gazdatiszt jó bizonyítványokkal állást keres. Cim a kiadóhivatalban. 1813

Takarítónők felvételnek a „Központ” szállodában. 1816

Elegáns új öltözké öltönyt, egy össze-
hajtható ágylat eladó. — Civil esőköpenyt,
katonai esőköpenyre kicserélnék. — Cim:
Sikátor-u. 7. 1818

Butorozott lakást keresek állan-
dóra, azonnal, vagy későbbi időre. — Lehet
1—2 vagy 3 szobás konyhával. — Ajánlatot
„Cégvezető” jellegre a kiadóba. 1819

Teljes Jókait keresek megvételre.

Ajánlatokat kérek „kékpénz” jel-
gével a Zala kiadóhivatalába.

Egy teljesen jókban levő fűthető csa-
ládi **totel fűrdőház eladó** Kinizsy u.
21. sz. alatt. 1807

22 éves róm. kath. nős **gazdasági**
segédnőt állást keres, 5 évi gyakor-
lattal, úgy külső mint irodai teendőkben telje-
sen jártas. Leveleket „szorgalmas” jellegre a
kiadóhivatal továbbít. 1801

Két középiskolát végzett, jó házból való
fiu **tanulónak** felvétetik.

Fürst József, Nagykanizsa.

40 éves nő gazdasági 21 évi
gyakorlattal állást keres. — Cim a
kiadóhivatalban. 1810

Eladó 2 drb. kétajtós **szekrény**, 2 drb.
drótmattac és egy nagy **tükör**. Sugár-ut
12. l. am. **Ugyanott egy takarítósző**
kerentetik. 1708

Egy **dupla fehér vászon ágy-**
terítő szőcsékre hímzéses eladó
Bajza-utca 3. szám alatt. 1806

VILÁG nagymozgókínháza

Szerviz szálloda. Telefon 74. sz.

Augusztus hó 30 és 31-én, szombat és vasárnap

TÜZTÁNC

örjási nagy attrakciós dráma
5 felvonásban.

Előadások kezdete este 7 és 9 órákor!

Butorozott hónaposszobát keresek

Horváth Béla ker. gazd. felügyelő,
Sugár-ut 7.

Kétezer korona jutalom!

Mozzica Ferenc nagykanizsai vendéglőstől ismeret-
len feltételek körülbelül két hétig elszeltek az alábbi
tárgyak lopják el:

A tárgyak ismertetése:

1 szimplafelű szűz férfúra, számlapján Cina fel-
irattal
1 szűz női óra, felső fedele állóóra.
1 szűz női, zsebfelű állat két makkal.
1 Horostya szívesképe arany M. P. betűvel.
1 behorpadt ferdyúru piros kövel.
1 arany sziv, két kövel
1 arany női gyűrű kétoldalt gyémánt, középen
piros kövel

1 vastag jeggyűrű
1 pár arany fülbevaló, három kurt egy levél dvan át,
kővel
1 pár arany fülbevaló, piros kövel középen a any
csillag

1 két méter hosszú aranylánc, fonott szomszék
1 kétoldali koronás bankjegy No. 000.003 számmal
Kétezer korona jutalmat azok annak, aki a föl-
vezeték és az ellopott tárgyak hollétéről engem,
vagy a rendőrséget értesíti. A jutalmat a nyomra-
vezető azonnal megkapja.

Zala nyomdavállalat

Nagykanizsa

TELEFON: 76.

Üzleti könyvgyár, könyvkötészet, papíru-
készítés. Mindennemű nyomtatványt a leg-
izlésebb kivitelben készít és legponto-
sabbán szállit.